

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020

Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2^ο Παραδοτέο : Τεύχος με την ανάλυση των επιπτώσεων του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014 - 2020, το ποσοστό επίτευξης των στόχων του ΕΠ σε σχέση με τους αρχικούς στόχους, τους παράγοντες που οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων το συνολικό αντίκτυπο των παρεμβάσεων σε επίπεδο στρατηγικών στόχων, την απόδοση της μεθοδολογίας προσέγγισης στην στρατηγική της ένωσης

Δεκέμβριος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	4
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	5
ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	15
1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020»	17
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ.....	17
1.2 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.....	19
2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	24
2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΘΜΟΥ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	24
2.1.1 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 1.....	33
2.1.2 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 2	35
2.1.3 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 3	37
2.1.4 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 4	38
2.1.5 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 5	40
2.1.6 ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠ 6 ΚΑΙ 7 – ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ.....	41
2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΘΜΟΥ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΟΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΩΝ	42
2.2.1 ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΩΝ	42
2.2.2 ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	67
2.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΘΜΟΥ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΟΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	83
2.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ Η ΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ	88
2.5 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	92
3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ	93
3.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	93
3.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΕΠ ΣΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ 2020.....	121
3.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΕΠ ΣΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ (EUSAIR).....	127
4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ/ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	130
4.1 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ.....	131
4.2 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	132
4.3 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	133
5 ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ RIS3	135
5.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ RIS3	135
5.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ	139
5.3 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΈΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ.....	141
5.4 ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ.....	146

6	ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	149
7	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	157

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση εγκεκριμένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020 (5 ^η αναθεώρηση).....	18
Πίνακας 2: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ – Θεματικών Στόχων, πηγή χρηματοδότησης, πόροι	20
Πίνακας 3: Πορεία ενεργοποίησης ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά ΑΠ (σύνολο εντάξεων).....	27
Πίνακας 4: Πορεία ενεργοποίησης ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά ΑΠ (έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ).....	29
Πίνακας 5: Πορεία ενεργοποίησης ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά ΑΠ/ Θεματικό Στόχο/ Επενδυτική Προτεραιότητα (έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ).....	30
Πίνακας 6: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ1	43
Πίνακας 7: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ2	48
Πίνακας 8: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ3.....	54
Πίνακας 9: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ4	57
Πίνακας 10: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ5	63
Πίνακας 11: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών Τεχνικής Βοήθειας	65
Πίνακας 12: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελεσμάτων ΕΠ.....	68
Πίνακας 13: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ1	84
Πίνακας 14: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ2.....	84
Πίνακας 15: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ3.....	85
Πίνακας 16: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ4	86
Πίνακας 17: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ5.....	86
Πίνακας 18: Λογική της παρέμβασης ΑΠ1	95
Πίνακας 19: Λογική της παρέμβασης ΑΠ2.....	100
Πίνακας 20: Λογική της παρέμβασης ΑΠ3	108
Πίνακας 21: Λογική της παρέμβασης ΑΠ4.....	111
Πίνακας 22: Λογική της παρέμβασης ΑΠ5.....	119
Πίνακας 23: Προτεραιότητες και Εμβληματικές πρωτοβουλίες Ε2020	121
Πίνακας 24: Στόχοι Ε2020.....	122
Πίνακας 25: Μήτρα συνάφειας ΕΠ ΔΕ με Ε2020	122
Πίνακας 26: Διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης στη Δυτική Ελλάδα.....	140
Πίνακας 27: Κατανομή έργων ΠΔΕ ανά Τομέα Προτεραιότητας της δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ».....	142
Πίνακας 28: Συμμετοχή των φορέων της Δυτικής Ελλάδας σε επιλεγμένα προγράμματα του Ορίζοντα 2020 τη χρονική περίοδο 2014-2020	143

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1: Σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020.....	19
Σχήμα 2: Τομείς Προτεραιότητας Έξυπνης Εξειδίκευσης ΠΔΕ 2014-2020	137

Συντομογραφίες

Συντομογραφία Ορισμός

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑμεΑ	Άτομα με Αναπηρία
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΒΑΑ	Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη
ΓΓΕΤ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ.Α.	Διαχειριστική Αρχή
Δ.Δ.	Δημόσια Δαπάνη
ΔΕ	Δυτική Ελλάδα
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑνΕΚ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία
ΕπΠα	Επιτροπή Παρακολούθησης
Επ.Προτ.	Επενδυτική Προτεραιότητα
ΕΣ	Ειδικός Στόχος
ΕΣΠΑ 2014-2020	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
ΕΦΔ	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης
ΘΣ	Θεματικός Στόχος
ΚΕ	Κρατική Ενίσχυση

ΚΔΗΦ	Κέντρο Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας
ΚΗΦΗ	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΣ	Κοινοτική Συνδρομή
ΜΜΕ	Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις
ΝοΔε	Νομικές Δευσμεύσεις
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
ΟΧΕ	Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση
ΠΔΕ	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων
ΣΔΔ	Σχέδιο Δράσης Δαπανών
ΣΣ	Στρατηγικός Στόχος
ΤΒ	Τεχνική Βοήθεια
ΤΕΠΙΧ	Ταμείο Επιχειρηματικότητας
ΤΟΜΥ	Τοπική Ομάδα Υγείας
ΤΠΕ	Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας
RIS3	Research and Innovation Strategy for Smart Specialization

Επιτελική Σύνοψη

Το ΕΠ Δυτική Ελλάδα εγκρίθηκε το 2014 με συνολική Δ.Δ. 490.985.732€. Η τελική διαθέσιμη Δ.Δ. του ΕΠ ανέρχεται σε 449.335.884€. Η μείωση της ΔΔ έγινε το 2020 και οφειλόταν στην ανάγκη ανακατεύθυνσης των πόρων του ΕΣΠΑ 14-20 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid19 στην ελληνική οικονομία (ειδικότερα, πόροι του ΕΠ όπως και των υπολοίπων περιφερειακών ΕΠ μεταφέρθηκαν στο ΕΠΑνΕΚ για την χρηματοδότηση δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας).

Το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας είναι πολυθεματικό και πολυταμειακό. Ειδικότερα, καλύπτει σχεδόν το σύνολο των Θεματικών Στόχων της Ευρώπης 2020 (με εξαίρεση τον Θ.Σ.11) και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Μέσω του Περιφερειακού ΕΠ υποστηρίζεται πλήθος εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών και σχεδίων όπως (ενδεικτικά) η Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική, στρατηγικές και σχέδια σχετικά με το Περιβάλλον και το Κλίμα (όπως εθνικό και περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών κλπ.), οι χωρικές Στρατηγικές του Προγράμματος (ΟΧΕ/ ΒΑΑ), η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας & του Κοινωνικού Αποκλεισμού κλπ..

Το ΕΠ περιλαμβάνει πέντε Στρατηγικούς Στόχους, κάθε ένας εκ των οποίων εξυπηρετείται από έναν Άξονα Προτεραιότητας. Συνολικά διαρθρώνεται σε επτά Άξονες Προτεραιότητας, εκ των οποίων οι πέντε (5) είναι θεματικοί και δύο (2) Άξονες που αφορούν στην Τεχνική Υποστήριξη του Προγράμματος. Ειδικότερα:

- Ο ΑΠ1 συνδέεται με την έρευνα, καινοτομία, ΤΠΕ, επιχειρηματικότητα, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.1, Θ.Σ.2, Θ.Σ.3). Είναι ο Άξονας με τη 2η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα (24,1%, ήτοι 108,4εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.) και αποτελεί βασικό πυλώνα χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
- Ο ΑΠ2 συνδέεται με το περιβάλλον, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.4, Θ.Σ.5, Θ.Σ.6). Είναι ο Άξονας με τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα (30,6%, ήτοι 137,7εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.), εξυπηρετεί στρατηγικές σχετικές με το περιβάλλον και το κλίμα, ενώ αποτελεί βασικό πυλώνα χρηματοδότησης των τεσσάρων χωρικών Στρατηγικών του Προγράμματος.
- Ο ΑΠ3 συνδέεται με τις μεταφορικές υποδομές καθώς και υποδομές δικτύων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει έναν Θεματικό Στόχο (Θ.Σ.7). Είναι ο 4ος σε χρηματοδοτική βαρύτητα Άξονας του Προγράμματος (11,9%, ήτοι 53,6εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.). Καλύπτει τις ανάγκες της Περιφέρειας σε οδικές, λιμενικές και σιδηροδρομικές μεταφορές, ενώ χρηματοδοτεί σχετικές παρεμβάσεις (οδικές, σιδηροδρομικές) και στο πλαίσιο των χωρικών Στρατηγικών του Προγράμματος. Επίσης, μέσω του εν λόγω Άξονα ξεκίνησε η προσπάθεια διεύθυνσης του δικτύου φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα.

- Ο ΑΠ4 συνδέεται με το ανθρώπινο δυναμικό με έμφαση στην κοινωνική ένταξη, συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ και περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.8, Θ.Σ.9). Είναι ο 3ος από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας Άξονας στο Πρόγραμμα (21,4%, ήτοι 96,2εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.) και ο μοναδικός θεματικός Άξονας που στηρίζεται από το ΕΚΤ (ο άλλος αφορά την ΤΒ). Μέσω του ΑΠ4 και κυρίως του Θ.Σ.9 υποστηρίζονται η περιφερειακή και εθνική στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, ενώ συμβολή καταγράφεται και στην περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (μέσω του Θ.Σ.8) ως προς το σκέλος που συνδέεται με το ανθρώπινο δυναμικό.
- Ο ΑΠ5 συνδέεται με υποδομές στους τομείς Υγεία, Πρόνοια και Εκπαίδευση, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.9, Θ.Σ.10). Είναι ο 5ος από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας Άξονας στο Πρόγραμμα (10,2%, ήτοι 46εκ.€)).
- Οι Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7 χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ, αντίστοιχα και αποτελούν την Τεχνική Βοήθεια του ΕΠ. Η συνολική χρηματοδοτική βαρύτητα των Αξόνων της ΤΒ στο Πρόγραμμα ανέρχεται σε 1,6% (ήτοι 7,4εκ.€ ΔΔ εκ των οποίων 1εκ.€ αφορά την ΤΒ του ΕΚΤ και 6,4εκ.€ την ΤΒ του ΕΤΠΑ).

Το ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014 – 2020 βρίσκεται στο τελικό στάδιο εφαρμογής του (λήξη επιλεξιμότητας δαπανών: 31/12/2023). Όπως είναι αναμενόμενο ο βαθμός ενεργοποίησης κατά το τελευταίο έτος υλοποίησης του Προγράμματος είναι πολύ υψηλός. Παράλληλα έχει ήδη ξεκινήσει η εφαρμογή της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και δη του νέου Περιφερειακού Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό ένας αριθμός έργων που ξεκίνησαν/ ωρίμασαν την ΠΠ2014-2020 (στο πλαίσιο του ΕΠ ΔΕ) προβλέπεται να υλοποιηθούν/ χρηματοδοτηθούν από το νέο Περιφερειακό Πρόγραμμα 2021-2027.

Σε ότι αφορά την πορεία υλοποίησης του ΕΠ, συνοπτικά αναφέρονται τα εξής (στοιχεία ΟΠΣ 24/10/2023):

- Στο κλείσιμο του Προγράμματος προβλέπεται να συμπεριληφθούν 7.074 έργα με π/υ 659,13 εκ.€ Δ.Δ. (146,7% της ΔΔ του ΕΠ)
- Οι νομικές δεσμεύσεις (ΝοΔε) των έργων αυτών ανέρχονται στο 131,84% της ΔΔ του ΕΠ (592,4εκ.€).
- Η απορρόφηση (πληρωμές) ανέρχεται στο 94% της ΔΔ του ΕΠ (422,3εκ.€).

Κατά το κλείσιμο της ΠΠ2014-2020 αναμένεται υπερκάλυψη της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΕΠ (συνολικά αλλά και σε επίπεδο Ταμείων). Συνεπώς αναμένεται πλήρης επίτευξη των οικονομικών στόχων του ΕΠ.

Σε ότι αφορά τους στόχους σε επίπεδο φυσικού αντικειμένου, σε γενικές γραμμές (πλην ελάχιστων περιπτώσεων που όμως δεν αλλάζουν τη γενική εικόνα) υλοποιήθηκαν οι δράσεις που είχαν αρχικά σχεδιαστεί και αναμένεται ανάλογη θετική επίτευξη και σε επίπεδο δεικτών εκροών.

Από την έναρξη της εφαρμογής του ΕΠ και καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης αυτού, υπήρξαν παράγοντες που επηρέασαν τις επιδόσεις του σε μικρό ή και σημαντικό βαθμό. Ενδεικτικά αναφέρονται η καθυστέρηση στη σύγκληση της ΕπΠα και στην έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, οι αιρεσιμότητες που έπρεπε να εκπληρωθούν για την ενεργοποίηση δράσεων, τα προβλήματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ, οι αλλαγές στο

θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, επιμέρους ζητήματα σε θεματικούς τομείς του ΕΠ όπως η διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης» προκειμένου να εξειδικευθούν δράσεις στο πλαίσιο της Περιφερειακής RIS3, στην επίλυση θεμάτων μεταξύ Περιφερειακών Διαχειριστικών Αρχών και Κεντρικών Υπηρεσιών σε επιμέρους τομείς, η ανάγκη διαμόρφωσης του πλαισίου εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, κλπ.. Επίσης, την τελευταία τριετία εφαρμογής του ΕΠ υπήρξαν αρνητικές μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον αυτού (εμφάνιση της πανδημίας covid-19 το 2020 και η ενεργειακή κρίση), οι οποίες και επηρέασαν τον προγραμματισμό αλλά και την πρόοδο της υλοποίησής του.

Σε ότι αφορά προτάσεις βελτίωσης του σχεδιασμού του ΕΠ, δεδομένου ότι διανύει το τελευταίο έτος εφαρμογής, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην διασφάλιση της αποτελεσματικής ολοκλήρωσης αυτού στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020. Στόχος είναι να επιτευχθεί η μέγιστη απορρόφηση των διατιθέμενων κοινοτικών πόρων και ταυτόχρονα να αποφευχθούν οι υπερβολικές υπερδεσμεύσεις πόρων, οι οποίες επιβαρύνουν το αμιγώς εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Διαπιστώνεται ότι σχεδόν σε όλους τους Άξονες του ΕΠ υπάρχουν αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό:

- Κρίνεται αναγκαία η ανακατανομή πόρων του Προγράμματος μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας αλλά και μεταξύ των επιμέρους διακριτών δομικών τμημάτων εντός των Αξόνων Προτεραιότητας (Θ.Σ., Επ.Προτ., πεδίων παρέμβασης) με στόχο την αντιμετώπιση των αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών ορισμένων Επ.Προτ. ή/και κατηγοριών δράσεων. Γενικά διαφαίνεται ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης των ΑΠ2 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 4c και 6c, ΑΠ4 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 8i και 9iv, ΑΠ5 και ειδικότερα της Επ.Προτ.10a. Επίσης και εντός του ΑΠ1 κρίνεται σκόπιμο να γίνει περιορισμένης έκτασης ανακατανομή πόρων, μεταξύ Επ.Προτ..
- Δύο Επ.Προτ. του Προγράμματος, για διαφορετικούς λόγους δεν αναμένεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ. Ειδικότερα, η 4a η οποία δεν έχει ενεργοποιηθεί (με την έννοια να έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση) & 9v της οποίας τα ενταγμένα έργα θα μεταφερθούν στο σύνολό τους στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ21-27. Συνεπώς οι εν λόγω Επ.Προτ. μπορούν να διαγραφούν και οι πόροι τους να στηρίξουν άλλες Επ.Προτ..
- Σε κάθε περίπτωση οι αλλαγές είναι περιορισμένης έκτασης και δεν αλλοιώνουν τη γενική στρατηγική του Προγράμματος.

Σε ότι αφορά τη λογική παρέμβασης του ΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη τις δράσεις που τελικά ενεργοποιήθηκαν σε σχέση με τις ανάγκες που είχαν αναδειχθεί και τους ειδικούς στόχους και δείκτες που είχαν τεθεί σημειώνονται τα εξής:

- Γενική διαπίστωση είναι ότι όλα σχεδόν τα έργα τα οποία εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των επιμέρους δομικών επιπέδων του ΕΠ διαφαίνεται ότι συνάδουν με τη λογική παρέμβασης.
- Τα έργα σε γενικές γραμμές παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τους ειδικούς στόχους, συμβάλλουν στην κάλυψη των διαπιστωμένων αναγκών και εξυπηρετούν τους δείκτες που έχουν τεθεί.
- Τυχόν καθυστερήσεις, αστοχίες κλπ. που υπήρξαν κατά την εφαρμογή του ΕΠ, δεν αναιρούν τη συνολική συνάφεια των δράσεων με τη λογική παρέμβασης, οφείλονται σε εγγενείς αδυναμίες του πολυεπίπεδου σχεδιασμού (π.χ.

γραφειοκρατία, δυσχέρεια συντονισμού εμπλεκόμενων φορέων) σε συνδυασμό με συγκυρίες οι οποίες συνιστούν ακραίες έκτακτες καταστάσεις (όπως η εμφάνιση της πανδημίας του covid19 και η ενεργειακή κρίση).

Οι παρεμβάσεις που ενεργοποιήθηκαν στο Πρόγραμμα συμβάλλουν στη Στρατηγική Ευρώπη 2020. Ειδικότερα, καλύπτουν το σύνολο των Προτεραιοτήτων και Στόχων της Στρατηγικής E2020 και συμβάλλουν στην επίτευξη των επιμέρους στόχων που έχουν τεθεί σε εθνικό επίπεδο.

Όσον αφορά τη συνεισφορά του ΕΠ στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή Αδριατικής και Ιονίου (EUSAIR), καταγράφεται δυσκολία στον εντοπισμό έργων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 14-20 που να είναι σύμφωνα με τη στόχευση της EUSAIR και να πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο Σχέδιο Δράσης αυτής. Ωστόσο, στο ΕΠ έχουν ενταχθεί έργα τα οποία από τη φύση τους συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου της EUSAIR και είναι δυνατό να συνδεθούν με ένα (ή και περισσότερους) από τους τέσσερις πυλώνες. Στο πλαίσιο αυτό διαπιστώνεται ότι η κύρια συμβολή του ΕΠ είναι στον Πυλώνα 2 (Σύνδεση της περιοχής) της Eusaïr και ειδικότερα στον θεματικό τομέα «Θαλάσσιες μεταφορές», ενώ συνεισφορά καταγράφεται και στον Πυλώνα 3 (Ποιότητα περιβάλλοντος) σε ότι αφορά το θαλάσσιο περιβάλλον και την βιοποικιλότητα.

Σε ότι αφορά τα βασικά επιτεύγματα του ΕΠ συνοπτικά αναφέρονται:

- Παρασχέθηκε σημαντική οικονομική υποστήριξη μέσω του ΕΠ (κυρίως μέσω επιχορηγήσεων και δευτερευόντως μέσω δανείων) προς τον επιχειρηματικό ιστό της Περιφέρειας για την προαγωγή της ερευνητικής του δραστηριότητας, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητάς του.
- Υποστηρίχθηκαν δημόσιοι φορείς για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, βελτιώνοντας έτσι τις επιδόσεις της Περιφέρειας σε ότι αφορά τις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις και παράλληλα ενισχύοντας τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών του δημοσίου.
- Υποστηρίχθηκε η Περιφέρεια για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε έναν πολύ ιδιαίτερης σημασίας τομέα όπως είναι αυτός του Περιβάλλοντος. Ειδικότερα, υλοποιήθηκε πλήθος δράσεων που συνέβαλλε:
 - Στην βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στον δημόσιο και οικιακό τομέα, καθώς και του ενεργειακού αποτυπώματος επιχειρήσεων της Περιφέρειας.
 - Στην προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον μορφών μεταφορών.
 - Στην θωράκιση της Περιφέρειας έναντι κινδύνων και φυσικών καταστροφών (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, εξοπλισμός πυροσβεστικού σώματος)
 - Στην ορθολογική διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και των υδάτων (πόσιμο και μη νερό).
 - Στην ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, στην προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς και στην αναζωογόνηση περιοχών.
- Στον τομέα των μεταφορών, υποστηρίχθηκε ένα ευρύ φάσμα υποδομών (όπως οδικές, λιμενικές, σιδηροδρομικές, υποδομές ΔΕΔ-Μ), οι οποίες ενισχύουν τη γεωγραφική θέση της Περιφέρειας τόσο στο πλαίσιο του Διευρωπαϊκού δικτύου

μεταφορών, όσο και εντός του Ελλαδικού χώρου, παρέχοντας ασφάλεια και ταχύτητα στις μεταφορές, πρόσβαση σε αστικά, εμπορευματικά, παραγωγικά, τουριστικά και πολιτιστικά κέντρα της Περιφέρειας, και γενικότερα συμβάλλουν στη βελτίωση της ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής κινητικότητας.

- Μέσω του ΕΠ 14-20 ξεκίνησε η προσπάθεια διείσδυσης του Φυσικού Αερίου στη Δυτική Ελλάδα. Η παρέμβαση αυτή, η οποία ξεκίνησε την ΠΠ14-20 και θα ολοκληρωθεί την επόμενη προγραμματική περίοδο, θα αναβαθμίσει ενεργειακά την Περιφέρεια.
- Υποστηρίχθηκε το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας κυρίως ως προς τη διάσταση της κοινωνικής ένταξης με αποτέλεσμα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ενδεικτικά:
 - Διαμορφώθηκαν οι συνθήκες για άτομα (κυρίως γυναίκες) που βαρύνονταν με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών και αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας, ώστε να συμμετάσχουν σε ενέργειες που θα τους έδιναν τη δυνατότητα να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.
 - Στηρίχθηκε η λειτουργία πλήθους κοινωνικών δομών σε όλη την Περιφέρεια για την παροχή ποιοτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών προς ευάλωτες ομάδες. Πρόκειται για δομές όπως Κέντρα Κοινότητας, Δομές Αστέγων, Δομές Στήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, Κέντρα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας. Επίσης, ελήφθη μέριμνα για την πρόσβαση σε αυτές ειδικών ομάδων του πληθυσμού όπως οι Ρομά (λειτουργία Παραρτημάτων Ρομά σε επιλεγμένα Κέντρα Κοινότητας, παροχή υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/ Κέντρα Ένταξης Μεταναστών).
 - Παρασχέθηκε εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη σε μαθητές ΑμεΑ ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, παρέχοντας τη δυνατότητα ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση.
 - Υποστηρίχθηκε ο τομέας της Υγείας και η πρόσβαση σε αυτόν από τις ευπαθείς ομάδες. Συνοπτικά αναφέρεται η λειτουργία ΤΟΜΥ, δράσεις για την ψυχική υγεία, καθώς και για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων. Επίσης, αναφέρεται η ενίσχυση Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID19).
- Τέλος, αναφέρεται η χρηματοδότηση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και περιορίζουν τις ανισότητες πρόσβασης που πληθυσμού στις σχετικές παρεχόμενες υπηρεσίες.

Όσον αφορά την ανάλυση των επιπτώσεων και εν γένει την προστιθέμενη αξία από την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ, σημειώνονται τα κάτωθι:

- Από έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε σε Δικαιούχους έργων στους θεματικούς τομείς Μεταφορές, Περιβάλλον, Υποδομές Υγείας, Πρόνοιας και Εκπαίδευσης, επιβεβαιώθηκε η σημασία του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας ως μοναδική πηγή χρηματοδότησης για την υλοποίηση των έργων των εν λόγω τομέων.
- Όσον αφορά τις επιπτώσεις των έργων μεταφορών:

- Στις άμεσες επιπτώσεις τους καταγράφεται η βελτίωση της ασφάλειας και η μείωση του χρόνου και του κόστους μετακίνησης και η αύξηση της συνδεσιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με την υπόλοιπη Ελλάδα, διευκολύνοντας τη μεταφορική κίνηση επιβατών και εμπορευμάτων/φορτίων από και προς αυτήν.
- Ως έμμεση συνέπεια, η υλοποίηση των έργων μεταφορών ενισχύει την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, κυρίως στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου και της μεταποίησης.
- Η αύξηση του περιβαλλοντικού φορτίου στις εξυπηρετούμενες/επηρεαζόμενες από τα έργα περιοχές, δεν φαίνεται να αποτελεί σημαντική αρνητική επίπτωση, ούτε επίσης η διάρρηξη του αστικού και περιαστικού χώρου των περιοχών έδρασής τους.
- Ως προς τις επιπτώσεις των έργων περιβάλλοντος:
 - Η υλοποίηση των εν λόγω έργων συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, της χερσαίας και θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας της Περιφέρειας.
 - Τα έργα διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων, πέρα από την άμεση συμβολή τους στην εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων, συμβάλλουν εμμέσως στην προστασία των επιφανειακών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
 - Όσον αφορά τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης και καθαρών αστικών μεταφορών, η υλοποίησή τους συμβάλλει στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂.
 - Αναφορικά με τα έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και φυσικών καταστροφών, συμβάλλουν στην προστασία των κατοίκων αλλά και του αστικού-περιαστικού και φυσικού τοπίου από φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, πυρκαγιές, κτλ).
 - Σε ό,τι αφορά τα έργα προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης φυσικής κληρονομιάς και αναβάθμισης αστικού και περιαστικού περιβάλλοντος, πέρα από την αναβάθμιση και την ανάδειξη του αστικού, περιαστικού και φυσικού τοπίου, στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις από την υλοποίηση τους καταγράφονται η αύξηση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μέσω της δημιουργίας πόλων έλξης (τουριστικούς, πολιτισμικούς, φυσικούς), τονώνοντας με αυτόν τον τρόπο την τουριστική δραστηριότητα και την τοπική οικονομία.
 - Ως προς το κόστος υλοποίησης των έργων, αυτό φαίνεται να δικαιολογείται από τον αριθμό των ωφελούμενων από τα έργα αυτά, καθώς και την προστιθέμενη αξία, κοινωνική και οικονομική, που δημιουργούν.
- Σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις των υποδομών υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης:
 - Η σημαντικότερη συμβολή των έργων υγείας είναι η διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο και η μείωση του κόστους περίθαλψης.
 - Τόσο τα έργα υγείας όσο και πρόνοιας, ενισχύουν το σύστημα υγείας και πρόνοιας, ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει σε μια ενδεχόμενη μελλοντική υγειονομική κρίση.
 - Αποκλειστικά τα έργα πρόνοιας, αυτά συμβάλλουν στη φροντίδα των ευπαθών ομάδων, ενώ μακροπρόθεσμα βοηθούν τους ωφελούμενούς τους

στη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική φροντίδα και άρα στην αποϊδρυματοποίησή τους.

- Τα έργα υποδομών εκπαίδευσης, διασφαλίζουν την κάλυψη των αναγκών του μαθητικού πληθυσμού της Περιφέρειας (προσβασιμότητα για ΑΜΕΑ, υποδομές εκπαίδευσης και εξοπλισμός εκπαίδευσης), ενώ συμβάλλουν και στη συγκράτηση του μαθητικού πληθυσμού στις περιοχές τις οποίες εξυπηρετούν, ειδικά αν πρόκειται για ορεινές ή απομακρυσμένες από αστικά κέντρα περιοχές.
- Στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των έργων υποδομών παιδείας συγκαταλέγεται επίσης η αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Όλα τα υλοποιημένα έργα που ανήκουν στον εν λόγω θεματικό τομέα συνεισφέρουν στην άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.
- Αντίστοιχα με τις υποδομές περιβάλλοντος, το κόστος υλοποίησης των έργων εκπαίδευση δικαιολογείται από τον υψηλό αριθμό ωφελούμενων, αλλά και από την κοινωνική προστιθέμενη αξία που δημιουργούν.

Τέλος, αναφορικά με το ειδικό θέμα της αξιολόγησης το οποίο συνδέονταν με την περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης σημειώνονται τα εξής:

- Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την ΠΠ14-20 διαμορφώθηκε μέσα από μια μακρά διαδικασία διαβούλευσης και συνεργασίας της Περιφέρειας με εκπροσώπους φορέων της δημόσιας διοίκησης, από τον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο και εκπροσώπους του οικονομικού χώρου (επιχειρήσεις, επιμελητήρια κλπ.).
- Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης, ήταν η πρώτη φορά που εφαρμόστηκε στην Περιφέρεια ως συστηματική διαδικασία και υπό αυτήν την οπτική, ο βαθμός απόκρισης από τους ενδιαφερόμενους (επιχειρήσεις, ερευνητικοί / ακαδημαϊκοί φορείς κλπ.) σε όλα τα επιμέρους στάδια (συμμετοχή στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης, διατύπωση καινοτόμων ιδεών, υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο προκηρύξεων για τη χρηματοδότηση έργων κλπ.) κρίνεται υψηλός. Τυχόν μειωμένο ενδιαφέρον σε επιμέρους τομείς δεν διαφοροποιεί τη γενική εικόνα ως προς την ανταπόκριση του τοπικού δυναμικού στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης.
- Σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση της Περιφερειακής RIS3, βασικός πυλώνας χρηματοδότησης είναι το ΕΠ Δυτική Ελλάδα. Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο αυτού συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της RIS3. Μεγαλύτερη συμβολή έχουν οι δράσεις του ΑΠ1 (ΘΣ1,ΘΣ2,ΘΣ3), ενώ ικανοποιητική κρίνεται και η συμβολή άλλων ΑΠ (κυρίως ΑΠ2/ ΘΣ4, ΘΣ6 & ΑΠ3/ΘΣ7), οι οποίοι εξυπηρετούν παράλληλα και άλλες Στρατηγικές (πχ. περιβάλλον, κλίμα κλπ.). Επιπρόσθετα, διαπιστώνεται ότι πέραν του Περιφερειακού Προγράμματος, σημαντική ήταν η συνεισφορά και άλλων Προγραμμάτων με έμφαση στο ΕΠΑνΕΚ 14-20 καθώς και στον Ορίζοντα 2020, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκαν έργα στην Περιφέρεια τα οποία κρίνεται ότι συμβάλλουν στους στόχους της RIS3.
- Σε επίπεδο εφαρμογής, η γενική πορεία υλοποίησης της Περιφερειακής RIS3 κρίνεται ικανοποιητική. Προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της

ενεργοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 14-20 (με έμφαση σε αυτό της Δυτικής Ελλάδας), επέφεραν καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων και συνακόλουθα στην πορεία υλοποίησης της Στρατηγικής. Η παράμετρος αυτή αναδεικνύει την άμεση εξάρτηση της Στρατηγικής από την πορεία εφαρμογής των πηγών χρηματοδότησης αυτής.

- Ως προς τα αποτελέσματα του επήλθαν από την υλοποίηση της περιφερειακής RIS3 συνοψίζονται στα κάτωθι:
 - Αναπτύχθηκε κουλτούρα συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.
 - Κινητοποιήθηκε ο επιχειρηματικός τομέας ως προς την ενίσχυση της ερευνητικής του δραστηριότητα, συμβάλλοντας αφενός στην αύξηση της συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στην ερευνητική δραστηριότητα όπως αυτή εκφράζεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ, αφετέρου στην εμπορική αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων.
 - Στηρίχθηκε ο ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων και δημοσίου τομέα. Επιχειρήσεις επένδυσαν σε ΤΠΕ για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους, ενώ αναπτύχθηκαν ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες από φορείς της δημόσιας διοίκησης.
 - Ενισχύθηκε η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε τομείς της περιφερειακής RIS3, στηρίχθηκαν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες σε τομείς προτεραιότητας, ενισχύθηκε η ικανότητα προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρηματιών στο νέο αναπτυξιακό περιβάλλον της περιφέρειας.
 - Υλοποιήθηκαν δράσεις που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της Περιφέρειας και συνακόλουθα την επισκεψιμότητα σε αυτήν.

Εισαγωγή

Το παρόν Παραδοτέο εκπονείται στο πλαίσιο του έργου «Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ», σύμφωνα με την από 11/05/2023 Σύμβαση μεταξύ της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος Δυτική Ελλάδα (ΕΥΔ ΠΔΕ) και της εταιρείας ΕΕΟ GROUP Α.Ε. (εφεξής και Σύμβουλος).

Το έργο του Συμβούλου περιλαμβάνει τις κάτωθι βασικές κατηγορίες αξιολογήσεων:

- i. Την αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020.
- ii. Την αξιολόγηση των επιπτώσεων της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020.

Τα παραδοτέα του έργου είναι τα εξής:

- **1ο Παραδοτέο:** Τεύχος το οποίο θα περιέχει τα αξιολογικά κριτήρια της Αποτελεσματικότητας, Επιπτώσεων, Συνάφειας, Προστιθέμενης αξίας του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014 - 2020.
- **2ο Παραδοτέο:** Τεύχος το οποίο θα περιέχει την ανάλυση των επιπτώσεων του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014 - 2020, το ποσοστό επίτευξης των στόχων του ΕΠ σε σχέση με τους αρχικούς στόχους, τους παράγοντες που οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων, το συνολικό αντίκτυπο των παρεμβάσεων σε επίπεδο στρατηγικών στόχων, την απόδοση της μεθοδολογίας προσέγγισης στην στρατηγική της ένωσης.
- **3ο Παραδοτέο:** Τεύχος το οποίο θα περιέχει συμπεράσματα, προτεινόμενες αλλαγές, προτάσεις αναθεώρησης, αντιμετώπιση προβλημάτων που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση του ΕΠ.
- **4ο Παραδοτέο:** Τεύχος το οποίο θα περιέχει την αξιολόγηση επιπτώσεων Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Δυτικής Ελλάδας.

Τα παραδοτέα Νο 1, 2 και 3 συνδέονται με την αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020. Το 4ο παραδοτέο συνδέεται με την αξιολόγηση των επιπτώσεων της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020

Η παρούσα έκθεση αποτελεί το **2^ο παραδοτέο** του έργου.

Με βάση τα ανωτέρω, το παρόν παραδοτέο περιλαμβάνει τα ακόλουθα κεφάλαια:

- Την -παρούσα- **Εισαγωγή** στην οποία γίνεται συνοπτική παρουσίαση **του αντικειμένου του έργου** και παράλληλα έχει το **ρόλο ενός σύντομου οδηγού** στα περιεχόμενα του παραδοτέου για τη διευκόλυνση του αναγνώστη.
- Το **πρώτο κεφάλαιο** στο οποίο γίνεται **σύντομη παρουσίαση του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»**.
- Το **δεύτερο κεφάλαιο** περιλαμβάνει το κριτήριο αξιολόγησης που αφορά την **Αποτελεσματικότητα**.

- Το **τρίτο κεφάλαιο** συνδέεται με το κριτήριο αξιολόγησης της **Συνάφειας**.
- Το **τέταρτο κεφάλαιο** περιλαμβάνει συνδυαστικά τα κριτήρια αξιολόγησης **Επιπτώσεις/ Προστιθέμενη Αξία**.
- Το **πέμπτο κεφάλαιο** συνδέεται με την **περιφερειακή Στρατηγική RIS3** (αποτελεί ειδικό θέμα της αξιολόγησης).
- Το **έκτο κεφάλαιο** αφορά το **Παράρτημα** του παραδοτέου, στο οποίο περιλαμβάνονται τα **αποτελέσματα της έρευνας πεδίου** σε Δικαιούχους έργων του ΕΠ.

Ολοκληρώνοντας την εισαγωγική αυτή ενότητα, αναφέρεται ότι για την προσέγγιση των κριτηρίων αξιολόγησης, πραγματοποιήθηκαν τα εξής (συνοπτικά):

- Αξιοποίηση στοιχείων ΟΠΣ του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 με σημείο αναφοράς 24/10/2023, για την αποτίμηση της πορείας επίτευξης των στόχων του ΕΠ (οικονομικοί, δείκτες, πλαίσιο επίδοσης).
- Αξιοποίηση συμπληρωματικών στοιχείων όπως το Σχέδιο Δράσης Δαπανών ΕΠ (Β' εξάμηνο 2023) για την εκτίμηση του βαθμού ολοκλήρωσης του Προγράμματος (έργα που θα συμπεριληφθούν στο «κλείσιμο» του ΕΠ), στοιχεία για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας (25/10/2023) κλπ..
- Αξιοποίηση προγραμματικών εγγράφων και οδηγιών, όπως:
 - ο ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 (5^η αναθεώρηση)
 - ο Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης Έτους 2022 (ΕΕΥ 2022)
 - ο Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
 - ο Υλικό από τα εργαστήρια Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (στο πλαίσιο της Στρατηγικής RIS3).
 - ο Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ, 2η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020, Αύγουστος 2019
 - ο Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Εθνικών αρχών για το «κλείσιμο» των Προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020
- Έρευνα πεδίου η οποία περιλάμβανε τη διακίνηση μέσω ερωτηματολογίου σε Δικαιούχους έργων για την ανάλυση των επιπτώσεων σε επιμέρους τομείς.

1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»

1.1 Ιστορικό αναθεωρήσεων

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020» (ΕΠ ή ΠΕΠ ΔΕ) εγκρίθηκε το 2014 με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2014) 10161 final/18-12-2014 και αποτελεί ένα από τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η συνολική δημόσια δαπάνη του Προγράμματος κατά την έγκριση ήταν 490.985.732 Ευρώ, εκ των οποίων 392.788.583 Ευρώ αφορούσαν την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και 98.197.149 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή. Έκτοτε το Πρόγραμμα αναθεωρήθηκε 5 φορές.

Το έτος 2017 πραγματοποιήθηκε η 1η αναθεώρηση του ΕΠ στο πλαίσιο της διαδικασίας τεχνικής προσαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ.3 του Καν 1303/2013. Στο πλαίσιο της εν λόγω Αναθεώρησης έγινε κατανομή πρόσθετων πόρων ύψους 13.396.091 Ευρώ Κοινοτικής Συνδρομής, εκ των οποίων 2.122.491 Ευρώ προήλθαν από το ΕΤΠΑ και 11.273.600 Ευρώ από το ΕΚΤ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στο τμήμα του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πέραν αυτών που ήταν αποτέλεσμα των πρόσθετων πόρων. Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αριθμό C(2017) 8464 final/6-12-2017. Ως εκ τούτου η συνολική Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ διαμορφώθηκε στα 507.730.846 Ευρώ, εκ των οποίων 406.184.674 Ευρώ αφορούν τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 101.546.172 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή.

Το έτος 2018 πραγματοποιήθηκε η 2η αναθεώρηση του ΕΠ, η οποία περιελάμβανε γενικότερες τροποποιήσεις σε θέματα που άπτονταν μετακινήσεων πόρων, δεικτών, πλαισίου επίδοσης, ειδικών στόχων/επενδυτικών προτεραιοτήτων κλπ., σύμφωνα και με τα περιεχόμενα της με ΑΠ 55523/ΕΥΣΣΑ 963/23.5.2018 εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης/ Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με τίτλο «Οδηγίες για την «Αναθεώρηση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 για το έτος 2018»». Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αριθμό C(2018)8831/12-12-2018.

Το έτος 2019 έγινε η 3η αναθεώρηση του ΕΠ ΔΕ ως αποτέλεσμα της εξέτασης των επιδόσεων του Πλαισίου Επίδοσης (ορόσημα για το 2018) του ΕΠ και την ανάγκη ανακατανομής του αποθεματικού επίδοσης. Η εν λόγω αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τον Καν. 1303/2013, άρθρο 30, παρ.3 καθώς και την υπ' αριθμ. 80219-31/07/2019 εγκύκλιο της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ΕΣΠΑ με τίτλο «Οδηγίες για την αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014-2020 στο πλαίσιο της κατανομής του αποθεματικού επίδοσης». Στο πλαίσιο της εν λόγω αναθεώρησης αφαιρέθηκαν οι πόροι του αποθεματικού επίδοσης από τον ΑΠ 3/ Θ.Σ.7 (Μεταφορές -Υποδομές Δικτύων), ύψους 7.591.303€ σε όρους ΔΔ και μεταφέρθηκαν στον ΑΠ 5 (Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας, Εκπαίδευσης) και ειδικότερα στον Θεματικό Στόχο 10. Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αριθμό C(2020) 105 final/ 9-1-2020.

Το έτος 2020 έγινε η 4η αναθεώρηση του ΕΠ, για την μεταφορά πόρων του ΕΠ, όπως όλων των Περιφερειακών ΕΠ σε δύο Τομεακά ΕΠ (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΕΠΑΝΕΚ), προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες της πανδημίας COVID-19 στην ελληνική οικονομία, μέσω της

χρηματοδότησης δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης μεταφέρθηκαν πόροι του ΕΤΠΑ από το ΕΠ «Δυτική Ελλάδα» στο ΕΠΑνΕΚ ύψους 46.715.970€ Κοινοτικής Συνδρομής (ΚΣ) του έτους 2020, οι οποίοι αντιστοιχούν σε 58.394.962€ Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) και μειώθηκαν αντίστοιχα οι προϋπολογισμοί του μεν ΑΠ2 κατά 26,0 εκατ. € (ΔΔ), του δε ΑΠ3 κατά 32,39 εκατ. € (ΔΔ). Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αριθμό C(2020)4707/7-7-2020.

Το έτος 2021 έγινε η 5η αναθεώρηση του ΕΠ, η οποία περιελάμβανε την κατεύθυνση σημαντικών πόρων σε συγκεκριμένες δράσεις, κυρίως των Αξόνων Προτεραιότητας 1 και 4, οι οποίοι συγχρηματοδοτούνται αντίστοιχα από το ΕΤΠΑ και από το ΕΚΤ αντίστοιχα, για την περαιτέρω ενίσχυση δράσεων που συνδέονταν με τη αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας. Επίσης, στο πλαίσιο αυτής έγιναν προσαρμογές σε επίπεδο Θεματικών Στόχων, Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Πεδίων Παρέμβασης, στην λογική παρέμβασης του ΕΠ καθώς και στο σύστημα δεικτών. Η εν λόγω αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 30 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, λαμβάνοντας υπ' όψη, τόσο το υπ' αριθμ. 56390/03-06-2020 έγγραφο της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ΕΣΠΑ «Οδηγίες για την Αναθεώρηση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 στο έτος 2020», όσο και το υπ' αριθμ. 57724/24-05-2021 έγγραφο της ΕΥΣΣΑ «Συμπληρωματικές Οδηγίες Αναθεώρησης 2021». Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αριθμό C(2021)9143/7-12-2021.

Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη αναθεώρηση (έτος 2021), ο συνολικός προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη) του ΕΠ ΔΕ ανέρχεται σε **449.335.884 ευρώ**, εκ των οποίων 281.675.922 ευρώ προέρχονται από το ΕΤΠΑ, 77.792.782 ευρώ από το ΕΚΤ και 89.867.180 αφορούν την Εθνική συμμετοχή.

Συνοπτικά η χρηματοδότηση του ΠΕΠ ΔΕ αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση εγκεκριμένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020 (5^η αναθεώρηση)

Πηγή Χρηματοδότησης	Πόροι (€)/ 5 ^η αναθεώρηση
ΕΤΠΑ	281.675.922,00
ΕΚΤ	77.792.782,00
Εθνικοί Πόροι	89.867.180,00
Σύνολο	449.335.884

Τέλος, αναφέρεται ότι το ΕΠ ΔΕ βρίσκεται σε στάδιο αναθεώρησης, δεδομένου ότι το 2023 είναι το τελευταίο έτος στο οποίο μπορούν να γίνουν σχετικές αλλαγές, βάσει κανονιστικού πλαισίου. Σχετικές πληροφορίες θα αποτυπωθούν στο 3ο παραδοτέο του έργου. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι για τις αναλύσεις που ακολουθούν, έχει αξιοποιηθεί η υφιστάμενη εγκεκριμένη έκδοση του ΕΠ (αναθεώρηση έτους 2021).

1.2 Σύντομη παρουσίαση

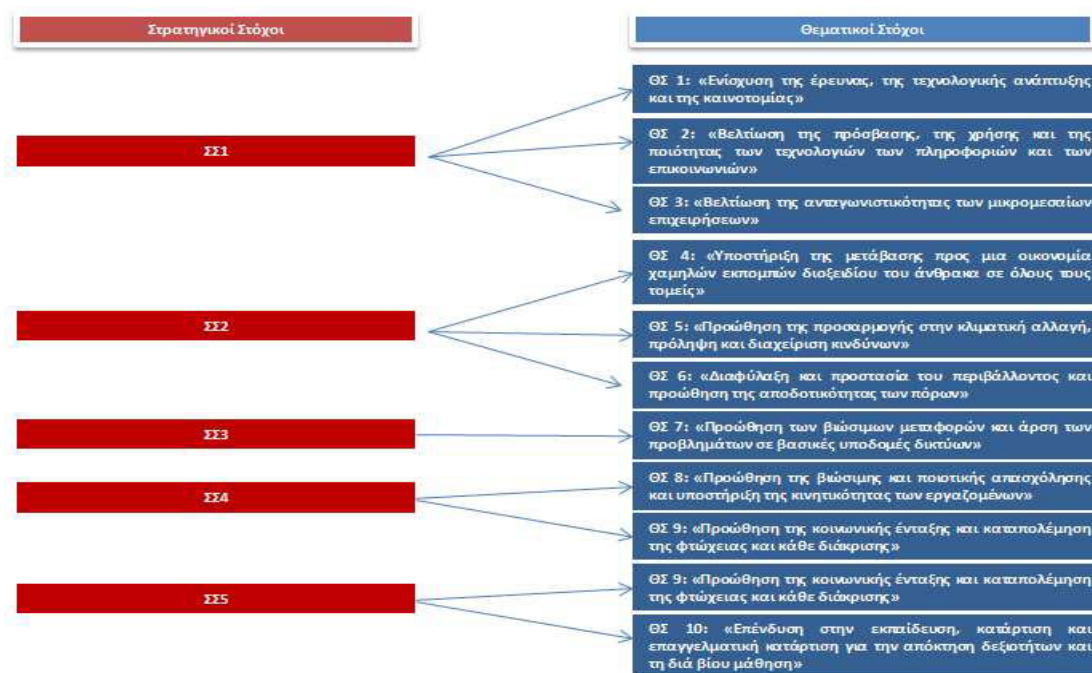
Το **Αναπτυξιακό Όραμα** της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 έχει ως ακολούθως:

«Αυτοτροφοδοτούμενη, εξωστρεφής και αειφορική ανασυγκρότηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εστιασμένη στην παγκόσμια ταυτότητά της, στις αξίες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον»

Για την προαγωγή του αναπτυξιακού οράματος της Περιφέρειας επιλέχθηκαν για το ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 **πέντε στρατηγικοί στόχοι (ΣΣ)**:

- **ΣΣ 1:** Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.
- **ΣΣ 2:** Προστασία του Περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική προς το περιβάλλον.
- **ΣΣ 3:** Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών.
- **ΣΣ 4:** Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων
- **ΣΣ 5:** Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης

Κάθε Στρατηγικός Στόχος συνδέεται με συγκεκριμένους Θεματικούς Στόχους (ΘΣ), οι οποίοι ικανοποιούν την εθνική στρατηγική, όπως αυτή εκφράζεται από το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 και την ευρωπαϊκή στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (Ευρώπη 2020). Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020.

Σχήμα 1: Σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020

Σε ό,τι αφορά τη **διάρθρωση** του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, αποτελείται από επτά (7) Άξονες Προτεραιότητας, εκ των οποίων οι πέντε (5) χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και οι δύο (2) από το ΕΚΤ. Κάθε Στρατηγικός Στόχος εξυπηρετείται από έναν Άξονα Προτεραιότητας, ενώ περιλαμβάνονται και δύο (2) Άξονες Προτεραιότητας που αφορούν στην Τεχνική Υποστήριξη του Προγράμματος.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠ, οι Θεματικοί Στόχοι ανά ΑΠ, η πηγή χρηματοδότησης και η συνολική δημόσια δαπάνη αυτών.

Πίνακας 2: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ – Θεματικών Στόχων, πηγή χρηματοδότησης, πόροι

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικοί Στόχοι	Πηγή Χρηματοδότησης	Δημόσια Δαπάνη (€)	Χρηματοδοτική βαρύτητα (%)
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας	ΘΣ 1, 2, 3	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	108.383.480	24,1%
2 - Προστασία του Περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον	ΘΣ 4, 5, 6	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	137.709.860	30,6%
3 - Ανάπτυξη - Εκσυγχρονισμός – Συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών	ΘΣ 7	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	53.631.196	11,9%
4 - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων	ΘΣ 8, 9	ΕΚΤ Εθνικοί Πόροι	96.213.203	21,4%
5 - Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης	ΘΣ 9, 10	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	46.000.000	10,2%
6 - Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ		ΕΚΤ Εθνικοί Πόροι	1.027.775	0,2%
7 - Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ		ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	6.370.370	1,4%
Σύνολο			449.335.884	100%

Η στρατηγική του ΠΕΠ εξειδικεύεται περαιτέρω σε Επενδυτικές Προτεραιότητες ανά Θεματικό Στόχο, Ειδικούς Στόχους ανά Επενδυτική Προτεραιότητα και Κατηγορίες Δράσεων, ενώ για την παρακολούθηση του ΕΠ έχουν διαμορφωθεί κατάλληλοι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων.

Οι Επενδυτικές Προτεραιότητες ανά Θεματικό Στόχο έχουν ως ακολούθως:

Θεματικός Στόχος 01 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

- 1b - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή

καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής

Θεματικός Στόχος 02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

- 2b - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ
- 2c - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας

Θεματικός Στόχος 03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)

- 3a - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων
- 3c - Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
- 3d - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας

Θεματικός Στόχος 04 - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

- 4a - Προαγωγή παραγωγής και διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- 4b - Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
- 4c - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης
- 4e - Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων

Θεματικός Στόχος 05 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

- 5a - Στήριξη των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και των τεχνικών που βασίζονται στο οικοσύστημα
- 5b - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών

Θεματικός Στόχος 06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

- 6a - Επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις
- 6b - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

- 6c - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- 6d - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών
- 6e - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου.

Θεματικός Στόχος 07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

- 7a - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ- M
- 7b - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-M, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων
- 7c - Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
- 7e - Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

Θεματικός Στόχος 08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

- 8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
- 8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- 8v - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

Θεματικός Στόχος 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Επενδυτικές Προτεραιότητες ΕΚΤ

- 9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης
- 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
- 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
- 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
- 9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση

Επενδυτικές Προτεραιότητες ΕΤΠΑ

- 9a - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας.

Θεματικός Στόχος 10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

- 10a - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης.

Μέσω του συγκεκριμένου Προγράμματος εξυπηρετούνται μια σειρά από στρατηγικές και επιχειρησιακά σχέδια της Περιφέρειας όπως:

- Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση.
- Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας & του Κοινωνικού Αποκλεισμού.
- Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Στρατηγικές για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη.
- Λοιπές χωρικές Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων

Τέλος, με βάση την ανωτέρω κατανομή πόρων ανά ΑΠ, σημειώνονται τα εξής:

- Ο τομέας του Περιβάλλοντος (ΑΠ2) δεσμεύει το μεγαλύτερο ποσοστό των πόρων του ΕΠ, ήτοι 30,6%.
- Δεύτερος σε χρηματοδοτική βαρύτητα είναι τομέας RIS3/ ΤΠΕ/ Επιχειρηματικότητα (ΑΠ1) με 24%.
- Τρίτος με 21,4% είναι ο τομέας για το Ανθρώπινο Δυναμικό και την Κοινωνική Ένταξη (ΑΠ4).
- Ακολουθεί – τέταρτος - ο τομέας των Μεταφορών (ΑΠ3) με 11,9%.
- Πέμπτος είναι ο τομέας των υποδομών υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης με 10,2%.
- Τέλος, η Τεχνική Βοήθεια δεσμεύει το 1,6% του ΕΠ, όπου 1,4% αφορά την ΤΒ του ΕΤΠΑ και 0,2% την ΤΒ του ΕΚΤ.

2 Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του κριτηρίου της **Αποτελεσματικότητας**, τα βασικά ερωτήματα αξιολόγησης που θα διερευνηθούν, έχουν ως ακολούθως:

- Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του ΕΠ σε σχέση με τους αρχικούς στόχους;
- Σε ποιους παράγοντες οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί;
- Ποιες οι προτεινόμενες αλλαγές για την βελτίωση του σχεδιασμού;

2.1 Ανάλυση βαθμού επίτευξης οικονομικών στόχων

Για την ανάλυση του βαθμού επίτευξης των οικονομικών στόχων του ΕΠ εξετάζεται η πορεία υλοποίησης των ενταγμένων έργων σε σχέση με τους στόχους του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020, για το σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας και Ειδικών Στόχων. Διευκρινίζεται, ωστόσο, ότι στην ανάλυση ακολουθεί λαμβάνονται υπόψη μόνο τα έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος και, συνεπώς, θα συμβάλλουν στους στόχους του.

Σημειώνεται ότι βάσει οδηγιών των αρμόδιων εθνικών αρχών¹, τα έργα των ΕΠ 2014-2020 κατατάσσονται στις κάτωθι κατηγορίες:

- **Κατάσταση 0:** Ολοκληρωμένα έργα. Ως ολοκληρωμένα θεωρούνται τα έργα με ολοκληρωμένο οικονομικό αντικείμενο, ανεξάρτητα αν έχουν δηλωθεί ως τέτοια στο ΟΠΣ.
- **Κατάσταση 1:** Ενταγμένα έργα που αναμένεται να ολοκληρωθούν εμπρόθεσμα έως το τέλος του 2023.
- **Κατάσταση 1α:** Ενταγμένες μελέτες ωρίμανσης
- **Κατάσταση 2:** Έργα προς ένταξη – Νέα έργα. Πρόκειται για έργα που προβλέπεται να ενταχθούν και αναμένεται να δώσουν δαπάνες στα επόμενα έτη.
- **Κατάσταση 2α:** Νέα έργα προς ένταξη τα οποία αφορούν αποκλειστικά μελέτες ωρίμανσης έργων που θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση είτε στην τρέχουσα είτε και στην επόμενη ΠΠ 2021-2027.
- **Κατάσταση 3:** Έργα τμηματοποιημένα (ενταγμένα ή μη) που δεν ολοκληρώνονται εντός της τρέχουσας ΠΠ και προτείνεται η ολοκλήρωσή τους στην επόμενη ΠΠ 2021-2027 (έργα phasing).
- **Κατάσταση 3α:** Έργα (δομών ΕΚΤ ενταγμένες, υπό αξιολόγηση και μη ενταγμένα) που δύνανται -εφόσον χρειασθεί- να «διακοπούν πρόωρα» ώστε μέρος του φυσικού και οικονομικού τους αντικειμένου να συνεχιστεί ως νέα πράξη στο επόμενο αντίστοιχο πρόγραμμα της ΠΠ 2021-2027 .
- **Κατάσταση 4:** Έργα ημιτελή (ενταγμένα ή μη) που δεν ολοκληρώνονται εντός της ΠΠ 2014-2020 (δηλ. ολοκληρώνονται μετά το έτος 2023) και δεν υπάρχει

¹ Υπ. αριθμ. 1762/08-01-2021 Εγκύκλιος της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού της Εφαρμογής με θέμα «Απολογισμός 2020/ Σχέδια Δράσης δαπανών 2021-2023 των Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2014-2020» και υπ. αριθμ. 7272/ 27-01-2022 Εγκύκλιος της της Εθνικής Αρχής Συντονισμού με θέμα «Οδηγίες για την διαχείριση πράξεων σε κατάσταση 6 (εν δυνάμει μεταφερόμενες) και κατάσταση 3α (συνεχιζόμενες δομές ΕΚΤ) στο πλαίσιο των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020»

δυνατότητα ολοκλήρωσής τους στην επόμενη ΠΠ (2021-2027) είτε λόγω μη επιλεξιμότητας, είτε γιατί δεν μπορούν να γίνουν phasing λόγω προϋπολογισμού. Ως εκ τούτου, για τα έργα αυτά θα απαιτηθούν εθνικοί πόροι για την ολοκλήρωσή τους μετά την ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας δαπανών του ΕΣΠΑ 2014-2020.

- **Κατάσταση 5:** Έργα προς απένταξη τα οποία δεν θα υλοποιηθούν στο ΕΠ.
- **Κατάσταση 6:** Πρόκειται για έργα ή δράσεις κρατικών ενισχύσεων (ενταγμένα ή μη) που ωριμάζουν στην ΠΠ2014-2020, δεν έχουν πραγματοποιήσει δαπάνες πριν την 1/1/2021 και έχουν δυνατότητα «μεταφοράς» στη νέα Π.Π. 2021-2027, ώστε να δημιουργηθεί και η απαραίτητη ύλη που θα δώσει δαπάνες στην έναρξη υλοποίησής της. Για τα έργα αυτά δεν θα δηλωθούν οι όποιες δαπάνες πραγματοποιηθούν εφόσον θα καταχωρηθούν στην επόμενη ΠΠ και δεν θα συμμετέχουν στο κλείσιμο της ΠΠ 2014-2020.

Βάσει των ανωτέρω, στις εργασίες που ακολουθούν λαμβάνονται υπόψη όλα τα έργα πλην αυτών που είναι κατηγορίας 5 και 6.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι το δ' τρίμηνο 2023 υπήρξε μια εξέλιξη στο ΕΠ Δυτικής Ελλάδας η οποία επηρεάζει τα έργα που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος. Ειδικότερα, 123 έργα κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας ΕΚΤ συνολικής ΔΔ 12,46εκ.€ του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 μεταφέρθηκαν προς ένταξη στο ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία 2014-2020. Συνεπώς τα εν λόγω έργα δεν λαμβάνονται υπόψη στο κλείσιμο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020.

Για την εξέταση των αναγκαίων παραμέτρων έγινε συγκέντρωση και επεξεργασία όλων των διαθέσιμων δεδομένων, όπως:

- Αξιοποίηση στοιχείων του ΟΠΣ (προσκλήσεις, εντάξεις, δαπάνες, δείκτες κλπ.) και συμπληρωματικών πινάκων ΕΥΔ για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας.
- Αποφάσεις ένταξης πράξεων (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, δείκτες, χρονοδιάγραμμα).
- Σχέδιο Δράσης Δαπανών 2021-2023 ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 (έκδοση Β' εξάμηνο 2023).

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) διαπιστώνονται τα εξής:

- Έχουν εκδοθεί 172 προσκλήσεις συνολικής ΔΔ 1,05δισ.€ (δηλ. 234,78% της ΔΔ της του ΕΠ). Διευκρινίζεται ωστόσο ότι περιλαμβάνονται και περιπτώσεις προσκλήσεων που δεν υποβλήθηκαν προτάσεις και εκδόθηκαν εκ νέου.
- Έχουν ενταχθεί συνολικά 7.495 έργα π/υ 848,54 εκ.€ Δ.Δ. (188,84% της ΔΔ του ΕΠ). Από αυτά, στο κλείσιμο του Προγράμματος προβλέπεται να **συμπεριληφθούν 7.074 έργα** με π/υ 659,13 εκ.€ Δ.Δ. (146,7% της ΔΔ του ΕΠ).
- Οι νομικές δεσμεύσεις (ΝοΔε) των έργων που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ ανέρχονται στο 131,84% της ΔΔ του ΕΠ (592,4εκ.€).

- Η απορρόφηση (πληρωμές) των έργων που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ ανέρχονται στο 94% της ΔΔ του ΕΠ (422,3εκ.€). Σημειώνεται ότι κατά το κλείσιμο της ΠΠ2014-2020 η απορρόφηση αναμένεται να υπερκαλύψει τη διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ.

Σε επίπεδο Ταμείων:

- 6.903 έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Έχουν συνολική ΔΔ 536,9εκ.€ (152,5% των πόρων του ΕΤΠΑ), ΝοΔε 471,2εκ.€ (133,8% των πόρων του ΕΤΠΑ) και δαπάνες 330,3εκ.€ (93,8% των πόρων του ΕΤΠΑ).
- 171 έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Έχουν συνολική ΔΔ 122,2κ.€ (125,7% των πόρων του ΕΚΤ), ΝοΔε 121,2εκ.€ (124,6% των πόρων του ΕΚΤ) και δαπάνες 92εκ.€ (94,6% των πόρων του ΕΚΤ).

Σε ότι αφορά τις οικονομικές επιδόσεις του ΕΠ επισημαίνεται η δυνατότητα δαπανών σε ποσοστό που θα κυμαίνεται στο 110% της συνολικής Δ.Δ. σε επίπεδο Ταμείου και Προγράμματος κατά το κλείσιμο της ΠΠ14-20. Στόχος είναι να αποφευχθεί ο κίνδυνος σημαντικής επιβάρυνσης του μη συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η πορεία ενεργοποίησης του συνόλου των ενταγμένων έργων του ΕΠ, ανεξαρτήτως κατάστασης αυτών στο Σχέδιο Δράσης Δαπανών και στη συνέχεια παρουσιάζονται στοιχεία για την πορεία υλοποίησης των έργων που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος.

Σε κάθε περίπτωση επειδή η υλοποίηση του ΕΠ αφορά μια δυναμική διαδικασία, διευκρινίζεται ότι ενδέχεται να υπάρξουν αλλαγές που θα επηρεάσουν τα έργα που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο αυτού. Ωστόσο εκτιμάται ότι η γενική εικόνα για τις επιδόσεις του ΕΠ δεν θα διαφοροποιηθεί σημαντικά.

Πίνακας 3: Πορεία ενεργοποίησης ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά ΑΠ (σύνολο εντάξεων)

Άξονας Προτεραιότητας		Προσκλήσεις			Ενταγμένα Έργα (σύνολο)			Νομικές Δεσμεύσεις (σύνολο)		Πληρωμές (σύνολο)	
Κωδικός ΑΠ	Π/Υ ΑΠ (€)	Αριθμός	Π/Υ Προσκλήσεων	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%) - Σύνολο	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%)	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%)
1	108.383.480	36	134.363.714	123,97%	6.856	174.216.685	160,74%	173.911.952	160,46%	104.385.950	96,31%
2	137.709.860	35	411.839.531	299,06%	180	327.726.606	237,98%	223.338.869	162,18%	135.695.320	98,54%
3	53.631.196	21	293.450.000	547,16%	25	132.071.436	246,26%	83.335.421	155,39%	42.178.878	78,65%
4	96.213.203	53	129.322.894	134,41%	334	137.306.081	142,71%	136.587.120	141,96%	94.824.253	98,56%
5	46.000.000	11	73.487.711	159,76%	33	69.936.589	152,04%	66.400.651	144,35%	52.663.692	114,49%
6	1.027.775	8	1.720.000	167,35%	5	746.028	72,59%	448.428	43,63%	375.980	36,58%
7	6.370.370	16	10.780.000	169,22%	62	6.533.600	102,56%	5.217.924	81,91%	4.125.303	64,76%
Σύνολο	449.335.884	172*	1.054.963.850	234,78%	7.495	848.537.024	188,84%	689.240.364	153,39%	434.249.376	96,64%

* Αφορά μοναδικό αριθμό προσκλήσεων. Σημειώνεται ότι κάποιες προσκλήσεις αφορούσαν περισσότερους του ενός Άξονες Προτεραιότητας, οπότε δεν γίνεται άθροισμα αυτών μεταξύ των ΑΠ.

Σημειώνεται ότι στην ολοκλήρωση/κλείσιμο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 δεν λαμβάνονται υπόψη:

- 298 έργα συνολικής ΔΔ 176,95εκ.€, που στο ΣΔΔ έχουν χαρακτηριστεί ως κατηγορία "6" (Επ.Προτ. 3α, 4c, 5a, 5b, 6b, 6c, 6d, 6e, 7b, 7c, 9ν, 10a). Τα εν λόγω έργα προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν εξολοκλήρου από την ΠΠ21-27.
- 123 έργα ΚΕ των 8iii & 8ν, συνολικής ΔΔ 12,46εκ.€, τα οποία θα μεταφερθούν στο ΕΠΑνΕΚ 14-20².

Από τα **7.074 έργα** που προβλέπεται να συμμετέχουν στο κλείσιμο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα:

- 6.737 έργα συνολικής ΔΔ 112,11εκ.€, αφορούν Κρατική Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας (Επ.Προτ. 1b, 2b, 3a, 3d, 4b, 8iii, 8ν).
- 6 έργα συνολικής ΔΔ 59,11εκ.€, αφορούν Υποδομή ΚΕ και άλλες ειδικές πράξεις (Επ.Προτ. 3a, 3c, 4c, 6a, 7a).
- 331 έργα συνολικής ΔΔ 487,9εκ.€, αφορούν πλην Κρατικής Ενίσχυσης.

Επίσης, από αυτά:

- 7.050 έργα συνολικής ΔΔ 509,43 εκ.€ αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός της ΠΠ2014-2020 (κάποια εξ αυτών έχουν ήδη ολοκληρωθεί).
- 18 έργα συνολικής ΔΔ 138,84 εκ.€ συμμετέχουν στο κλείσιμο του ΕΠ ως τμηματοποιημένα (Phasing). Αφορούν τις Επ.Προτ. 4c, 6b, 6c, 6e, 7a, 7b, 7e, 9a, 10a.
- 1 έργο συνολικής ΔΔ 5,37 εκ.€ αφορά συνεχιζόμενη δράση δομών ΕΚΤ (3), στο πλαίσιο της 9iv (αφορά τη δράση των TOMY).
- 5 έργα συνολικής ΔΔ 5,49εκ.€ συμμετέχουν στο κλείσιμο ως ημιτελή, δηλ. θα ολοκληρωθούν μετά το 2023 με εθνικούς πόρους (Επ.Προτ. 4e, 5a, 6b, ΑΠ6, ΑΠ7).

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται η πορεία ενεργοποίησης των έργων που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ και στα οποία εστιάζει η ανάλυση που ακολουθεί στο παραδοτέο.

² Επισημαίνεται ότι η εν λόγω αλλαγή δεν είχε αποτυπωθεί στο ΟΠΣ όταν αντλήθηκαν τα στοιχεία (24.10.2023) για τις ανάγκες της παρούσας έκθεσης, ωστόσο τα σχετικά έργα δεν λαμβάνονται υπόψη από τον Σύμβουλο στις σχετικές επεξεργασίες για τις επιδόσεις του ΕΠ.

Πίνακας 4: Πορεία ενεργοποίησης ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά ΑΠ (έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ)

Άξονας Προτεραιότητας		Προσκλήσεις			Ενταγμένα Έργα (κλείσιμο ΕΠ)			Νομικές Δεσμεύσεις (βάσει έργων σε κλείσιμο ΕΠ)		Πληρωμές (βάσει έργων σε κλείσιμο ΕΠ)	
Κωδικός ΑΠ	Π/Υ ΑΠ (€)	Αριθμός	Π/Υ Προσκήσεων	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%)	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%)
1	108.383.480	36	134.363.714	123,97%	6.657	123.892.157	114,31%	123.587.424	114,03%	95.645.946	88,25%
2	137.709.860	35	411.839.531	299,06%	132	238.433.563	173,14%	195.819.093	142,20%	135.695.320	98,54%
3	53.631.196	21	293.450.000	547,16%	20	100.434.125	187,27%	82.385.544	153,61%	42.178.878	78,65%
4	96.213.203	53	129.322.894	134,41%	166	121.458.708	126,24%	120.739.747	125,49%	91.651.746	95,26%
5	46.000.000	11	73.487.711	159,76%	32	67.630.519	147,02%	64.188.181	139,54%	52.663.692	114,49%
6	1.027.775	8	1.720.000	167,35%	5	746.028	72,59%	448.428	43,63%	375.980	36,58%
7	6.370.370	16	10.780.000	169,22%	62	6.533.600	102,56%	5.217.924	81,91%	4.125.303	64,76%
Σύνολο	449.335.884	172*	1.054.963.850	234,78%	7.074	659.128.700	146,69%	592.386.341	131,84%	422.336.865	93,99%

* Αφορά μοναδικό αριθμό προσκήσεων. Σημειώνεται ότι κάποιες προσκλήσεις αφορούσαν περισσότερους του ενός Άξονες Προτεραιότητας, οπότε δεν γίνεται άθροισμα αυτών μεταξύ των ΑΠ.

Πίνακας 5: Πορεία ενεργοποίησης ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά ΑΠ/ Θεματικό Στόχο/ Επενδυτική Προτεραιότητα (έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ)

Προγραμματικά στοιχεία ΕΠ		Ενταγμένα έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ ΔΕ 14-20						
ΑΠ/ Θ.Σ./ Επ.Προτ.	Π/Υ ΔΔ ΕΠ (€)	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Νομικές Δεσμεύσεις - ΝοΔε (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%) σε σχέση με το ΕΠ	Πληρωμές (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%) σε σχέση με το ΕΠ
ΑΠ1 (ΕΤΠΑ)	108.383.480	6.657	123.892.157	114,3%	123.587.424	114,0%	95.645.946	88,2%
Θ.Σ.01	8.780.000	66	13.904.776	158,4%	13.904.776	158,4%	12.238.027	139,4%
Επ.Προτ.1b	8.780.000	66	13.904.776	158,4%	13.904.776	158,4%	12.238.027	139,4%
Θ.Σ.02	4.100.000	25	7.679.182	187,3%	7.641.048	186,4%	4.376.428	106,7%
Επ.Προτ.2b	100.000	9	2.378.171	2378,2%	2.378.171	2378,2%	0	0,0%
Επ.Προτ.2c	4.000.000	16	5.301.010	132,5%	5.262.877	131,6%	4.376.428	109,4%
Θ.Σ.03	95.503.480	6.566	102.308.200	107,1%	102.041.600	106,8%	79.031.491	82,8%
Επ.Προτ.3a	85.003.480	6.545	90.027.169	105,9%	89.760.569	105,6%	68.269.731	80,3%
Επ.Προτ.3c	9.000.000	1	10.000.000	111,1%	10.000.000	111,1%	10.000.000	111,1%
Επ.Προτ.3d	1.500.000	20	2.281.031	152,1%	2.281.031	152,1%	761.759	50,8%
ΑΠ2 (ΕΤΠΑ)	137.709.860	132	238.433.563	173,1%	195.819.093	142,2%	135.695.320	98,5%
Θ.Σ.04	20.059.860	32	54.153.588	270,0%	49.047.408	244,5%	28.339.860	141,3%
Επ.Προτ.4a*	1.000.000	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Επ.Προτ.4b	1.100.000	8	935.747	85,1%	935.747	85,1%	683.822	62,2%
Επ.Προτ.4c	15.600.000	21	49.166.183	315,2%	44.464.767	285,0%	25.518.473	163,6%
Επ.Προτ.4e	2.359.860	3	4.051.658	171,7%	3.646.894	154,5%	2.137.565	90,6%
Θ.Σ.05	11.400.000	5	12.404.633	108,8%	11.139.945	97,7%	10.976.838	96,3%
Επ.Προτ.5a	5.400.000	4	5.407.633	100,1%	4.524.289	83,8%	4.364.357	80,8%
Επ.Προτ.5b	6.000.000	1	6.997.000	116,6%	6.615.656	110,3%	6.612.480	110,2%
Θ.Σ.06	106.250.000	95	171.875.342	161,8%	135.631.740	127,7%	96.378.622	90,7%
Επ.Προτ.6a	9.600.000	3	11.394.791	118,7%	11.056.339	115,2%	10.272.487	107,0%
Επ.Προτ.6b	34.500.000	28	38.417.270	111,4%	37.924.194	109,9%	27.400.593	79,4%
Επ.Προτ.6c	12.650.000	17	47.014.106	371,7%	16.081.603	127,1%	9.976.497	78,9%
Επ.Προτ.6d	3.500.000	5	4.386.241	125,3%	3.828.568	109,4%	3.328.876	95,1%

Προγραμματικά στοιχεία ΕΠ		Ενταγμένα έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ ΔΕ 14-20						
ΑΠ/ Θ.Σ./ Επ.Προτ.	Π/Υ ΔΔ ΕΠ (€)	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Νομικές Δεσμεύσεις - ΝοΔε (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%) σε σχέση με το ΕΠ	Πληρωμές (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%) σε σχέση με το ΕΠ
<i>Επ.Προτ.6ε</i>	46.000.000	42	70.662.934	153,6%	66.741.036	145,1%	45.400.168	98,7%
ΑΠ3 (ΕΤΠΑ)	53.631.196	20	100.434.125	187,3%	82.385.544	153,6%	42.178.878	78,6%
Θ.Σ.07	53.631.196	20	100.434.125	187,3%	82.385.544	153,6%	42.178.878	78,6%
<i>Επ.Προτ.7α</i>	21.231.196	5	29.001.847	136,6%	27.863.951	131,2%	12.464.512	58,7%
<i>Επ.Προτ.7β</i>	24.300.000	9	51.083.081	210,2%	46.272.396	190,4%	22.277.144	91,7%
<i>Επ.Προτ.7c</i>	7.100.000	5	8.249.197	116,2%	8.249.197	116,2%	7.437.222	104,7%
<i>Επ.Προτ.7ε</i>	1.000.000	1	12.100.000	1210,0%	0	0,0%	0	0,0%
ΑΠ4 (ΕΚΤ)	96.213.203	166	121.458.708	126,2%	120.739.747	125,5%	91.651.746	95,3%
Θ.Σ.08 (ΕΚΤ)	12.145.000	91	9.648.730	79,4%	9.608.729	79,1%	1.899.207	15,6%
<i>Επ.Προτ.8i</i>	200.000	1	1.000.000	500,0%	959.999	480,0%	384.000	192,0%
<i>Επ.Προτ.8iii</i>	4.945.000	36	3.828.483	77,4%	3.828.483	77,4%	0	0,0%
<i>Επ.Προτ.8v</i>	7.000.000	54	4.820.246	68,9%	4.820.246	68,9%	1.515.208	21,6%
Θ.Σ.09 (ΕΚΤ)	84.068.203	75	111.809.978	133,0%	111.131.018	132,2%	89.752.538	106,8%
<i>Επ.Προτ.9i</i>	26.556.000	9	33.390.366	125,7%	33.390.366	125,7%	27.494.424	103,5%
<i>Επ.Προτ.9ii</i>	13.297.300	23	17.126.461	128,8%	17.126.461	128,8%	14.314.886	107,7%
<i>Επ.Προτ.9iii</i>	10.066.000	17	11.890.549	118,1%	11.860.474	117,8%	10.625.671	105,6%
<i>Επ.Προτ.9iv</i>	34.048.903	26	49.402.602	145,1%	48.753.718	143,2%	37.317.558	109,6%
<i>Επ.Προτ.9v*</i>	100.000	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
ΑΠ5 (ΕΤΠΑ)	46.000.000	32	67.630.519	147,0%	64.188.181	139,5%	52.663.692	114,5%
Θ.Σ.09 (ΕΤΠΑ)	19.300.000	14	26.333.696	136,4%	23.968.266	124,2%	21.815.016	113,0%
<i>Επ.Προτ.9α</i>	19.300.000	14	26.333.696	136,4%	23.968.266	124,2%	21.815.016	113,0%
Θ.Σ.10 (ΕΤΠΑ)	26.700.000	18	41.296.822	154,7%	40.219.915	150,6%	30.848.676	115,5%
<i>Επ.Προτ.10α</i>	26.700.000	18	41.296.822	154,7%	40.219.915	150,6%	30.848.676	115,5%
ΑΠ6 (ΕΚΤ)	1.027.775	5	746.028	72,6%	448.428	43,6%	375.980	36,6%
ΤΒ ΕΚΤ	1.027.775	5	746.028	72,6%	448.428	43,6%	375.980	36,6%
ΑΠ7 (ΕΤΠΑ)	6.370.370	62	6.533.600	102,6%	5.217.924	81,9%	4.125.303	64,8%

Προγραμματικά στοιχεία ΕΠ		Ενταγμένα έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ ΔΕ 14-20						
ΑΠ/ Θ.Σ./ Επ.Προτ.	Π/Υ ΔΔ ΕΠ (€)	Αριθμός	Συγχρ. Δ.Δ. (€)	Ποσοστό Ενεργοποίησης (%)	Νομικές Δεσμεύσεις - ΝοΔε (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Συμβασιοποίησης (%) σε σχέση με το ΕΠ	Πληρωμές (Συγχρ. Δ.Δ.) (€)	Ποσοστό Απορρόφησης (%) σε σχέση με το ΕΠ
ΤΒ ΕΤΠΑ	6.370.370	62	6.533.600	102,6%	5.217.924	81,9%	4.125.303	64,8%
Σύνολο	449.335.884	7.074	659.128.700	146,7%	592.386.341	131,8%	422.336.865	94,0%
Σύνολο ΕΚΤ	97.240.978	171	122.204.736	125,7%	121.188.175	124,6%	92.027.726	94,6%
Σύνολο ΕΤΠΑ	352.094.906	6.903	536.923.964	152,5%	471.198.166	133,8%	330.309.139	93,8%

* Διευκρινίζονται τα εξής: Η Επ.προτ.4α δεν έχει ενεργοποιηθεί, με την έννοια να έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση. Η Επ.προτ.9ν έχει ενεργοποιηθεί, ωστόσο το σύνολο των ενταγμένων πράξεων αυτής θα μεταφερθεί στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας 2021-2027.

Ακολούθως γίνεται παρουσίαση των επιδόσεων του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας ανά Άξονα Προτεραιότητας, Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα.

2.1.1 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 1

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 συνδέεται με την έρευνα, καινοτομία, επιχειρηματικότητα, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.1, Θ.Σ.2, Θ.Σ.3) και συνολικά έξι Επενδυτικές Προτεραιότητες³ (1b, 2b, 2c, 3a, 3c, 3d). Επίσης, είναι ο Άξονας με τη 2^η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα (24,1%) και αποτελεί βασικό πυλώνα χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την υλοποίηση του ΑΠ1:

- Έχουν εκδοθεί 36 προσκλήσεις π/υ 134,36εκ€ που αντιστοιχεί στο 124% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα.
- Οι ενταγμένες πράξεις που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ ανέρχονται σε 6.657 και έχουν συνολική Δ.Δ 123,9εκ.€ (114,3% των διαθέσιμων πόρων του Άξονα).
- Οι νομικές δεσμεύσεις των ανωτέρω πράξεων ανέρχονται σε 123,6εκ.€ ή στο 114% της ΔΔ του Άξονα. Δεδομένου ότι η πλειονότητα των έργων αφορά Κρατικές Ενισχύσεις επιχειρηματικότητας, τα εν λόγω έργα με την ένταξη στο ΕΠ αποκτούν αυτόματα Νομική Δέσμευση. Συνεπώς η ανωτέρω επίδοση σε επίπεδο ΝοΔε είναι αναμενόμενη.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 95,65εκ.€ ή στο 88,2% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα.

Σε επίπεδο Θ.Σ./ Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:

- Ο Θ.Σ.3 έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα (88% της ΔΔ του ΑΠ1) και μέσω αυτού (και ιδιαίτερα της Επ.Προτ. 3a) στηρίζεται η επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια. Συνακόλουθα έχει και τον μεγαλύτερο αριθμό ενταγμένων πράξεων 6.566 (αφορά αυτά που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ) και οι οποίες αφορούν κατά κύριο λόγο κρατικές ενισχύσεις επιχειρηματικότητας, ενώ είναι αυτός που θα τροφοδοτήσει τον Άξονα με τις περισσότερες δαπάνες. Σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση η απορρόφηση ανέρχεται στο 82,8% των πόρων του Θ.Σ.3. Μέσω του εν λόγω Θ.Σ. χρηματοδοτούνται δράσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής RIS3, δράσεις για τη στήριξη των επιχειρήσεων από τις επιπτώσεις της πανδημίας (covid19), καθώς και την παροχή δανείων σε επιχειρήσεις (ΤΕΠΙΧ II). Επίσης, σε επίπεδο Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:
 - Μέσω της 3a χρηματοδοτείται το μοναδικό έργο του Θ.Σ.3 που δεν συνδέεται με ΚΕ Επιχειρηματικότητας (αν και υποστηρίζονται επιχειρήσεις όχι όμως χρηματοδοτικά) και αφορά στον «Μηχανισμό Στήριξης

³ Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της 2^{ης} αναθεώρησης του ΕΠ καταργήθηκε η Επ.Προτ.1a, η οποία ωστόσο για τεχνικούς λόγους παρέμεινε στο Πρόγραμμα χωρίς πόρους.

Επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας». Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε το εν λόγω έργο να συμμετάσχει ως τμηματοποιημένο στο κλείσιμο του ΕΠ 14-20 και για το λόγο αυτό είχαν εκτιμηθεί πόροι ύψους 3εκ.€ (η συνολική ΔΔ του έργου ανέρχεται σε 6 εκ.€). Εν τέλει το εν λόγω έργο θα ολοκληρωθεί στο σύνολό του εντός της ΠΠ14-20 και συνακόλουθα δημιουργείται ανάγκη χρηματοδοτικής ενίσχυσης αυτού.

- Στην 3c η μόνη δράση που θα υλοποιηθεί αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ) II. Οι λοιπές παρεμβάσεις που συνδέονταν με στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (clusters) θα υλοποιηθούν στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ2021-2027. Σημειώνεται ότι η σχετική δράση των clusters ξεκίνησε να ωριμάζει την ΠΠ14-20, ωστόσο η έλευση της πανδημίας επέδρασε ανασταλτικά στην ενεργοποίησή της εντός της προγραμματικής περιόδου 14-20.
- Ο Θ.Σ.1 ο οποίος περιλαμβάνει την ενίσχυση ερευνητικών έργων επιχειρήσεων, παρουσιάζει τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη απορρόφησης τη δεδομένη χρονική στιγμή (139,4% της Δ.Δ. του Θ.Σ.1 και 88% των ΝοΔε του Θ.Σ.1). Γενικά διαπιστώνεται ότι οι παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων, έτυχαν σημαντικής ανταπόκρισης από τις επιχειρήσεις, ενώ υλοποιήθηκαν σε γενικές γραμμές ομαλά.
- Ο Θ.Σ.2 έχει τη μικρότερη χρηματοδοτική βαρύτητα (3,8%) στον Άξονα και περιλαμβάνει τόσο δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για ΤΠΕ, όσο και φορέων του δημοσίου τομέα για την ανάπτυξη σχετικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό αναφέρεται ότι τα ενταγμένα έργα στην Επ.Προτ. 2b προβλέπονταν αρχικά να χρηματοδοτηθούν στην ΠΠ2021-2027 και γι' αυτό έχει χαμηλή ΔΔ (100χιλ.€). Ωστόσο υπήρξε αλλαγή στον προγραμματισμό και τα έργα αυτά (συνολικής ΔΔ 2,38εκ.€) αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Συνεπώς δημιουργείται ένα χρηματοδοτικό κενό, για το οποίο εκτιμάται ότι θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες να μειωθεί, στο πλαίσιο της αναθεώρησης.

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά την τελική επίδοση του Άξονα σε επίπεδο δαπανών, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι δράσεις επιχειρηματικότητας ενέχουν κάποια επισφάλεια, δεδομένου ότι ένα ποσοστό επιχειρήσεων (σε γενικές γραμμές μικρό) εν τέλει δεν ολοκληρώνει την επένδυση. Η παράμετρος αυτή αναμένεται να επηρεάσει κυρίως τον Θ.Σ.3 και ειδικότερα την Επ.Προτ. 3a στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτείται ο μεγαλύτερος αριθμός έργων ΚΕ επιχειρηματικότητας (6.544).

2.1.2 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 2

Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 συνδέεται με το περιβάλλον, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.4, Θ.Σ.5, Θ.Σ.6) και συνολικά έντεκα Επενδυτικές Προτεραιότητες (4a, 4b, 4c, 4e, 5a, 5b, 6a, 6b, 6c, 6d, 6e). Επίσης, είναι ο Άξονας με τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα (30,6%), ενώ αποτελεί βασικό πυλώνα χρηματοδότησης των τεσσάρων χωρικών Στρατηγικών του Προγράμματος⁴.

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την υλοποίηση του ΑΠ2:

- Έχουν εκδοθεί 35 προσκλήσεις π/υ 411,84 εκ. € που αντιστοιχεί στο 299% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ2.
- Οι ενταγμένες πράξεις που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ ανέρχονται σε 132 και έχουν συνολική Δ.Δ 238,4εκ.€ (173,14% των διαθέσιμων πόρων του Άξονα).
- Οι νομικές δεσμεύσεις των ανωτέρω πράξεων ανέρχονται σε 195,82εκ.€ ή στο 142,2% της ΔΔ του Άξονα.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 135,7εκ.€ ή στο 98,54% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ2.

Με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα, στο κλείσιμο του ΕΠ αναμένεται να συμμετάσχουν στο πλαίσιο του ΑΠ2:

- Εννέα (9) τμηματοποιημένα (phasing) έργα συνολικής ΔΔ 69,7εκ.€ (Επ.Προτ. 4c, 6b, 6c, 6e). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 35,54εκ.€ και οι δαπάνες που έχουν δώσει έως την περίοδο αναφοράς ανέρχονται σε 8,79 εκ.€.
- Τρία (3) ημιτελή έργα (δηλ. θα ολοκληρωθούν μετά το 2023) συνολικής ΔΔ 4,5εκ.€ (Επ.Προτ. 4e, 5a, 6b). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 3,15εκ.€ και οι δαπάνες τους ανέρχονται σε 1,4 εκ.€.

Σε επίπεδο Θ.Σ./ Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:

- Ο Θ.Σ.6 με ΔΔ 106,25εκ.€ έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα τόσο στον ΑΠ2, όσο και συνολικά στο Πρόγραμμα (77,2% και 23,6%, αντίστοιχα). Με εξαίρεση τις δράσεις ΚΕ επιχειρηματικότητας οι οποίες συνήθως είναι πολλές σε πλήθος αλλά μικρής χρηματοδοτικής βαρύτητας, ο Θ.Σ.6 έχει το μεγαλύτερο αριθμό ενταγμένων πράξεων που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ (95 πράξεις). Σημειώνεται ότι μέσω του εν λόγω Θ.Σ. καλύπτονται οι ανάγκες της Περιφέρειας σε ότι αφορά τη διαχείριση αποβλήτων (στερεά, υγρά), τη διαχείριση υδάτων (πόσιμο και μη νερό), την ανάπτυξη και προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, τη βιοποικιλότητα, τις αστικές αναπλάσεις και την αναζωογόνηση περιοχών. Καταγράφονται αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες στον Θ.Σ.6 (171,87εκ.€ ΔΔ έργων που αναμένεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο, με ΝοΔε 135,6εκ.€), οι οποίες προέρχονται κυρίως από την Επ.Προτ. 6c. Η εν λόγω

⁴ Πρόκειται για δύο Στρατηγικές ΒΑΑ (σε Πάτρα και Αργίριο) και δύο λοιπές Στρατηγικές ΟΧΕ («Κατάκολο – Αρχαία Ολυμπία» & «Λιμνοθάλασσα Μεσολογίου – Αιτωλικό»).

επενδυτική προτεραιότητα έχει ΔΔ 12,65εκ.€ και η ΔΔ ενταγμένων έργων που αναμένεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο 47εκ.€. Σημειώνεται δε ότι εντός του 2023 εντάχθηκε σε αυτήν 1 πράξη συνολικής Δ.Δ. 19,4εκ.€ (έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα τόσο στην 6ς, όσο και στον ΑΠ2), η οποία προβλέπεται να συμμετάσχει στο κλείσιμο ως τμηματοποιημένη και αυξάνει περαιτέρω την ανάγκη χρηματοδότησης.

- Ο Θ.Σ.4 με ΔΔ 20εκ.€ έχει τη 2η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα σε επίπεδο ΑΠ2 (14,6%) και στο πλαίσιο αυτού 32 πράξεις συνολικής ΔΔ 54,15εκ.€ (με 49εκ.€ ΝοΔε) προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ. Οι αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες του εν λόγω Θ.Σ. προέρχονται από την Επ.Προτ. 4ς με ΔΔ 15,6εκ.€ και ΔΔ ενταγμένων έργων που αναμένεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο 49,17εκ.€. Στο πλαίσιο της εν λόγω Επενδυτικής Προτεραιότητας αντιμετωπίζονται οι ανάγκες της Περιφέρειας για ενεργειακή αναβάθμιση (δημόσιος και οικιακός τομέας), συνεπώς είναι αναμενόμενο το ενδιαφέρον για σχετικά έργα να είναι αυξημένο. Σημειώνεται ότι η ένταξη ενός έργου για την ενεργειακή αναβάθμιση του οδοφωτισμού στην Περιφέρεια, 12,13εκ.€ ΔΔ (έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα μεταξύ των έργων ενεργειακής αναβάθμισης του δημοσίου τομέα και την 4η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα σε επίπεδο ΑΠ2), αύξησε την χρηματοδοτική πίεση προς την εν λόγω Επ.Προτ.. Το εν λόγω έργο προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός της ΠΠ14-20. Επίσης, αναφέρεται ότι δεν έχει ενεργοποιηθεί η Επ.Προτ. 4α (1εκ.€ ΔΔ), με την έννοια να έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση. Συνεπώς οι πόροι της είναι διαθέσιμοι να χρηματοδοτήσουν άλλες Επ.Προτ.. Σημειώνεται ότι η 4α περιλάμβανε την προετοιμασία δράσεων για Ενεργειακές Κοινότητες, των οποίων ωστόσο η κύρια υλοποίηση και ολοκλήρωση εξ αρχής προβλέπονταν να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του νέου Προγράμματος της Περιφέρειας στην περίοδο 2021-2027. Δεδομένου ότι η εφαρμογή του Περιφερειακού Προγράμματος Δυτ. Ελλάδα 21-27 έχει πλέον ξεκινήσει, οι εν λόγω δράσεις θα ενεργοποιηθούν εξ ολοκλήρου στο πλαίσιο αυτού.
- Ο Θ.Σ.5 ο οποίος συνδέεται με τη θωράκιση της Περιφέρειας σε κινδύνους (πλημμύρες, πυρκαγιές κλπ.) έχει ΔΔ 11,4εκ.€ και στο πλαίσιο αυτού 5 πράξεις συνολικής ΔΔ 12,4εκ.€ (με 11,14εκ.€ ΝοΔε) προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ. Η υλοποίηση των ανωτέρω πράξεων πραγματοποιείται σε γενικές γραμμές ομαλά, ενώ ένα έργο προβλέπεται να συμμετάσχει στο κλείσιμο του Προγράμματος ως ημιτελές.

Επισημαίνεται ότι ο ΑΠ2 αντιμετωπίζει τις μεγαλύτερες χρηματοδοτικές ανάγκες συγκριτικά με τους άλλους Άξονες του ΕΠ. Σημειώνεται ότι μέσω αυτού καλύπτονται ανάγκες της Περιφέρειας σε κρίσιμους τομείς (ενεργειακή εξοικονόμηση, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής/ διαχείριση κινδύνων, προστασία του περιβάλλοντος, αξιοποίηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων, αναζωογόνηση περιοχών). Για τις οριστικές χρηματοδοτικές ανάγκες σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν οι τελικές δαπάνες που θα δώσουν τα έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, το οικονομικό τμήμα των έργων phasing που θα «επιβαρύνει» το ΕΠ ΔΕ 14-20, καθώς και το οικονομικό τμήμα των έργων που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο ως ημιτελή και θα ολοκληρωθούν με αμιγώς εθνικούς πόρους. Κρίνεται σκόπιμο η χρηματοδοτική ενίσχυση του Άξονα από άλλους ΑΠ στο

πλαίσιο της αναθεώρησης, καθώς και τυχόν εσωτερική ανακατανομή πόρων για την αντιμετώπιση αναγκών σε επιμέρους Επ.Προτ. (και ιδιαίτερα στις 4c, 6c). Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία υλοποίησης των λοιπών ΑΠ, οι όποιες μεταφορές πόρων προς τον ΑΠ2 θα είναι μικρές σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να καλύψουν το σύνολο των χρηματοδοτικών αναγκών του.

2.1.3 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 3

Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 συνδέεται με τις μεταφορικές υποδομές καθώς και υποδομές δικτύων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει έναν Θεματικό Στόχο (Θ.Σ.7) και συνολικά τέσσερις Επενδυτικές Προτεραιότητες (7a, 7b, 7c, 7e). Είναι ο 4^{ος} σε χρηματοδοτική βαρύτητα Άξονας του Προγράμματος (11,9%). Καλύπτει τις ανάγκες της Περιφέρειας σε οδικές, λιμενικές και σιδηροδρομικές μεταφορές, ενώ χρηματοδοτεί σχετικές παρεμβάσεις (οδικές, σιδηροδρομικές) και στο πλαίσιο των χωρικών Στρατηγικών του Προγράμματος. Επίσης, μέσω του εν λόγω Άξονα ξεκίνησε η προσπάθεια διεύρυνσης του δικτύου φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα.

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την υλοποίηση του ΑΠ3:

- Έχουν εκδοθεί 21 προσκλήσεις π/υ 293,45εκ€ που αντιστοιχεί στο 547,16% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ3. Σημειώνεται ότι υπάρχουν και περιπτώσεις προσκλήσεων στις οποίες δεν υποβλήθηκαν προτάσεις ή δεν εντάχθηκαν έργα και εκδόθηκαν εκ νέου.
- Καταγράφονται 20 πράξεις συνολικής Δ.Δ 100,4εκ.€ (187,27% των διαθέσιμων πόρων του Άξονα), οι οποίες προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις αυτών ανέρχονται σε 85,34εκ.€ ή στο 153,61% της ΔΔ του Άξονα.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 42,18εκ.€ ή στο 78,65% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ3.

Με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα, στο κλείσιμο του ΕΠ αναμένεται να συμμετάσχουν στο πλαίσιο του ΑΠ3 έξι (6) τμηματοποιημένα (phasing) έργα συνολικής ΔΔ 58,7εκ.€ (Επ.Προτ. 7a, 7b, 7e). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 43,4εκ.€ και οι δαπάνες τους ανέρχονται σε 15,34εκ.€.

Σε επίπεδο Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:

- Η 7b έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική ΔΔ σε επίπεδο ΑΠ3 (24,3εκ.€, 45,3% των πόρων του ΑΠ3) και τον μεγαλύτερο αριθμό έργων που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ (9 έργα συνολικής ΔΔ 51εκ.€). Εξ αυτών, 3 έργα συνολικής ΔΔ 37,25εκ.€ προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο ως τμηματοποιημένα. Τα εν λόγω έχουν ΝοΔε 34,8εκ.€ ΔΔ και οι δαπάνες τους ανέρχονται σε 14,6εκ.€. Αναφέρεται επίσης ότι ο ρυθμός δαπανών της 7b είναι πολύ ικανοποιητικός (91,7% της ΔΔ αυτής).

- Η 7α είναι η 2η δεύτερη από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας ΔΔ στο πλαίσιο του ΑΠ3 (21,23εκ.€, 39,6% των πόρων του ΑΠ3). Τα έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ ανέρχονται σε 5 συνολικής ΔΔ 29εκ.€, εκ των οποίων ένα (1) αφορά οδικές υποδομές και τα τέσσερα (4) λιμενικές υποδομές. Εξ αυτών, 2 έργα συνολικής ΔΔ 9,3εκ.€ προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο ως τμηματοποιημένα. Τα εν λόγω έχουν ΝοΔε 8,56εκ.€ ΔΔ και οι (έως την περίοδο αναφοράς) δαπάνες τους ανέρχονται σε 0,71εκ.€. Γενικά, ο ρυθμός δαπανών της εν λόγω Επ.Προτ. λαμβάνοντας υπόψη και το χρονικό σημείο υλοποίησης του ΕΠ (βαίνει προς ολοκλήρωση 31/12/2023) χαρακτηρίζεται ως μέτριος (58,7% απορρόφηση της ΔΔ αυτής).
- Η 7c συγκριτικά με τις δύο προαναφερθείσες Επ.Προτ. έχει μικρότερη ΔΔ (13,2% των πόρων του ΑΠ3, 7,1εκ.€ ΔΔ), ωστόσο χαρακτηρίζεται από πολύ ικανοποιητική υλοποίηση δεδομένου ότι η απορρόφηση έχει ήδη υπερκαλύψει τη ΔΔ αυτής. Ειδικότερα, στο κλείσιμο του ΕΠ προβλέπεται να συμμετάσχουν 5 έργα συνολικής ΔΔ 8,25εκ.€ ΔΔ (όσο και οι ΝοΔε), ενώ οι δαπάνες τους ανέρχονται σε 7,44εκ.€ (104,7% των πόρων της 7c). Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο αυτής περιλαμβάνονται 3 σιδηροδρομικά έργα (ένα αφορά τον προαστιακό σιδηρόδρομο της Πάτρας και δύο συνδέονται με την ΟΧΕ Κατακόλου – Αρχαίας Ολυμπίας), καθώς και δύο έργα για ευφυή συστήματα οδικών μεταφορών.
- Η 7ε έχει τη χαμηλότερη χρηματοδοτική βαρύτητα σε επίπεδο ΑΠ 3 (1 εκ.€) και σε αυτήν έχει ενταχθεί ένα έργο συνολικής ΔΔ 12εκ.€ το οποίο αφορά την ανάπτυξη δικτύων φυσικού αερίου στην Δυτική Ελλάδα. Λόγω της πολυπλοκότητας του έργου σε συνδυασμό με τον προγραμματισμό της ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Δικαιούχος) για την ανάπτυξη δικτύων Φυσικού Αερίου στην χώρα, η ολοκλήρωση του έργου θα γίνει την ΠΠ21-27 στο πλαίσιο του νέου Περιφερειακού Προγράμματος της Περιφέρειας. Για το εν λόγω έργο δεν καταγράφονται ΝοΔε και συνακόλουθα ούτε δαπάνες.

2.1.4 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 4

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 περιλαμβάνει παρεμβάσεις για το ανθρώπινο δυναμικό με έμφαση στην κοινωνική ένταξη, συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.8, Θ.Σ.9) και συνολικά οκτώ Επενδυτικές Προτεραιότητες⁵ (8i, 8iii, 8v, 9i, 9ii, 9iii, 9iv, 9v). Επίσης είναι 3^{ος} από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας Άξονας στο Πρόγραμμα (21,4%) και ο μοναδικός θεματικός Άξονας που στηρίζεται από το ΕΚΤ (ο άλλος αφορά την ΤΒ). Μέσω του ΑΠ4 και κυρίως του Θ.Σ.9 υποστηρίζονται η περιφερειακή και εθνική στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, ενώ συμβολή καταγράφεται και στην περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (μέσω του Θ.Σ.8) ως προς το σκέλος που συνδέεται με το ανθρώπινο δυναμικό.

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την υλοποίηση του ΑΠ4:

- Έχουν εκδοθεί 53 προσκλήσεις π/υ 129,3εκ.€ που αντιστοιχεί στο 134,4% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ4.

⁵ Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της 2^{ης} αναθεώρησης του ΕΠ καταργήθηκε η Επ.Προτ.9νί, η οποία ωστόσο για τεχνικούς λόγους παρέμεινε στο Πρόγραμμα χωρίς πόρους.

- Καταγράφονται 166 πράξεις συνολικής Δ.Δ. 121,5εκ.€ (126,2% των διαθέσιμων πόρων του Άξονα), οι οποίες προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις αυτών ανέρχονται σε 120,7εκ.€ ή στο 125,5% της ΔΔ του Άξονα.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 91,65εκ.€ ή στο 95,3% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ4.

Σε επίπεδο Θ.Σ./ Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:

- Ο Θ.Σ.8 με 12,15εκ.€ Δ.Δ. (12,6% των πόρων του ΑΠ4 και 2,7% των πόρων του ΕΠ) υποστηρίζει κατά κύριο λόγο την περιφερειακή RIS3. Οι δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί αφορούν ως επί το πλείστον κρατική ενίσχυση επιχειρηματικότητας (90 από τα 91 έργα του Θ.Σ.8 που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ) στο πλαίσιο των Επ.Προτ. 8iii & 8v. Σε ότι αφορά την Επ.Προτ. 8i μια πράξη έχει ενεργοποιηθεί (και προβλέπεται να συμπεριληφθεί στο κλείσιμο του ΕΠ), η οποία αφορά τη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Επίσης, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, 123 έργα ΚΕ Επιχειρηματικότητας συνολικής ΔΔ 12,46εκ.€ θα μεταφερθούν στο ΕΠΑνΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, στο κλείσιμο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα προβλέπεται να συμπεριληφθούν 91 έργα συνολικής ΔΔ 9,65εκ.€. Οι ΝοΔε αυτών ανέρχονται σε 9,6εκ.€ και οι δαπάνες σε 1,9εκ.€ (15% των πόρων του Θ.Σ.8). Ο ρυθμός δαπανών είναι πολύ χαμηλός για το χρονικό διάστημα υλοποίησης του ΕΠ, ενώ σημειώνεται ότι στην Επ.Προτ.8iii δεν καταγράφονται δαπάνες. Σημειώνεται επίσης, ότι η μοναδική πράξη της Επ.Προτ.8i έχει ΝοΔε 959.999€, ενώ η διαθέσιμη ΔΔ ανέρχεται σε 200χιλ.€.
- Ο Θ.Σ. 9 με 84,1εκ.€ Δ.Δ. δεσμεύει το 87,4% των πόρων του ΑΠ4 και το 18,7% των πόρων του ΕΠ. Μέσω αυτού υποστηρίζονται ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού της Περιφέρειας για την κοινωνική τους ένταξη. Επίσης, μέσω του εν λόγω Θ.Σ. και της Επ.Προτ.9iv υποστηρίχθηκε ο τομέας υγείας για την αντιμετώπιση της πανδημίας (covid19). Στο κλείσιμο του ΕΠ προβλέπεται να συμπεριληφθούν 75 έργα συνολικής Δ.Δ. 111,8εκ.€ (133% των πόρων του Θ.Σ.9). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 111,13εκ.€ (132% των πόρων του Θ.Σ.9) και δαπάνες σε 89,75εκ.€ (106,8% των πόρων του Θ.Σ.9). Σημειώνεται επίσης, ότι μια πράξη στο πλαίσιο της 9iv που αφορά την λειτουργία των Τοπικών Ομάδων Υγείας συνεχιζόμενη δράση δομών ΕΚΤ (κατηγοριοποίηση: 3α). Αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες εντοπίζονται κυρίως στην Επ.Προτ. 9iv. Τέλος, αναφέρεται ότι στο πλαίσιο του ΕΠ 14-20 δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την κοινωνική οικονομία. Διευκρινίζεται ότι έχει ενεργοποιηθεί η σχετική Επ.Προτ. (9v), ωστόσο το σύνολο των ενταγμένων πράξεων (45 πράξεις συνολικής Δ.Δ.3,4 εκ.€) θα μεταφερθεί για υλοποίηση στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας την ΠΠ21-27.

2.1.5 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 5

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 συνδέεται με υποδομές στους τομείς Υγεία, Πρόνοια και Εκπαίδευση, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.9, Θ.Σ.10) και συνολικά δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες (9α, 10α). Επίσης, είναι ο 5^{ος} από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας Άξονας στο Πρόγραμμα (10,2%).

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την υλοποίηση του ΑΠ5:

- Έχουν εκδοθεί 11 προσκλήσεις π/υ 73,5εκ€ που αντιστοιχεί στο 159,8% της συνολικής διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ5.
- Καταγράφονται 32 πράξεις συνολικής Δ.Δ 67,6εκ.€ (147% των διαθέσιμων πόρων του Άξονα), οι οποίες προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις αυτών ανέρχονται σε 64,2εκ.€ ή στο 139,5% της ΔΔ του Άξονα.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 52,7εκ.€ ή στο 114,5% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΑΠ5.

Με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα, στο κλείσιμο του ΕΠ αναμένεται να συμμετάσχουν στο πλαίσιο του ΑΠ5 τρία (3) τμηματοποιημένα (phasing) έργα συνολικής ΔΔ 10,4εκ.€ (Επ.Προτ. 9α, 10α). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 10εκ.€ και οι δαπάνες τους ανέρχονται σε 2,8εκ.€.

Σε επίπεδο Θ.Σ./ Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:

- Ο Θ.Σ.10, ο οποίος καλύπτει τις ανάγκες της Περιφέρειας σε υποδομές εκπαίδευσης με 26,7εκ.€ ΔΔ, έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στον Άξονα (58%), ενώ δεσμεύει περίπου το 6% των πόρων του ΕΠ. Στο κλείσιμο του ΕΠ προβλέπεται να συμπεριληφθούν 18 έργα συνολικής Δ.Δ. 41,3εκ.€ (154,7% των πόρων του Θ.Σ.10). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 40,2εκ.€ (150,6% των πόρων του Θ.Σ.10) και οι δαπάνες σε 30,8εκ.€ (115,5% των πόρων του Θ.Σ.10). Γενικά ο Θ.Σ.10 χαρακτηρίζεται από υψηλό ρυθμό υλοποίησης και αντίστοιχο ρυθμό δαπανών καθ' όλη τη διάρκεια της ΠΠ14-20. Τέλος, αναφέρεται ότι στον εν λόγω Θ.Σ. περιλαμβάνονται και δύο τμηματοποιημένα έργα υποδομών β'θμιας εκπαίδευσης, συνολικής ΔΔ 8,4εκ.€ (με αντίστοιχες ΝοΔε) και δαπάνες 1,96εκ.€.
- Ο Θ.Σ.9, ο οποίος καλύπτει τις ανάγκες της Περιφέρειας σε υποδομές υγείας και πρόνοιας, με 19εκ.€ ΔΔ δεσμεύει 42% των πόρων του ΑΠ5. Στο κλείσιμο του ΕΠ προβλέπεται να συμπεριληφθούν 14 έργα συνολικής Δ.Δ. 26,3εκ.€ (136,4% των πόρων του Θ.Σ.9). Οι ΝοΔε των έργων αυτών ανέρχονται σε 24εκ.€ (124% των πόρων του Θ.Σ.9) και οι δαπάνες σε 21,8εκ.€ (113% των πόρων του Θ.Σ.9). Τέλος, αναφέρεται ότι στον εν λόγω Θ.Σ. περιλαμβάνεται και ένα τμηματοποιημένο έργο υποδομών πρόνοιας, συνολικής ΔΔ 2εκ.€, με ΝοΔε ύψους 1,6εκ.€ και δαπάνες 0,8εκ.€.

2.1.6 Πορεία υλοποίησης ΑΠ 6 και 7 – Τεχνική Βοήθεια

Οι Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7 χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ, αντίστοιχα και αποτελούν την Τεχνική Βοήθεια του ΕΠ. Η συνολική χρηματοδοτική βαρύτητα των Αξόνων της ΤΒ στο Πρόγραμμα ανέρχεται σε 1,6% (ήτοι 7,4εκ.€ ΔΔ εκ των οποίων 1εκ.€ αφορά την ΤΒ του ΕΚΤ και 6,4εκ.€ την ΤΒ του ΕΤΠΑ).

Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (24/10/2023) καταγράφονται τα εξής σε ότι αφορά την ενεργοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας του ΕΠ:

- Συνολικά έχουν εκδοθεί 23 προσκλήσεις συνολικής Δ.Δ. 12εκ. € που αντιστοιχεί στο 169% της συνολικής διαθέσιμης Δ.Δ. για την Τεχνική Βοήθεια στο ΕΠ.
- Καταγράφονται 67 πράξεις συνολικής Δ.Δ 7,3εκ. (98,4% των διαθέσιμων πόρων της ΤΒ), οι οποίες προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ. Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο της πρόσκλησης με κωδ. "7.0.0.1-i" είχε ενταχθεί η πράξη «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΦΔ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ» με κωδικό ΟΠΣ «5009870», η οποία ανακλήθηκε με βάση την υπ' αριθ. 1260/15-03—2019 απόφαση του Περιφερειάρχη, καθώς η κάλυψη της σχετικής ανάγκης θα γινόταν από άλλο Πρόγραμμα⁶.
- Οι νομικές δεσμεύσεις των ανωτέρω έργων ανέρχονται σε 5,7εκ.€ ή στο 76,6% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης της ΤΒ.
- Οι πληρωμές αυτών ανέρχονται σε 4,5εκ.€ ή στο 60,8% της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης της ΤΒ.

Σημειώνεται επίσης ότι στο κλείσιμο του ΕΠ δύο πράξεις της ΤΒ (μια ανά ΑΠ) οι οποίες συνδέονται με ενέργειες δημοσιότητας, προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο ως ημιτελή έργα (δηλ. θα ολοκληρωθούν μετά το πέρας του 2023 με αμιγώς εθνικούς πόρους). Τα εν λόγω έργα έχουν συνολική Δ.Δ. 0,98εκ.€, ενώ δεν καταγράφονται ακόμα ΝοΔε και συνακόλουθα ούτε δαπάνες.

Ανά επιμέρους Άξονα αναφέρονται τα εξής:

- Σε ό,τι αφορά τον ΑΠ6 (ΤΒ ΕΚΤ):
 - Σε επίπεδο ενεργοποίησης: οι προσκλήσεις αντιστοιχούν στο 167,35% της προγραμματικής Δ.Δ. και οι εντάξεις στο 72,6% αυτής.
 - Σε επίπεδο υλοποίησης: η συμβασιοποίηση ανέρχεται στο 43,63% της προγραμματικής Δ.Δ. και οι πληρωμές στο 36,6% αυτής. Επίσης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ένα έργο δημοσιότητας με Δ.Δ. 297,6χιλ.€ προβλέπεται να συμμετάσχει στο κλείσιμο ως ημιτελές.
 - Ο εν λόγω ΑΠ είναι ο μοναδικός του Προγράμματος στον οποίο οι εντάξεις δεν καλύπτουν την προβλεπόμενη ΔΔ. Ειδικότερα, το 27,41% της ΔΔ του Άξονα παραμένει διαθέσιμη και λαμβάνοντας υπόψη ότι το Πρόγραμμα βαίνει προς ολοκλήρωση δεν αναμένεται να καλυφθεί με νέα έργα. Συνεπώς υπάρχει δυνατότητα μεταφοράς πόρων στον άλλο Άξονα του

⁶ Βάσει της Υπ' αριθμ. 97724/ΕΥΘΥ 750 απόφασης του υφυπουργού οικονομίας και ανάπτυξης (ΦΕΚ4566\Β\18-10-2018), η καταβολή του συνόλου των λειτουργικών δαπανών του ΕΦΕΠΑΕ θα διενεργηθεί από την ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που πραγματοποιούνται για τη διαχείριση δράσεων κρατικών ενισχύσεων άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ και έχει σημαντικές χρηματοδοτικές ανάγκες.

- Σε ό,τι αφορά τον ΑΠ7 (ΤΒ ΕΤΠΑ):
 - Σε επίπεδο ενεργοποίησης: οι προσκλήσεις αντιστοιχούν στο 169,22% της προγραμματικής Δ.Δ. και οι εντάξεις στο 102,6% αυτής.
 - Σε επίπεδο υλοποίησης: η συμβασιοποίηση ανέρχεται στο 81,9% της προγραμματικής Δ.Δ. και οι πληρωμές στο 64,76% αυτής. Επίσης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ένα έργο δημοσιότητας με Δ.Δ. 682χιλ.€ προβλέπεται να συμμετάσχει στο κλείσιμο ως ημιτελές.

2.2 Ανάλυση βαθμού επίτευξης στόχων σε επίπεδο δεικτών

2.2.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών

Στο πλαίσιο της παρούσας υπο-ενότητας εξετάζεται η πρόοδος των τιμών των δεικτών εκροών του υπό αξιολόγηση ΑΠ. Ειδικότερα εξετάζονται οι δείκτες σε επίπεδο ΕΠ (επιχειρησιακοί δείκτες) που περιλαμβάνονται στα ενταγμένα έργα.

Για τους δείκτες εκροών πηγή άντλησης στοιχείων είναι το ΟΠΣ (24.10.2023). Ωστόσο, βάσει του κανονιστικού πλαισίου της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, οι δείκτες του ΕΤΠΑ λαμβάνουν τιμή επίτευξης στο ΟΠΣ όταν έχει υλοποιηθεί πλήρως το φυσικό αντικείμενο (χωρίς κατ' ανάγκη να έχουν ολοκληρωθεί και οι πληρωμές). Κατά συνέπεια μπορεί ένα έργο να είναι σε πλήρη εξέλιξη, ωστόσο η τιμή του δείκτη εκροών να είναι μηδέν. Επιπρόσθετα, στην αρχή κάθε έτους συμπληρώνεται Δελτίο Επίτευξης Δεικτών για το προηγούμενο έτος. Απόρροια των ανωτέρω είναι ότι τα στοιχεία του ΟΠΣ σε ότι αφορά τους δείκτες εκροών, δεν αντανακλούν πάντα την πραγματική εικόνα της προόδου των έργων.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι τα στοιχεία που ακολουθούν βασίζονται τα έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020.

Πίνακας 6: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ1

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
1	1b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	70	82	115,71%	0	0,00%
1	1b	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	ΝΑΙ	70	82	115,71%	0	0,00%
1	1b	CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	70	82	117,14%	0	0,00%
2	2b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	1	9	900,00%	0	0,00%
2	2b	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	ΝΑΙ	1	9	900,00%	0	0,00%
2	2b	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	1	9	900,00%	0	0,00%
2	2c	SO007	Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται/αναβαθμίζονται	Αριθμός	ΌΧΙ	50	49	98,00%	33	66,00%
3	3a	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	6.685	6.964*	104,17%	1.387	20,75%
3	3a	CV22	Αριθμός ΜΜΕ με επιχορηγήσεις για κεφάλαιο κίνησης	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	6.300	6.244*	99,11%	1.089	17,29%
3	3a	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	ΝΑΙ	6.550	6.544*	99,91%	1.197	18,27%
3	3a	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους	ΌΧΙ	215	204,44*	95,09%	35,05	16,30%

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
				χρόνου απασχόλησης						
3	3a	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	6	96	1600,00%	16	266,67%
3	3a	CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	150	432	288,00%	203	135,33%
3	3c	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	180	200	111,11%	195	108,33%
3	3c	CO03	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	180	200	111,11%	195	108,33%
3	3d	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	13	20	153,85%	20	153,85%
3	3d	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	ΝΑΙ	13	20	153,85%	20	153,85%

* Πρόκειται για τιμές που προέκυψαν μετά από περαιτέρω επεξεργασία από τον Σύμβουλο των τιμών βάσει στοιχείων ΟΠΣ, λόγω προφανών λαθών /εκ παραδρομής καταχωρήσεων από τους Δικαιούχους που οδηγούσαν σε μη ρεαλιστικές επιδόσεις τους σχετικούς δείκτες.

❖ Θεματικός Στόχος 1**Επ.Προτ. 1b**

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ εξήντα έξι (66) έργα ΚΕ επιχειρηματικότητας τα οποία και συμβάλουν στους δείκτες αυτής (CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις», CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά»). Η συνολική στόχευση των έργων αυτών υπερκαλύπτει τον προγραμματικό στόχο (και στους τρεις δείκτες), ωστόσο δεν καταγράφεται τιμή επίτευξης στο ΟΠΣ. Τα ανωτέρω έργα σε γενικές γραμμές υλοποιούνται κανονικά και εκτιμάται ότι ο στόχος των δεικτών σε επίπεδο ΕΠ θα επιτευχθεί. Τέλος, σημειώνεται ότι ο CO02 συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα.

❖ Θεματικός Στόχος 2**Επ.Προτ. 2b**

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ εννέα (9) έργα ΚΕ Επιχειρηματικότητας τα οποία και συμβάλουν στους δείκτες αυτής (CO01, CO02). Σημειώνεται ωστόσο ότι ο προηγούμενος σχεδιασμός περιλάμβανε ότι τα έργα αυτά επρόκειτο να ολοκληρωθούν την ΠΠ21-27 και για το λόγο αυτό ο στόχος του δείκτη σε επίπεδο ΕΠ είναι «1». Εν τέλει τα έργα αυτά αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός της ΠΠ14-20. Συνεπώς καταγράφεται δυνητική υπερκάλυψη του προγραμματικού στόχου του δείκτη 900%. Η τιμή επίτευξης στο ΟΠΣ είναι μηδενική (τα έργα είναι σε εξέλιξη), ωστόσο εκτιμάται ότι θα υπερκαλυφθεί.

Επ.Προτ. 2c

- Στο δείκτη SO007 «Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται αναβαθμίζονται» αναμένεται να συμβάλλουν δεκαέξι (16) έργα που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ με συνολική τιμή στόχο που αντιστοιχεί στο 98% του στόχου σε επίπεδο ΕΠ (δηλ. 49 ψηφιακές υπηρεσίες). Στο ΟΠΣ καταγράφεται τιμή υλοποίησης που αντιστοιχεί στο 66% του προγραμματικού στόχου (προέρχεται από 12 έργα). Εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί ο συνολικός στόχος των ενταγμένων έργων, οπότε θα καλυφθεί σχεδόν πλήρως ο στόχος του δείκτη σε επίπεδο ΕΠ.

❖ Θεματικός Στόχος 3**Επ.Προτ. 3a**

- Στο δείκτη CO02 (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα) αναμένεται να συμβάλλουν 6.544 έργα ΚΕ Επιχειρηματικότητας τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ. Από τα έργα αυτά, 6.244 συνδέονται με τις προσκλήσεις για τον covid (βλ. CV22) και 300 με λοιπές προσκλήσεις επιχειρηματικότητας. Με βάση τον στόχο των έργων αυτών, καλύπτεται σχεδόν πλήρως ο προγραμματικός στόχος. Η τιμή υλοποίησης στο ΟΠΣ ανέρχεται στο 18,3% της προγραμματικής τιμής στόχου. Επισημαίνεται, ότι όπως αναφέρθηκε

και παραπάνω, τα έργα ΚΕ επιχειρηματικότητας ενέχουν κάποια επισφάλεια ως προς την τελική έκβασή τους. Σε κάθε περίπτωση ακόμα και αν τελικά κάποιες επιχειρήσεις δεν ολοκληρώσουν τα έργα τους, εκτιμάται ότι θα είναι μικρός αριθμός και δεν θα θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη του δείκτη στο Πλαίσιο Επίδοσης του ΑΠ1 (βλ. σχετική αναφορά σε επόμενη υποενότητα).

- Στο δείκτη CV22 «Αριθμός ΜΜΕ με επιχορηγήσεις για κεφάλαιο κίνησης» αναμένεται να συμβάλλουν 6.244 έργα ΚΕ Επιχειρηματικότητας που συνδέονται με τις προσκλήσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του covid19 και προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ.
- Στο δείκτη CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται» προβλέπεται να συμβάλλουν 232 έργα που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ με συνολική τιμή στόχο που καλύπτει το 95% του στόχου σε επίπεδο ΕΠ. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 16,3% του προγραμματικού στόχου. Με την επιφύλαξη τυχόν αποχωρήσεων ΜΜΕ από τα επενδυτικά σχέδια, εκτιμάται ότι ο προγραμματικός στόχος δύναται να επιτευχθεί σχεδόν πλήρως (δηλ. επίτευξη της τάξης του 90%).
- Ο CO04 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη» συνδέεται με το έργο «Μηχανισμός Στήριξης Επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» του οποίου η τιμή στόχος υπερκαλύπτει τον προγραμματικό (3πλάσια τιμή). Σημειώνεται ωστόσο ότι ο προηγούμενος σχεδιασμός προέβλεπε το εν λόγω έργο να συμμετάσχει ως τμηματοποιημένο στο κλείσιμο του ΕΠ 14-20. Συνεπώς ο στόχος σε επίπεδο ΕΠ αντανάκλασε το μέρος εκείνου του έργου που θα συμπεριλαμβάνονταν στο κλείσιμο του ΕΠ 14-20. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται σε 203 επιχειρήσεις, η οποία υπερκαλύπτει (135,3%) την προγραμματική τιμή.
- Ο δείκτης CO01 είναι υπερσύνολο του CO02 και CO04 και χρησιμοποιείται υποχρεωτικά με αυτούς. Η τιμή στόχος των ενταγμένων έργων που αναμένεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ υπερκαλύπτει τον προγραμματικό στόχο, ενώ η τιμή υλοποίησης ανέρχεται στο 20,75% του προγραμματικού στόχου. Η επίτευξη του προγραμματικού στόχου συνδέεται με την επίτευξη των στόχων των επιμέρους δεικτών που τον απαρτίζουν.

Επ.Προτ. 3c

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. ένα (1) έργο θα συμπεριληφθεί στο κλείσιμο του ΕΠ, το οποίο αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας II και συμβάλει στους δείκτες αυτής (CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων»). Με βάση την τιμή υλοποίησης έχει ήδη υπερκαλυφθεί το προγραμματικός στόχος των ανωτέρω δεικτών (195 επιχειρήσεις έχουν υπογράψει συμφωνία δανειοδότησης έναντι προγραμματικού στόχου 180).

Επ.Προτ. 3d

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ είκοσι (20) έργα ΚΕ επιχειρηματικότητας τα οποία και συμβάλουν στους δείκτες αυτής (CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», CO02 «Αριθμός

επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις»). Με βάση την τιμή υλοποίησης ΟΠΣ (20), ο προγραμματικός στόχος των ανωτέρω δεικτών έχει υπερεπιτευχθεί. Τέλος, σημειώνεται ότι ο CO02 συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα.

Οριζόντιο σχόλιο για δείκτες επιχειρηματικότητας: Προκειμένου να αποφευχθεί η πολλαπλή μέτρηση επιχειρήσεων θα πρέπει να γίνει σχετικός έλεγχος μέσω ΑΦΜ για την τελική τιμή επίτευξης των δεικτών αυτών.

Πίνακας 7: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
4	4a	CO30	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας	MW	ΌΧΙ	2	0	0,00%	0	0,00%
4	4b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	10	8	80,00%	0	0,00%
4	4b	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	ΌΧΙ	10	8	80,00%	0	0,00%
4	4c	T1811	Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας	Αριθμός	ΝΑΙ	7	21	300,00%	7	100,00%
4	4c	CO31	Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	νοικοκυριά	ΌΧΙ	1.180	1.787	151,44%	471	39,92%
4	4c	CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	τόνοι ισοδυνάμου CO 2	ΌΧΙ	2.100	22.600,02	1076,19%	4.037,63	192,27%
4	4e	SO025	Μήκος δικτύου ποδηλατοδρόμων/ μονοπατιών	χιλιόμετρα	ΌΧΙ	10	0,00	0,00%	0	0,00%
5	5a	CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από αντυλημμυρικά μέτρα	Φυσικά πρόσωπα	ΝΑΙ	18.000	38.047	211,37%	13.047	72,48%
5	5b	CO21	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	Φυσικά πρόσωπα	ΌΧΙ	203.939	203.939	100,00%	0	0,00%

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
6	6a	T1812	Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων	Αριθμός	ΌΧΙ	250.000	225.288	90,12%	225.288	90,12%
6	6b	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Φυσικά πρόσωπα	ΝΑΙ	290.000	323.835	111,67%	189.274	65,27%
6	6b	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	Ισοδύναμου πληθυσμού	ΌΧΙ	32.000	38.001	118,75%	8.000	25,00%
6	6b	T2217	Αριθμός δράσεων βελτίωσης ποιότητας και επάρκειας των νερών	Αριθμός	ΌΧΙ	2	0	0,00%	0	0,00%
6	6c	SO008	Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	Αριθμός	ΌΧΙ	15	19	126,67%	5	33,33%
6	6d	CO23	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	εκτάρια	ΌΧΙ	200	193*	96,50%	38	19,00%
6	6e	CO37	Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	Φυσικά πρόσωπα	ΌΧΙ	230.225	230.225*	100,00%	0	0,00%
6	6e	CO38	Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές	Τετραγωνικά μέτρα	ΝΑΙ	420.000	354.071,40	84,30%	291.945,46	69,51%

* Πρόκειται για τιμές που προέκυψαν μετά από περαιτέρω επεξεργασία από τον Σύμβουλο των τιμών βάσει στοιχείων ΟΠΣ

❖ **Θεματικός Στόχος 4****Επ.Προτ. 4a**

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. δεν έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση και συνακόλουθα δεν έχει ενταχθεί έργο. Συνεπώς δεν αναμένεται ενεργοποίηση του δείκτη CO30 «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας». Όπως, αναφέρθηκε και παραπάνω, οι σχετικές παρεμβάσεις θα ενεργοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2027.

Επ.Προτ. 4b

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. συμβάλλουν οκτώ (8) έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος.
- Με βάση τα παραπάνω έργα ο στόχος των δεικτών CO01 & CO02 καλύπτει το 80% του προγραμματικού στόχου, ενώ βάσει στοιχείων ΟΠΣ δεν καταγράφεται τιμή υλοποίησης στους προαναφερθέντες δείκτες. Η τελική επίδοση των δεικτών δύναται να ανέλθει στο 80% του στόχου σε επίπεδο ΕΠ.

Επ.Προτ. 4c

- Στο δείκτη T1811 «Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας» (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα), συμβάλλουν δεκαεννέα (19) έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος με συνολική τιμή στόχο που καλύπτει 3 φορές των προγραμματικό στόχο. Σημειώνεται ωστόσο ότι 3 έργα (με αντίστοιχη τιμή στόχο) έχουν χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένα, συνεπώς η τελική τους συμβολή στο Πρόγραμμα θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο του φυσικού αντικείμενου που θα συμπεριληφθεί στο κλείσιμο. Σε κάθε περίπτωση ο προγραμματικός στόχος έχει επιτευχθεί (βάσει στοιχείων ΟΠΣ) και αναμένεται να υπερκαλυφθεί.
- Στο δείκτη CO31 «Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης» συμβάλλει ένα (1) έργο εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα (συμμετοχή της Περιφέρειας στο Πρόγραμμα Εξοικονομώ Κατ'οίκον). Η τιμή στόχος του ενταγμένου έργου είναι σχεδόν 1,5 φορές μεγαλύτερη από τον προγραμματικό στόχο, η δε τιμή υλοποίησης ανέρχεται στο 40% αυτού (471 νοικοκυριά). Βάσει της πορείας ενεργοποίησης του έργου, ο δείκτης δεν αναμένεται να καλύψει τον προγραμματικό στόχο, ωστόσο η απόκλιση θα είναι μικρή.
- Ο δείκτης CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου» συνδέεται με όλα τα έργα της Επ.Προτ. τα οποία θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ και περιλαμβάνουν δεκαεννέα (19) έργα εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτήρια, ένα (1) έργο εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσιες υποδομές (οδοφωτισμός) και ένα (1) έργο εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό τομέα (συνολικά 21 έργα). Σημειώνεται δε ότι το έργο του οδοφωτισμού συνδέεται μόνο με τον συγκεκριμένο επιχειρησιακό δείκτη. Ο συνολικός στόχος των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 22,5χιλ. τόνους ισοδυνάμου CO₂, έναντι προγραμματικού στόχου 2.100. Η μεγάλη διαφορά του

στόχου των ενταγμένων σε σχέση με τον προγραμματικό, οφείλεται στη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε. Στα ενταγμένα έργα οι δείκτες βασίζονται είτε στα σχετικά Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης ή στις αναφορές ενεργειακών ελέγχων από πιστοποιημένους επιθεωρητές ή ελεγκτές από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, ενώ ο στόχος σε επίπεδο Προγράμματος τέθηκε βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας. Σε επίπεδο υλοποίησης ο στόχος του δείκτη καταγράφει υπερεπίτευξη.

Επ.Προτ. 4ε

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. περιλαμβάνονται μόνο έργα στο πλαίσιο των Στρατηγικών ΒΑΑ (Αγρινίου & Πατρών). Ειδικότερα, πρόκειται για τρία (3) έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ (το ένα ως ημιτελές, δηλ. θα ολοκληρωθεί μετά το πέρας του 2023 με αμιγώς εθνικούς πόρους).
- Βάσει στοιχείων ΟΠΣ διαπιστώνεται ότι στο δείκτη SO025 «Μήκος δικτύου ποδηλατοδρόμων/ μονοπατιών» δεν συμβάλλει κάποιο ενταγμένο έργο, συνεπώς δεν καταγράφεται κάποιο επίδοση στο δείκτη. Ωστόσο κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα ενσωμάτωσης του δείκτη σε κάποια εκ των ανωτέρω έργων (και κυρίως αυτών με MIS 5042935 και 5066889) τα οποία περιλαμβάνουν στο φυσικό τους αντικείμενο την κατασκευή ποδηλατόδρομου και συνακόλουθα ο δείκτης είναι κατάλληλος να χρησιμοποιηθεί. Υπό αυτή την προϋπόθεση θα μπορούσε να υπάρξει ενεργοποίηση του επιχειρησιακού δείκτη και ενδεχόμενα επίτευξη αυτού.

❖ Θεματικός Στόχος 5

Επ.Προτ. 5α

- Στο δείκτη CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα» (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα) συνεισφέρουν τέσσερα (4) έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος. Η συνολική τιμή στόχος των παραπάνω έργων καλύπτει 2 φορές την προγραμματική τιμή, ενώ ένα εξ αυτών με τιμή στόχο 25.000 άτομα έχει χαρακτηριστεί ως ημιτελές (δηλ. θα ολοκληρωθεί μετά το 2023 με αμιγώς εθνικούς πόρους). Σε ότι αφορά την τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 72,48% του στόχου του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος και προέρχεται από τρία έργα. Η πλήρης επίτευξη του δείκτη προϋποθέτει την ολοκλήρωση του ημιτελούς έργου (δηλ. θα πραγματοποιηθεί μετά το 2023).

Επ.Προτ. 5b

- Στο δείκτη CO21 «Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας» συνεισφέρει το μοναδικό ενταγμένο έργο (το οποίο αφορά εξοπλισμό του Πυροσβεστικού Σώματος) με τιμή στόχο 203.939 φυσικά πρόσωπα όσο δηλ. είναι και ο στόχος σε επίπεδο Προγράμματος. Το έργο πρόκειται να ολοκληρωθεί εντός της ΠΠ14-20, συνακόλουθα αναμένεται πλήρης επίτευξη του προγραμματικού στόχου του δείκτη.

❖ Θεματικός Στόχος 6**Επ.Προτ. 6α**

- Στο δείκτη T1812 «Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων» συμβάλλουν τρία (3) έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος με συνολική τιμή στόχο και τιμή υλοποίησης 225.288 άτομα. Η εν λόγω τιμή καλύπτει το 90,12% του προγραμματικού στόχου. Η επίδοση αυτή αναμένεται να είναι και η τελική επίδοση του δείκτη.

Επ.Προτ. 6b

- Στο δείκτη CO18 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης» (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα) συμβάλλουν είκοσι δύο (22) έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ και έχουν συνολική τιμή στόχο που υπερκαλύπτει (111,7%) τον προγραμματικό. Από αυτά: α) ένα έργο με στόχο 20.000 άτομα έχει χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένο, συνεπώς η συμβολή του στον δείκτη θα εξαρτηθεί από το τμήμα του φυσικού αντικείμενου που θα συμπεριληφθεί στο κλείσιμο του Προγράμματος, β) ένα έργο με στόχο 800 άτομα, θα συμπεριληφθεί στο κλείσιμο του ΕΠ ως ημιτελές. Η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται στο 65,3% του προγραμματικού στόχου και αναμένεται να επιτευχθεί πλήρως με το κλείσιμο του Προγράμματος, ακόμα και αν το τμηματοποιημένο έργο δεν συνεισφέρει τελικά στον δείκτη.
- Στο δείκτη CO19 συνεισφέρουν μόνο έργα στο πλαίσιο των Στρατηγικών ΒΑΑ (Αγρινίου & Πατρών). Ειδικότερα, στο κλείσιμο του ΕΠ προβλέπεται να συμπεριληφθούν τέσσερα (4) έργα με συνολική τιμή στόχο που αντιστοιχεί περίπου στο 118,75% του προγραμματικού στόχου, ενώ ένα εξ αυτών με τιμή στόχο 15.000 έχει χαρακτηριστεί τμηματοποιημένο. Η τιμή υλοποίησης ανέρχεται στο 25% του προγραμματικού στόχου και προέρχεται από ένα έργο. Η τελική επίδοση του δείκτη θα εξαρτηθεί από το βαθμό συνεισφοράς του τμηματοποιημένου έργου. Χωρίς τη συμβολή του έργου αυτού, ο συνολικός στόχος των υπολοίπων τριών έργων δύναται να καλύψει το 72% του προγραμματικού στόχου.
- Ο δείκτης T2217 «Αριθμός δράσεων βελτίωσης ποιότητας και επάρκειας των νερών» συνδέεται με παρεμβάσεις στον τομέα των υδάτων πλην πόσιμου νερού. Διαπιστώνεται ότι αν και έχουν ενταχθεί στο ΕΠ δύο (2) σχετικά έργα, αυτά παρακολουθούνται με πρόσθετους δείκτες. Συνεπώς δεν καταγράφεται ενεργοποίηση του επιχειρησιακού δείκτη. Ωστόσο κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα ενσωμάτωσης του δείκτη T2217 στα ανωτέρω έργα δεδομένου ότι ο δείκτης είναι κατάλληλος να χρησιμοποιηθεί σε αυτά. Υπό αυτή την προϋπόθεση θα μπορούσε να υπάρξει ενεργοποίηση του επιχειρησιακού δείκτη και ενδεχόμενα επίτευξη αυτού.

Επ.Προτ. 6c

- Στο δείκτη SO008 «Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς» συνεισφέρουν δεκαεπτά (17) έργα (που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ) με συνολική τιμή στόχο 19 δράσεις. Από αυτά, 2 έργα είναι phasing με συνολικό στόχο 2. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη καλύπτει το 33,3% του προγραμματικού στόχου και προέρχεται από 3 έργα. Η τιμή στόχος του δείκτη σε επίπεδο ΕΠ δύναται να επιτευχθεί πλήρως και χωρίς τη συμβολή των τμηματοποιημένων έργων.

Επ.Προτ. 6d

- Στην εν λόγω Επ.Προτ. προβλέπεται να συμπεριληφθούν πέντε (5) έργα στο κλείσιμο του Προγράμματος. Στον στόχο του δείκτη CO23 «Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης» σε επίπεδο ΕΠ, με βάση το μεθοδολογικό έγγραφο δεικτών, δεν έχουν ληφθεί υπόψη παρεμβάσεις που αφορούν δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης περιοχών Natura, οι οποίες αναφέρονται σε μεγάλης έκτασης περιοχή Natura 2000 (3.900 εκτάρια) και για τις οποίες ενδεχόμενα θα πρέπει να εξεταστεί η καταλληλότητα του δείκτη. Στο πλαίσιο αυτό, για την μέτρηση της επίδοσης του δείκτη λαμβάνονται υπόψη τα 4 από τα 5 έργα (καθώς το 5^ο αφορά τις παρεμβάσεις που προαναφέρθηκαν).
- Βάσει των ανωτέρω, η τιμή στόχος των τεσσάρων (4) έργων που λαμβάνονται υπόψη, ανέρχεται στο 96,5% της προγραμματικής και η τιμή υλοποίησης στο 19% αυτής (προέρχεται από 2 έργα). Ο στόχος του δείκτη εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί (δύναται να ανέλθει έως το 96,5% του προγραμματικού στόχου).

Επ.Προτ. 6e

- Ο δείκτης CO37 «Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης» συνδέεται με τις δύο Στρατηγικές ΒΑΑ του ΕΠ σε Πάτρα και Αργίριο. Στο πλαίσιο της Επ.Προτ. έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται σχετικές παρεμβάσεις και στις δύο Στρατηγικές. Ωστόσο για την αποφυγή διπλομέτρησης πληθυσμού, δεν γίνεται άθροιση των πληθυσμών στο ΟΠΣ στο πλαίσιο των ενταγμένων έργων, αλλά λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός των περιοχών που εφαρμόζονται στρατηγικές ΒΑΑ βάσει του οποίου τέθηκε και ο στόχος σε επίπεδο ΕΠ. Δεν καταγράφεται τιμή υλοποίησης.
- Ο δείκτης CO38 «Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές» συνδέεται με το σύνολο των παρεμβάσεων σε επίπεδο Επ.Προτ. ανεξαρτήτως Στρατηγικών ΟΧΕ/ΒΑΑ. Στο πλαίσιο αυτού προβλέπεται να συνεισφέρουν τριάντα τρία (33) έργα που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ με συνολική τιμή στόχο που καλύπτει το 84,3% του προγραμματικού. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται σε 69,5% του προγραμματικού στόχου (προέρχεται από 28 έργα). Εκτιμάται ότι με την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων έργων η επίδοση του δείκτη δύναται να ανέλθει στο 84,3% του στόχου σε επίπεδο ΕΠ. Ωστόσο προτείνεται να εξεταστεί η ενσωμάτωση του δείκτη και σε κάποια έργα των ΒΑΑ στα οποία είναι κατάλληλη η χρήση του. Στην περίπτωση αυτή δύναται να αυξηθεί η επίδοση του δείκτη.

Πίνακας 8: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ3

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
7	7a	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	χιλιόμετρα	ΝΑΙ	6	8,4	140,00%	0	0,00%
7	7a	CO14a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ	χιλιόμετρα	ΌΧΙ	6	8,4	140,00%	0	0,00%
7	7a	SO034	Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται	Αριθμός	ΌΧΙ	2	4	200,00%	1	50,00%
7	7b	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	χιλιόμετρα	ΝΑΙ	19	46,39	244,16%	1	5,26%
7	7c	CO12	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών	χιλιόμετρα	ΌΧΙ	50	53	106,00%	20	40,00%
7	7c	CO12a	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών εκ των οποίων ΔΕΔ-Μ	χιλιόμετρα	ΌΧΙ	20	20	100,00%	20	100,00%
7	7c	SO023	Ευφυή συστήματα μεταφορών	Αριθμός	ΌΧΙ	1	2	200,00%	0	0,00%
7	7e	SO010	Δίκτυο φυσικού αερίου	χιλιόμετρα	ΌΧΙ	208	208	100,00%	0	0,00%

❖ Θεματικός Στόχος 7**Επ.Προτ. 7a**

- Στους δείκτες CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών» και CO14a «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ» (χρησιμοποιούνται συνδυαστικά) κατά το κλείσιμο του ΕΠ αναμένεται να συμβάλλει ένα έργο με τιμή στόχο 8,4 χλμ. έναντι προγραμματικού στόχου 6χλμ.. Συνεπώς με την ολοκλήρωση του έργου αυτού αναμένεται να επιτευχθεί πλήρως και ο στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος. Σημειώνεται ότι ο δείκτης CO14 συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα.
- Στο δείκτη SO034 «Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται» κατά το κλείσιμο του ΕΠ αναμένεται να συμβάλλουν τέσσερα (4) με συνολική τιμή στόχο 4 λιμενικές υποδομές, έναντι 2 που είναι ο προγραμματικός στόχος. Ωστόσο, δύο εκ των έργων αυτών έχουν χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένα, συνεπώς τυχόν συμβολή τους στην επίτευξη του δείκτη, θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο που θα περιληφθεί στο κλείσιμο της ΠΠ14-20. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 50% του προγραμματικού στόχου (δηλ. μια λιμενική υποδομή έχει ολοκληρωθεί). Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη θα επιτευχθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του ΕΠ, ανεξαρτήτως της συμβολής των τμηματοποιημένων έργων.

Επ.Προτ. 7b

- Στο δείκτη CO14 (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα) συμβάλλουν εννέα (9) έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, με συνολική τιμή στόχο 46,39 χλμ. έναντι προγραμματικού στόχου 19χλμ.. Ωστόσο, 3 έργα με συνολικό στόχο 28,10χλμ. έχουν χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένα, συνεπώς τυχόν συμβολή τους στην επίτευξη του δείκτη, θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο που θα περιληφθεί στο κλείσιμο της ΠΠ14-20. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 5,3% του προγραμματικού στόχου. Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη κατά το κλείσιμο του ΕΠ θα επιτευχθεί, ακόμα και αν δεν συμβάλλουν τα τμηματοποιημένα έργα (ο στόχος των υπόλοιπων έξι έργων που θα ολοκληρωθούν εντός της ΠΠ14-20, ανέρχεται σε 18,29χλμ., δηλ. στο 96,3% του προγραμματικού στόχου).

Επ.Προτ. 7c

- Στο δείκτη CO12 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών» συμβάλλουν τρία (3) έργα που αναμένεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, με συνολική τιμή στόχο 53χλμ., η οποία υπερκαλύπτει (106%) τον προγραμματικό στόχο. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 40% (δηλ. σε 20χλμ) και προέρχεται από το έργο προαστιακού σιδηρόδρομου Πάτρας, το οποίο έχει ολοκληρωθεί. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη θα επιτευχθεί κατά την ολοκλήρωση του ΕΠ.
- Στο δείκτη CO12a – ο οποίος χρησιμοποιείται συνδυαστικά με το δείκτη CO12 όταν πρόκειται για έργα ΔΕΔ-Μ - συμβάλλει ένα έργο, αυτό του Προαστιακού σιδηρόδρομου Πάτρας με τιμή στόχο 20 χιλ., όσο και ο στόχος που έχει τεθεί σε επίπεδο Προγράμματος. Δεδομένου ότι όπως προαναφέρθηκε, το εν λόγω έργο έχει ολοκληρωθεί, έχει επιτευχθεί και ο στόχος του δείκτη σε επίπεδο ΕΠ.

- Στο δείκτη SO023 «Ευφυή συστήματα μεταφορών» συμβάλλουν δύο (2) έργα με τιμή στόχο 2 έναντι προγραμματικού στόχου 1. Δεν καταγράφεται τιμή επίτευξης του δείκτη στο ΟΠΣ, ωστόσο με την ολοκλήρωση των παραπάνω έργων (κατά την ολοκλήρωση του ΕΠ) αναμένεται υπερεπίτευξη του δείκτη (200%).

Επ.Προτ. 7ε

- Στο δείκτη SO010 «Δίκτυο φυσικού αερίου» συμβάλλει ένα (1) έργο με τιμή στόχο όσο και ο προγραμματικός (208χλμ.), το οποίο ωστόσο έχει χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένο. Τυχόν συμβολή του στο δείκτη το Προγράμματος, θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο του έργου που θα περιληφθεί στο κλείσιμο του ΕΠ 14-20. Ωστόσο εκτιμάται ότι το κύριο τμήμα των εργασιών που αφορούν το δίκτυο φυσικού αερίου θα κατασκευαστεί εντός της ΠΠ21-27.

Πίνακας 9: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
8	8i	CO01	Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	αριθμός	ΌΧΙ	100	0	0,00%	0	0,00%
8	8iii	T4218	Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων	αριθμός	ΌΧΙ	80	35	43,75%	1	1,25%
8	8v	CO23	αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταφιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)	αριθμός	ΌΧΙ	130	54*	41,54%	1	0,77%
9	9i	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	ΝΑΙ	20.000	27.305	136,53%	27.305	136,53%
9	9i	10902	Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης	Αριθμός	ΌΧΙ	360	1.010	280,56%	10	2,78%
9	9ii	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	ΝΑΙ	22	23	104,55%	23	104,55%
9	9ii	05503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	ΌΧΙ	80.000	32.904	41,13%	75.822	94,78%

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
9	9iii	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	ΝΑΙ	817	1.028	125,83%	1.028	125,83%
9	9iii	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	ΝΑΙ	8	4	50,00%	4	50,00%
9	9iii	05503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	ΌΧΙ	1.900	1.946	102,42%	2.011	105,84%
9	9iii	11501	Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	αριθμός	ΝΑΙ	190	233	122,63%	233	122,63%
9	9iv	11202	Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)	αριθμός	ΌΧΙ	20.000	9.450	47,25%	8.748	43,74%
9	9iv	11203	Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) που λειτουργούν	αριθμός	ΌΧΙ	15	18	120,00%	14	93,33%
9	9iv	11204	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας	αριθμός	ΌΧΙ	700	725	103,57%	5.224	746,29%

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
9	9iv	11205	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για Εξαρτήσεις	αριθμός	ΌΧΙ	500	360	72,00%	608	121,60%
9	9iv	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	ΝΑΙ	19	20	105,26%	20*	105,26%
9	9iv	05503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	ΌΧΙ	10.000	8.107	81,07%	12.373	123,73%
9	9iv	CV30	Αξία των δράσεων του ΕΚΤ για την αντιμετώπιση της COVID-19	ευρώ	ΌΧΙ	17.000.000	23.743.206	139,67%	14.827.008	87,22%
9	9iv	CV33	Οντότητες που έλαβαν στήριξη για την αντιμετώπιση της COVID-19	άτομα	ΌΧΙ	27	27	100,00%	27	100,00%
9	9v	11301	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	αριθμός	ΌΧΙ	2	0	0,00%	0	0,00%

* Πρόκειται για τιμές που προέκυψαν μετά από περαιτέρω επεξεργασία από τον Σύμβουλο των τιμών βάσει στοιχείων ΟΠΣ.

❖ Θεματικός Στόχος 8**Επ.Προτ. 8i**

- Στην εν Επ.Προτ. ένα έργο έχει ενταχθεί, το οποίο θα συμπεριληφθεί και στο κλείσιμο του ΕΠ και αφορά τον περιφερειακό μηχανισμό διάγνωσης της αγοράς εργασίας. Το εν λόγω έργο δεν παρακολουθείται μέσω επιχειρησιακού δείκτη. Συνεπώς ο δείκτης της Επ.Προτ. CO01 «Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων» δεν έχει ενεργοποιηθεί και συνακόλουθα δεν αναμένεται να επιτευχθεί ο στόχος του 2023. Σημειώνεται ότι σχετικές με τον δείκτη παρεμβάσεις (ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για ανέργους) προγραμματίζονται για την ΠΠ21-27, στο πλαίσιο του νέου Περιφερειακού Προγράμματος.

Επ.Προτ. 8iii

- Στο πλαίσιο της εν λόγω Επ.Προτ. τριάντα έξι (36) έργα προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ. Από αυτά τα 35 συνδέονται με το δείκτη T4218 «Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων» με συνολική τιμή στόχο 35 που καλύπτει 43,75% του προγραμματικού στόχου και τιμή υλοποίησης που καλύπτει το 1,25% αυτού. Προτείνεται να εξεταστεί η συμπερίληψη του δείκτη και στο ένα έργο που της Επ.Προτ. που δεν τον περιλαμβάνει. Σημειώνεται επίσης, ότι 14 έργα που είχαν ενταχθεί στην Επ.Προτ. και θα συνέβαλλαν στην επίτευξη του δείκτη, μεταφέρθηκαν στο ΕΠΑνΕΚ 14-20. Βάσει των όσων αναφέρθηκαν δεν αναμένεται να επιτευχθεί ο προγραμματικός στόχος.
- Σημειώνεται επίσης, ότι για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ στο ΕΣΠΑ 14-20, ο κωδικός του ανωτέρω δείκτη στο Πρόγραμμα θα πρέπει να τροποποιηθεί και από T4218 να γίνει 11304 (στο ΟΠΣ τα έργα έχουν τον εν λόγω κωδικό).

Επ.Προτ. 8v

- Ο δείκτης CO23 «αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)» τροφοδοτείται από πενήντα τέσσερα (54) έργα που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ. Η τιμή στόχος αυτών καλύπτει το 41,5% του προγραμματικού και η τιμή υλοποίησης περίπου το 1%. Σημειώνεται ότι 108 ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. τα οποία τα συνέβαλλαν στην επίτευξη του δείκτη, μεταφέρθηκαν στο ΕΠΑνΕΚ14-20. Βάσει των όσων αναφέρθηκαν δεν αναμένεται να επιτευχθεί ο προγραμματικός στόχος.

❖ Θεματικός Στόχος 9**Επ.Προτ. 9i**

- Στο δείκτη 10501 «Άτομα που αποδεδειγμένα από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» (ο οποίος συμμετέχει και στο ΠΕ του Άξονα) συμβάλλουν επτά (7) ενταγμένα έργα τα οποία συνδέονται με την παρέμβαση της Εναρμόνισης

Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής και έχουν τιμή υλοποίησης 27.305 άτομα, δηλ. υπερκάλυψη του προγραμματικού στόχου σχεδόν κατά 36,53%.

- Ο δείκτης 10902 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης» συνδέεται με δύο (2) έργα τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ με συνολική τιμή στόχο σχεδόν 3πλάσια από την προγραμματική, ενώ η τιμή υλοποίησης καλύπτει το 2,8% του προγραμματικού στόχου (και προέρχεται από μια πράξη). Λαμβάνοντας υπόψη την ενεργοποίηση των δύο παραπάνω έργων, εκτιμάται ότι ο προγραμματικός στόχος δύναται να επιτευχθεί.

Επ.Προτ. 9ii

- Ο δείκτης 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» (ο οποίος συμμετέχει και στο ΠΕ του Άξονα) συνδέεται με είκοσι δύο (22) έργα με συνολική τιμή υλοποίησης 23 δομές (υπερκάλυψη 104,55% του προγραμματικού στόχου. Πρόκειται για 19 Κέντρα Κοινότητας και 4 Δομές Αστέργων.
- Στο δείκτη 05503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών» συμβάλλει το σύνολο των παραπάνω έργων, με συνολική τιμή υλοποίησης 75.822 άτομα, η οποία καλύπτει το 94,78% του προγραμματικού στόχου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στοιχεία του δείκτη στο ΟΠΣ αφορούν έως και το έτος 2022, ενδεχόμενα η επίτευξη αυτού να αυξηθεί περαιτέρω εντός του 2023.

Επ.Προτ. 9iii

- Ο δείκτης 10501 (ο οποίος συμμετέχει και στο ΠΕ του Άξονα) συνδέεται με τη δράση της Εναρμόνισης Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής για ΑΜΕΑ στο πλαίσιο της οποίας έχουν ενταχθεί επτά (7) έργα. Η τιμή υλοποίησης των εν λόγω έργων ανέρχεται σε 1.028 άτομα, δηλ. υπερκάλυψη 125,83% του προγραμματικού στόχου.
- Στο δείκτη 05502 (ο οποίος συμμετέχει και στο ΠΕ του Άξονα) συμβάλλουν 4 έργα που αφορούν δομές στήριξης γυναικών θυμάτων βίας, με αντίστοιχη τιμή υλοποίησης (4 Δομές στήριξης γυναικών), η οποία αντιστοιχεί στο 50% του προγραμματικού στόχου. Εκτιμάται ότι αυτή θα είναι και η τελική επίδοση του δείκτη. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εν λόγω Επ.Προτ. προβλέπονταν και η χρηματοδότηση τεσσάρων (4) ΣΥΔ (εξ ου και ο στόχος του Προγράμματος για 8 Δομές). Η σχετική πρόσκληση εκδόθηκε εντός του 2020, ωστόσο δεν εντάχθηκε κάποια πράξη. Συνακόλουθα, η σχετική δράση θα ενεργοποιηθεί πλέον στο πλαίσιο του νέου Προγράμματος της Περιφέρειας την ΠΠ21-27.
- Σε ότι αφορά το δείκτη 05503 συνδέεται με τα τέσσερα (4) ενταγμένα έργα των Δομών στήριξης γυναικών, τα οποία έχουν συνολική τιμή υλοποίησης 2.011 άτομα (105,84% του προγραμματικού στόχου).
- Σε ότι αφορά το δείκτη 11501 «Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις» (ο οποίος συμμετέχει και στο ΠΕ του Άξονα) συνδέεται με τη δράση της Εξειδικευμένης Εκπαιδευτικής Υποστήριξης και τροφοδοτείται από πέντε (5) έργα με συνολική τιμή υλοποίησης 233 (122,63% του προγραμματικού στόχου).

Επ.Προτ. 9ιν:

- Ο δείκτης 05502 (ο οποίος συμμετέχει και στο ΠΕ του Άξονα) συνδέεται με δεκαπέντε (15) έργα (αφορούν δομές παροχής βασικών αγαθών, ΚΗΦΗ και ΚΔΗΦ) τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο και τιμή υλοποίησης 20 δομές (υπερκάλυψη 105,26% του προγραμματικού στόχου).
- Ο δείκτης 05503 συνδέεται με τα ανωτέρω δεκαπέντε (15) έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή υλοποίησης, 12.373 άτομα (υπερκάλυψη 123,73% του προγραμματικού στόχου).
- Ο δείκτης 11203 «Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) που λειτουργούν» συνδέεται με ένα έργο με τιμή στόχο 18 TOMY (120% του προγραμματικού στόχου) και τιμή υλοποίησης 14 TOMY (93,33% του προγραμματικού στόχου). Δεδομένου ότι το εν λόγω έργο έχει χαρακτηριστεί ως συνεχιζόμενο για την ΠΠ21-27, εκτιμάται ότι η ανωτέρω επίδοση θα είναι και η τελική.
- Ο δείκτης 11202 «Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)» συνδέεται με το παραπάνω έργο (του δείκτη 11203) και έχει τιμή στόχο 9.450 άτομα (47,25% του προγραμματικού) και τιμή υλοποίησης 8.748 άτομα (43,74% του προγραμματικού στόχου). Ακόμα και αν αυξηθεί η υλοποίηση του δείκτη έως την ολοκλήρωση της ΠΠ14-20, εκτιμάται ότι δεν θα επιτευχθεί ο στόχος σε επίπεδο προγράμματος (20.000 άτομα).
- Στο δείκτη 11204 «Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας» συνεισφέρουν τέσσερις (4) σχετικές πράξεις με τιμή υλοποίησης 5.224 (έναντι προγραμματικού στόχου 700 άτομα).
- Στο δείκτη 11205 «Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για Εξαρτήσεις» συμβάλλουν δύο (2) έργα με τιμή υλοποίησης 608 άτομα (υπερκάλυψη 121,60% του προγραμματικού στόχου).
- Οι δείκτες CV30 «Αξία των δράσεων του ΕΚΤ για την αντιμετώπιση της COVID-19» και CV33 «Οντότητες που έλαβαν στήριξη για την αντιμετώπιση της COVID-19» συνδέονται με ένα (1) έργο που αφορά την ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID19. Στο πλαίσιο αυτό, ο CV30 καταγράφει επίτευξη 87% του προγραμματικού στόχου, ενώ ο CV33 έχει επιτευχθεί πλήρως.

Επ.Προτ. 9ν

- Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στο πλαίσιο της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας, έχουν ενταχθεί 45 έργα τα οποία θα μεταφερθούν για υλοποίηση στην ΠΠ21-27. Συνακόλουθα δεν θα καταγραφεί επίτευξη στον δείκτη 11301 «Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας» κατά την ΠΠ14-20.

Πίνακας 10: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών ΑΠ5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ							ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
Θ.Σ.	Επ.Προτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
9	9a	CO36	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	Άτομα	ΝΑΙ	680.000	680.000*	100,00%	680.000*	100,00%
9	9a	T1840	Υποδομές μονάδων κοινωνικής φροντίδας που ενισχύονται	αριθμός	ΌΧΙ	10	13	130,00%	6	60,00%
10	10a	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	Άτομα	ΝΑΙ	1.900	3.735	196,58%	2.385*	170,26%

* Πρόκειται για τιμές που προέκυψαν μετά από περαιτέρω επεξεργασία από τον Σύμβουλο των τιμών βάσει στοιχείων ΟΠΣ

❖ Θεματικός Στόχος 9**Επ.Προτ. 9α**

- Στο δείκτη CO36 «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας» (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα) συμβάλλουν τέσσερα (4) έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ. Ο προγραμματικός στόχος του δείκτη έχει επιτευχθεί (680.000 άτομα). Επισημαίνεται ότι δεν έγινε άθροιση πληθυσμών των ενταγμένων έργων στο ΟΠΣ για την αποφυγή διπλομέτρησης. Σημειώνεται ότι βάσει της μεθοδολογίας προσδιορισμού του στόχου του δείκτη, αυτός αναφέρεται στον πληθυσμό της Περιφέρειας.
- Στο δείκτη T1840 «Υποδομές μονάδων κοινωνικής φροντίδας που ενισχύονται» συνεισφέρουν δέκα (10) έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, με συνολικό στόχο 13 που υπερκαλύπτει τον προγραμματικό (130%). Εξ αυτών, ένα έργο με τιμή στόχο 2 έχει χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένο, συνεπώς τυχόν συμβολή του στην επίτευξη του δείκτη, θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο που θα περιληφθεί στο κλείσιμο της ΠΠ14-20. Στην παρούσα φάση η τιμή υλοποίησης του δείκτη αντιστοιχεί στο 60% της προγραμματικής τιμής στόχου και προέρχεται από 5 έργα. Κατά την ολοκλήρωση της ΠΠ14-20, αναμένεται να επιτευχθεί πλήρως ο στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος, ακόμα και χωρίς τη συμβολή του τμηματοποιημένου έργου.

Επ.Προτ. 10α

- Στο δείκτη CO35 «Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται» (ο οποίος συμμετέχει στο ΠΕ του Άξονα) συμβάλλουν δεκαεπτά (17) έργα που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, με συνολικό στόχο σχεδόν διπλάσιο από τον προγραμματικό. Σημειώνεται ότι σε αυτά περιλαμβάνεται και ένα έργο το οποίο αφορά εξοπλισμό α'θμιας και β'θμιας εκπαίδευσης και έχει υψηλή τιμή στόχο (1.000). Από τα ανωτέρω έργα, 2 με συνολικό στόχο 420 έχουν χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένα, συνεπώς η συμβολή τους στον δείκτη θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο που θα περιληφθεί στο κλείσιμο της ΠΠ14-20. Σε επίπεδο υλοποίησης, ο προγραμματικός στόχος έχει ήδη επιτευχθεί (170%) και προέρχεται από την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου σε 13 έργα.

Πίνακας 11: Πορεία υλοποίησης δεικτών εκροών Τεχνικής Βοήθειας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠ						ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΠ			
ΑΠ	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ Π.Ε. (ΝΑΙ/ΌΧΙ)	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	% ΣΤΟΧΟΥ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	% ΤΙΜΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟ 2023 (ΕΠ)
6	12302	Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας	Αριθμός	ΌΧΙ	5	0	0,00%	0	0,00%
6	T1845	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.	Αριθμός	ΌΧΙ	4	1	25,00%	1	25,00%
6	T1846	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	ΌΧΙ	4	21	525,00%	32	800,00%
7	12302	Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας	Αριθμός	ΌΧΙ	25	0	0,00%	0	0,00%
7	T1850	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Αριθμός	ΌΧΙ	20	29	145,00%	18	90,00%
7	T1851	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	ΌΧΙ	4	44	1100,00%	17	425,00%

ΑΠ 6 - Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ

- Ο δείκτης 12302 «Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας» δεν έχει ενεργοποιηθεί με την έννοια ότι δεν έχει συμπεριληφθεί σε κάποιο ενταγμένο έργο. Δεδομένου ότι έχουν ενταχθεί σχετικά έργα, προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα συμπερίληψης του δείκτη σε αυτά.
- Στο δείκτη T1845 «Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις» συμβάλλει ένα (1) έργο με τιμή στόχο και τιμή υλοποίησης που καλύπτει το 25% του προγραμματικού στόχου. Αυτή αναμένεται να είναι η τελική επίδοση του δείκτη.
- Στο δείκτη T1846 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται» συμβάλλουν τέσσερα (4) ενταγμένα έργα, εκ των οποίων ένα έχει χαρακτηριστεί ως ημιτελές (αφορά ενέργειες δημοσιότητας του ΕΠ). Η τιμή στόχος των έργων αυτών είναι 5πλάσια του προγραμματικού στόχου, ενώ η τιμή υλοποίησης έχει ήδη υπερεπιτευχθεί (32 έναντι στόχου 4).

ΑΠ 7 - Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

- Ο δείκτης 12302 «Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας» δεν έχει ενεργοποιηθεί με την έννοια ότι δεν έχει συμπεριληφθεί σε κάποιο ενταγμένο έργο. Δεδομένου ότι έχουν ενταχθεί σχετικά έργα, προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα συμπερίληψης του δείκτη σε αυτά.
- Στο δείκτη T1850 «Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις» συμβάλλουν 19 έργα με συνολική τιμή στόχο που υπερκαλύπτει τον προγραμματικό (145%). Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 90% του προγραμματικού στόχου, προέρχεται από 9 έργα και εκτιμάται ότι θα υπερεπιτευχθεί με την ολοκλήρωση και των υπολοίπων έργων.
- Στο δείκτη T1851 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται» συμβάλλουν 42 έργα με συνολική τιμή στόχο 44 έναντι προγραμματικού στόχου 4 δηλ. αναμένεται 10πλάσια σχεδόν κάλυψη του στόχου σε επίπεδο ΕΠ. Ένα έργο που αφορά ενέργειες δημοσιότητας του ΕΠ έχει χαρακτηριστεί ως ημιτελές. Η τιμή υλοποίησης του δείκτη ανέρχεται στο 425% του προγραμματικού στόχου και σε αυτή συνεισφέρουν 17 έργα. Με την ολοκλήρωση και των υπολοίπων έργων, αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω η τιμή επίτευξης του δείκτη.

2.2.2 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών αποτελεσμάτων

Σε ό,τι αφορά τους δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΤΠΑ, κατά την ΠΠ 2014-2020, αποτελούν μεταβλητές που εκφράζουν την αλλαγή σε μια περιοχή ή σε ένα τομέα, που προκαλείται ως αποτέλεσμα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων αλλά και άλλων εξωγενών (ως προς το Πρόγραμμα) παραγόντων. Ως εκ τούτου οι δείκτες αυτοί δεν παρακολουθούνται από το ΟΠΣ αλλά από άλλες πηγές (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο οικείο ΕΠ). Για την άντληση στοιχείων αναφορικά με τις τιμές επίτευξης των δεικτών αποτελεσμάτων αξιοποιήθηκε κάθε διαθέσιμο μέσο (όπως ετήσια έκθεση υλοποίησης έτους 2022, στατιστικά στοιχεία κλπ.).

Σε ό,τι αφορά τους δείκτες αποτελεσμάτων του ΕΚΤ συνδέονται άμεσα με τους δείκτες εκροών. Για την καταγραφή της προόδου υλοποίησης έχουν αξιοποιηθεί στοιχεία ΟΠΣ, καθώς και την ΕΕΥ2022.

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι δεν έχουν τεθεί δείκτες αποτελεσμάτων στην Τεχνική Βοήθεια του ΕΠ (ΑΠ 6 και 7).

Πίνακας 12: Πορεία υλοποίησης δεικτών αποτελεσμάτων ΕΠ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
1	1	1b	T1804	Δαπάνες των επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία (% επί του περιφερειακού ΑΕΠ)	Ποσοστό	0,12	2011	0,24	Eurostat	0,36	2021	Η μέτρηση του δείκτη γίνεται με βάση τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης ("Metrics": https://metrics.ekt.gr/datatables/290). Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία αφορούν το έτος 2021 (ημερομηνία τελευταίας επικαιροποίησης: 31.08.2023). Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη έχει ως εξής: 2015 = 0,19%, 2016 = 0,18%, 2017 = 0,24%, 2018=0,27%, 2019=0,31%, 2020=0,33%. Από την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη εκτιμάται ότι ο στόχος του 2023 είναι εφικτό να επιτευχθεί.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.
1	2	2b	T1805	Επιχειρήσεις που επένδυσαν σε ΤΠΕ	Ποσοστό	33,3	2013	36,9	ΕΛΣΤΑΤ	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του δείκτη.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
1	2	2c	T1806	Χρήστες ηλεκτρονικών υπηρεσιών εφαρμογών δημοσίου και του	Αριθμός	229.715,00	2013	255.000,00	ΕΛΣΤΑΤ	430.418	2022	Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - ΕΡΕΥΝΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΠΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ: Έτος 2022, Γράφημα 6: Χρήση υπηρεσιών Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, 2012 – 2022 (2022: 66,4%). Επιπλέον χρησιμοποιήθηκαν και τα στοιχεία απογραφής του Μόνιμου Πληθυσμού 2021 (ΠΔΕ: 648.220 άτομα). Τμή δείκτη: $648.220 * 66,4\% = 430.418$. Σύμφωνα με την ΕΕΥ2022 η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη έχει ως εξής: 2014: 306.680, 2015: 315.520, 2016: 332.520, 2017: 322.320, 2018: 337.960, 2019: 354.280, 2020: 359.720, 2021: 356.521. Από την επίδοση του δείκτη εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί ο στόχος του 2023.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
1	3	3a	T1807	Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	εκ. ευρώ	789,99	2008	872,64	ΕΛΣΤΑΤ (Μητρώο Επιχειρήσεων)	1.881,96	2020	Για την μέτρηση του δείκτη λαμβάνεται υπόψη το Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ. (https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SBR01/-). Τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν το έτος 2020. Οι τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης προσδιορίζονται μέσω της ακόλουθης κωδικοποίησης του διψήφιου κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (NACE Αναθ. 2). 01 «Φυτική και ζωική παραγωγή»/ 02 «Δασοκομία & υλοτομία»/ 03 «Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια»/ 10 «Βιομηχανία τροφίμων»/ 11 «Ποτοποιία»/ 26 «Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών»/ 55 «Καταλύματα»/ 56 «Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης»/ 61 «Τηλεπικοινωνίες»/ 62 «Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών»/ 63 «Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας»/ 71 «Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών»/ 72 «Επιστημονική έρευνα»/ 90 «Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες». Λαμβάνοντας υπόψη την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη, όπως αποτυπώνεται στην ΕΕΥ2022 (η οποία κυμαίνεται > της τιμής στόχου), εκτιμάται ότι θα επιτευχθεί ο στόχος του 2023.	Τα ενταγμένα έργα κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο των δράσεων "Ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας", "Ενίσχυση των «πράσινων επιχειρήσεων & ανακύκλωσης» στη Δυτική Ελλάδα", "Ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων", "Σύγχρονη Μεταποίηση στη Δυτική Ελλάδα", τα οποία θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
1	3	3c	T1016	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	εκ. ευρώ	7147,78	2014	7200	ΕΛΣΤΑΤ	6.611,67	2020	ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο και Περιφέρεια, https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL45/- Η πιο πρόσφατη τιμή για τον δείκτη αποτελέσματος αφορά το έτος 2020. Σύμφωνα με την ΕΕΥ2022 η διαχρονική εξέλιξη του δείκτη έχει ως εξής: 2014: 7.142,19, 2015: 7.098,53, 2016: 6.831,44, 2017: 6.838,68, 2018: 6.887,76, 2019: 7.030,17. Από την επίδοση του δείκτη σε συνδυασμό με τα χρηματοδοτικά εργαλεία που είναι διαθέσιμα (πέραν του ΠΕΠ) για τις επιχειρήσεις, εκτιμάται ότι ο στόχος του 2023 δύναται να επιτευχθεί.	Η Επ.Προτ. συμβάλλει στο δείκτη, μέσω ενός έργου που αφορά την συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ II.
1	3	3d	T1809	Αξία εξαγωγών των ΜΜΕ στους τομείς της περιφερειακής εξυπνης εξειδίκευσης	εκ. ευρώ	488,27	2014	523	ΕΛΣΤΑΤ	550,47	2021	Για την μέτρηση του δείκτη αξιοποιήθηκε η Μελέτη του Ινστιτούτου Εξαγωγικών Ερευνών και Σπουδών (ΙΕΕΣ) και του Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΣΕΒΕ) με τίτλο «Χαρτογράφηση της εξαγωγικής δραστηριότητας της Ελλάδας ανά περιφέρεια» για τη περίοδο 2017-2021. Το σύνολο των εξαγωγών για την ΠΔΕ το 2021 ήταν 722,4εκ.€. Σύμφωνα με την αποτύπωση της ποσοστιαίας συμμετοχής των κλάδων στις εξαγωγές της ΠΔΕ, οι σχετικοί κλάδοι που συμβάλουν στους τομείς της περιφερειακής εξυπνης εξειδίκευσης είναι οι κλάδοι των «Τροφίμων» και «Ποτά & Καπνά» (με συμβολή 68,4% και 7,8%,	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
												αντίστοιχα). Συνεπώς η τιμή του δείκτη αποτελέσματος ανέρχεται σε: $722,4\text{εκ.€} \times 76,2\% = 550,47\text{ εκ.€}$. Ο στόχος του δείκτη για το 2023 εκτιμάται ότι μπορεί να επιτευχθεί.	
2	4	4a	T1814	Μερίδιο των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας	Ποσοστό	13,83	2012	20	ΥΠΕΚΑ ΈΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ (ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 22 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/28/ΕΚ)	-	-	Δεν έχει ενταχθεί κάποιο έργο στην 4a.	Δεν υπάρχει συμβολή στο δείκτη.
2	4	4b	T1814	Μερίδιο των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας	Ποσοστό	13,83	2012	20	ΥΠΕΚΑ ΈΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ (ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 22 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/28/ΕΚ)	21,93	2021	Πηγή: ΕΕΥ2022 (αξιοποιήθηκαν στοιχεία του ΥΠΕΝ [Έκθεση προόδου για τις ΑΠΕ (στο πλαίσιο του άρθρου 22 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ)], Eurostat shares 2021). Η επίδοση του δείκτη κατά τα έτη 2014-2020 είναι αυξητική, ενώ από το 2020 η τιμή επίτευξη ξεπερνά τον στόχο (επίδοση που διατηρήθηκε και κατά το 2021). Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη για το 2023 δύναται να επιτευχθεί.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.
2	4	4c	T1815	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ktoe	57,99	2013	902,1	ΥΠΕΚΑ ΕΣΔΕΑ (ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2012/27/ΕΕ)	894,75	2021	Πηγή: ΕΕΥ2022. Αξιοποιήθηκαν στοιχεία του ΥΠΕΝ (Έκθεση Προόδου για τα έτη αναφοράς 2020 και 2021). Η επίδοση του δείκτη κατά τα έτη 2014-2020 είναι αυξητική. Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη για το 2023 δύναται να επιτευχθεί.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
2	4	4e	T1816	Μέση μηνιαία χρήση βιώσιμων αστικών μεταφορών	Αριθμός	875.000	2013	904.167	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας / ΕΔΑ ΠΔΕ	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του δείκτη.	Ο αρχικός σχεδιασμός - βάσει του οποίου θεσπίστηκε κατά κύριο λόγο και ο στόχος του δείκτη αποτελεσμάτων - αφορούσε την προμήθεια και χρήση mini βαν. Ωστόσο, από την επικαιροποίηση του αρχικού σχεδιασμού δεν πρόκειται να υλοποιηθούν σχετικές δράσεις. Από τις λουπές δράσεις (που αφορούν προμήθεια προδηλάτων και ποδηλατόδρομους) καταγράφεται μεν συμβολή στο δείκτη, ωστόσο ποσοτικά δεν είναι αντίστοιχη με αυτή που θα είχε η δράση των mini βαν.
2	5	5a	T1817	Ετήσιος αριθμός πλημμυρικών συμβάντων	Αριθμός	10	2013	5	ΚΕΠΠ - Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του δείκτη.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στη μείωση των πλημμυρικών συμβάντων

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ στ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
2	5	5b	T1818	Ετήσιες καμένες εκτάσεις	στρέμματα	7.646	2013	3.500	Πυροσβεστικό Σώμα	12.590,72	2022	Πηγή: ΕΕΥ2022 (αξιοποιήθηκαν στοιχεία Πυροσβεστικό Σώμα (ΠΣ), Δασικές Πυρκαγιές (σε στρέμματα, από τη σχετική αναφορά η μέτρηση αφορά τα δάση και τις δασικές εκτάσεις)). (https://www.fireservice.gr/el_GR/synoladedomenon). Από την διαχρονική εξέλιξη του δείκτη δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλείς εκτιμήσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2017 ο δείκτης είχε τιμή 10.745,02, τα επόμενα δύο έτη ήταν χαμηλότερος από 3χιλ. στρ, το 2020 και 2021 ανήλθε σε 5.853,33 και 109.027,74 στρ. αντίστοιχα.	Ένα έργο αναμένεται να συμπεριληφθεί στο κλείσιμο του Προγράμματος και το οποίο συμβάλλει στο δείκτη αποτελέσματος.
2	6	6a	T1819	Ποσότητα Στερεών Αποβλήτων που διαχειρίζονται	Τόνοι/έτος	200.000	2014	350.000	ΦΟΔΣΑ Ελλάδας	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του δείκτη.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.
2	6	6b	T1820	Διαρροές πόσιμου νερού	m3/έτος	20.570	2013	18.500	ΔΕΥΑ & Δήμοι	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του δείκτη.	Τα ενταγμένα έργα ύδρευσης που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.
2	6	6b	T1821	Πρόσθετος όγκος αστικών λυμάτων που αποχετεύονται προς ΕΕΛ	κ.μ./ημέρα	47.600	2018	47.995,14	ΔΕΥΑ & Δήμοι και Πατρίων Αγρινίου	-	-	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με το ΕΠ. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του 2018, ο δείκτης συνδέθηκε με τους δύο Δήμους όπου θα εφαρμοστούν Στρατηγικές BAA (Πάτρα και Αγρίνιο). Ως εκ	Ο δείκτης σε επίπεδο Προγράμματος συνδέεται αποκλειστικά με τις BAA. Συνεπώς, αναμένεται συμβολή στο δείκτη, των έργων BAA που θα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
												τούτου ουσιαστική εξέλιξη στο δείκτη αναμένεται με την ολοκλήρωση των σχετικών έργων.	ολοκληρωθούν εντός της ΠΠ14-20.
2	6	6c	T1822	Επισκεψιμότητα πολιτιστικών χώρων	Επισκέψεις / έτος	736.712	2013	957.726	ΕΛΣΤΑΤ	553.874	2022	Αξιοποιήθηκαν στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώροι (https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SCI21/-). Οι επιδόσεις του δείκτη επηρεάστηκαν από την πανδημία (covid19), όπου υπήρξε περιορισμών των επισκέψεων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2019 η τιμή του δείκτη ανέρχονταν σε 755.392 επισκέψεις, ενώ τα έτη 2020 και 2021 ανήλθαν σε 133.617 και 246.472, αντίστοιχα. Αν και φαίνεται ότι η επισκεψιμότητα σε πολιτικούς χώρους έχει αρχίσει και ανακάμπτει, θεωρείται δύσκολο να επιτευχθεί ο στόχος του 2023.	Τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος, με την ολοκλήρωσή τους, θα συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.
2	6	6d	T1823	Επισκεψιμότητα προστατευόμενων περιοχών	Επισκέψεις / έτος	20.000	2013	30.000	Διαχειριστική Αρχή	-	-	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με το ΕΠ και ειδικότερα με το έλος Αγυιάς. Ως εκ τούτου ουσιαστική εξέλιξη στο δείκτη αναμένεται με την ολοκλήρωση των σχετικών έργων.	Ο στόχος του δείκτη στο ΠΕΠ συνδέεται με το έλος Αγυιάς (ΒΑΑ Δ. Πατρέων). Έχουν ενταχθεί 2 σχετικές πράξεις, ωστόσο η μία εξ αυτών προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός της ΠΠ14-20. Υπάρχει συμβολή στον δείκτη αποτελέσματος.
2	6	6e	T1824	Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 µg/m3 που	ημέρες / έτος	31	2013	35	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας / Διαχειριστική Αρχή	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του δείκτη.	Ο δείκτης σχετίζεται με τον σταθμό μέτρησης στην πόλη της Πάτρας «ΠΑΤ-1». Συνεπώς στο δείκτη συμβάλλουν μόνο τα έργα της Επ.Προτ. που

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
				καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης									υλοποιούνται στην πόλη της Πάτρας.
3	7	7a	T1827	Χρονοαπόσταση	Ώρα : λεπτά	159	2014	150	Διεύθυνση μεταφορών και επικοινωνιών ΠΔΕ	159	2022	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με το ΕΠ και τον οδικό άξονα Αργινίου – Καρπενησίου. Μέχρι την ολοκλήρωση των σχετικών παρεμβάσεων η ετήσια τιμή επίτευξης του δείκτη θα είναι ίση με την τιμή βάσης.	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη. Το σχετικό έργο είναι σε στάδιο υλοποίησης και προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός της ΠΠ14-20. Με την ολοκλήρωσή του αναμένεται να επιτευχθεί ο δείκτης.
3	7	7a	T1828	Εξυπηρετούμενος επιβατικός πληθυσμός	αριθμός/έτος	763.000	2013	850.000	Στοιχεία από Λιμενικά Ταμεία και Οργανισμούς Λιμένων	548.092	2022	Η τιμή του δείκτη αποτελέσματος αφορά το μοναδικό ολοκληρωμένο έργο της Επενδυτικής Προτεραιότητας που σχετίζεται με το δείκτη (5006309 «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΠΑΤΡΩΝ»). Αποτυπώνεται η συνολική κίνηση εσωτερικού και εξωτερικού (αναχωρήσεις & αφίξεις) για τον Λιμένα Πατρών (https://www.patrasport.gr/?section=2138&language=el_GR). (Πηγή: ΕΕΥ2022) Σημειώνεται ότι καταγράφονται άλλα δύο ενταγμένα έργα που συνδέονται με τους Λιμένες Κατακόλου και Κυλλήνης, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένα. Συνεπώς τυχόν συμβολή τους στο δείκτη, θα εξαρτηθεί από το τμήμα εκείνο που θα ολοκληρωθεί εντός του ΕΠ 2014-2020 Εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη για το 2023 είναι δύσκολο να επιτευχθεί.	Καταγράφεται συμβολή έργων της Επ.Προτ. στο δείκτη αποτελέσματος.

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ στ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
3	7	7b	T1827	Χρονοαπόσταση	Ώρα λεπτά	23	2014	14	Διεύθυνση μεταφορών και επικοινωνιών ΠΔΕ	23	2022	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με το ΕΠ και τον οδικό άξονα Λευκάδας. Μέχρι την ολοκλήρωση των σχετικών παρεμβάσεων η ετήσια τιμή επίτευξης του δείκτη θα είναι ίση με την τιμή βάσης.	Ο δείκτης συνδέεται με το έργο «Κατασκευή - αναβάθμιση οδικής σύνδεσης πόλης Λευκάδας με τον Οδικό Άξονα «Ακτιο - Δυτικός Άξονας»», το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως "τμηματοποιημένο". Συνεπώς η συμβολή του έργου στον δείκτη θα εξαρτηθεί από το τμήμα του έργου που θα ολοκληρωθεί στο πλαίσιο του ΕΠ 2014-2020.
3	7	7c	T1830	Επιβατική κίνηση στα μέσα σταθερής τροχιάς	αριθμός	500.000	2013	1.000.000	Στοιχεία από ΟΣΕ	1.000.000	2023	Ο δείκτης συνδέεται άμεσα με το ΕΠ και ειδικότερα με τον προαστιακό σιδηρόδρομο της Πάτρας. Το εν λόγω έργο έχει ολοκληρωθεί και ο στόχος του δείκτη έχει επιτευχθεί.	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη.
3	7	7e	T2224	Πληθυσμός που καλύπτεται από το δίκτυο ΦΑ	Φυσικά πρόσωπα	0	2018	33.000	ΔΕΔΑ Α.Ε.	0	2022	Ο δείκτης συνδέεται με συγκεκριμένη παρέμβαση του Προγράμματος. Μέχρι την ολοκλήρωσή της, η ετήσια τιμή επίτευξης του δείκτη θα είναι ίση με την τιμή βάσης.	Ο δείκτης συνδέεται με έργο, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως τμηματοποιημένο. Συνεπώς η συμβολή του έργου στον δείκτη, όπως και η τελική επίδοση του δείκτη, θα εξαρτηθεί από το τμήμα του έργου που θα ολοκληρωθεί στο πλαίσιο του ΕΠ 2014-2020. Σε κάθε περίπτωση στο σύνολό του ο δείκτης αναμένεται να επιτευχθεί την ΠΠ21-27.

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
4	8	8i	CR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	76	2013	50	ΟΠΣ, microdata	0	2023	Δεν έχει ενταχθεί πράξη που να συνδέεται με τον δείκτη. Συνακόλουθα δεν αναμένεται να επιτευχθεί ο στόχος του 2023.	Δεν υπάρχει συμβολή στο δείκτη.
4	8	8iii	11305	Αριθμός επιχειρήσεων που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης	αριθμός	69	2014	60	ΠΣΚΕ	0	2023	Λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας αριθμός έργων θα μεταφερθεί στο ΕΠΑνΕΚ 14-20, από τα έργα που θα παραμείνουν στην Επ.Προτ., εκτιμάται ότι δεν είναι εφικτή η επίτευξη του στόχου του δείκτη αποτελέσματος.	Ο δείκτης αποτελέσματος τροφοδοτείται αποκλειστικά από τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ..
4	8	8v	T1837	Επιχειρήσεις με βελτιωμένη κατάσταση επιχειρησιακής λειτουργίας ένα έτος μετά τη λήξη της ενίσχυση τους	αριθμός	78	2013	98	Διαχειριστική Αρχή-ΟΑΕΔ	0	2023	Λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας αριθμός έργων θα μεταφερθεί στο ΕΠΑνΕΚ 14-20, από τα έργα που θα παραμείνουν στην Επ.Προτ., εκτιμάται ότι δεν είναι εφικτή η επίτευξη του στόχου του δείκτη αποτελέσματος.	Ο δείκτης αποτελέσματος τροφοδοτείται αποκλειστικά από τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ..
4	9	9i	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	986	2016	8.567	ΟΠΣ, microdata	10.580	2023	Ο στόχος του δείκτη έχει (υπερ)επιτευχθεί.	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με τις πράξεις Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής).

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
4	9	9i	10903	Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που κατέχουν θέση εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	68	2015	25	Έρευνα	10	2022	Αφορά την τιμή υλοποίησης από μια πράξη. Η 2η πράξη έχει τιμή στόχο 250, η οποία ωστόσο είναι σε εξέλιξη. Δεν μπορούν να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητα του στόχου.	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη.
4	9	9ii	05504	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	αριθμός	0	2014	22	Έρευνα	0	2022	Πηγή: ΕΕΥ 2022	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη. Ο δείκτης τροφοδοτείται αποκλειστικά από τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Αστέγων).
4	9	9iii	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	44	2016	283	ΟΠΣ, microdata	336	2023	Ο στόχος του δείκτη έχει υπερ(επιτευχθεί).	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με τις πράξεις Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής ΑμεΑ).

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
4	9	9iii	05504	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	Αριθμός	0	2014	8	Έρευνα	4	2023	Πηγή: ΕΕΥ2022. Σημειώνεται ότι ο στόχος του δείκτη δεν αναμένεται να επιτευχθεί, καθώς οι προβλεπόμενες 4 ΣΥΔ θα υλοποιηθούν την ΠΠ21-27.	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη. Ο δείκτης τροφοδοτείται αποκλειστικά από τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. που αφορούν δομές (την ΠΠ14-20 υλοποιήθηκαν μόνο αυτά που αφορούσαν Δομές στήριξης γυναικών θυμάτων βίας).
4	9	9iii	11509	Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ	%	1,58%	2016	5,19%	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας	-	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με τις πράξεις της εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης).
4	9	9iv	11206	Ποσοστό ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	Ποσοστό	0,00%	2014	35,70%	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Υγείας	66,64%	2022	Πηγή: ΕΕΥ 2022	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με την πράξη της λειτουργίας Τοπικών Ομάδων Υγείας).

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
4	9	9iv	11207	Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στις συγχρηματοδοτούμενες δομές στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην περιφέρεια	Ποσοστό	0,17%	2016	1,70%	www.psychargos.gov.gr	62,44%	2022	Πηγή: ΕΕΥ 2022	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με τις πράξεις ψυχικής υγείας).
4	9	9iv	11208	Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις προς το σύνολο των ατόμων που αιτήθηκαν υπηρεσίες για εξαρτήσεις	Ποσοστό	0,00%	2014	39,37%	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ).	83,79%	2022	Πηγή: ΕΕΥ 2022	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με τις πράξεις αντιμετώπισης των εξαρτήσεων).
4	9	9iv	05504	Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	Αριθμός	0	2014	19	Έρευνα	4	2022	Πηγή: ΕΕΥ 2022	Υπάρχει άμεση συμβολή στο δείκτη (συνδέεται με τις πράξεις λειτουργίας δομών - ΔΠΒΑ, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ).
4	9	9v	11303	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της	αριθμός	15	2017	1	Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	0	2023	Δεν αναμένεται να επιτευχθεί ο στόχος του δείκτη, καθώς τα ενταγμένα έργα της Επ.Προτ. θα μεταφερθούν για υλοποίηση στην ΠΠ2021-2027.	Δεν υπάρχει συμβολή στο δείκτη.

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ										ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΠ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ
ΑΠ	Θ.Σ.	Επ.Πρ οτ.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΣΧΟΛΙΑ	
5	9	9a	T1841	παρέμβασης Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	αριθμός επισκέψεων	1.245.020	2013	1.319.721	ΥΠ.Υγείας	1.814.768	2022	Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία αφορούν το 2022. Αξιοποιήθηκαν στοιχεία από την Επιτελική Δομή Υπ. Υγείας. (Πηγή: ΕΕΥ2022) Λαμβάνοντας υπόψη και τη επίδοση του δείκτη τα προηγούμενα έτη (2018: 1.966.848, 2021: 1.532.864), εκτιμάται ότι τα επιτευχθεί ο στόχος του 2023.	Τα έργα τομέα υγείας της Επ.Προτ. που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.
5	10	10a	T1842	Μέσος αριθμός μαθητών ανά σχολική δομή	φυσικά πρόσωπα	120	2013	118	ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ/ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ	118	2022	Πηγή: ΕΕΥ2022	Τα έργα της Επ.Προτ. που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος.

2.3 Ανάλυση βαθμού επίτευξης στόχων σε επίπεδο Πλαισίου Επίδοσης

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται μια συνοπτική επισκόπηση της προόδου επίτευξης των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης για το 2023. Σημειώνεται ότι με βάση το ισχύον πλαίσιο (Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 215/2024, Άρθρο 6, παρ. 2,3,4) η επιτυχία επίτευξης των στόχων για το 2023 ελέγχεται ως εξής:

- i. Αν σε έναν Άξονα Προτεραιότητας περιλαμβάνονται έως δύο (2) δείκτες:
 - Οι ποσοτικοί στόχοι θεωρείται ότι έχουν επιτευχθεί, εάν όλοι οι δείκτες που περιλαμβάνονται στο σχετικό πλαίσιο επιδόσεων ανέρχονται σε τουλάχιστον 85% της τιμής του ποσοτικού στόχου έως το τέλος του 2023.
 - Η αδυναμία επίτευξης τουλάχιστον του 65% του ποσοτικού στόχου έως το τέλος του 2023 για οποιονδήποτε από τους εν λόγω δείκτες, θεωρείται ως σοβαρή αποτυχία στην επίτευξη των ποσοτικών στόχων.
- ii. Αν σε έναν Άξονα Προτεραιότητας περιλαμβάνονται τρεις ή περισσότεροι δείκτες:
 - Οι ποσοτικοί στόχοι μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτυγχάνονται, εάν όλοι οι δείκτες εκτός από έναν βρίσκονται στο 85% της τιμής του ποσοτικού στόχου τους έως το τέλος του 2023. Ο δείκτης, ο οποίος δεν φτάνει στο 85% της τιμής του ορόσημου ή του ποσοτικού στόχου του, δεν θα πρέπει να βρίσκεται κάτω από το 75% της τιμής ορόσημου ή ποσοτικού στόχου του.
 - Η αδυναμία επίτευξης τουλάχιστον του 65% της τιμής στόχου μέχρι το τέλος του 2023 για τουλάχιστον δύο από τους εν λόγω δείκτες, θεωρείται ως σοβαρή αποτυχία όσον αφορά την επίτευξη των ποσοτικών στόχων.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΕΕ) 1303/2013 (Άρθρο 22, παρ.7), η περίπτωση **επίτευξης των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης <65%** (αφορά μόνο τους δείκτες εκροών) μπορεί να εγείρει δημοσιονομικές διορθώσεις υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Επισημαίνεται ωστόσο ότι δεν εφαρμόζονται δημοσιονομικές διορθώσεις όταν η αποτυχία επίτευξης στόχων οφείλεται στον αντίκτυπο κοινωνικοοικονομικών ή περιβαλλοντικών παραγόντων, σε σημαντικές αλλαγές των οικονομικών και περιβαλλοντικών συνθηκών ενός κράτους μέλους ή σε λόγους ανωτέρας βίας που επηρεάζουν σοβαρά την υλοποίηση των αντίστοιχων προτεραιοτήτων.

Βάσει των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι το όριο του 65% είναι αυτό που αποτελεί το ουσιαστικό σημείο ελέγχου των επιδόσεων των δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020, καθώς δύναται να εγείρει δημοσιονομικές διορθώσεις.

Αναλυτικά ανά Άξονα Προτεραιότητας η εικόνα για το Πλαίσιο Επίδοσης έχει ως ακολούθως.

Άξονας Προτεραιότητας 1

Πίνακας 13: Πρόδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ1

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
K250	Ενταγμένα έργα κρατικών ενισχύσεων	αριθμός	128	-	-	-	-
CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	-	6.634	6.655	1.217	18,34%
F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	3.410.566	108.383.480	123.892.157	95.645.946	88,25%

Ο οικονομικός δείκτης έχει ήδη ξεπεράσει το 85% του στόχου του 2023.

Αναφορικά με τον δείκτη εκροών CO02, παρά το γεγονός ότι η τιμή υλοποίησης βάσει στοιχείων ΟΠΣ είναι χαμηλή, από τον αριθμό των ενταγμένων έργων δύναται να επιτευχθεί ο στόχος αυτού στο Π.Ε.. Σημειώνεται ότι τα έργα ΚΕ επιχειρηματικότητας ενέχουν κάποια επισφάλεια, καθώς ένα μικρό ποσοστό δικαιούχων για διαφόρους λόγους εν τέλει δεν προχωρά στην υλοποίηση αυτών. Ωστόσο, ακόμα και στην περίπτωση αυτή, εκτιμάται ότι ο αριθμός των έργων που για κάποιο λόγο δεν ολοκληρωθούν εντός του ΕΠ 14-20, δεν θα είναι τέτοιος που θα θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη του δείκτη στο Π.Ε. (η τελική επίδοση εκτιμάται ότι θα είναι εντός του ορίου του 85%).

Βάσει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι θα επιτευχθούν οι στόχοι του Π.Ε. του ΑΠ1.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Πίνακας 14: Πρόδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ2

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
K253	Ενταγμένα έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτηρίων/υπηρεσιών	αριθμός	3	-	-	-	-
T1811	Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας	Αριθμός	-	7	21	7	100,00%
K252	Ενταγμένα αντυλημμυρικά έργα	αριθμός	2	-	-	--	-
CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από αντυλημμυρικά μέτρα	Φυσικά πρόσωπα	-	18.000	38.047	13.047	72,48%
CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Φυσικά πρόσωπα	-	290.000	323.835	189.274	65,27%
K257	Συμβάσεις έργων αστικής ανάπτυξης	αριθμός	10	-	-	-	-

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
CO38	Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές	Τετραγωνικά μέτρα	-	420.000	354.071	291.946	69,51%
F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	26.441.700	137.709.860	238.433.563	135.695.320	98,54%

Ο οικονομικός δείκτης έχει ήδη ξεπεράσει το 85% του στόχου του 2023.

Ο δείκτης εκροών T1811 «Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας» έχει επιτευχθεί πλήρως (100%).

Για τον δείκτη εκροών CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα» η επίτευξη είναι ήδη >65%. Ο στόχος αναμένεται να επιτευχθεί πλήρως με ένα έργο που θα συμπεριληφθεί στο κλείσιμο του ΕΠ ως ημιτελές (δηλ. θα ολοκληρωθεί μετά το 2023).

Για τον δείκτη εκροών CO18 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης» η επίτευξη είναι ήδη >65%. Λαμβάνοντας υπόψη την στοχοθεσία των υπολοίπων ενταγμένων έργων (ακόμα και αν δεν συμβάλλει το τμηματοποιημένο έργο που περιλαμβάνεται σε αυτά), αναμένεται πλήρης επίτευξη του στόχου για το 2023.

Για τον δείκτη εκροών CO38 «Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές» η επίτευξη είναι ήδη >65%. Με βάση τον στόχο των ενταγμένων έργων (354.071 τ.μ.) διαπιστώνεται ότι με την ολοκλήρωση αυτών η επίδοση του δείκτη δύναται να ανέλθει έως το 84% του στόχου σε επίπεδο Π.Ε.. Ωστόσο, εφόσον οι υπόλοιποι δείκτες διαφαίνεται ότι θα καλύψουν τουλάχιστον το 85% του στόχου τους, τότε ο CO38 εμπίπτει στη δυνατότητα ένας δείκτης του ΑΠ2 να μπορεί να είναι <85% όχι όμως <75% από τον ποσοτικό στόχο.

Υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, εκτιμάται ότι δύναται να επιτευχθούν οι στόχοι του Π.Ε. του ΑΠ2. Κρίσιμο σημείο ωστόσο αποτελεί η ολοκλήρωση του ημιτελούς έργου στο πλαίσιο του δείκτη CO20.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Πίνακας 15: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ3

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
K254	Ενταγμένα έργα μεταφορών	αριθμός	4	-	-	--	-
CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	χιλιόμετρα	-	25	54,79	1	4,00%
F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	15.923.786	53.631.196	100.434.125	42.178.878	78,65%

Ο οικονομικός δείκτης καταγράφει επίδοση > 75% του στόχου του 2023 και αναμένεται να ξεπεράσει το 85% του στόχου.

Για τον δείκτη εκροών CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών» η επίτευξη είναι μεν πολύ χαμηλή (4%), ωστόσο με την ολοκλήρωση των ενταγμένων έργων (ακόμα και αν δεν συμβάλλουν τα τμηματοποιημένα έργα που περιλαμβάνονται σε αυτά με συνολικό στόχο 28,10χλμ.) αναμένεται να επιτευχθεί πλήρως ο στόχος του 2023 (τα υπόλοιπα έργα πλην των τμηματοποιημένων, έχουν συνολικό στόχο 26,69 χλμ.).

Βάσει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι δύναται να επιτευχθούν οι στόχοι του Π.Ε. του ΑΠ3.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Πίνακας 16: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ4

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	7.039	20.817	28.333	28.333	136,11%
05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	30	49	47	47	95,92%
11501	Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	αριθμός	83	190	233	233	122,63%
F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	16.760.980	96.213.203	121.458.708	91.651.746	95,26%

Διαπιστώνεται ότι έχουν ήδη επιτευχθεί όλοι οι δείκτες του Π.Ε. του ΑΠ4 (καλύπτουν το όριο του 85% του στόχου του 2023).

Άξονας Προτεραιότητας 5

Πίνακας 17: Πρόοδος δεικτών πλαισίου επίδοσης ΑΠ5

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	ΤΙΜΗ - ΣΤΟΧΟΣ 2023	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	ΤΙΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ (που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ)	% ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
K255	Ενταγμένα έργα υγείας	αριθμός	3	-	-	--	-
CO36	Πληθυσμός που από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	Άτομα	-	680.000	680.000	680.000	100,00%
K256	Ενταγμένα έργα εκπαίδευσης	αριθμός	4	-	-	--	-
CO35	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	Άτομα	-	1.900	3.735	2.385	125,53%
F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	21.830.638	46.000.000	67.630.519	52.663.692	114,49%

Διαπιστώνεται ότι έχουν ήδη επιτευχθεί όλοι οι δείκτες του Π.Ε. του ΑΠ5 (καλύπτουν πλήρως το στόχο του 2023).

Βάσει των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, εκτιμάται ότι **σε όλους τους Άξονες δύναται να επιτευχθούν οι στόχοι του Π.Ε.** (δηλ. οι δείκτες αυτών να έχουν επιδόσεις τουλάχιστον του 85% του στόχου και υπό προϋποθέσεις του 75%). Σε κάθε περίπτωση, παρά το γεγονός ότι για κάποια έργα δεν έχουν καταγραφεί ακόμα επιδόσεις στο ΟΠΣ, δεν αναμένεται κάποιος δείκτης να έχει επίδοση κάτω του ορίου του 65% του ποσοτικού του στόχου, συνεπώς δεν τίθενται ζητήματα δημοσιονομικών διορθώσεων.

2.4 Ανάλυση παραγόντων στους οποίους οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί

Από την έναρξη της εφαρμογής του ΕΠ και καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης αυτού, υπήρξαν παράγοντες που επηρέασαν τις επιδόσεις του σε μικρό ή και σημαντικό βαθμό.

Οριζόντιοι παράγοντες που επηρέασαν το σύνολο των θεματικών τομέων του ΕΠ:

- Υπήρξε καθυστέρηση στη σύσταση και σύγκληση των Επιτροπών Παρακολούθησης των ΕΠ του ΕΣΠΑ, καθώς και έγκρισης του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου της ΠΠ2014-220. Αποτέλεσμα ήταν η ουσιαστική ενεργοποίηση των Προγραμμάτων να ξεκινήσει μετά την 1η Επιτροπή Παρακολούθησης που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο 2015 (δηλ. 1,5 έτος αργότερα από την τυπική έναρξη της περιόδου 2014-2020).
- Υπήρξε μια σειρά από αιρεσιμότητες και αυτοδεσμεύσεις που έπρεπε να εκπληρωθούν σε όλους σχεδόν τους τομείς πολιτικής προκειμένου να καταστεί εφικτό να ενεργοποιηθούν παρεμβάσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται: η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - RIS3, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική, η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή καθώς και η εξειδίκευση αυτής σε περιφερειακό επίπεδο, η τροποποίηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ), η εκπόνηση Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη κλπ.. Οι παραπάνω αιρεσιμότητες/ αυτοδεσμεύσεις εκπληρώνονταν σταδιακά και στο σύνολό τους ολοκληρώθηκαν εντός του 2017.
- Για την ενεργοποίηση επιμέρους δράσεων (πχ. κρατικές ενισχύσεις, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, κλπ.) έπρεπε να επιλυθούν θεσμικής φύσης θέματα ή / και να προηγηθεί διαβούλευση με αρμόδιες εθνικές αρχές και Υπουργεία. Οι εν λόγω παράμετροι είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην ενεργοποίηση σχετικών παρεμβάσεων.
- Η αλλαγή του νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις με την εφαρμογή του ν.4412/2016, καθώς και η αναγκαστική εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), επέφερε καθυστερήσεις στη δημοπράτηση έργων.
- Υπήρξαν δυσκολίες / αδυναμίες των Δικαιούχων σε θέματα όπως εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, έλλειψη προετοιμασίας και ωρίμανσης έργων (συμπεριλαμβανομένων και έργων που εντάσσονται σε στρατηγικές ΟΧΕ και ΒΑΑ), τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και διαδικασιών υλοποίησης των έργων, έγκαιρη προετοιμασία των τευχών δημοπράτησης εν γένει της διαδικασίας έως την υπογραφή της σύμβασης ανάθεσης εργασιών, υποστολέχωση υπηρεσιών των Δικαιούχων κλπ..
- Την τελευταία τριετία εφαρμογής του ΕΠ υπήρξαν αρνητικές μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον αυτού, ο οποίες και επηρέασαν τον προγραμματισμό αλλά και την πρόοδο της υλοποίησής του. Ειδικότερα:
 - Η εμφάνιση της πανδημίας covid-19 το 2020 και η ανάγκη αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτής σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο είχε ως αποτέλεσμα την ανακατεύθυνση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020 σε σχετικά ανακουφιστικά μέτρα. Ειδικότερα, μεταφέρθηκαν πόροι από τα Περιφερειακά Προγράμματα προς το τομεακό ΕΠΑνΕΚ για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό μειώθηκε η Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ Δυτική Ελλάδα κατά 58,9εκ.€ (ήταν πόροι ΕΤΠΑ). Επίσης, με τους υφιστάμενους πόρους του ΕΠ έπρεπε να χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις για την στήριξη της επιχειρηματικότητας στην

Περιφέρεια, καθώς και παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας.

- Ο πόλεμος που ξέσπασε στην Ουκρανία αρχές του 2022, συνέβαλλε στην αύξηση του ενεργειακού κόστους διεθνώς, παράμετρος που επηρέασε την κοινωνία και την οικονομία. Το ενεργειακό κόστος σε συνδυασμό με το ευρύτερο χρηματοοικονομικό περιβάλλον όπως διαμορφώθηκε μετά την πανδημία, επηρεάζει γενικότερα το κόστος των έργων (αυξάνει το μέσο μοναδιαίο κόστος), ενώ απειλεί την οικονομική ευρωστία των αναδόχων και κατ' επέκταση την έγκαιρη ολοκλήρωση των έργων.

Παράγοντες που επηρέασαν επιμέρους θεματικούς τομείς του ΕΠ:

- **Έρευνα & Ανάπτυξη, ΤΠΕ, Επιχειρηματικότητα:**
 - Με την ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, έπρεπε να ακολουθηθεί η διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης» προκειμένου να εξειδικευθούν δράσεις στο πλαίσιο της Περιφερειακής RIS3. Η εν λόγω παράμετρος καθυστέρησε περαιτέρω στην ενεργοποίηση σχετικών δράσεων.
 - Υπήρξαν δυσκολίες στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της προκήρυξης σχετικών δράσεων (αφορά κυρίως την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας επιχειρήσεων) από το Περιφερειακό Πρόγραμμα.
 - Υπήρξε δυσκολία στην εύρεση κατάλληλων αξιολογητών ερευνητικών έργων, από το μητρώο της ΓΓΕΤ, δεδομένου του μεγάλου πλήθους των εγγεγραμμένων αξιολογητών, τον όγκο εργασιών λόγω της αξιολόγησης προτάσεων από αρκετά Επιχειρησιακά Προγράμματα και της αρκετά μεγάλης διαφορετικότητας στη θεματολογία των προτάσεων.
 - Η επιλογή Ενδιάμεσων Φορέων για τις Κρατικές Ενισχύσεις έπρεπε να προηγηθεί ως διαδικασία για την προκήρυξη δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των ΜΜΕ.
- **Έργα υποδομών (Περιβάλλον/ Κλιματική Αλλαγή, Μεταφορές, Υγεία, Πρόνοια, Εκπαίδευσης):**
 - Στα κατασκευαστικά έργα/ έργα υποδομών υπήρξαν καθυστερήσεις λόγω απαλλοτριώσεων, αρχαιολογικών ευρημάτων, ενστάσεων/ προσφυγών στο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών καθώς και στην εκπόνηση απαραίτητων μελετών.
 - Οι μεγάλες εκπτώσεις στα έργα υποδομών, είχε ως αποτέλεσμα να καταγράφονται χαμηλές νομικές δεσμεύσεις και κατ' επέκταση δαπάνες, ενώ δεν υπήρχαν πάντα ώριμα έργα προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα και να αποφεύγει ο κίνδυνος της μη απορρόφησης πόρων. Μεγαλύτερο ήταν το πρόβλημα στον ΑΠ3 που αφορούσε τις μεταφορικές υποδομές.
- **Ανθρώπινο Δυναμικό, Κοινωνική Ένταξη:**
 - Υπήρξε καθυστέρηση στην επίλυση θεμάτων μεταξύ Περιφερειακών Διαχειριστικών Αρχών και Κεντρικών Υπηρεσιών, που συνδέονταν με δράσεις κατάρτισης και συμβουλευτικής και ως εκ τούτου υπήρξε καθυστέρηση στην

ενεργοποίηση σχετικών δράσεων στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος.

- Υπήρξε καθυστέρηση στην ενεργοποίηση δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ΕΚΤ, λόγω θεσμικών θεμάτων και ανάγκη ορισμού ενδιαμέσου φορέα διαχείρισης,
- Στον τομέα της Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας μια σειρά παραγόντων (όπως η ανάγκη ολοκλήρωσης Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας), είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην ενεργοποίηση σχετικών δράσεων.
- Υπήρξε καθυστέρηση στην εξειδίκευση και κατ' επέκταση ενεργοποίηση των δράσεων για τους ΡΟΜΑ (με εξαίρεση τις δράσεις που συνδέονταν με τα Κέντρα Κοινότητας).
- Υπήρξε καθυστέρηση στην ενεργοποίηση των δράσεων στον τομέα της Υγείας. Σημειώνεται ότι διαφοροποιήθηκε η στρατηγική του εν λόγω τομέα (από το αρμόδιο Υπουργείο) κατά την πρώτη αναθεώρηση των ΕΠ, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει και η εξειδίκευση / ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων.
- **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις:**
 - Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις αποτέλεσαν ένα νέο στοιχείο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020. Ωστόσο, δεδομένης αυτής της παραμέτρου, έπρεπε να προσδιοριστεί το πλαίσιο εφαρμογής τους. Οι βασικές εγκύκλιοι και κατευθύνσεις των αρμόδιων εθνικών αρχών εκδόθηκαν το 2015 και το 2016 και στη συνέχεια οι εμπλεκόμενες Διαχειριστικές Αρχές προχώρησαν σε διαδικασίες για την έκδοση προσκλήσεων και την αξιολόγηση των Στρατηγικών που υποβλήθηκαν. Στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020, η έγκριση των χωρικών Στρατηγικών πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2016 (λοιπές χωρικές Στρατηγικές) και τον Ιανουάριο 2017 (Στρατηγικές ΒΑΑ). Επί της ουσίας η έναρξη της εφαρμογής των τεσσάρων Στρατηγικών ΟΧΕ/ΒΑΑ έγινε το 2017, δηλ. στο μέσο περίπου της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.
 - Για την ενεργοποίηση των επιμέρους δράσεων και την ένταξη έργων στο ΕΠ έπρεπε να ακολουθηθεί η διαδικασία που όριζε το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014-2020 (δηλ. εξειδίκευση δράσεων, έκδοση προσκλήσεων από την ΕΥΔ για την υποβολή προτάσεων, υποβολή και αξιολόγηση προτεινόμενων δράσεων, ένταξη των πράξεων). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι εν λόγω Στρατηγικές να έχουν περιορισμένο χρόνο εφαρμογής την ΠΠ2014-2020 λόγω λήξης επιλεξιμότητας δαπανών το 2023. Η εν λόγω παράμετρος επηρέασε την εφαρμογή των Στρατηγικών ως προς την ενεργοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020.
 - Ο κατακερματισμός έργων των ΟΧΕ/ΒΑΑ σε πολλές Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΕΠ, δημιούργησε διαχειριστικό φόρτο και καθυστερήσεις (λόγω διαφόρων προβλημάτων που μπορεί να προκύπτουν σε επίπεδο έργων).
 - Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι φορείς και επέδρασαν αρνητικά στην ενεργοποίηση/ υλοποίηση των έργων ήταν στις διαδικασίες προετοιμασίας/ωρίμανσης έργων, στη δημοπράτηση και συμβασιοποίηση των έργων, καθυστερήσεις υλοποίησης από τους αναδόχους, καθώς και στις αδειοδοτήσεις / εγκρίσεις που θα έπρεπε να εξασφαλιστούν στο πλαίσιο των έργων.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω εμποδίων ελήφθησαν μέτρα όπως:

- Συνεργασία της Δ.Α. του ΕΠ με τα αρμόδια Υπουργεία για την άρση των αιρεσιμοτήτων και τον συντονισμό για τις τομεακές πολιτικές και εν γένει θεμάτων που άπτονταν του εφαρμοστικού πλαισίου επιμέρους δράσεων του ΕΠ.
- Συνεργασία της Δ.Α. με τα στελέχη λειτουργίας του ΠΣΚΕ, του ΟΠΣ και της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών και των θεμάτων διαχείρισης σε θέματα Κρατικών Ενισχύσεων.
- Λειτουργία δύο γραφείων υποστήριξης Δικαιούχων (Πύργος – ΠΕ Ηλείας, Μεσολόγγι – ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας)
- Εστιασμένη υποστήριξη Δικαιούχων με επιτόπου συνεργασία στελεχών της Διαχειριστικής Αρχής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Υποστήριξη δικαιούχων για την ωρίμανση έργων με τη συνεργασία στελεχών της ΜΟΔ Α.Ε..
- Εκπαίδευση στελεχών των Δήμων στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014-2020 και στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.
- Οργάνωση – από τη Διαχειριστική Αρχή - Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων για το ΕΣΗΔΗΣ και για το ν.4412/2016 (περί Δημοσίων Συμβάσεων).
- Παροχή τεχνικής υποστήριξη στους φορείς σχεδιασμού και υλοποίησης ΟΧΕ και ΒΑΑ για την επιλογή, ωρίμανση και υλοποίηση έργων, καθώς και στους Δικαιούχους δράσεων του ΕΚΤ.

2.5 Προτάσεις βελτίωσης του σχεδιασμού

Δεδομένου ότι το Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 14-20 διανύει το τελευταίο έτος εφαρμογής, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην διασφάλιση της αποτελεσματικής ολοκλήρωσης αυτού στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020.

Βάσει των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, διαπιστώνεται ότι σχεδόν σε όλους τους Άξονες του ΕΠ υπάρχουν αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται αναγκαία η ανακατανομή πόρων του Προγράμματος μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας αλλά και μεταξύ των επιμέρους διακριτών δομικών τμημάτων εντός των Αξόνων Προτεραιότητας (Θ.Σ., Επ.Προτ., πεδίων παρέμβασης) με στόχο τη αντιμετώπιση των αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών ορισμένων Επ.Προτ. ή/ και κατηγοριών δράσεων. Γενικά διαφαίνεται ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης των ΑΠ2 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 4c και 6c, ΑΠ4 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 8i και 9iv, ΑΠ5 και ειδικότερα της Επ.Προτ.10a.

Πόροι μπορούν να αντληθούν από τους ΑΠ1, ΑΠ3 και ΑΠ6, καθώς και από εσωτερικές μετακινήσεις πόρων μεταξύ Επ.Προτ. (πχ. από την 4a η οποία δεν ενεργοποιήθηκε στην ΠΠ14-20) ή/και πεδίων παρέμβασης (πχ. ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση του πεδίου παρέμβασης 63 «Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ», καθώς δεν αναμένεται να ενεργοποιηθούν οι πόροι του, δεδομένου ότι οι σχετικές με αυτό παρεμβάσεις προγραμματίζεται να υλοποιηθούν στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ2021-2027).

Σε κάθε περίπτωση, οι μεταφορές πόρων κυρίως μεταξύ ΑΠ δεν μπορεί να είναι αυξημένες, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι. Για την μετακίνηση πόρων στα επιμέρους δομικά επίπεδα του ΕΠ λαμβάνονται υπ' όψη μια σειρά παραμέτρων, όπως:

- Η εξέλιξη της υλοποίησης των ενταγμένων έργων, συμπεριλαμβανομένης και της εξοικονόμησης πόρων από τις εκπτώσεις κατά τις συμβασιοποιήσεις υποέργων.
- Η δυνατότητα χρηματοδότησης έργων στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, σύμφωνα με τους όρους επιλεξιμότητας της νέας περιόδου.
- Οι εκτιμώμενες χρηματοδοτικές ανάγκες των έργων (ανά ΑΠ/Επ.Προτ.) που προβλέπεται να ολοκληρωθούν την τρέχουσα ΠΠ.

Βάσει των ανωτέρω κρίνεται αναγκαία η διαγραφή δύο Επ.Προτ. από το Πρόγραμμα στις οποίες δεν θα συμπεριληφθούν έργα κατά το κλείσιμο του ΕΠ και η μεταφορά των πόρων αυτών σε άλλες. Πρόκειται για την 4a η οποία όπως προαναφέρθηκε δεν έχει ενεργοποιηθεί & 9v της οποίας τα ενταγμένα έργα θα μεταφερθούν στο σύνολό τους στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ21-27.

Επίσης, με δεδομένο ότι τα έργα που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ είναι πλέον γνωστά, κρίνεται σκόπιμο να γίνει έλεγχος σε επίπεδο πεδίων παρέμβασης του ΕΠ (προσθήκη / κατάργηση/ αλλαγή χρηματοδοτικής βαρύτητας).

Τέλος, σε ότι αφορά τους δείκτες, τη δεδομένη χρονική στιγμή τροποποιήσεις δύναται να γίνουν στους στόχους αυτών λόγω των μετακινήσεων πόρων. Επίσης, οι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων των Επ.Προτ. 4a & 9v θα πρέπει να διαγραφούν από το Πρόγραμμα λόγω της αντίστοιχης διαγραφής εν λόγω Επενδυτικών Προτεραιοτήτων.

3 Αξιολόγηση Συνάφειας

Στο πλαίσιο του παρόντος κριτηρίου αξιολόγησης τα βασικά ερωτήματα αξιολόγησης που θα προσεγγιστούν έχουν ως ακολούθως:

- Ποια η απόδοση της μεθοδολογίας προσέγγισης στην στρατηγική της ένωσης;
- Ποια η συνεισφορά του ΕΠ στους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020;

Για τον σκοπό αυτό θα εξεταστούν:

- Η λογική της παρέμβασης του ΕΠ και ειδικότερα η συνάφεια των δράσεων με τους ειδικούς στόχους που έχουν τεθεί για το σύνολο των ΑΠ, καθώς και τις ανάγκες που καλύπτουν
- Η συνάφεια του ΕΠ με Στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα: α) με τη Στρατηγική Ευρώπη 2020 & β) με τη Στρατηγική για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR)

3.1 Ανάλυση συνεισφοράς των παρεμβάσεων του ΕΠ στη λογική παρέμβασης

Στους πίνακες που ακολουθούν αποτυπώνεται η λογική παρέμβασης του ΕΠ Δυτική Ελλάδα ανά Άξονα Προτεραιότητας και εξετάζεται η συνάφεια των δράσεων που τελικά ενεργοποιήθηκαν σε σχέση με τους ειδικούς στόχους και δείκτες που έχουν τεθεί, καθώς και τις ανάγκες που καλύπτουν.

Ωστόσο κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι η εφαρμογή του ΕΠ (όπως και των λοιπών ΕΠ του ΕΣΠΑ 14-20 γενικότερα), επηρεάστηκε κατά τα τελευταία έτη πριν την ολοκλήρωσή του, από ορισμένες δραματικές αλλαγές που έλαβαν χώρα στο ευρύτερο περιβάλλον και επέφεραν αρνητικές επιπτώσεις τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της χώρας. Η πρώτη σοβαρή αλλαγή ήταν το 2020 και αφορούσε την απρόσμενη εμφάνιση της πανδημίας (νόσος Covid-19). Η έκτακτη αυτή κατάσταση δημιούργησε την ανάγκη ανακατεύθυνσης των πόρων του ΕΣΠΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί ο προγραμματισμός των ΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό μειώθηκαν οι πόροι των Περιφερειακών Προγραμμάτων και κατευθύνθηκαν σε τομεακά ΕΠ για τη χρηματοδότηση δράσεων αντιμετώπισης της πανδημίας (από το ΕΠ ΔΕ αφαιρέθηκαν πόροι ύψους 58,4εκ.€ ΔΔ στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ). Επίσης, με βάση τη νέα μειωμένη ΔΔ, τα ΠΕΠ έπρεπε αφενός να καλύψουν κατά το δυνατό τις αναπτυξιακές τους ανάγκες όπως αυτές προσδιορίστηκαν κατά τον σχεδιασμό, αφετέρου να συνδράμουν και αυτά την εθνική προσπάθεια αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας με τη χρηματοδότηση δράσεων όπως ενίσχυση των ΜΜΕ για την αντιμετώπιση επιπτώσεων του Covid-19 και την κάλυψη αναγκών στον τομέα της υγείας.

Επιπρόσθετα, εντός του 2022 ξέσπασε ενεργειακή κρίση, με αποτέλεσμα την πρωτοφανή άνοδο των τιμών της ενέργειας. Η αύξηση του ενεργειακού κόστους επέφερε μεταξύ άλλων προβλημάτων και αύξηση του κόστους των πρώτων υλών και γενικότερα άλλαξε το κόστος των έργων.

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που διαμορφώθηκε από τις επιπτώσεις της πανδημίας και συνεχίστηκε με την ενεργειακή κρίση, επηρέασε όπως ήταν αναμενόμενο και τους

Αναδόχους των έργων (προβλήματα ρευστότητας, δυσκολία πρόσβασης σε κεφάλαια κλπ.) και συνακόλουθα την υλοποίηση και ολοκλήρωση των έργων.

Συνεπώς η εκτίμηση της συμβολής των έργων του ΕΠ ΔΕ στη λογική παρέμβασης αυτού, γίνεται υπό το πρίσμα και της ανωτέρω κατάστασης.

Γενική διαπίστωση είναι ότι όλα σχεδόν τα έργα τα οποία εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των επιμέρους δομικών επιπέδων του ΕΠ **διαφαίνεται ότι συνάδουν (είναι συναφείς) με τη λογική παρέμβασης**, η οποία δομείται σε Αναπτυξιακές ανάγκες → Θεματικούς Στόχους → Επενδυτικές Προτεραιότητες → Ειδικούς Στόχους → Δράσεις.

Τα έργα σε γενικές γραμμές παρουσιάζουν **υψηλό βαθμό συνάφειας** με τους ειδικούς στόχους, **συμβάλλουν στην κάλυψη των διαπιστωμένων αναγκών και εξυπηρετούν τους δείκτες** που έχουν τεθεί.

Τυχόν καθυστερήσεις, αστοχίες κλπ. που υπήρξαν κατά την εφαρμογή του ΕΠ, δεν αναιρούν τη συνολική συνάφεια των δράσεων με τη λογική παρέμβασης, οφείλονται σε εγγενείς αδυναμίες του πολυεπίπεδου σχεδιασμού (π.χ. γραφειοκρατία, δυσχέρεια συντονισμού εμπλεκόμενων φορέων) σε συνδυασμό με συγκυρίες οι οποίες συνιστούν ακραίες έκτακτες καταστάσεις (όπως η εμφάνιση της πανδημίας του covid19 και η ενεργειακή κρίση).

Ακολουθεί σχολιασμός ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Πίνακας 18: Λογική της παρέμβασης ΑΠ1

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για δαπάνες σε Ε&Κ που θα ανέρχονται στο 1.2% του ΑΕΠ για το 2020 2) Ιδιαίτερα χαμηλή συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στην ερευνητική δραστηριότητα όπως αυτή εκφράζεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ 3) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για αναχαίτιση του μεταναστευτικού ρεύματος κυρίως νέου επιστημονικού δυναμικού ("Brain Drain"), για ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας στον επιχειρηματικό τομέα και για ενίσχυση της συνδεσιμότητας της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της ΠΔΕ 4) Ανταπόκριση στην 1η προτεραιότητα χρηματοδότησης του ΣΕΣ 2014-2020. 5) Εξυπηρετεί την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ τον Ιούνιο του 2014.	ΘΣ1/ Επ.Προτ. 1b	1.β.1 - Αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα και καινοτομία	T1804 Δαπάνες των επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία (% επί του περιφερειακού ΑΕΠ)	1.β.1.1. «Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας σε επιχειρήσεις και συνεργατικούς σχηματισμούς τους (clusters)» 1.β.1.2. «Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης & καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3» 1.β.1.3. «Πρώθηση Διεθνικών ερευνητικών έργων για MME»	CO26 Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται
1) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για πλήρη ενσωμάτωση των ΤΠΕ για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε σημαντικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας (τουρισμός, αγροτική οικονομία κλπ.) 2) Χαμηλό ποσοστό επιχειρήσεων της Περιφέρειας που επενδύουν σε ΤΠΕ. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.	ΘΣ2/ Επ.Προτ. 2b	2.β.1 - Αύξηση των επιχειρήσεων που εκσυγχρονίζονται ως προς την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ	T1805 Επιχειρήσεις που επένδυσαν σε ΤΠΕ	2.β.1.1. «Αξιοποίηση των ΤΠΕ για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε δυναμικούς παραγωγικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας με προτεραιότητα στις αρχές του Ανοικτού Λογισμικού (πολιτισμός, τουρισμός, αγροτική οικονομία κλπ.)»	CO28 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται
1) Χαμηλές επιδόσεις της ΠΔΕ στην χρήση Η/Υ και Διαδικτύου 2) Βελτίωση των επιδόσεων της ΠΔΕ σε ότι αφορά τις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.	ΘΣ2/ Επ.Προτ. 2c	2.γ.1 - Αύξηση των προσφερόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ σε επιχειρήσεις και πολίτες	T1806 Χρήστες ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών του δηmosίου	2.γ.1.1. «Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών»	SO007 Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται/ αναβαθμίζονται

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας. 2) Πρόβλημα πρόσβασης στην εξασφάλιση κεφαλαίων για την διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανεξαρτήτου του είδους της ΜΜΕ 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014 5) Λόγω της πανδημίας COVID-19, προέκυψε ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των πολύ μικρών και ΜΜΕ για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς τους και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους με άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση των επιπτώσεων	ΘΣ3/ Επ.Προτ. 3a	3.α.1 - Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜΜΕ σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	T1807 Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	3.α.1.1 Στήριξη επιχειρήσεων (υφιστάμενων και νέων) & ειδικών μορφών επιχειρηματικότητας 3.α.1.2 Μηχανισμός Στήριξης Επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις CO08 Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται CO28 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά CV22 Αριθμός ΜΜΕ με επιχορηγήσεις για κεφάλαιο κίνησης CO04 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη
1) Στην ΠΔΕ χωροθετούνται σημαντικοί ερευνητικοί και τεχνολογικοί φορείς το ανθρώπινο δυναμικό των οποίων μπορεί να συμβάλει στο μετασχηματισμό της μεταποιητικής παραγωγικής βάσης της ΠΔΕ προς νέα ή διαφοροποιημένα διεθνώς ανταγωνιστικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας 2) Στην ΠΔΕ έχει ενεργοποιηθεί η ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών (clusters), ενώ υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης παρόμοιων σχηματισμών. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 4) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.	ΘΣ3/ Επ.Προτ. 3c	3.γ.1 - Αύξηση των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε επιχειρηματικούς σχηματισμούς	T1016 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	3.γ.1.1 «Υποστήριξη σε υπάρχοντα και νέα cluster επιχειρήσεων» 3.γ.1.2. «Ενίσχυση νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων μέσω υποστηρικτικών και χρηματοπιστωτικών μηχανισμών»	CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO03 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων
1) Αδυναμία των επιχειρήσεων που ανήκουν σε δυναμικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας για συστηματική προώθηση των προϊόντων τους, γεγονός που αποτελεί κύριο εμπόδιο για την ανάπτυξή τους 2) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ),	ΘΣ3/ Επ.Προτ. 3d	3.δ.1 - Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ που συνδέονται με τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	T1809 Αξία εξαγωγών των ΜΜΕ στους τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	3.δ.1.1 «Ενέργειες διεθνοποίησης και εξαγωγών των επιχειρήσεων»	CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» 3) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.					

Ο **Άξονας Προτεραιότητας 1** - ο οποίος εξυπηρετεί τον 1^ο Στρατηγικό Στόχο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 - συνδέεται με την **Έρευνα και Καινοτομία, τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών και την Επιχειρηματικότητα**. Ο εν λόγω Άξονας εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Επίσης, συμβάλλει και στην Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική.

Γενική διαπίστωση αποτελεί το γεγονός ότι τα έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του εν λόγω Άξονα **ανταποκρίνονται σε υψηλό βαθμό** στις ανάγκες της Περιφέρειας (όπως αυτές αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα), **εξυπηρετούν τους Ειδικούς Στόχους** που έχουν τεθεί και **συμβάλλουν στους δείκτες** εκρών και αποτελεσμάτων του Άξονα. Συνολικά 6.657 έργα συνολικής Δ.Δ. άνω των 120 εκ.€ τα οποία πρόκειται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ συμβάλλουν στην ανωτέρω κατεύθυνση. Από αυτά, τα 6.639 έργα συνολικής ΔΔ 102,5 εκ.€ αφορούν στήριξη επιχειρήσεων μέσω επιχορηγήσεων (δράσεις ΚΕ Επιχειρηματικότητας). Συνεπώς, υπάρχει σημαντική οικονομική υποστήριξη μέσω του ΕΠ και του ΑΠ1 προς τον επιχειρηματικό ιστό της Περιφέρειας για την προαγωγή της ερευνητικής του δραστηριότητας, τον ψηφιακό του μετασχηματισμό και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητάς του (ΘΣ1, ΘΣ2, ΘΣ3).

Ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Ο **Θεματικός Στόχος 1** είναι πλήρως ευθυγραμμισμένος με την περιφερειακή RIS3. Στο πλαίσιο της Επ.Προτ. 1b χρηματοδοτούνται 66 έργα μέσω των οποίων επωφελούνται περισσότερες από 82 επιχειρήσεις για την ενίσχυση της ερευνητικής τους δραστηριότητας, καθώς και την ανάπτυξη κουλτούρας συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς, στο πλαίσιο πάντα θεματικών πεδίων της περιφερειακής RIS3. Γενικά διαπιστώνεται ότι οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν συμβάλλουν στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Στόχου 2** υποστηρίζονται τόσο επιχειρήσεις (Επ.Προτ.2b), όσο και δημόσιοι φορείς (2c) για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους. Ειδικότερα, υποστηρίζονται 9 επιχειρήσεις για να επενδύσουν σε ΤΠΕ, ενώ αναμένεται να δημιουργηθούν ή/και αναβαθμιστούν 49 ψηφιακές υπηρεσίες από φορείς του δημοσίου τομέα (κυρίως Περιφέρεια, Δήμοι, Επιμελητήρια) βελτιώνοντας έτσι τις επιδόσεις της Περιφέρειας σε ότι αφορά τις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις και παράλληλα ενισχύοντας τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών του δημοσίου. Οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν συμβάλλουν στη λογική παρέμβασης των Επ.Προτ. 2b και 2c.

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Στόχου 3** υποστηρίζεται η επιχειρηματικότητα στη Δυτική Ελλάδα στο πλαίσιο της περιφερειακής RIS3, της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας (covid19), καθώς και της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε κεφάλαια. Περισσότερα από 6.500 έργα (ΚΕ και μη) συνολικής ΔΔ άνω των 100εκ.€ χρηματοδοτούνται για το σκοπό αυτό. Ανά Επ.Προτ.:

- Στο πλαίσιο της 3a υποστηρίζονται μέσω επιχορηγήσεων περισσότερες από 6.500 επιχειρήσεις για την βελτίωση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητάς τους. Ειδικότερα, περίπου 300 επιχειρήσεις επωφελούνται από δράσεις που συνδέονται με την στήριξη επενδυτικών σχεδίων σε τομείς της RIS (δημιουργικές επιχειρήσεις, πράσινες επιχειρήσεις ανακύκλωσης, σύγχρονη μεταποίηση, στήριξη τουριστικών ΜΜΕ). Οι δράσεις αυτές προάγουν τον Ειδικό Στόχο της Επ.Προτ. και συνεισφέρουν

στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα για αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας στους τομείς της RIS3. Επιπρόσθετα, περισσότερες από 6.000 επιχειρήσεις που επλήγησαν από τις επιπτώσεις της πανδημίας, η οποία ξέσπασε προς τα τελευταία έτη εφαρμογής του ΕΠ (2020), στηρίχθηκαν μέσω κεφαλαίων κίνησης. Για το σκοπό αυτό κινητοποιήθηκαν πόροι της τάξης των 50εκ.€ Δ.Δ. οι οποίοι συνέβαλλαν στη διατήρηση της βιωσιμότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ της Περιφέρειας στον πλαίσιο της πανδημίας. Επίσης, μέσω της εν λόγω Επ.Προτ. και του έργου «Μηχανισμός Στήριξης Επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» διαμορφώθηκε από την Περιφέρεια ένα εργαλείο στήριξης της τοπικής οικονομίας, από το οποίο έχουν λάβει συμβουλευτική υποστήριξη περισσότερες από 200 επιχειρήσεις. Γενικά διαπιστώνεται ότι οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν συμβάλλουν στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ.. Ο Ειδικός Στόχος και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα εξυπηρετούνται κυρίως μέσω των δράσεων που συνδέονται άμεσα με τη RIS. Ωστόσο το σύνολο των δράσεων της 3α, καλύπτει τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας και τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν μετά το ξέσπασμα της πανδημίας.

- Στο πλαίσιο της 3c μια δράση ενεργοποιήθηκε και αφορά την παροχή δανείων σε επιχειρήσεις (ΤΕΠΙΧ II) για την άμβλυνση των εμποδίων πρόσβασης σε κεφάλαια. Σημειώνεται ωστόσο ότι ο αρχικός και κύριος σχεδιασμός της εν λόγω Επ.Προτ. περιλάμβανε τη στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (clusters). Ωστόσο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω η σχετική δράση των clusters ξεκίνησε να ωριμάζει την ΠΠ14-20, αλλά η έλευση της πανδημίας επέδρασε ανασταλτικά στην ενεργοποίησή της. Συνεπώς η υλοποίησή της μεταφέρθηκε στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ2021-2027. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι η δράση του ΤΕΠΙΧ II να μην έχει ισχυρή συνάφεια με τον Ειδικό Στόχο της 3c (ο οποίος θα επιτυγχάνονταν μέσω της δράσης των clusters), εξυπηρετεί ωστόσο απόλυτα τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της εν λόγω Επενδυτικής.
- Στην 3d ενεργοποιήθηκε η δράση που αφορά Εξωστρέφεια - Διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Περιφέρειας μέσω της οποίας υποστηρίζονται 20 έργα επιχειρηματικότητας για το σκοπό αυτό. Η προαναφερθείσα δράση συμβάλλει στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..

Πίνακας 19: Λογική της παρέμβασης ΑΠ2

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ 2) Έγκαιρη, ορθολογική και αποτελεσματική προετοιμασία παρεμβάσεων αξιοποίησης των ΑΠΕ και γενικότερα των καθαρών πηγών ενέργειας προς όφελος των πολιτών / κατοίκων της Περιφέρειας. 3) Αύξηση της συμβολής στο στόχο της Χώρας για εμπροσθοβαρή συνεισφορά στο νέο Green Deal της Ευρωπαϊκής Ένωσης.	ΘΣ4 / Επ.Προτ.4α	4.α.1 - Αύξηση των νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της Περιφέρειας	T1814 Μερίδιο των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας	4.α.1.1. «Ενεργειακές Κοινότητες»	CO30 Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας
1) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 για μείωση κατά 4% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2020 2) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο 18% για το 2020 3) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας κατά 2,7 Mtoe για το 2020 4) Δραστηριοποίηση σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων με ανάγκη βελτίωσης του ενεργειακού τους αποτυπώματος. 5) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ από όλο τον παραγωγικό ιστό της ΠΔΕ 6) Συμβολή στο σύνολο των τομέων έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν μπορεί να δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης. 7) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον»	ΘΣ4 / Επ.Προτ.4β	4.β.1 - Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	T1814 Μερίδιο των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας	4.β.1.1. Επενδύσεις σε επιχειρήσεις για ενεργειακή αναβάθμιση και την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	CO01 Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται CO02 Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις
1) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 4% για το 2020 2) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 για ΑΠΕ (ως % επί της μκτικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας) στο 18% για το 2020 3) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που	ΘΣ4 / Επ.Προτ.4c	4.γ.1 - Αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημοσίων υποδομών και των κατοικιών	T1815 Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	4.γ.1.1.Επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές για ενεργειακή αναβάθμιση και την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας 4.γ.1.2. «Ενεργειακή	CO 31 Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης CO34 Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
αναφέρεται στο ΕΠΜ για Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας κατά 2,7 Mtoe για το 2020 4) Στα αστικά κέντρα της ΠΔΕ χωροθετείται σημαντικός αριθμός ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων και λοιπών υποδομών υψηλής κατανάλωσης ενέργειας. 5) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ από όλο των παραγωγικό ιστό της ΠΔΕ 6) Συμβολή στην επίτευξη της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης για την Δυτική Ελλάδα σε ότι αφορά την δημιουργία έξυπνων πόλεων 7) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον»				αναβάθμιση στον οικιακό τομέα»	T1811 Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005) για το 2020 2) Ανάγκη ενσωμάτωσης μέσων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον και αποσυμφόρησης των αστικών κέντρων 3) Συμβολή στην επίτευξη της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης σε ότι αφορά την δημιουργία έξυπνων πόλεων 4) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον»	ΘΣ4 / Επ.Προτ.4e	4.ε.1 - Ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	T1816 Μέση μηνιαία χρήση βιώσιμων αστικών μεταφορών	4.ε.1.1. «Πρώθηση εναλλακτικών μορφών αστικών μεταφορών φιλικών στο περιβάλλον»	SO025 Μήκος δικτύου ποδηλατοδρόμων/ μονοπατιών
1) Άμεση εξάρτηση της οικονομία της ΠΔΕ από παραγωγικούς τομείς που επηρεάζονται σημαντικά από την κλιματική αλλαγή, ενώ αντίστοιχα η χαρακτηριστική βιοποικιλότητα, οι διαθέσιμοι υδάτινοι πόροι και η γεωφυσική της θέση την φέρνει αντιμέτωπη με πιθανές μεταβολές στο οικοσύστημα και στις παράκτιες εκτάσεις. 2) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για διατήρηση της δυναμικής των βασικών παραγωγικών τομέων της ΠΔΕ μέσα από την θωράκιση τους από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.	ΘΣ5 / Επ.Προτ.5a	5.α.1 - Μείωση των πλημμυρών και της διάβρωσης των ακτών	T1817 Ετήσιος αριθμός πλημμυρικών συμβάντων	5.α.1.1. «Επενδύσεις σε έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και προστασίας ακτών»	CO20 Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά έργα

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
3) Ανάγκη κάλυψης των απαιτήσεων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. 4) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον»					
1) Οι δασικές καταστροφές και καταστροφές λόγω σεισμού που έχουν πλήξει την ΠΔΕ κατά το παρελθόν καταδεικνύουν την ανάγκη συστηματοποίησης της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνου. 2) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για διατήρηση της δυναμικής των βασικών παραγωγικών τομέων της ΠΔΕ μέσα από την θωράκιση τους από τις φυσικές καταστροφές. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον»	ΘΣ5 / Επ.Προτ.5b	5.β.1 - Ενίσχυση της ικανότητας πρόληψης και αντιμετώπισης των κινδύνων πυρκαγιών και των φυσικών καταστροφών	T1818 Ετήσιες καμένες εκτάσεις	5.β.1.1. «Επενδύσεις σε μέσα και συστήματα πρόληψης και αντιμετώπισης καταστροφών»	CO21 Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005) για το 2020 2) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για ικανοποίηση του συνόλου των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου σε ότι αφορά τις συστάσεις στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» 4) Εξυπηρετεί την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΘΣ6 / Επ.Προτ.6a	6.α.1 - Αύξηση της αποτελεσματικότητας διαχείρισης των στερεών αποβλήτων	T1819 Ποσότητα Στερεών Αποβλήτων που διαχειρίζονται	6.α.1.1. «Επενδύσεις στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων»	T1812 Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων
1) Η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική πρόοδο στην ανάπτυξη υποδομών ύδρευσης αλλά καταγράφεται έλλειμμα στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων και την αποφυγή διαρροών του δικτύου μεγάλων αστικών κέντρων.	ΘΣ6 / Επ.Προτ.6b	6.β.1 - Αύξηση της αποδοτικής χρήσης των υδατικών πόρων	T1820 Διαρροές πόσιμου ύδατος T1821 Πρόσθετος όγκος αστικών	6.β.1.1. «Επενδύσεις στη διαχείριση ύδατος» 6.β.1.2. «Επενδύσεις στη διαχείριση των υγρών	CO18 Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού CO 19 Πρόσθετος πληθυσμός

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
2) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για ικανοποίηση του συνόλου των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου σε ότι αφορά τις συστάσεις στον τομέα του νερού. 3) Ανάγκη κάλυψης των απαιτήσεων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά 4) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» 5) Εξυπηρετεί την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014			λυμάτων που αποχετεύονται προς ΕΕΛ	αποβλήτων εντός περιοχών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης»	που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων T2217 Αριθμός δράσεων βελτίωσης ποιότητας και επάρκειας των νερών
1) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για ανάδειξη του τουρισμού και της πολιτιστικής ταυτότητας σε σημαντικό πόλο έλξης 2) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» 4) Εξυπηρετεί την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΘΣ6 / Επ.Προτ.6c	6.γ.1 - Αύξηση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών περιοχών	T1822 Επισκεψιμότητα πολιτιστικών χώρων	6.γ.1.1. Επενδύσεις για τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών με την προστασία και την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των φυσικών τοπίων	SO008 Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
1) Η ΠΔΕ φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα και διαθέτει μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 2) Ανάγκη προστασίας των περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής αξίας που αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης για την ΠΔΕ 2) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» 4) Εξυπηρετεί την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΘΣ6 / Επ.Προτ.6d	6.δ.1 - Προστασία και ανάδειξη των περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής αξίας	T1823 Επισκεψιμότητα προστατευόμενων περιοχών	6.δ.1.1. Επενδύσεις για την προστασία εθνικά προστατευόμενων περιοχών και οικοτόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλους	CO23 Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για ανάδειξη του τουρισμού και της πολιτιστικής ταυτότητας σε σημαντικό πόλο έλξης 2) Αναγνώριση των αστικών κέντρων ως "κινητήρες" της ανάπτυξης της ΠΔΕ 3) Ανάγκη αναβάθμισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος 4) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» 5) Εξυπηρετεί την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΘΣ6 / Επ.Προτ.6ε	6.ε.1 - Στήριξη για ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη	T1824 Μέγιστος αριθμός ημερών με μέση ημερήσια συγκέντρωση ΑΣ10 μεγαλύτερη από 50 μg/m3 που καταγράφεται σε σταθμό μέτρησης	6.ε.1.1. Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης	CO37 Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης CO38 Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές

Ο **Άξονας Προτεραιότητας 2** - ο οποίος εξυπηρετεί τον 2^ο Στρατηγικό Στόχο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 - συνδέεται με το **Περιβάλλον** και ειδικότερα τη μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον. Η παράμετρος αυτή προϋποθέτει την προστασία του περιβάλλοντος, την αναβάθμιση αστικού και περιαστικού χώρου, την αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την ενεργειακή αναβάθμιση, την αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων, καθώς και των υγρών και στερεών αποβλήτων.

Μέσω του εν λόγω Άξονα καλύπτονται βασικές απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον, όπως επίσης και πλήθος εθνικών και περιφερειακών σχεδίων (εθνικό και περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών κλπ.). Επίσης, ο εν λόγω Άξονας μέσω επιμέρους Επενδυτικών Προτεραιοτήτων συμβάλλει στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, ενώ συμβάλλει σημαντικά στις χωρικές Στρατηγικές του Προγράμματος.

Λόγω της κρισιμότητας και σημαντικότητας των επιμέρους θεματικών πεδίων, ο Άξονας 2 έχει την μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα τόσο σε προγραμματικό επίπεδο (δεσμεύει το 30,6% των συνολικών πόρων του ΕΠ), όσο και σε επίπεδο ενεργοποίησης (έχει τα περισσότερα έργα πλην ΚΕ επιχειρηματικότητας – 124 έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ - και τα οποία έχουν τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα σε επίπεδο π/υ ένταξης – 36% του συνόλου των πόρων του ΕΠ).

Συνεπώς, μέσω του ΕΠ και του ΑΠ2 υποστηρίζεται η Περιφέρεια για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε έναν πολύ ιδιαίτερης σημασίας τομέα όπως είναι αυτός του Περιβάλλοντος. Η δε κατανομή των πόρων τόσο σε προγραμματικό επίπεδο, όσο σε εν συνεχεία σε επίπεδο ενεργοποίησης αντανακλούν την βαρύτητα που δίνει η Περιφέρεια στον τομέα αυτό.

Με βάση τις δράσεις που ενεργοποιήθηκαν διαπιστώνεται ότι αυτές ανταποκρίνονται σε υψηλό βαθμό στις ανάγκες της Περιφέρειας (όπως αυτές αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα), **εξυπηρετούν τους Ειδικούς Στόχους** που έχουν τεθεί και **συμβάλλουν στους δείκτες** εκροών και αποτελεσμάτων του Άξονα. Εξαίρεση αποτελεί η Επ.Προτ. 4α η οποία δεν ενεργοποιήθηκε (σχετική αναφορά γίνεται παρακάτω), ωστόσο η εν λόγω παράμετρος δεν διαφοροποιεί τη συνολική εικόνα για τον Άξονα. Συνολικά 132 έργα⁷ συνολικής ΔΔ 238εκ.€ (στο πλαίσιο των ΘΣ4, ΘΣ5, ΘΣ6) προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, τα οποία έχουν **ισχυρή συμβολή** στην αντιμετώπιση των αναγκών της Περιφέρειας στον εν λόγω θεματικό τομέα.

Ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Η πιο σημαντική επίπτωση του **Θεματικού Στόχου 4** είναι η συμβολή του στην αντιμετώπιση των αναγκών βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας σε υποδομές του δημοσίου και οικιακού τομέα. Ανά Επ.Προτ. διαπιστώνονται τα εξής:

- Η Επ.Προτ. 4α, η οποία ενσωματώθηκε στο Πρόγραμμα κατά την αναθεώρηση του έτους 2021 προκειμένου να ωριμάσουν δράσεις για Ενεργειακές Κοινότητες, η κύρια υλοποίηση των οποίων προβλέπονταν να γίνει στην ΠΠ21-27, εν τέλει δεν ενεργοποιήθηκε. Συνακόλουθα δεν καταγράφεται κάποια συμβολή σε επίπεδο λογικής παρέμβασης. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη την εξαιρετικά χαμηλή

⁷ Περιλαμβάνονται και 8 έργα ΚΕ επιχειρηματικότητας.

χρηματοδοτική βαρύτητα της 4a στον Άξονα (1εκ.€ σε συνολική ΔΔ 137,7εκ.€), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι παρεμβάσεις για Ενεργειακές Κοινότητες προγραμματίζονται στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας την ΠΠ21-27, διαπιστώνεται ότι οι σχετικές ανάγκες της Περιφέρειας δεν μένουν ακάλυπτες, αλλά θα ικανοποιηθούν στο πλαίσιο της νέας ΠΠ21-27, ενώ η μη ενεργοποίηση της δράσης την ΠΠ14-20 δεν επιφέρει αλλαγές ως προς τη συνολική εικόνα των θετικών επιπτώσεων που επιτυγχάνονται σε επίπεδο Θεματικού Στόχου αλλά και Άξονα συνολικά.

- Στην 4b ενεργοποιήθηκε μια δράση για «Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα», η οποία χρηματοδοτείται και από την Επ.Προτ. 3a. Μέσω της 4b υποστηρίζονται 8 επιχειρήσεις για το σκοπό αυτό. Η δράση συμβάλλει στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στο πλαίσιο της 4c αντιμετωπίζονται οι ανάγκες της Περιφέρειας για ενεργειακή αναβάθμιση στον δημόσιο και οικιακό τομέα, συνακόλουθα δεσμεύει τους περισσότερους πόρους του ΘΣ4. Στο πλαίσιο αυτής έχουν ενεργοποιηθεί δράσεις για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια (19 συναφή έργα προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ), μια δράση για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσιες υποδομές (1 έργο που αφορά τον οδοφωτισμό) και μια δράση που αφορά τον οικιακό τομέα (Εξοικονομώ κατ'οίκον) μέσω της οποίας έχουν ήδη επωφεληθεί 471 νοικοκυριά. Συνολικά 21 έργα συνολικής ΔΔ 49εκ.€, τα οποία προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, έχουν ισχυρή συμβολή στην λογική παρέμβασης της 4c.
- Στην 4e ενεργοποιήθηκαν δράσεις που συνδέονται με εναλλακτικές μορφές αστικών μεταφορών φιλικών στο περιβάλλον. Πρόκειται για 3 έργα τα οποία αφορούν την προμήθεια συστήματος κοινόχρηστων ηλεκτρικών ποδηλάτων (1 έργο) και την κατασκευή ποδηλατόδρομου (2 έργα). Σημειώνεται – όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ότι ο αρχικός σχεδιασμός αφορούσε την προμήθεια και χρήση mini βαν, ωστόσο, ο εν λόγω σχεδιασμός άλλαξε και δεν υλοποιήθηκαν σχετικές δράσεις. Συνεπώς οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν (που αφορούν προμήθεια ποδηλάτων και ποδηλατόδρομους) συμβάλλουν σε κάθε περίπτωση στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ., ωστόσο η συμβολή αυτή σε ποσοτικούς όρους δεν είναι αντίστοιχη με αυτή που θα είχε η δράση των mini βαν.

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Στόχου 5** ο οποίος συνδέεται με την αντιμετώπιση των αναγκών θωράκισης της Περιφέρειας σε φυσικούς κινδύνους, 5 έργα προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, τα οποία αφορούν αντιπλημμυρική προστασία (4 έργα στο πλαίσιο της Επ.Προτ. 5a) και εξοπλισμό του Πυροσβεστικού Σώματος για την πρόληψη και αντιμετώπιση καταστροφών (1 έργο στο πλαίσιο της Επ.Προτ. 5b). Σημειώνεται ότι έργα προστασίας των ακτών έχουν μεν ενταχθεί στο Πρόγραμμα, ωστόσο θα μεταφερθούν στην νέα ΠΠ21-27. Οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν εξυπηρετούν την λογική παρέμβασης των δύο Επ.Προτ. του Θ.Σ.5.

Ο **Θεματικός Στόχος 6** – όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω - έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα τόσο σε επίπεδο Άξονα, όσο και συνολικά στο Πρόγραμμα (77,2% και 23,6%, αντίστοιχα), ενώ έχει και το μεγαλύτερο πλήθος έργων - πλην αυτών που αφορούν ΚΕ επιχειρηματικότητας - που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ (95 έργα). Σημειώνεται ότι μέσω του εν λόγω Θ.Σ. καλύπτονται οι ανάγκες της Περιφέρειας για τη

διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, υδάτων (πόσιμο και μη νερό), ανάπτυξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, βιοποικιλότητα, αναζωογόνηση περιοχών. Ανά Επ.Προτ. διαπιστώνονται τα εξής:

- Στο πλαίσιο της 6a χρηματοδοτούνται 3 έργα που αφορούν για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων (ΧΥΤΥ, ΣΜΑ, Προμήθεια εξοπλισμού για ΧΥΤΑ & ΣΜΑ) και τα οποία θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ. Τα εν λόγω έργα, συμβάλλουν στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στο πλαίσιο της 6b, θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ 28 έργα τα οποία αφορούν εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης (22 έργα), δράσεις για την παρακολούθηση των υδάτων σε εφαρμογή των σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών σύμφωνα και με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ (2 έργα), καθώς και υποδομές για συλλογή/ αποχέτευση λυμάτων (4 έργα). Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στην 6c περιλαμβάνονται 17 έργα που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ και αφορούν την αξιοποίηση και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας και συμβάλλουν στην ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας της Περιφέρειας και την μετατροπή της σε σημαντικό πόλο έλξης. Τα εν λόγω έργα εξυπηρετούν τη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στο πλαίσιο της 6d προβλέπεται 5 έργα να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ και τα οποία αφορούν την αξιοποίηση της περιοχής camping Έλους Αγυιάς (1 έργο) και την προστασία εθνικά προστατευόμενων περιοχών που καλύπτονται από Φορέα Διαχείρισης (4 έργα). Τα εν λόγω έργα εξυπηρετούν τη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Η 6e περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση 42 έργων που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ και αφορούν ολοκληρωμένες στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και αστική ανάπτυξη/ αστικές αναπλάσεις (συμπεριλαμβανομένων των ΟΧΕ). Οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..

Πίνακας 20: Λογική της παρέμβασης ΑΠ3

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Η γεωγραφική θέση της ΠΔΕ εκτός της εγγύτητας με την πρωτεύουσα καλύπτει και σημαντικό κομμάτι του δυτικού άξονα της χώρας γεγονός που την καθιστά στις Περιφέρειες με σημαντικό δίκτυο διευρωπαϊκών μεταφορών. 2) Παρά τις σημαντικές οδικές παρεμβάσεις που έχουν γίνει στην ΠΔΕ, εκκρεμεί η ολοκλήρωση σημαντικών οδικών έργων που εντάσσονται στο ΔΕΔ-Μ. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη» 4) Εξυπηρετεί την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΘΣ7 / Επ.Προτ.7α	7.α.1 - Αναβάθμιση και συμπλήρωση τμημάτων του περιφερειακού του οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ	T1827 Χρονοαπόσταση	7.α.1.1. «Αναβάθμιση των οδικών αξόνων ΔΕΔ-Μ»	CO14a Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων (ΔΕΔ-Μ) CO14 Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων
		7.α.2 - Βελτίωση υφιστάμενων λιμένων του ΔΕΔ-Μ και αναβάθμιση/εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών.	T1828 Εξυπηρετούμενος επιβατικός πληθυσμός	7.α.2.1. «Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών του δικτύου ΔΕΔ-Μ»	SO034 Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται
1) Εκκρεμεί η ολοκλήρωση σημαντικών οδικών έργων που συνδέονται με τα ΔΕΔ-Μ 2) Ανάγκη επέκτασης του οδικού δικτύου και σύνδεσης οικονομικών κέντρων που δεν καλύπτονται από σιδηροδρομική πρόσβαση με δίκτυο ΔΕΔΜ, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση συμπληρωματικών μέσων για συνδυασμένες μεταφορές. 3) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη» 4) Ανταπόκριση στις συστάσεις της ΕΕ για μέτρα που θα βοηθήσουν την προώθηση του τουρισμού και των επενδύσεων, ιδίως όσον αφορά τις οδικές και λιμενικές δραστηριότητες. 5) Εξυπηρετεί την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου, της οποίας το σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων της εγκρίθηκε από την ΕΕ του Ιουνίου του 2014	ΘΣ7 / Επ.Προτ.7b	7.β.1 - Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος	T1827 Χρονοαπόσταση	7.β.1.1 «Αναβάθμιση των ενδοπεριφερειακών οδικών αξόνων που συνδέουν και υποστηρίζουν τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών»	CO14 Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (σε σύγκριση με	ΘΣ7 / Επ.Προτ.7c	7.γ.1 - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας	T1830 Επιβατική κίνηση στα μέσα σταθερής τροχιάς	7.γ.1.1. «Αναβάθμιση υφιστάμενων γραμμών σιδηρόδρομου» 7.γ.1.2. «Εφαρμογή ευφυών	CO12a Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
τα επίπεδα του 2005) για το 2020 2) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας κατά 2,7 Mtoe για το 2020 3) Ανάγκη για ανάπτυξη ευφυούς συστήματος λειτουργίας υποδομής και επιδομής σιδηροδρομικών μεταφορών καθώς και για ανάπτυξη ευφυών συστημάτων μεταφορών 4) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη»				συστημάτων ελέγχου μεταφορών»	(ΔΕΔ-Μ) CO12 Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών SO023 Ευφυή συστήματα μεταφορών
1) Δυνατότητα αξιοποίησης από κατοίκους και επιχειρήσεις της Περιφέρειας οικονομικής μορφής ενέργειας, φιλικής προς το περιβάλλον 2) Συμβολή στην εθνική προτεραιότητα για την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού σε φυσικό αέριο και τη διείσδυσή του σε όλους τους τομείς κατανάλωσης. 3) Συμβολή στον εθνικό στόχο για αύξηση της ευελιξίας των δικτύων φυσικού αερίου για να υποστηρίξουν τις προκλήσεις της ζήτησης και της προσφοράς, μειώνοντας τη συνολική κλιματική και περιβαλλοντική επίπτωση σε σύγκριση με την υφιστάμενη κατάσταση. 4) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας κατά 2,7 Mtoe για το 2020 5) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη»	ΘΣ7 / Επ.Προτ.7ε	7.ε.1 - Διείσδυση του φυσικού αερίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	T2224 Πληθυσμός που καλύπτεται από το δίκτυο ΦΑ	7.ε.1.1. «Ανάπτυξη δικτύων διανομής φυσικού αερίου»	SO010 Δίκτυο φυσικού αερίου

Ο **Άξονας Προτεραιότητας 3** - ο οποίος εξυπηρετεί τον 3° Στρατηγικό Στόχο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 - συνδέεται με τον τομέα των **Μεταφορών**, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας. Ο εν λόγω Άξονας έχει οριζόντια, υποστηρικτική εφαρμογή προς όλους τους Άξονες του Προγράμματος.

Τα κατασκευαστικά έργα μεταφορικών υποδομών, χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας (τεχνικές μελέτες, απαλλοτριώσεις, συνθετότητα στην υλοποίηση κλπ.) και απαιτούν σε γενικές γραμμές μεγάλο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωσή τους. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι σε αρκετές περιπτώσεις τα έργα για να ολοκληρωθούν να απαιτούνται δύο προγραμματικές περίοδοι, ενώ η συνεισφορά τους στις δαπάνες του Προγράμματος να χαρακτηρίζονται από χαμηλό ρυθμό.

Παρά τις ανωτέρω αντικειμενικές δυσκολίες, τα έργα μεταφορικών υποδομών που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα, **καλύπτουν σε υψηλό βαθμό** στις ανάγκες της Περιφέρειας (όπως αυτές αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα), **εξυπηρετούν τους Ειδικούς Στόχους** που έχουν τεθεί και **συμβάλλουν στους δείκτες** του Άξονα. Τα έργα περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα υποδομών (όπως οδικές, λιμενικές, σιδηροδρομικές, υποδομές ΔΕΔ-Μ) οι οποίες ενισχύουν τη γεωγραφική θέση της Περιφέρειας τόσο στο πλαίσιο του Διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, όσο και εντός του Ελλαδικού χώρου, παρέχοντας ασφάλεια και ταχύτητα στις μεταφορές, πρόσβαση σε αστικά, εμπορευματικά, παραγωγικά, τουριστικά και πολιτιστικά κέντρα της Περιφέρειας, και γενικότερα συμβάλλουν στη βελτίωση της ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής κινητικότητας. Επίσης, στο πλαίσιο του παρόντος Άξονα ξεκίνησε η προσπάθεια διείσδυσης του Φυσικού Αερίου στην Δυτική Ελλάδα, παρέμβαση η οποία ξεκίνησε την ΠΠ14-20 και θα ολοκληρωθεί την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Ο ΑΠ3 περιλαμβάνει τον **Θεματικό Στόχο 7** και **τέσσερις Επενδυτικές Προτεραιότητες**. Ανά Επ.Προτ. διαπιστώνονται τα εξής:

- Στο πλαίσιο της 7α προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ 5 έργα, εκ των οποίων το ένα αφορά αναβάθμιση περιφερειακού οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ και 4 στη βελτίωση υφιστάμενων λιμένων του ΔΕΔ-Μ. Τα εν λόγω έργα, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στην 7b προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ 7 έργα, τα οποία αφορούν την ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας καθώς και την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας. Τα εν λόγω έργα, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στο πλαίσιο της 7c προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ 5 έργα, εκ των οποίων 3 αφορούν την αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας και 2 την τοποθέτηση ευφύων συστημάτων μεταφορών. Βάσει των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι τα έργα που ενεργοποιήθηκαν, συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Η 7e περιλαμβάνει ένα έργο που συνδέεται με τη έλευση του φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα, το οποίο θα ολοκληρωθεί την ΠΠ21-27. Παρά το γεγονός ότι στην ΠΠ14-20 τα μετρήσιμα αποτελέσματα του έργου αυτού ενδεχόμενα να είναι μικρά, πρόκειται για μια εμβληματική παρέμβαση που θα αναβαθμίσει ενεργειακά την Περιφέρεια.

Πίνακας 21: Λογική της παρέμβασης ΑΠ4

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για 70% ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64) για το 2020 2) Περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας λόγω της οικονομικής ύφεσης 3) Ραγδαία αύξηση της ανεργίας και μεταναστευτικό ρεύμα, κυρίως νέου επιστημονικού δυναμικού 4) Ασθενής διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και χαμηλή διασύνδεση της παραγωγής με την εκπαίδευση και την Ε&Α 5) Κάλυψη αναγκών Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό. 6) Συνάφεια με την προτεραιότητα του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ8/ Επ.Προτ.8.i	8.1.1 - Αύξηση των ευκαιριών πρόσβασης στην απασχόληση ανέργων της Περιφέρειας με έμφαση σε αυτούς με υψηλά τυπικά προσόντα	CR03 Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	8.1.1.1 «Δράσεις βελτίωσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης» 8.1.1.2 «Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας για ανέργους με υψηλά τυπικά προσόντα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς με συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια» 8.1.1.3 «Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας»	CO01 Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων
1) Ανάγκη τόνωσης της επιχειρηματικότητας και δημιουργία νέων επιχειρήσεων καθώς και λήψη πλέγματος υποστηρικτικών δράσεων για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας 2) Η παρατεταμένη οικονομική κρίση δυσκολεύει την εύρεση μισθωτής απασχόλησης ενώ δημιουργεί ευκαιρίες στην ανάπτυξη νέων επιχειρηματιών 3) Εξυπηρετεί την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής οικονομίας 4) Συνάφεια με την προτεραιότητα του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ8/ Επ.Προτ.8.iii	8.3.1 - Αύξηση των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε τομείς που έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της Περιφερειακής Έξυπνης Εξειδίκευσης	11305 Αριθμός επιχειρήσεων που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης	8.3.1.1 «Προγράμματα για τη δημιουργία νέων (start up) και καινοτόμων επιχειρήσεων σε τομείς που έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης»	T4218 Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων
1) Ανάγκη προσαρμογής των επιχειρήσεων στο περιβάλλον που δημιουργείται από την εφαρμογή της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και αναβάθμισης του εργατικού δυναμικού με νέες δεξιότητες. 2) Ανάγκη ενίσχυσης της ευελιξίας των εργαζομένων λόγω της εργασιακής ανασφάλειας.	ΘΣ8/ Επ.Προτ.8.v	8.5.1 - Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρηματιών στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης	T1837 Επιχειρήσεις με βελτιωμένη κατάσταση επιχειρησιακής λειτουργίας ένα έτος μετά τη λήξη της ενίσχυσης τους	8.5.1.1. «Προγράμματα υποστήριξης εργαζομένων και επιχειρηματιών σε τομείς της οικονομίας που περιλαμβάνονται στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης»	CO23 Αριθμός υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας).

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
3) Συνάφεια με την προτεραιότητα του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού-ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»					
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για 70% ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64) 2) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για μείωση κατά 450.000 του αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού 3) Η ΠΔΕ αποτελεί τη δεύτερη φτωχότερη περιφέρεια της Ελλάδας με κύρια χαρακτηριστικά τα υψηλά ποσοστά φτώχειας και τις έντονες εισοδηματικές ανισότητες. 4) Καταγράφεται χαμηλή «ένταση της συμμετοχής» του ανθρώπινου δυναμικού στην παραγωγική διαδικασία 5) Υψηλά ποσοστά ανεργίας και ιδιαίτερα μακροχρόνιας ανεργίας, ενώ οι γυναίκες και οι νέοι πλήττονται σημαντικά περισσότερο 6) Υποστήριξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας 7) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ9/ Επ.Προτ.9.i	9.i.1 - Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	10502 Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους 10903 Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που κατέχουν θέση εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	9.i.1.1 «Δράσεις ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό»	10501 Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων 10902 Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για 70% ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20- 64) για το 2020 2) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για μείωση κατά 450.000 του αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού για το 2020 3) Η ΠΔΕ ανήκει στις περιφέρειες με την μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση Ρομά που αντιμετωπίζουν διαρκώς εντονότερα τον κίνδυνο να αποκλειστούν κοινωνικά, ενώ σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της ΠΔΕ ζει κάτω από το όριο της φτώχειας με αποτέλεσμα να στερείται βασικών υποδομών στέγασης και υπηρεσιών εκπαίδευσης και υγείας.	ΘΣ9/ Επ.Προτ.9.ii	9ii.1 - Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες 9ii.2 - Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους	05504 Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες 11104 Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ) που δραστηριοποιούνται σε	9.ii.1.1. «Δράσεις ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» 9.ii.2.1. «Δράσεις υποστήριξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους»	05502 Αριθμός υποστηριζόμενων δομών 05503 Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών (ο στόχος του σχετικού με τη δράση δείκτη μηδενίστηκε στο πλαίσιο της 5ης αναθεώρησης)

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
4) Υποστήριξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά. 5) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»			αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους		
1) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για 70% ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20- 64) για το 2020 2) Συμβολή στο φιλόδοξο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για μείωση κατά 450.000 του αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού για το 2020 3) Προκειμένου να καλλιεργηθεί μία κουλτούρα υιοθέτησης του διαφορετικού με ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών. 4) Κάλυψη των αναγκών των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις μέσω της ανάπτυξης υπηρεσιών και δομών για την υποστήριξη των ατόμων που υφίστανται αυτές τις διακρίσεις. 5) Υποστήριξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας 6) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ9/ Επ.Προτ.9.iii	9iii1 - Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό 9iii2 - Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)	10502 Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους 05504 Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες 11509 Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ	9.iii.1.1. «Ενέργειες προώθησης της ισότητας των ευκαιριών για ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων που έχουν τη φροντίδα ΑμεΑ» 9.iii.2.1. «Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες»	10501 Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων 05502 Αριθμός υποστηριζόμενων δομών 05503 Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών 11501 Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις
1) Σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της ΠΔΕ ζει κάτω από το όριο της φτώχειας με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή για όλους η πρόσβαση σε κοινωνικά αγαθά & υπηρεσίες 2) Η παρατεταμένη οικονομική κρίση & η φτώχεια θέτει στο επίκεντρο τη διασφάλιση δυνατότητας πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες από οικονομικά ασθενείς	ΘΣ9/ Επ.Προτ.9.iv	9iv.1 - Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λουτές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	11206 Ποσοστό ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων	9.iv.1.1. «Δράσεις στον τομέα της Υγείας»	11202 Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) 11203 Αριθμός Τοπικών

Έργο: Αξιολόγηση επιπτώσεων του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» και αξιολόγηση επιπτώσεων στρατηγικής επικοινωνίας του ΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
πολίτες, ανασφάλιστοι πολίτες απομακρυσμένων περιοχών, & εν γένει ευπαθείς ομάδες 3) Η ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής για την εξασφάλιση ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών υγείας σε όλους και ειδικά σε αυτούς που) αντιμετωπίζουν αδυναμία πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας 4) Ύπαρξη ορεινών απομακρυσμένων περιοχών στην Περιφέρεια με μειωμένη πρόσβαση των κατοίκων τους σε υπηρεσίες υγείας 5) Υποστήριξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας 6) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα του ΣΕΣ 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση» 7) Ανάγκη σημαντικής ενίσχυσης των υγειονομικών μονάδων της ΠΔΕ, με επικουρικό προσωπικό & αναλώσιμο υγειονομικό υλικό, λόγω της πανδημίας COVID-19			Υγείας (TOMY) 11207 Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στις συγχρηματοδοτούμενες δομές στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην περιφέρεια 11208 Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις προς το σύνολο των ατόμων που αιτήθηκαν υπηρεσίες για εξαρτήσεις		Ομάδων Υγείας (TOMY) που λειτουργούν 11204 Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας 11205 Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για Εξαρτήσεις CV30 Αξία των δράσεων του ΕΚΤ για την αντιμετώπιση της COVID-19 CV33 Οντότητες που έλαβαν στήριξη για την αντιμετώπιση της COVID-19
		9iv.2 - Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05504 Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες	9.iv.2.1. «Παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού»	05502 Αριθμός υποστηριζόμενων δομών 05503 Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών
1) Συμβολή στον εθνικό στόχο της Ε2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για 70% ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64) 2) Η οικονομική κρίση και η φτώχεια θέτει στο επίκεντρο πρακτικές που αποδεσμεύονται από τη λογική της κατανάλωσης, θέτουν ζητήματα αυτονομίας στην τοπική οικονομία, συμμετοχικής δημοκρατίας, αλληλεγγύης και αυτο-οργάνωσης. 3) Θεματική Προτεραιότητα στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και του Υπουργού Υγείας που αφορά στην προώθηση απασχόλησης των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας & πιο συγκεκριμένα στην επέκταση του θεσμού των Κοι.Σ.Π.Ε., μέσω της χρηματοδοτικής στήριξης νέων και επέκτασης, των	ΘΣ9/ Επ.Προτ.9.ν	9.v.1 - Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	11303 Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλεγγύας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	9.v.1.1. «Επενδύσεις στην κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις σε τοπικό επίπεδο»	11301 Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλεγγύας οικονομίας

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
υπαρχόντων Κοι.Σ.Π.Ε., με νέες δραστηριότητες 4) Υποστήριξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας 5) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του ΣΕΣ 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»					

Ο **Άξονας Προτεραιότητας 4** - ο οποίος εξυπηρετεί τον 4^ο Στρατηγικό Στόχο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 - συνδέεται με το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας και την κάλυψη αναγκών αυτών σε θέματα αγοράς εργασίας (ΘΣ8), καθώς και κοινωνικής ένταξης (ΘΣ9). Ο εν λόγω Άξονας **εξυπηρετεί πλήθος στρατηγικών**. Ειδικότερα, μέσω του ΘΣ9 υποστηρίζονται στρατηγικές για την κοινωνική ένταξη όπως η **Εθνική και η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας**, η **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των ΡΟΜΑ και το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για τους Ρομά**, η **Εθνική Στρατηγική για τον τομέα Υγείας**. Επίσης, μέσω του ΘΣ8 υποστηρίζεται η **Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)**, καθώς και η δημιουργία **περιφερειακού Μηχανισμού διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας**.

Λαμβάνοντας υπόψη την ενεργοποίηση του Άξονα, γενική διαπίστωση αποτελεί το γεγονός ότι τα έργα **ανταποκρίνονται σε υψηλό βαθμό** στις ανάγκες της Περιφέρειας (όπως αυτές αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα), **εξυπηρετούν τους Ειδικούς Στόχους** που έχουν τεθεί και **συμβάλλουν στους δείκτες** εκρών και αποτελεσμάτων του Άξονα. Συνολικά 166 έργα με Δ.Δ. άνω των 120 εκ.€ τα οποία πρόκειται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, συμβάλλουν στην ανωτέρω κατεύθυνση. **Η στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας μέσω του ΑΠ4 κρίνεται ισχυρή.**

Ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Ο **Θεματικός Στόχος 8** όπως αναφέρθηκε και παραπάνω συμβάλλει στην περιφερειακή στρατηγική RIS3 κυρίως μέσω των Επ.Προτ. 8iii, 8v. Στο πλαίσιο των εν λόγω Επ.Προτ. έχει ενεργοποιηθεί μια κοινή δράση «Επιχειρηματική Εκκίνηση Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας» με βασικό στόχο την προαγωγή επενδύσεων για τη στήριξη της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων ή επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε νέες αγορές/ κλάδους, και ειδικότερα πολύ μικρών, μικρών επιχειρήσεων, μέσω της βελτίωσης των εταιρικών δομών και ικανοτήτων. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο αυτής, 90 έργα που αφορούν ΚΕ επιχειρηματικότητας πρόκειται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ. Σε ότι αφορά την Επ.Προτ. 8i μια δράση έχει ενεργοποιηθεί και αφορά τη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Παρά το γεγονός ότι η δράση αυτή δεν συμβάλλει στους δείκτες της Επ.Προτ., ωστόσο ενισχύει την ικανότητα της Περιφέρειας ως προς την διαμόρφωση στοχευμένων πολιτικών για την αγορά εργασίας (απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες, επαγγέλματα με ζήτηση, κατάλληλα μέτρα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης κλπ.). Συνεπώς ως δράση εξυπηρετεί τη λογική παρέμβασης της 8i.

Στον **Θεματικό Στόχο 9** – ο οποίος έχει και τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στον Άξονα (18,7%) – περιλαμβάνονται 75 έργα που θα συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ και τα οποία συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια. Ανά Επ.Προτ. σημειώνονται τα εξής:

- Στην Επ.Προτ.9i υλοποιήθηκαν έργα που συνδέονται με τη δράση της Εναρμόνισης της Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής και καλύπτουν τα σχολικά έτη 2015-2026 έως και 2021-2022. Πρόκειται για δράση μέσω της οποίας διαμορφώθηκαν οι συνθήκες για άτομα (κυρίως γυναίκες) που βαρύνονταν με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών και αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας, ώστε να συμμετάσχουν σε ενέργειες που θα τους έδιναν τη δυνατότητα να ενταχθούν στην αγορά

εργασίας. Συνολικά επωφελήθηκαν 27.305 άτομα εκ των οποίων τα 27.191 ήταν γυναίκες. Πρόκειται για παρέμβαση με υψηλή συμβολή στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ.. Επιπρόσθετα, στην 9i εντάχθηκαν και προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ και 2 έργα που συνδέονται με ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για ανέργους (η μια δράση αφορά πρόληψη ατόμων και η άλλη κατάρτιση). Οι εν λόγω δράσεις, επίσης, συμβάλλουν στην λογική παρέμβασης της Επ.Προτ.

- Στην Επ.Προτ.9ii συστάθηκαν και λειτουργούν 19 Κέντρα Κοινότητας και 4 Δομές Αστέγων, που παρέχουν ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού της Περιφέρειας. Επίσης, υλοποιείται ένα έργο που αφορά υπηρεσίες διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/ Κέντρα Ένταξης Μεταναστών. Μέσω των ανωτέρω δομών έχουν ήδη επωφεληθεί σχεδόν 76χιλ. άτομα. Η συμβολή των ανωτέρω έργων στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ. ως προς το σκέλος εκείνο που αφορά την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες κρίνεται ισχυρή. Στο πλαίσιο της εν λόγω Επ.Προτ. δεν υλοποιήθηκαν στοχευμένες δράσεις για την κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των Ρομά λόγω αντικειμενικών δυσκολιών. Ειδικότερα, στην 9ii εντάχθηκε σχετική δράση (επιδότηση ενοικίου για Ρομά στο Δήμο Πατρέων), ωστόσο η διακήρυξη για την εξεύρεση κατάλληλων κατοικιών προς ενοικίαση στους ωφελούμενους Ρομά κατέστη άγονη. Συνεπώς λόγω του ότι δεν ήταν εφικτό να υλοποιηθεί εμπρόθεσμα το φυσικό αντικείμενο της πράξης μέχρι την λήξη της ΠΠ14-20, ανακλήθηκε η απόφαση ένταξης και η ενεργοποίηση σχετικών παρεμβάσεων μετατέθηκε για το νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ21-27. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι οι Ρομά επωφελήθηκαν από τη δράση των Κέντρων Κοινότητας λαμβάνοντας σχετικές κοινωνικές υπηρεσίες. Σε 4 Κέντρα Κοινότητας λειτούργησαν Παραρτήματα για την υποστήριξη Ρομά (Δήμοι Δυτικής Αχαΐας, Ναυπακτίας, Ήλιδας, Ερυμάνθου).
- Στην Επ.Προτ.9iii υλοποιήθηκε πλήθος έργων που συνδέονταν με την παρέμβαση Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής για ΑμεΑ, τη λειτουργία Δομών στήριξης γυναικών θυμάτων βίας (Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας), εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις. Στο πλαίσιο των ανωτέρω παρεμβάσεων επωφελήθηκαν περισσότερα από 1.000 άτομα τα οποία είχαν τη φροντίδα ατόμων ΑμεΑ (Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής για ΑμεΑ), περισσότερες από 2.000 γυναίκες που είχαν υποστεί βία, 233 σχολεία για την στήριξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν έχουν υψηλή συμβολή στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..
- Στην Επ.Προτ.9iv υλοποιήθηκαν έργα που αφορούν τον τομέα της Υγείας (λειτουργία 14 ΤΟΜΥ μέσω των οποίων έχουν επωφεληθεί άνω των 8,7χιλ. ατόμων, Ψυχική Υγεία με περισσότερους από 5χιλ. ωφελούμενους, αντιμετώπιση των εξαρτήσεων με περισσότερους από 600 ωφελούμενους, ενίσχυση 27 Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID19), την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφελείας (ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών κλπ. με περισσότερους από 12χιλ. ωφελούμενους), την θεσμική ενδυνάμωση της Περιφέρειας ως προς το πεδίο της κοινωνικής ένταξης (Μηχανισμός Συντονισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Καινοτομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας). Οι ανωτέρω παρεμβάσεις καλύπτουν σε υψηλό

βαθμό ανάγκες της Περιφέρειας και συμβάλλουν στη λογική της παρέμβασης της Επ.Προτ..

- Στην Επ.Προτ.9ν δεν αναμένεται να συμπεριληφθούν έργα στο κλείσιμο του ΕΠ, καθώς όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω, τα σχετικά ενταγμένα έργα θα μεταφερθούν στο σύνολό τους για υλοποίηση στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας την ΠΠ21-27. Συνεπώς δεν καταγράφεται συμβολή στη λογική παρέμβασης της 9ν.

Πίνακας 22: Λογική της παρέμβασης ΑΠ5

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	Θ.Σ. / Επ.Προτ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΗΣ
1) Δυσκολίες πρόσβασης σε υποδομές υγείας και κοινωνικής πρόνοιας λόγω κοινωνικών και γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων 2) Ελλείψεις υποδομών που επαυξάνουν τις ανισότητες πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας 3) Έλλειψη καινοτόμου τεχνολογίας και ειδικών μονάδων με αποτέλεσμα τη μειωμένη ποιότητα & αποτελεσματικότητα διαγνώσεων και θεραπειών 4) Εξυπηρέτηση των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ σε ότι αφορά την «Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»» 5) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ9/ Επ.Προτ.9α	9.α.1 - Αύξηση της κάλυψης του πληθυσμού και ειδικά των ευπαθών ομάδων με υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές	T1841 Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)	9.α.1.1. «Υποδομές στον τομέα της υγείας» 9.α.1.2. «Υποδομές για ευπαθείς ομάδες» 9.α.1.3. «Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες»	CO36 Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας T1840 Υποδομές μονάδων κοινωνικής φροντίδας που ενισχύονται
1) Η ανάπτυξη των υποδομών εκπαίδευσης συμβάλλει άμεσα στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Ε2020 για τη βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης, καθόσον αποτελεί βασική προϋπόθεση για την δημιουργία ελκυστικού περιβάλλοντος για την παροχή γνώσης και δεξιοτήτων και κατ' επέκταση την συγκράτηση του μαθητικού πληθυσμού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. 2) Συμβολή στο εθνικό στόχο της Ευρώπης 2020 που αναφέρεται στο ΕΠΜ για ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου που θα ανέρχεται στο 9,7% για το 2020 3) Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της ΠΔΕ για κάλυψη του συνολικού μαθητικού πληθυσμού της ΠΔΕ με υποδομές εκπαίδευσης που θα εξασφαλίζουν την ισότιμη συμμετοχή στην εκπαίδευση 4) Συμβολή στις προτεραιότητες του Υπουργείου Παιδείας για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 σε ότι αφορά τις υποδομές εκπαίδευσης. 5) Ανταπόκριση στην προτεραιότητα χρηματοδότησης του ΣΕΣ 2014-2020 για «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»	ΘΣ10/ Επ.Προτ.10α	10α.1 - Βελτίωση της ποιότητας στην τυπική εκπαίδευση	T1842 Μέσος αριθμός μαθητών ανά σχολική δομή	10.α.1.1. «Υποδομή τυπικής εκπαίδευσης (σχολικής εκπαίδευσης)»	CO35 Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 - ο οποίος εξυπηρετεί τον 5^ο Στρατηγικό Στόχο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 - συνδέεται με επενδύσεις σε υποδομές εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και περιορίζουν τις ανισότητες πρόσβασης που πληθυσμού στις σχετικές παρεχόμενες υπηρεσίες.

Με βάση την ενεργοποίηση του Άξονα, διαπιστώνεται ότι τα έργα που έχουν επιλεγεί **ανταποκρίνονται σε υψηλό βαθμό** στις ανάγκες της Περιφέρειας (όπως αυτές αποτυπώνονται στον παραπάνω πίνακα), **εξυπηρετούν τους Ειδικούς Στόχους** που έχουν τεθεί και **συμβάλλουν στους δείκτες** εκροών και αποτελεσμάτων του Άξονα. Συνολικά 32 έργα με Δ.Δ. 67,6 εκ.€ τα οποία πρόκειται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ, συμβάλλουν στην ανωτέρω κατεύθυνση.

Ανά Θεματικό Στόχο και Επενδυτική Προτεραιότητα:

Μέσω του **Θεματικού Στόχου 9** (ως προς τη διάσταση του ΕΤΠΑ) και την Επ.Προτ. 9α υποστηρίζονται 14 έργα που αφορούν την αναβάθμιση/ κατασκευή κοινωνικών υποδομών (όπως Κέντρα Δημέρευσης, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας, ΣΥΔ κλπ.) και υποδομές υγείας (Αναβάθμιση Κεντρικού Κτιρίου του ΓΝ Πατρών Άγιος Ανδρέας, προμήθεια εξοπλισμού νοσοκομείων της Περιφέρειας) από τις οποίες επωφελείται το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εν λόγω Επ.Προτ. δεν ενεργοποιήθηκαν δράσεις υποδομών (μικρής κλίμακας) για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης για Ρομά, οι οποίες αντιμετωπίζουν αντικειμενικές δυσκολίες ως προς την ενεργοποίηση (πχ. πολεοδομικά θέματα). Διευκρινίζεται ωστόσο ότι σχετικές δράσεις έχουν προβλεφθεί στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας την ΠΠ21-27. Σε κάθε περίπτωση οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΘΣ9 καλύπτουν ανάγκες της Περιφέρειας σε κρίσιμους τομείς (όπως είναι η υγεία και η πρόνοια) και συμβάλλουν ισχυρά στη λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..

Στο πλαίσιο του **Θεματικού Στόχου 10** και την Επ.Προτ. 10α υποστηρίζονται 18 έργα που αφορούν αναβάθμιση/ κατασκευή σχολικών υποδομών α' και β' θμιας εκπαίδευσης, καθώς και την προμήθεια σχετικού εξοπλισμού. Οι εν λόγω παρεμβάσεις συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης στην Περιφέρεια και εξυπηρετούν λογική παρέμβασης της Επ.Προτ..

3.2 Εξέταση συνεισφοράς ΕΠ στην Στρατηγική Ευρώπη 2020

Η Στρατηγική Ευρώπη 2020 (ή E2020), περιλαμβάνει τρεις αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες:

- ❖ **Έξυπνη ανάπτυξη:** ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
- ❖ **Διατηρήσιμη ανάπτυξη:** προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.
- ❖ **Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς:** μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Οι εν λόγω προτεραιότητες εξειδικεύονται σε επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες οι οποίες θα ενεργήσουν ως καταλύτες για την επίτευξη προόδου σε κάθε βασική προτεραιότητα.

Πίνακας 23: Προτεραιότητες και Εμβληματικές πρωτοβουλίες E2020

Προτεραιότητες E2020	Εμβληματικές Πρωτοβουλίες
Έξυπνη ανάπτυξη	1) <u>«Ένωση καινοτομίας»</u>, για τη βελτίωση των συνθηκών-πλαίσιο και της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την έρευνα και καινοτομία ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι καινοτόμες ιδέες θα μπορέσουν να μετατραπούν σε προϊόντα και υπηρεσίες που θα δημιουργήσουν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας. 2) <u>«Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»</u>, για την επίσπευση της ανάπτυξης των υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και την άντληση οφελών από μια ψηφιακή ενιαία αγορά για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. 3) <u>«Νεολαία σε κίνηση»</u>, για την ενίσχυση των επιδόσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων και τη διευκόλυνση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας.
Διατηρήσιμη ανάπτυξη	4) <u>«Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»</u>, για την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων, τη στήριξη της μετάβασης σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τον εκσυγχρονισμό του τομέα των μεταφορών και την ενθάρρυνση της ενεργειακής αποδοτικότητας. 5) <u>«Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»</u>, για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΜΜΕ, και τη στήριξη της ανάπτυξης μιας ισχυρής και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης, ικανής να ασκεί ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο.
Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς	6) <u>«Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»</u>, για τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και την παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσω της δια βίου ανάπτυξης δεξιοτήτων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την καλύτερη αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και μέσω της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. 7) <u>«Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας»</u>, για τη διασφάλιση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, ούτως ώστε να εξαπλωθούν ευρέως τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης και τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να αποκτήσουν τα μέσα αξιοπρεπούς διαβίωσης και να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία.

Για την παρακολούθηση της E2020 έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση πέντε στόχοι σε συγκεκριμένους τομείς προς επίτευξη μέχρι το 2020 και κάθε κράτος-μέλος έχει υιοθετήσει τους δικούς του εθνικούς στόχους σε κάθε έναν από αυτούς τους τομείς.

Πίνακας 24: Στόχοι E2020

Στόχοι	Στόχοι Στρατηγικής E2020	Εθνικοί Στόχοι*
Απασχόληση	Το 75% του πληθυσμού μεταξύ 20-64 ετών πρέπει να έχει απασχόληση.	Το 70% του πληθυσμού της χώρας (ηλικίας 20-64 ετών) πρέπει να έχει απασχόληση
Επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη (% του ΑΕΠ)	Το 3% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να επενδύεται σε Ε&Α.	Το 1,2% του ΑΕΠ της χώρας να επενδύεται σε Ε&Α.
Ενεργειακή απόδοση – μείωση της Κατανάλωσης Ενέργειας	Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 20% (ή 30% εάν οι συνθήκες το επιτρέψουν) σε σχέση με το 1990	Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: 60,05 εκ. τόνοι ισοδύναμου CO2
	Το 20% της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές.	Ποσοστό συμμετοχής των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση Ενέργειας: 18%
	Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά 20%, που αντιστοιχεί σε μείωση της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης κατά 368 Mtoe (εκατομμύρια τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου)	Πρωτογενής Κατανάλωση Ενέργειας: 24,7 Mtoe Τελική Κατανάλωση Ενέργειας: 18,4 Mtoe
Εκπαίδευση (Πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου/ Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)	Μείωση ποσοστού εγκατάλειψης σχολείου κάτω από 10%	Μείωση ποσοστού εγκατάλειψης σχολείου κάτω από 10% (ποσοστό πληθυσμού 18-24 ετών).
	Τουλάχιστον 40% των νέων ηλικίας 30-34 να έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση	Το 32% των νέων ηλικίας 30-34 να ολοκληρώνουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση
Φτώχεια Κοινωνικός αποκλεισμός	Μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά 20 εκατομμύρια.	Μείωση του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά 450.000 σε σχέση με το 2008.

*Πηγή: 2^η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020 (Αύγουστος 2019)

Το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας σχεδιάστηκε έτσι ώστε αφενός να ανταποκρίνεται στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας, αφετέρου να συμβάλλει στις προτεραιότητες και τους στόχους της E2020. Στη συνέχεια χρησιμοποιείται Μήτρα Συνάφειας για την ποιοτική και ποσοτική εκτίμηση της συνεισφοράς του ΕΠ στην E2020. Επίσης, γίνεται ξεχωριστή αναφορά στη συμβολή του ΕΠ στους εθνικούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο αυτής.

Πίνακας 25: Μήτρα συνάφειας ΕΠ ΔΕ με E2020

ΕΠ Δυτική Ελλάδα		Ευρώπη 2020: Προτεραιότητες και εμβληματικές πρωτοβουλίες							ΠΟΡΟΙ (€) ΕΠ	
ΑΠ	ΘΣ	Έξυπνη Ανάπτυξη			Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη		Ανάπτυξη χωρίς Αποκλεισμούς		Προγραμματική Δ.Δ. ΕΠ	Δ.Δ. Υλοποιούμενη (εντάξεις)
		1. Ένωση Καινοτομίας	2. Ψηφιακό Θεματολόγιο	3. Νεολαία σε Κίνηση	4. Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους της	5. Μια Βιομηχανική Πολιτική για την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης	6. Ατζέντα για Νέες Δεξιότητες και Θέσεις Εργασίας	7. Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας		
ΑΠ1	ΘΣ1	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓		8,8εκ.€	13,9εκ.€
	ΘΣ2	✓✓✓	✓✓✓	✓		✓✓	✓✓		4,1εκ.€	7,7εκ.€
	ΘΣ3	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓		95,5εκ.€	102,3εκ.€
ΑΠ2	ΘΣ4				✓✓✓	✓✓✓			20,1εκ.€	54,2εκ.€
	ΘΣ5				✓✓✓				11,4εκ.€	12,4εκ.€

ΕΠ Δυτική Ελλάδα		Ευρώπη 2020: Προτεραιότητες και εμβληματικές πρωτοβουλίες							ΠΟΡΟΙ (€) ΕΠ	
ΑΠ	ΘΣ	Έξυπνη Ανάπτυξη			Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη		Ανάπτυξη χωρίς Αποκλεισμούς		Προγραμματική Δ.Δ. ΕΠ	Δ.Δ. Υλοποιούμενη (εντάξεις)
		1. Ένωση Καινοτομίας	2. Ψηφιακό Θεματολόγιο	3. Νεολαία σε Κίνηση	4. Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους της	5. Μια Βιομηχανική Πολιτική για την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης	6. Ατζέντα για Νέες Δεξιότητες και Θέσεις Εργασίας	7. Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας		
	ΘΣ6				✓✓✓	✓✓			106,3εκ.€	171,9εκ.€
ΑΠ3	ΘΣ7	✓	✓	✓	✓✓	✓✓	✓	✓	53,6εκ.€	100,4εκ.€
ΑΠ4	ΘΣ8	✓✓	✓✓	✓		✓✓	✓✓✓		12,2εκ.€	9,7εκ.€
	ΘΣ9						✓	✓✓✓	84,1εκ.€	111,8εκ.€
ΑΠ5	ΘΣ9							✓✓✓	19,3εκ.€	26,3εκ.€
	ΘΣ10	✓	✓✓	✓			✓✓		26,7εκ.€	41,3εκ.€
Σύνολο									441,9εκ.€	651,9εκ.€

✓: Χαμηλή συμβολή, ✓✓: Μέτρια συμβολή, ✓✓✓: Υψηλή συμβολή

Με βάση τον παραπάνω πίνακα σημειώνονται τα εξής:

- Το σύνολο των Θεματικών Στόχων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα συνεισφέρει και στις τρεις Προτεραιότητες της Ε2020, με διαφορετικό ωστόσο βαθμό συνάφειας.
- Σε ποσοτικούς όρους, οι εν λόγω ΘΣ συμβάλλουν σε προγραμματικό επίπεδο με 441,9εκ.€ ΔΔ, ενώ σε όρους υλοποίησης συμβάλλουν με 7χιλ. έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ συνολικής ΔΔ 651,9εκ.€ (ΟΠΣ 24/10/2023).
- Σε ό,τι αφορά την «Έξυπνη Ανάπτυξη»:
 - Στην εν λόγω προτεραιότητα συνεισφέρουν κατά κύριο λόγο οι ΘΣ1,2,3 δεδομένου ότι εξυπηρετούν στρατηγικές όπως η Περιφερειακή RIS3 (στην οποία ως οριζόντια προτεραιότητα έχουν αναδειχθεί οι ΤΠΕ και οι Ενεργειακές Εφαρμογές) και η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική. Ακολουθεί με μεσαία συνάφεια ο ΘΣ8.
 - Σε ό,τι αφορά τις εμβληματικές πρωτοβουλίες, το ΕΠ συνεισφέρει με υψηλό βαθμό συνάφειας στην 1η «Ένωση Καινοτομίας» και 2η «Ψηφιακό Θεματολόγιο», ενώ χαμηλή χαρακτηρίζεται συμβολή στην 3η «Νεολαία σε Κίνηση», γεγονός που θεωρείται λογικό καθώς είναι άλλη η κύρια στόχευση του ΕΠ και των δράσεων που περιλαμβάνει.
 - Ενδεικτικές δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί και συμβάλλουν στην 1^η εμβληματική πρωτοβουλία αποτελούν: Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3, Προώθηση Διεθνικών Ερευνητικών Έργων για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις κλπ.
 - Ενδεικτικές δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί και συμβάλλουν στην 2^η εμβληματική πρωτοβουλία αποτελούν: Ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών, Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης καινοτομίας στον τομέα προτεραιότητας της RIS3 Τεχνολογίες Πληροφορικής Επικοινωνιών κλπ.
- Σε ό,τι αφορά την «Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη»:

- Στην εν λόγω προτεραιότητα συνεισφέρουν με υψηλό βαθμό συνάφειας οι ΑΠ1 και ΑΠ2. Επιπρόσθετα, στην εν λόγω προτεραιότητα θετική συμβολή (με μεσαία συνάφεια) έχει και ο ΑΠ3 (ΘΣ7), με έμφαση στις δράσεις αναβάθμισης μέσων σταθερής τροχιάς, που αποτελούν φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές και ανάπτυξης ενεργειακών υποδομών για την έλευση του φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα. Γενικά ο εν λόγω Θ.Σ. εξυπηρετεί οριζόντια το σύνολο των προτεραιοτήτων και εμβληματικών πρωτοβουλιών της Ε2020.
- Σε επίπεδο εμβληματικών πρωτοβουλιών, ο ΑΠ1 (με τους ΘΣ1,2,3) συμβάλλει κυρίως στην 5^η εμβληματική πρωτοβουλία («Μια Βιομηχανική Παγκοσμιοποίησης»), ενώ ο ΑΠ2 (ΘΣ4,5,6) συμβάλλει κατά κύριο λόγο στην 4^η εμβληματική πρωτοβουλία («Μια Ευρώπη ... πόρους της»).
- Ενδεικτικές δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί και συμβάλλουν στην 4^η εμβληματική πρωτοβουλία αποτελούν: *Ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων υποδομών και κατοικιών, Αντιπλημμυρική προστασία, Μέσα/ συστήματα πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, Διαχείριση στερεών αποβλήτων, Εκσυγχρονισμός της λειτουργίας των δικτύων ύδρευσης, Αστική ανάπτυξη, κλπ.*
- Ενδεικτικές δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί και συμβάλλουν στην 5^η εμβληματική πρωτοβουλία αποτελούν: *Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα (χρηματοδοτείται από ΘΣ3 και ΘΣ4), δράσεις ανάδειξης φυσικών και πολιτιστικών πόρων, στήριξη των επιχειρήσεων ως προς την πρόσβαση σε κεφάλαια για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ΤΕΠΙΧ II, στήριξη ΜΜΕ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας).*
- Σε ό,τι αφορά την «Ανάπτυξη χωρίς Αποκλεισμούς»:
 - Στην εν λόγω προτεραιότητα συνεισφέρει σε υψηλό βαθμό ο ΑΠ4 (ΘΣ8, ΘΣ9), ο οποίος εξυπηρετεί και τις δύο εμβληματικές πρωτοβουλίες, ενώ σημαντική είναι και η συμβολή των ΑΠ 1 (κυρίως στην 6η εμβληματική πρωτοβουλία) και ΑΠ5 (κυρίως στην 7η εμβληματική Πρωτοβουλία).
 - Σε ό,τι αφορά την 6η εμβληματική πρωτοβουλία «Ατζέντα για Νέες Δεξιότητες και Θέσεις Εργασίας» τον υψηλότερο βαθμό συμβολής έχει ο ΘΣ8 (έχει ενεργοποιηθεί δράση για Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας), ενώ με μεσαία συνάφεια συμβάλλουν και οι ΘΣ1, 2 και 3 (προσδιορίζεται το νέο αναπτυξιακό περιβάλλον της περιφέρειας - Περιφερειακή Στρατηγική RIS3 - και δημιουργούνται απαιτήσεις σε συγκεκριμένες δεξιότητες, στο πλαίσιο των έργων έρευνας δημιουργούνται / στηρίζονται θέσεις εργασίας ερευνητών, στο πλαίσιο των επενδυτικών σχεδίων που θα υλοποιηθούν, περιλαμβάνεται ως στόχος η αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται (κοινός δείκτης εκροών CO08) κλπ.). Επίσης, με μεσαία συνάφεια συμβάλλει και ο ΘΣ10 μέσω του οποίου διαμορφώνονται οι αναγκαίες εκπαιδευτικές υποδομές.
 - Σε ό,τι αφορά την εμβληματική πρωτοβουλία «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας» συνεισφέρει με υψηλή συνάφεια ο ΘΣ9 (ΕΚΤ και ΕΤΠΑ). Στο πλαίσιο του ΕΚΤ ενδεικτικές δράσεις που χρηματοδοτούνται για το σκοπό

αυτό αποτελούν οι δομές παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (όπως δομές παροχής βασικών αγαθών, Κέντρα Κοινότητας, δομές αστέγων, ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ κλπ.), δράσεις υποστήριξης ευπαθών ομάδων για την ενεργό συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, δράσεις για την παροχή ίσων ευκαιριών, παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες κλπ. Στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ χρηματοδοτούνται παρεμβάσεις σχετικά με υποδομές υγείας και πρόνοιας.

Επιπρόσθετα, σε ό,τι αφορά τη συνεισφορά του ΕΠ Δυτική Ελλάδα στους εθνικούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Ε2020, σημειώνονται τα εξής:

1. Για τον εθνικό στόχο της απασχόλησης (ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 20-64):

Στον εν λόγω στόχο, το ΕΠ ΔΕ χρηματοδοτικά συνεισφέρει κατά κύριο λόγο μέσω του ΘΣ8 του ΕΠ με προγραμματική Δ.Δ. 12,2εκ€. Σε επίπεδο δράσεων έχει ενεργοποιηθεί η «Επιχειρηματική Εκκίνηση Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας» (στο πλαίσιο των Επ.Προτ. 8iii και 8v) και 90 έργα ΚΕ προβλέπονται να συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του ΕΠ. Επίσης, στο πλαίσιο της 8i ενεργοποιήθηκε μια δράση που αφορά την θεσμική ενδυνάμωση της Περιφέρειας ως προς τη διάγνωση αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας. Επιπρόσθετα, θετική συμβολή στην απασχόληση έχει και η παρέμβαση *Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής* (συμπεριλαμβανομένης και αυτής για ΑμεΑ) του ΘΣ9 (ΕΚΤ). Τέλος, Επίσης, θετική συμβολή στο στόχο της απασχόλησης έχουν και παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του ΘΣ3 και ειδικότερα στην Επ.Προτ. 3a στην οποία περιλαμβάνεται ως δείκτης ο CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται». Περίπου 230 έργα ΚΕ επιχειρηματικότητας περιλαμβάνουν στο σχετικό δείκτη με συνολικό στόχο που ξεπερνά τα 200 ΙΠΑ.

2. Για τον εθνικό στόχο των επενδύσεων σε Ε&Α:

Στο συγκεκριμένο στόχο, χρηματοδοτικά το ΕΠ Δυτική Ελλάδα συνεισφέρει κατά κύριο λόγο μέσω της Επ.Προτ. 1b, με προγραμματική Δ.Δ. 8,8εκ.€ και σε επίπεδο υλοποίησης, μέσω 66 ερευνητικών έργων με συγχρηματοδοτούμενη Δ.Δ. ανέρχεται στα 13,9εκ.€.

3. Για τον εθνικό στόχο της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, της μείωσης των εκπομπών αερίου και της κατανάλωσης ενέργειας από ΑΠΕ:

Στον εν λόγω στόχο ισχυρή συμβολή έχει ο ΘΣ4 του ΕΠ με Προγραμματική Δ.Δ. 20,1εκ.€. Στο πλαίσιο αυτού συναφείς δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί αποτελούν η *Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα (4b)*, η *Ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων υποδομών (δημόσια κτίρια και οδοφωτισμός)* και το *Πρόγραμμα «Εξοικονομώ κατ' οίκον» (4c)*, η *προώθηση της χρήσης μεταφορικών μέσων φιλικών προς το περιβάλλον (4e)*.

4. Για τον εθνικό στόχο για την εκπαίδευση:

Στον εν λόγω στόχο, χρηματοδοτικά συνεισφέρει ο ΘΣ10 του ΕΠ και ειδικότερα η Επ.Προτ. 10a (με προγραμματική Δ.Δ. 26,7εκ.€), μέσω της οποίας ενισχύονται υποδομές σχολικής εκπαίδευσης. Συνολικά 18 έργα που προβλέπεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ, συμβάλλουν στον εθνικό στόχο σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής

(σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του ΕΠ δεν προβλεπόταν δράσεις για υποδομές στην γ' θβμια εκπαίδευση).

5. Για τον εθνικό στόχο της μείωσης των ατόμων σε κατάσταση ή κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού:

Στον εθνικό στόχο για τη μείωση των ατόμων σε κατάσταση φτώχειας ή κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού, χρηματοδοτικά συνεισφέρει ο ΘΣ9 του ΕΠ. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ΘΣ9/ΕΚΤ προγραμματικά διατίθενται 84,1εκ.€ Δ.Δ.. Το σύνολο των δράσεων που έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο του ΘΣ9 συμβάλλει άμεσα στον εν λόγω στόχο. Ενδεικτικά αναφέρονται: Δομές παροχής βασικών αγαθών, Κέντρα Κοινότητας, Δομές Αστέγων, Ξενώνες & συμβουλευτικά κέντρα γυναικών, θυμάτων βίας, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Εναρμόνιση Επαγγελματικής και Οικογενειακής Ζωής (συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ), Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη κλπ.. Τέλος, στο ΘΣ9/ ΕΤΠΑ διατίθενται 19,3εκ.€ προγραμματική Δ.Δ (Επ.Προτ.9α) και στο πλαίσιο αυτής υλοποιήθηκαν παρεμβάσεις σχετικά με υποδομές στον τομέα της υγείας και της πρόνοιας.

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι δράσεις που ενεργοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 14-20, καλύπτουν το σύνολο των Προτεραιοτήτων και Στόχων της Στρατηγικής Ε2020 και συμβάλλουν στην επίτευξη των επιμέρους στόχων που έχουν τεθεί σε εθνικό επίπεδο.

3.3 Εξέταση συνεισφοράς ΕΠ στην Στρατηγική για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR)

Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR), η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 29 Σεπτεμβρίου 2014, αποτελεί μέσο για την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών της περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων, ενώ χρησιμεύει και ως μηχανισμός που συμβάλλει στην προώθηση της διαδικασίας διεύρυνσης και ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως ολοκληρωμένο μακροπρόθεσμο στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής, στοχεύει να βοηθήσει οκτώ χώρες, εκ των οποίων οι τέσσερις είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ελλάδα, Ιταλία, Κροατία, Σλοβενία) και οι υπόλοιπες τέσσερις υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, (Σερβία, Μαυροβούνιο, Αλβανία και Βοσνία-Ερζεγοβίνη) να συντονίζουν τις πολιτικές και τα στρατηγικά επενδυτικά τους σχέδια, να συνεργάζονται σε προγράμματα και στρατηγικά έργα. Στόχος είναι να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή της κάθε χώρας και της ευρύτερης περιοχής αντιμετωπίζοντας κοινές προκλήσεις και ευκαιρίες σε τέσσερις θεματικούς τομείς⁸:

- **Γαλάζια ανάπτυξη (Πυλώνας 1)**, με στόχο την ενίσχυση καινοτομικής ανάπτυξης των θαλασσών και της ναυτιλίας με την προώθηση ευκαιριών απασχόλησης και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη γαλάζια οικονομία.
- **Σύνδεση της περιοχής (Μεταφορές και Ενέργεια) (Πυλώνας 2)**, με στόχο τη βελτίωση της συνδεσιμότητας όσον αφορά τις μεταφορές και την ενέργεια.
- **Ποιότητα περιβάλλοντος (Πυλώνας 3)**, με έμφαση στη βιοποικιλότητα των ακτών και των θαλασσών και στη μόλυνση των θαλασσών, καθώς και στα διακρατικά οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα, και
- **Βιώσιμος τουρισμός (Πυλώνας 4)**, με στόχο την ανάπτυξη του πλήρους δυναμικού της περιοχής όσον αφορά τον καινοτομικό ποιοτικό τουρισμό με την παράλληλη ενίσχυση των επιχειρήσεων και τη δημιουργία σταθερών θέσεων εργασίας.

Επίσης, προσδιορίζονται δύο «εγκάρσια» ζητήματα:

- Ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας, για αποτελεσματική εφαρμογή και για ευαισθητοποίηση και στήριξη του κοινού.
- Έρευνα και καινοτομία για την τόνωση της απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης, της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας. Η συνεργασία στα διεθνικά δίκτυα μπορεί να φέρει ιδέες στις αγορές και να βοηθήσει στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών αναφέρεται στην πρόταση της Επιτροπής.

Στο Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής αναφέρονται τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ένταξη δράσεων και έργων σε αυτό. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

- **Κριτήριο 1:** Οι δράσεις και τα έργα θα πρέπει να αντιμετωπίζουν προσδιορισμένες προτεραιότητες, ανταποκρινόμενες σε τεκμηριωμένες ανάγκες και να υποστηριχθούν ευρέως.

⁸ European Commission, Commission staff working document, Action Plan accompanying the document "Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions concerning the European Union Strategy for the Adriatic and Ionian Region", Brussels, 17.6.2014, SWD (2014) 194 final.

- **Κριτήριο 2:** Το πεδίο των δράσεων / έργων ή ο αντίκτυπός τους πρέπει να είναι διακρατικός, αν όχι μακροπεριφερειακός.
- **Κριτήριο 3:** Οι δράσεις/τα έργα πρέπει να είναι ρεαλιστικά και αξιόπιστα.
- **Κριτήριο 4:** Οι δράσεις/τα έργα πρέπει να βασίζονται στις υπάρχουσες πρωτοβουλίες και να έχουν φθάσει σε ένα καλό βαθμό ωριμότητας.
- **Κριτήριο 5:** Θα πρέπει να δίνεται προσοχή στα εγκάρσια ζητήματα που προσδιορίζονται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής και αναπτύσσονται περαιτέρω στο Σχέδιο Δράσης.
- **Κριτήριο 6:** Οι δράσεις/τα έργα πρέπει να είναι συνεκτικά και αμοιβαία υποστηρικτικά.

Ενώ σχετίζεται κυρίως με ένα συγκεκριμένο πυλώνα, κάθε δράση ή έργο πρέπει να λαμβάνει πλήρως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις σε δράσεις και έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο άλλων πυλώνων. Συνεπώς, δράσεις και έργα που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των διαφόρων πυλώνων πρέπει να είναι συμβατά μεταξύ τους και να δημιουργούν λύσεις win-win. Επίσης, οι πρωτοβουλίες δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων (όπως ο αέρας κλπ.).

Η EUSAIR αντιμετωπίζει δυσχέρειες στην υλοποίησή της. Οι λόγοι στους οποίους οφείλονται οι δυσχέρειες αυτές αναλύονται σε σχετική έκθεση⁹ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Ειδικότερα στην έκθεση αυτή επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η έλλειψη άμεσων εκ των προτέρων συνδέσεων μεταξύ της EUSAIR και του προγραμματισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις χώρες μέλη καθώς και στις χώρες που δεν είναι μέλη της Ένωσης αποτελεί σοβαρή πρόκληση και επηρεάζει το χρονοδιάγραμμα και τα κίνητρα για την εφαρμογή της Στρατηγικής. Η EUSAIR εγκρίθηκε μετά τη διαπραγμάτευση των εγγράφων στρατηγικού προγραμματισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό προκάλεσε μια αναντιστοιχία μεταξύ της EUSAIR και των Προγραμμάτων, η οποία επιδεινώθηκε από τα περιορισμένα κίνητρα προς τα Προγράμματα να ενσωματώσουν τις πρωτοβουλίες EUSAIR. Το καθαρό αποτέλεσμα είναι περαιτέρω περιορισμοί για την πρόσβαση της EUSAIR σε κεφάλαια. Σε εθνικό επίπεδο, η ρητή ενσωμάτωση της EUSAIR σε εθνικά έγγραφα στρατηγικής, σχεδιασμού και πλαισίου έχει αποδειχθεί δύσκολη, συχνά λόγω των χρονικών περιορισμών και της έλλειψης κινήτρων.

Για τους λόγους αυτούς, οι προσπάθειες των εμπλεκόμενων φορέων έχουν επικεντρωθεί σε θέματα διακυβέρνησης της Στρατηγικής έτσι ώστε κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο 2021-2027 να υπάρξει υλοποίηση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Δράσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα προαναφέρθηκαν, δεν είναι εύκολη η εύρεση δράσεων / έργων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 14-20 που να είναι σύμφωνα με τη στόχευση της EUSAIR και να πληρούν τα 6 κριτήρια που αναφέρονται στο Σχέδιο Δράσης. Ωστόσο, στο ΕΠ έχουν ενταχθεί έργα, τα οποία από τη φύση τους συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου

⁹ European Commission, OECD, "EUSAIR Synthesis Report: Multi-level Governance and Cross-Sector Practices Supporting the European Union Strategy for the Adriatic and Ionian Region".

της στρατηγικής και είναι δυνατό να συνδεθούν με ένα (ή και περισσότερους) από τους τέσσερις πυλώνες.

Από τη διερεύνηση που πραγματοποιήθηκε διαπιστώνεται ότι η κύρια συμβολή του ΕΠ είναι στον Πυλώνα 2 (Σύνδεση της περιοχής) της Eusaig και ειδικότερα στον θεματικό τομέα «Θαλάσσιες μεταφορές». Ειδικότερα, οι θαλάσσιοι λιμένες ΔΕΔΜ που ενισχύονται μέσω του ΕΠ (ΑΠ3/ Επ.Προτ. 7a) εξυπηρετούν σε σημαντικό βαθμό τη στόχευση της EUSAIR στο παραπάνω θεματικό πεδίο (πρόκειται για έργα σχετικά με τους λιμένες Πατρών, Κατακόλου, Κυλλήνης).

Πέραν των ανωτέρω, συμβολή αλλά σε μικρότερο βαθμό εντοπίζεται και στον Πυλώνα 3 (Ποιότητα περιβάλλοντος) σε ότι αφορά το θαλάσσιο περιβάλλον και την βιοποικιλότητα. Ειδικότερα:

- Τα έργα διαχείρισης λυμάτων στην πόλη της Πάτρας (ΑΠ2/ Επ.Προτ.6b) εκτιμάται ότι συμβάλλουν στον τομέα του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Τα έργα προστασίας και ενίσχυσης των εθνικά προστατευόμενων περιοχών, της βιοποικιλότητας, της φύσης και πράσινης υποδομής (ΑΠ2/ Επ.Προτ.6c & 6d), εκτιμάται ότι συμβάλλουν στον τομέα της βιοποικιλότητας.

4 Αξιολόγηση Επιπτώσεων/ Προστιθέμενης Αξίας

Η αξιολόγηση των Επιπτώσεων και της Προστιθέμενης Αξίας προσεγγίζεται συνδυαστικά, καθώς πρόκειται για έννοιες αλληλένδετες, αφού η Προστιθέμενη Αξία εμπεριέχει ως έννοια (και ως μέγεθος) τις Επιπτώσεις (δευτερογενείς και πολλαπλασιαστικές). Μεθοδολογικά, για την αξιολόγηση των Επιπτώσεων/ Προστιθέμενης Αξίας πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα (έρευνα πεδίου), μέσω ηλεκτρονικών δομημένων ερωτηματολογίων καταγραφής απόψεων, σε δείγμα Δικαιούχων έργων του ΕΠ ΠΔΕ της ΠΠ 2014-2020. Στο πλαίσιο αυτό, το αξιολογικό ερώτημα που διερευνήθηκε στην έρευνα αφορούσε στον συνολικό αντίκτυπο των παρεμβάσεων σε επίπεδο στρατηγικών στόχων του ΕΠ.

Στον καταρτισμό του δείγματος της έρευνας συμπεριλήφθηκαν Δικαιούχοι στους τομείς:

- Μεταφορών
- Περιβάλλοντος
- Υποδομών Υγείας, Πρόνοιας και Εκπαίδευσης.

Η επιλογή του δειγματοληπτικού πλαισίου των Δικαιούχων έγινε με βάση τα κάτωθι κριτήρια:

1. Ύπαρξη έργων που θα συμπεριληφθούν στο κλείσιμο του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2014-2020.
2. Ο προϋπολογισμός των έργων (ελήφθησαν υπόψη έργα σημαντικού π/υ, από τα οποία αναμένεται και σημαντικός αντίκτυπος).
3. Επαρκής γεωγραφική κάλυψη των περιοχών υλοποίησης των έργων.
4. Κάλυψη σημαντικού αριθμού κατηγοριών έργων (πχ. για τις υποδομές μεταφορών εξετάζονται οδικά, λιμενικά και σιδηροδρομικά έργα, για το περιβάλλον εξετάζονται έργα στον τομέα της ύδρευσης, των στερεών αποβλήτων, έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, αστικές αναπλάσεις, έργα αστικών μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον κλπ.).

Η αξιολόγηση των επιπτώσεων/προστιθέμενης αξίας εμβαθύνει σε πέντε άξονες:

- Α) χαρακτήρας επιπτώσεων (αρνητικές, θετικές, ουδέτερες)
- Β) μέγεθος επιπτώσεων (σημαντικές, μέτριες, ουδέτερες)
- Γ) διάρκεια επιπτώσεων (βραχυπρόθεσμες, μακροπρόθεσμες)
- Δ) γεωγραφικό επίπεδο αναφοράς επιπτώσεων
- Ε) δυνατότητα βελτίωσης των επιπτώσεων ή/και ανάταξης/αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων.

Στις υποενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι βασικές διαπιστώσεις από την έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε στους παραπάνω τομείς, ενώ στο Παράρτημα του παραδοτέου, παρατίθενται αναλυτικά αποτελέσματα.

4.1 Διερεύνηση επιπτώσεων των έργων του τομέα Μεταφορών

Τα έργα του εν λόγω τομέα – που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020 – περιλαμβάνονται στον Σ.Σ.3 (Θ.Σ.7). Όσον αφορά το δείγμα των Δικαιούχων που συμμετείχαν στην έρευνα, συνιστά υψηλό ποσοστό συνολικού αριθμού των Δικαιούχων που κλήθηκαν να συμμετάσχουν σε αυτή (75%), διασφαλίζοντας εν πολλοίς την αντιπροσωπευτικότητα και την αμεροληψία των εκροών της έρευνας. Σε αυτούς περιλαμβάνονται φορείς ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, φορείς κοινής ωφελείας και μια Δημόσια Υπηρεσία, ενώ υλοποίησαν έργα τόσο οδικών, όσο λιμενικών και σιδηροδρομικών μεταφορών, καλύπτοντας όλο το εύρος των τύπων έργων οι επιπτώσεις των οποίων εξετάζονται στην παρούσα ενότητα, προσφέροντας παράλληλα ευρεία γεωγραφική κάλυψη των περιοχών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Σε ό,τι αφορά τη συμβολή του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020, άνω του 85% των Δικαιούχων δήλωσε ότι τα έργα που υλοποίησαν κατά την ΠΠ 2014-2020 δε θα μπορούσαν να έχουν χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου προγράμματος. Οι περισσότεροι ανέφεραν καθυστερήσεις κατά την υλοποίησή των συγκεκριμένων έργων, με βασικές αιτίες να προκρίνονται ο χαμηλός βαθμός ωριμότητας των έργων, οι καθυστερήσεις στις διαδικασίες δημοπράτησης και συμβασιοποίησής τους ή οι εμπλοκές που προέκυψαν κατά τη διαδικασία των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων και εγκρίσεων.

Στις άμεσες θετικές επιπτώσεις των έργων μεταφορών που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 είναι, καταρχάς, η βελτίωση της ασφάλειας (για πεζούς και οχήματα), καθώς και η μείωση του χρόνου και συνεπώς του κόστους μετακίνησης εντός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, αλλά και από και προς αυτήν. Επιπλέον, η πραγματοποίησή τους αυξάνει τη συνδεσιμότητά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με την υπόλοιπη ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά, στην περίπτωση των λιμενικών έργων, και τα νησιά, διευκολύνοντας τη μεταφορική κίνηση επιβατών και εμπορευμάτων/φορτίων από και προς αυτήν.

Ως έμμεση συνέπεια, λοιπόν, η υλοποίηση των συγκεκριμένων έργων ενισχύει την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, κυρίως των οι οικονομικών τομέων του τουρισμού, του εμπορίου και της μεταποίησης, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία για την οικονομία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας γενικότερα, άλλα και των επιμέρους τοπικών οικονομιών των περιοχών της.

Στις αρνητικές επιπτώσεις των έργων θα μπορούσε να καταγραφεί η αύξηση του περιβαλλοντικού φορτίου στις εξυπηρετούμενες/επηρεαζόμενες από τα έργα αυτά περιοχές, εξαιτίας της προκαλούμενης αύξησης της μεταφορικής κίνησης, χωρίς ωστόσο η συγκεκριμένη επίπτωση να θεωρείται σημαντική από κανέναν Δικαιούχο. Επίσης, κανένας εξ αυτών δε θεωρεί ότι η υλοποίηση των συγκεκριμένων έργων διαρρηγνύει ή έστω διαταράσσει τον αστικό και περιαστικό χώρο των περιοχών στις οποίες εδράζονται, αντιθέτως, καθώς πολλά από τα έργα αυτά αφορούν στην ανάπτυξη και στη βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών, η υλοποίησή τους αναβαθμίζει το αστικό και περιαστικό περιβάλλον και μαζί την ποιότητα ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

4.2 Διερεύνηση επιπτώσεων των έργων του τομέα Περιβάλλοντος

Για την αξιολόγηση των επιπτώσεων/προστιθέμενης αξίας του θεματικού τομέα του περιβάλλοντος (Σ.Σ. 2, Θ.Σ.: 4, 5 και 6), εξετάστηκαν οι επιπτώσεις ενός σημαντικού αριθμού έργου διαφορετικών επενδυτικών προτεραιοτήτων, καθώς στον εν λόγω θεματικό τομέα περιλαμβάνονται υδραυλικά έργα (έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, όμβριων), έργα αστικής ανάπτυξης, έργα εξοικονόμησης ενέργειας και έργα προστασίας ή ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος. Κοινή συνισταμένη των έργων αυτών είναι ότι όλα αφορούν σε έργα αναβάθμισης ή προστασίας του αστικού, περιαστικού ή του φυσικού τοπίου, με προστιθέμενη αξία στην ποιότητα ζωής και την υγεία των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, και υπό το πρίσμα αυτό πραγματοποιήθηκε η διερεύνηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων τους (λαμβάνοντας υπόψη και τους επί μέρους στόχους του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020 για τους Θ.Σ. 4, 5 και 6).

Σε ό,τι αφορά το δείγμα των Δικαιούχων που συμμετείχαν στην έρευνα (40% του δειγματοληπτικού πλαισίου), η πλειονότητά τους υλοποίησε περισσότερα του ενός έργα, προσφέροντας ακόμα μεγαλύτερη κάλυψη, τόσο γεωγραφική όσο και από πλευράς Θ.Σ. και επενδυτικών προτεραιοτήτων που συγκαταλέγονται στο συγκεκριμένο θεματικό τομέα, προσφέροντας στην έρευνα την απαιτούμενη αντιπροσωπευτικότητα και αξιοπιστία επιτρέποντάς την αναγωγή των εξαγόμενων συμπερασμάτων στο σύνολο της Περιφέρειας. Αναλυτικότερα, το 40% περίπου των έργων που υλοποιήθηκαν από τους Δικαιούχους που συμμετείχαν στην έρευνα ανήκουν στην κατηγορία έργων προστασίας του περιβάλλοντος, αναβάθμισης αστικού και περιαστικού χώρου αξιοποίησης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, το 30% στην κατηγορία έργων ενεργειακής αναβάθμισης, το 23% στην κατηγορία διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων και το 7% στην κατηγορία πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και φυσικών καταστροφών.

Το 80% των Δικαιούχων έργων του εν λόγω θεματικού τομέα δήλωσε ότι τα έργα που υλοποίησαν στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020 δε θα μπορούσαν να έχουν χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου προγράμματος, ενώ το 60% των Δικαιούχων δήλωσε ότι δεν αντιμετώπισε κάποιο είδους πρόβλημα κατά την ενεργοποίηση/υλοποίηση των εν λόγω έργων. Όσον αφορά τους Δικαιούχους που ανέφεραν κάποιο πρόβλημα, για τους περισσότερους από τους μισούς εξ αυτών, οι καθυστερήσεις στις διαδικασίες δημοπράτησης και συμβασιοποίησης των έργων, ο χαμηλός βαθμός ωριμότητάς τους και οι καθυστερήσεις των τεχνικών μελετών αποτέλεσαν τις βασικές αιτίες καθυστέρησης στην υλοποίησή τους.

Εξετάζοντας τις άμεσες θετικές επιπτώσεις των έργων του τομέα περιβάλλοντος που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020, η πλειονότητα των Δικαιούχων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε ότι τα εν λόγω έργα συμβάλλουν, έστω και σε κάποιον βαθμό, στην προστασία του περιβάλλοντος, της χερσαίας και θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Επιπλέον, οι Δικαιούχοι αποκλειστικά έργων διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων δήλωσαν ότι έργα τα οποία υλοποίησαν, πέρα από την άμεση συμβολή τους στην εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων, μέσω της μείωσης των διαρροών του δικτύου, συνεισφέρουν εμμέσως στην προστασία των επιφανειακών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ενώ, όσον αφορά τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης και καθαρών αστικών μεταφορών, πέρα από την προώθηση της χρήσης

φιλικότερων προς το περιβάλλον τεχνολογιών και την εξοικονόμηση ενέργειας, ενισχύουν τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂.

Επίσης, ικανοποιητική κρίνεται η επίπτωση των έργων πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και φυσικών καταστροφών, σύμφωνα με τους Δικαιούχους των έργων αυτών, στην προστασία των κατοίκων αλλά και του αστικού-περιαστικού και φυσικού τοπίου από φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, πυρκαγιές, κτλ).

Εμμέσως, λοιπόν, η υλοποίηση έργων περιβάλλοντος, μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, δημιουργεί προστιθέμενη αξία, αναβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων των περιοχών που εξυπηρετούν, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην προστασία της υγείας τους.

Εξάλλου, σε ό,τι αφορά τα έργα προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης φυσικής κληρονομιάς και αναβάθμισης αστικού και περιαστικού περιβάλλοντος, πέρα από την άμεση επίπτωσή τους στην αναβάθμιση και στην ανάδειξη του αστικού, περιαστικού και φυσικού χώρου, στις έμμεσες επιπτώσεις από την υλοποίηση των έργων αυτών είναι αύξηση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μέσω της δημιουργίας πόλων έλξης (τουριστικούς, πολιτισμικούς, φυσικούς) διαπεριφερειακής εμβέλειας, τονώνοντας μεσοπρόθεσμα την τουριστική δραστηριότητα και, συνεπώς, την τοπική οικονομία.

Κλείνοντας, η πλειονότητα των Δικαιούχων των εν λόγω έργων θεωρεί ότι το κόστος υλοποίησης των έργων αυτών είναι εύλογο και δικαιολογείται πλήρως από τον αριθμό των ωφελούμενων από τα έργα αυτά, αλλά και της σημαντικής προστιθέμενης αξίας που δημιουργείται, κοινωνικής και οικονομικής.

4.3 Διερεύνηση επιπτώσεων των έργων του τομέα Υγείας, Πρόνοιας και Εκπαίδευσης

Ο τελευταίος θεματικός τομέας οι επιπτώσεις του οποίου διερευνώνται, αποτελείται από τις υποδομές υγείας, πρόνοιας και υγείας (Σ.Σ. 5, Θ.Σ. 9 και 10). Κοινός γνώμονας για την αξιολόγηση των επιπτώσεων του εν λόγω θεματικού τομέα είναι ο βαθμός στον οποίον τα έργα αυτά συμβάλλουν στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της συμπερίληψης σε βασικά δημόσια αγαθά (όπως είναι η υγεία, η πρόνοια και η εκπαίδευση), στην άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και στη στήριξη των ευπαθών ομάδων.

Το δείγμα των Δικαιούχων των τομέων υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης που απάντησαν στην έρευνα (60% του δειγματοληπτικού πλαισίου) περιλαμβάνει φορείς ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, ενώ ο ένας υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας. Το δείγμα κρίνεται ικανό να διασφαλίσει την απαιτούμενη εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας, τόσο εξαιτίας του μεγέθους του, όσο και του αριθμού και της σημαντικότητας των έργων των Δικαιούχων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Επιπλέον, όσον αφορά τις κατηγορίες στις οποίες συγκαταλέγονται τα έργα που υλοποίησαν οι συμμετέχοντες Δικαιούχοι στην έρευνα, αυτές καλύπτουν τόσο υποδομές υγείας, πρόνοιας όσο και εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, το 78% περίπου των Δικαιούχων υλοποίησε έργα κοινωνικής πρόνοιας, το 33% έργα υποδομών εκπαίδευσης και το 22% έργα υποδομών υγείας. Εξάλλου, τα έργα καλύπτουν τις ανάγκες όλου του γεωγραφικού εύρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, εξαιτίας τόσο της γεωγραφικής τους διασποράς, όσο και της διατοπικής-διαπεριφερειακής πολλές φορές εμβέλειάς τους (π.χ. το Γ.Ν.Π. «Ο

Άγιος Ανδρέας», το οποίο καλύπτει τις ανάγκες υγείας των κατοίκων όλης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, αλλά και των όμορων σε αρκετές περιπτώσεις Περιφερειών).

Όσον αφορά τη συμβολή του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020 στην υλοποίηση των συγκεκριμένων έργων, από τους Δικαιούχους που συμμετείχαν στην έρευνα προκύπτει ότι τα έργα που υλοποίησαν κατά την ΠΠ 2014-2020 δε θα μπορούσαν να έχουν χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου προγράμματος πλην του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020, ενώ η πλειονότητα των Δικαιούχων (70%) δεν ανέφερε κάποιο πρόβλημα κατά την υλοποίησή τους. Το 75% των Δικαιούχων που δήλωσαν την ύπαρξη κάποιου προβλήματος κατά την ενεργοποίηση/υλοποίηση των έργων, ανέφεραν ως βασική αιτία την καθυστέρηση στις διαδικασίες δημοπράτησης και συμβασιοποίησής τους, ενώ οι μισοί εξ αυτών ανέφεραν επίσης τις εμπλοκές και τις καθυστερήσεις στις περιβαλλοντικές και λοιπές δανειοδοτήσεις ή εγκρίσεις.

Φυσικά, οι σημαντικότερες άμεσες επιπτώσεις των έργων υγείας είναι η διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα) και η μείωση του κόστους περίθαλψης. Επιπλέον, τόσο τα έργα υγείας όσο και πρόνοιας, ενισχύουν το σύστημα υγείας και πρόνοιας, βοηθώντας το να μπορεί να ανταπεξέλθει σε μια ενδεχόμενη μελλοντική υγειονομική κρίση. Εμμέσως, λοιπόν, κυρίως τα έργα υγείας, διασφαλίζουν, μέσω της προστασίας της υγείας του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, την ενεργό συμμετοχή του στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας.

Όσον αφορά τα έργα πρόνοιας, αυτά συμβάλλουν σημαντικά στη φροντίδα των ευπαθών ομάδων, ενώ, μακροπρόθεσμα, βοηθούν τους ωφελούμενους τους στη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική φροντίδα και άρα στην αποϊδρυματοποίησή τους.

Συνεχίζοντας στα έργα υποδομών εκπαίδευσης που υλοποιήθηκαν κατά την ΠΠ 2014-2020 στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με τους Δικαιούχους των εν λόγω έργων, αυτά διασφαλίζουν, καταρχάς, την κάλυψη των αναγκών του μαθητικού πληθυσμού της Περιφέρειας (προσβασιμότητα για ΑΜΕΑ, υποδομές εκπαίδευσης και εξοπλισμός εκπαίδευσης). Κατά αυτόν τον τρόπο, μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, η υλοποίηση έργων εκπαίδευσης συμβάλλει στη συγκράτηση του μαθητικού πληθυσμού στις περιοχές τις οποίες εξυπηρετούν, ειδικά αν πρόκειται για ορεινές ή απομακρυσμένες από αστικά κέντρα περιοχές. Επιπλέον, στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των υλοποιημένων έργων υποδομών παιδείας συγκαταλέγεται και η αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Εξάλλου, όλα τα υλοποιημένα έργα που ανήκουν στον εν λόγω θεματικό τομέα συνεισφέρουν στην άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

Τέλος, ως προς το κόστος υλοποίησής τους, η πλειονότητα των Δικαιούχων εκτιμά ότι το κόστος των έργων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020 δικαιολογείται από τον υψηλό αριθμό ωφελούμενων, αλλά και από την κοινωνική προστιθέμενη αξία που δημιουργούν (αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας, διασφάλιση της ενεργού συμμετοχής του πληθυσμού της στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας, συμβολή στη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική φροντίδα, κτλ.).

5 Ειδικά θέματα αξιολόγησης: Περιφερειακή στρατηγική RIS3

5.1 Σύνοψη παρουσίαση της περιφερειακής Στρατηγικής RIS3

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης¹⁰ είναι μια στρατηγική για τον οικονομικό μετασχηματισμό μιας Περιφέρειας με μοχλό την **καινοτομία**. Έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Επικεντρώνει την πολιτική υποστήριξη και τις επενδύσεις σε συγκεκριμένες προτεραιότητες, προκλήσεις και ανάγκες για μια ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση
- Οικοδομεί πάνω στα δυνατά σημεία και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιφέρειας καθώς και στο δυναμικό για αριστεία στο χώρο της έρευνας και καινοτομίας
- Υποστηρίζει την τεχνολογική καινοτομία και την καινοτομία τη βασισμένη στη πράξη (οργανωτική καινοτομία και καινοτομία marketing) και στοχεύει στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων
- Διασφαλίζει την πλήρη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών (stakeholders) και ενθαρρύνει την καινοτομία και τον πειραματισμό
- Βασίζεται σε τεκμήρια και περιλαμβάνει ένα αξιόπιστο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες κάθε Περιφέρειας, **επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες προτεραιότητες** (τομείς – κλάδους, δραστηριότητες), βασίζεται στην καινοτομία, και διασφαλίζει την συμμετοχή των επιχειρήσεων, των ερευνητικών φορέων, των αρμόδιων δημόσιων αρχών και της κοινωνίας των πολιτών.

Το 2012 με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ξεκίνησε στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (όπως και σε άλλες Περιφέρειες της χώρας) ευρεία διαβούλευση για τη διαμόρφωση Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) με έμφαση στην επένδυση στην έρευνα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

Στο πλαίσιο αυτό στη Δυτική Ελλάδα συγκροτήθηκε Ομάδας Εργασίας για την RIS3 και πραγματοποιήθηκε ευρεία διαβούλευση με εκπροσώπους φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, φορέων από τον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο, εκπροσώπους επιχειρηματικών κλάδων, επιμελητηρίων κλπ., η οποία περιλάμβανε συνοπτικά συναντήσεις και ημερίδες εργασίας, διακίνηση ερωτηματολογίων για την καταγραφή απόψεων και τη συλλογή προτάσεων, κλπ.. Το 2015 οριστικοποιήθηκε η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, με την έγκρισή της από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ιούλιος 2015).

Το **«καινοτομικό»** όραμα της Δυτικής Ελλάδας όπως αποτυπώνεται στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3 είναι **να αποτελέσει περιφερειακό πόλο έρευνας και καινοτομίας για νέους επιστήμονες, ερευνητές και επιχειρήσεις αξιοποιώντας τη γεωγραφική της θέση αλλά και το πλήθος των καινοτομικών περιουσιακών της στοιχείων που την χαρακτηρίζουν με κυριότερο τις σημαντικές εκπαιδευτικές και ερευνητικές**

¹⁰ Πηγή: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας «Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» Φεβρουάριος 2015 & Παρουσιάσεις ΕΥΔ Προγράμματος Δυτική Ελλάδα («Διαμορφώνοντας το καινοτομικό Περιβάλλον στην ΠΔΕ, τα βήματα από το 2013 μέχρι σήμερα» & «Στηρίζοντας την καινοτομία επιχειρηματικότητα στο Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2014-2020») Σεπτέμβριος 2023

υποδομές που έχουν ως αποτέλεσμα την διαρκή παραγωγή νέων επιστημόνων και ερευνητών.

Για την επίτευξη του οράματος στρατηγικό μέλημα αποτελεί η περαιτέρω αναβάθμιση & διατήρηση του ανθρώπινου κεφαλαίου, η δημιουργία κρίσιμων μαζών και η αύξηση της συνδεσιμότητας της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας. Η υποστήριξη της οικονομίας της γνώσης αναζητείται στη διαρκή βελτίωση της παραγωγής γνώσης από το σύνολο του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας, με έμφαση στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και στον προσανατολισμό στην αριστεία και στην Κοινωνία της Γνώσης.

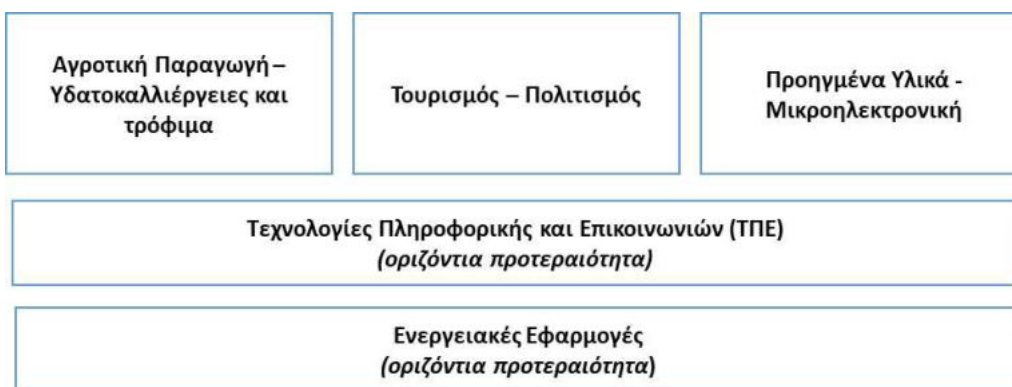
Στα πλαίσια αυτό προωθείται η επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων και η υποστήριξη των ΜΜΕ που αντιμετωπίζουν πρόβλημα επέκτασης καθώς και η διεύρυνση της αναπτυξιακής προσπάθειας προς συσσωματώσεις (clusters) ή κατηγορίες επιχειρήσεων που εμφανίζουν θετικές προοπτικές και παρουσιάζουν σημαντικές δυνατότητες. Έμφαση δίνεται επίσης στην ανάπτυξη των τομέων όπου κατά κύριο λόγο η καινοτομία μετατρέπεται κατά την παραγωγή σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών θα υποστηρίξει τον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της ΠΔΕ και θα μειώσει το υψηλό κόστος συναλλαγής των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης η αξιοποίηση γνώσεων και εργαλείων άλλων Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής όπως π.χ. η νανοτεχνολογία, η βιοτεχνολογία κ.α. μπορεί να ανοίξει νέες, για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών.

Η υλοποίηση του αναπτυξιακού μοντέλου απαιτεί την αξιοποίηση καθαρών πράσινων τεχνολογιών για τον περιορισμό των επιδράσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων πάνω στη φύση η οποία αποτελεί το βασικό περιουσιακό στοιχείο και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας. Παράλληλα η εξοικονόμηση ενέργειας και η χρήση εναλλακτικών μορφών στην παραγωγή της θα συμβάλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος, στη μείωση του ενεργειακού κόστους και στην αύξηση της ενεργειακής αυτονομίας της περιφέρειας. Στα παραπάνω, σημαντικό ρόλο θα παίξει η δυνατότητα μείωσης του κόστους μεταφορών μέσα από ανάπτυξη νέων έξυπνων μεταφορών αλλά και ελαχιστοποίηση των κινήσεων μέσα από την χρήση της πληροφορικής.

Οι τομείς που αναδείχθηκαν ως προτεραιότητες στην Περιφερειακή RIS3 έχουν ως ακολούθως:

- Αγροτική Παραγωγή – Υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα
- Τουρισμός – Πολιτισμός
- Προηγμένα Υλικά - Μικροηλεκτρονική
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (οριζόντια προτεραιότητα)
- Ενεργειακές Εφαρμογές (οριζόντια προτεραιότητα)

Σχήμα 2: Τομείς Προτεραιότητας Έξυπνης Εξειδίκευσης ΠΔΕ 2014-2020

Το στρατηγικό σχέδιο που διαμορφώθηκε για την Περιφερειακή RIS3 περιλαμβάνει τέσσερις **Στρατηγικές Προτεραιότητες** (Σ.Π.):

- **ΣΠ 1:** Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ.
- **ΣΠ 2:** Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της χρήσης και ποιότητάς τους και αξιοποίηση τους στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ
- **ΣΠ 3:** Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας προσανατολισμένη στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ
- **ΣΠ 4:** Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας μέσω της αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών της πόρων, της ενεργειακής αναβάθμισης καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος

Σε αντιστοιχία με τις τέσσερις ΣΠ, έχουν τεθεί **τέσσερις στόχοι** για την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, ως εξής:

- **Στόχος 1:** Η ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των δυνατοτήτων αριστείας στον τομέα της Ε&Κ καθώς και προώθησης κέντρων επάρκειας, η προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις τα κέντρα Ε&Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση και η ανάπτυξη της διασύνδεσης και των συνεργειών με το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 με στόχο την προώθηση των τεχνολογικών, τομεακών και διατομεακών περιοχών προτεραιότητας της ΠΔΕ
- **Στόχος 2:** Η επέκταση των ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και δικτύων για την ψηφιακή οικονομία, η ανάπτυξη νέων καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και η ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ στις περιοχές προτεραιότητας για την έξυπνη εξειδίκευση της ΠΔΕ
- **Στόχος 3:** Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας

προσανατολισμένη στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ

- **Στόχος 4:** Η βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας μέσω της αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών της πόρων, της ενεργειακής αναβάθμισης καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. Ειδικότερα θα επιδιωχθεί η ανάδειξη και αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής ταυτότητας σε σημαντικό πόλο έλξης της ΠΔΕ, η υποστήριξη της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, η βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τις δημόσιες υποδομές συμπεριλαμβανομένου των δημοσίων κτιρίων.

Σε ότι αφορά τις **πηγές χρηματοδότησης** της Περιφερειακής RIS3 σημειώνονται τα εξής:

- Η εν λόγω Στρατηγική συνδέεται **άμεσα με το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020** δεδομένου ότι αυτό αποτελεί το βασικό πυλώνα χρηματοδότησής της.
- Άλλες πηγές χρηματοδότησης της Στρατηγικής αποτελούν:
 - ο Λοιπά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 όπως το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία»
 - ο Προγράμματα της Ε.Ε. για την περίοδο 2014-2020 όπως το Πρόγραμμα Ορίζοντας 2020.
 - ο Η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Ειδικά σε ότι αφορά τη **σύνδεση της Περιφερειακής RIS3 με το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020** σημειώνονται τα εξής:

- Η εν λόγω στρατηγική συνδέεται κατά κύριο λόγο με τον Άξονα Προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ, ο οποίος απαρτίζεται από τους ΘΣ1, ΘΣ2 και ΘΣ3 και εναρμονίζεται με τις Στρατηγικές Προτεραιότητες της RIS ΣΠ1, ΣΠ2 και ΣΠ3 που παρουσιάστηκαν παραπάνω. Σημειώνεται δε, ότι η διαμόρφωση της Περιφερειακής RIS3 αποτελούσε αιρεσιμότητα για τη χρήση των πόρων του ΘΣ1, η οποία εκπληρώθηκε τον Ιούλιο του 2015 με τη έγκρισή της από την Ε.Ε..
- Υποστηρικτικά στην επίτευξη των στόχων της περιφερειακής RIS λειτουργούν και οι ακόλουθοι άξονες προτεραιότητας του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας:
 - ο ΑΠ 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων», μέσω του Θεματικού Στόχου 8, ο οποίος συμβάλλει στην Στρατηγική Προτεραιότητα 3 της RIS3.
 - ο ΑΠ 2 «Προστασία του Περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον», μέσω των Θεματικών Στόχων 4 και 6, ο οποίος συμβάλλει στην Στρατηγική Προτεραιότητα 4 της RIS3.
 - ο ΑΠ 3 «Ανάπτυξη - Εκσυγχρονισμός – Συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών», μέσω του ΘΣ7, ο οποίος συμβάλλει υποστηρικτικά στην Στρατηγική Προτεραιότητα 4 της RIS3.

Τέλος, σε ότι αφορά το **σύστημα διακυβέρνησης και παρακολούθησης** της Στρατηγικής RIS3 της Δυτικής Ελλάδας, διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα:

A) Σε Επιτελικό Επίπεδο

Στο εν λόγω επίπεδο εντάσσεται το **Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Ελλάδας** το οποίο είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης της Περιφέρειας με αρμοδιότητα τη χάραξη πολιτικής (μεταξύ άλλων και για θέματα έρευνας και καινοτομίας), καθώς και τη λήψη / επικύρωση αποφάσεων.

Επίσης, στο επίπεδο αυτό περιλαμβάνεται και το **Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ)** το οποίο έχει συμβουλευτικό / εισηγητικό ρόλο προς τα αρμόδια όργανα διοίκησης της Περιφέρειας.

B) Σε Εκτελεστικό Επίπεδο

Στο επίπεδο αυτό εντάσσονται οι φορείς που έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης της περιφερειακής RIS καθώς και οι φορείς διαχείρισης και φορείς υλοποίησης των σχετικών δράσεων. Ειδικότερα:

- **Συντονιστικό όργανο παρακολούθησης της RIS3**

Η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΔΙΑΠΠΔΕ) – βάσει της υπ. αριθμ. 54778/247_21.02.2018 απόφασης του Περιφερειάρχη, ανέλαβε το ρόλο του Συντονιστικού οργάνου με κύρια αρμοδιότητα την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Περιφερειακής RIS3.

- **Φορείς διαχείρισης**

Πρόκειται για τους φορείς διαχείρισης των πηγών χρηματοδότησης της Περιφερειακής RIS3. Σε αυτούς περιλαμβάνεται η **ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας** δεδομένου ότι το ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020» αποτελεί βασική πηγή χρηματοδότησης της Περιφερειακής RIS3, καθώς και λοιποί φορείς διαχείρισης (όπως ΕΥΔ ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομίας 2014-2020, ΕΦΕΑΠΕ & ΔΙΑΠΠΔΕ για τις Κρατικές Ενισχύσεις, κλπ.).

- **Φορείς υλοποίησης**

Πρόκειται για εξωτερικούς φορείς που συμμετέχουν στο σύστημα διακυβέρνησης της RIS3 και είναι αυτοί που υλοποιούν τις σχετικές δράσεις (Δικαιούχοι, Ανάδοχοι κλπ.).

5.2 Διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης

Η διαδικασία με βάση την οποία καθορίζονται οι προτεραιότητες σε μια Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Είναι μία συμμετοχική διαδικασία κατά την οποία οι επιχειρήσεις, οι φορείς παροχής γνώσης (πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα), οι φορείς χρηματοδότησης και οι αρμόδιοι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα προσδιορίζουν μαζί τις προτεραιότητες της Στρατηγικής και αναπτύσσουν το κατάλληλο μείγμα πολιτικής για την υλοποίησή της.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για κάθε μία περιοχή προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης πραγματοποιήθηκαν ένα ή περισσότερα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 10 συναντήσεις επιχειρηματικής ανακάλυψης στους τομείς / υποτομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με ευρεία

συμμετοχή επιχειρήσεων, ερευνητικών και άλλων φορέων, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 26: Διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης στη Δυτική Ελλάδα

Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ (ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ)	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
1	ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ – ΠΡΟΗΓΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ	38	35	23
2	ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ – ΠΡΟΗΓΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ	35	28	14
2	ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ	17	14	19
3	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	5	5	20
4	ΥΠΕΡΤΡΟΦΕΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	27	7	4
5	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	7	13	6
6	ΚΗΠΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΥΠΟ ΚΑΛΥΨΗ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ	11	6	23
7	ΕΛΙΑ-ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	16	8	13
8	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	24	32	11
9	ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	12	9	21
ΣΥΝΟΛΟ		192	157	154

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι παρά το σχετικά μικρό μέγεθος του προϋπολογισμού του Θεματικού Στόχου 1 του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας και την έλλειψη προηγούμενης εμπειρίας σε διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, **ο απολογισμός της διαδικασίας επιχειρηματικής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κρίνεται ιδιαίτερα θετικός**. Οι λόγοι που συνηγορούν στην διαπίστωση αυτή είναι οι εξής:

- Για πρώτη φορά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εφαρμόστηκε μία συστηματική διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης.
- Πραγματοποιήθηκαν 10 εργαστήρια που κάλυψαν όλες τις περιοχές προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι ικανοποιητικός έως πολύ ικανοποιητικός (ανάλογα με το εργαστήριο). Σε όλα τα εργαστήρια υπήρξε μικρή ή μεγάλη συμμετοχή επιχειρήσεων.
- Τα συμπεράσματα από τα εργαστήρια αξιοποιήθηκαν για την προετοιμασία προκηρύξεων προς τις επιχειρήσεις για την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης. Συνεπώς οι δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠ Δυτική Ελλάδα κάλυψαν διαπιστωμένες ανάγκες της τοπικής οικονομίας.
- Σε όλες τις περιοχές προτεραιότητας, εκτός από μία (τον τουρισμό), εκδόθηκε προκήρυξη για τη χρηματοδοτική ενίσχυση σχεδίων έρευνας, ανάπτυξης & καινοτομίας.

5.3 Εφαρμογή περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Κατά την ΠΠ14-20 υπήρξαν καθυστερήσεις στην ενεργοποίηση δράσεων της περιφερειακής RIS3. Συνοπτικά αναφέρεται ότι μετά την έγκριση αυτής της έπρεπε να ακολουθηθεί η διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης» για την οποία απαιτήθηκε ένα εύλογο χρονικό διάστημα, λαμβάνοντας υπόψη και την παράμετρο ότι ήταν η πρώτη φορά που εφαρμόζονταν στη χώρα. Πέραν αυτού, με δεδομένο ότι βασική πηγή χρηματοδότησης της Στρατηγικής ήταν το ΕΣΠΑ 14-20, προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην ενεργοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (πχ. καθυστερήσεις στο ΠΣΚΕ, θεσμικά θέματα για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων, αιρεσιμότητες και αυτοδεσμεύσεις που έπρεπε να εκπληρωθούν κλπ.) επηρέασαν και την πρόοδο της εφαρμογής της RIS3.

Παρά τα ανωτέρω προβλήματα, η **μέχρι σήμερα πορεία υλοποίησης** των δράσεων της Περιφερειακής RIS3 **κρίνεται ικανοποιητική**.

Ανά Στόχο της περιφερειακής RIS3, η πορεία εφαρμογής της με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, έχει ως ακολούθως:

➤ Στόχος 1

Στον 1^ο Στόχο της περιφερειακής Στρατηγικής συμβάλλουν κατά κύριο λόγο δύο Προγράμματα του ΕΣΠΑ 14-20 (το ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 και το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία), καθώς και το Πρόγραμμα Ορίζοντας της ΕΕ. Ειδικότερα:

Ως προς το σκέλος του **Στόχου 1** που αφορά την προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις, τα κέντρα Ε&Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση (**συνδέεται με την Επ.Προτ. 1b του ΕΤΠΑ**) υποστηρίζεται από τα κάτωθι Προγράμματα:

ΕΠ «Δυτική Ελλάδα»: Εκδόθηκαν επτά (7) προκηρύξεις για τη χρηματοδότηση ερευνητικών έργων που καλύπτουν τους 4 από τους 5 τομείς προτεραιότητας της RIS (δεν εκδόθηκε πρόσκληση στο πλαίσιο του τομέα «Τουρισμός – Πολιτισμός»). Σημειώνεται ότι οι εν λόγω προκηρύξεις προέκυψαν από τη διαδικασία της «Επιχειρηματικής Ανακάλυψης». Στο πλαίσιο αυτών υποβλήθηκαν 110 προτάσεις π/υ υποβολής 21,8εκ.€ και **εντάχθηκαν 66 έργα συνολικής συγχρ. Δ.Δ. 13,9εκ.€** που υπερκαλύπτουν τον διαθέσιμο προϋπολογισμό της Επ.Προτ..

ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία»: Ερευνητικά έργα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» και των Ειδικών Δράσεων «Υδατοκαλλιέργειες - «Βιομηχανικά Υλικά» - «Ανοιχτή Καινοτομία στον Πολιτισμό» (Επ.Προτ. 1b).

Σε ότι αφορά τη δράση «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ», με

Πηγή: ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ, «Χάρτης των έργων της Δράσης «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»

βάση τα στοιχεία της ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συμμετέχει μέσω **267 έργων συνολικού π/υ 62,7 εκατ. Ευρώ και ΔΔ 50,5 εκατ. Ευρώ**. Η Περιφέρεια κατέχει την **4^η θέση** από την άποψη του αριθμού συμμετοχών στη δράση μετά τις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, και Κρήτης. **Συνεπώς η ερευνητική δραστηριότητα στην Περιφέρεια χαρακτηρίζεται ως πολύ σημαντική.**

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται η κατανομή των έργων εμφανίζεται ανά Τομέα Προτεραιότητας:

Πίνακας 27: Κατανομή έργων ΠΔΕ ανά Τομέα Προτεραιότητας της δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ»

Τομέας Προτεραιότητας	Αριθμός Έργων	Δημόσια Δαπάνη (€)	Προϋπολογισμός (€)
1-ΥΚΑ: Υλικά – Κατασκευές	20	4.231.456,98	5.406.590,77
2-ΤΠΔ: Τουρισμός Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες	28	5.160.509,20	6.026.324,49
3-ΑΓΡ: Αγροδιατροφή και Βιομηχανία τροφίμων	54	7.907.153,78	10.645.927,43
4-ΠΒΑ: Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη	22	4.234.188,13	4.658.228,59
5-ΥΦΑ: Υγεία και Φάρμακα	44	8.836.958,47	11.166.483,45
6-ΜΕΑ: Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα	9	1.720.284,34	1.898.668,09
7-ΕΝΕ: Ενέργεια	25	6.377.394,84	8.266.907,84
8-ΤΠΕ: Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών	65	12.036.017,28	14.670.705,54
ΣΥΝΟΛΟ:	267	50.503.963,02	62.739.836,20

Πηγή: ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ, «Χάρτης των έργων της Δράσης «ΕΡΕΥΝΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»

Διευκρινίζεται ότι το μεγαλύτερο τμήμα των ανωτέρω έργων αφορά περιπτώσεις συνεργασιών σε διαπεριφερειακό επίπεδο. Σε ότι αφορά τα έργα της δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» που υλοποιούνται αποκλειστικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας¹¹ ανέρχονται σε **32 έργα π/υ 19,8εκ.€** εκ των οποίων η συγχρ. ΔΔ ανέρχεται σε **13,1εκ.€**.

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά τις Ειδικές Δράσεις «Υδατοκαλλιέργειες - «Βιομηχανικά Υλικά» - «Ανοιχτή Καινοτομία στον Πολιτισμό» έχει ενταχθεί ένα έργο του Πανεπιστημίου Πατρών π/υ 0,2εκ.€ συγχρ. Δ.Δ.¹².

Μέσω των παραπάνω δύο ΕΠ 14-20 χρηματοδοτούνται αποκλειστικά στην Δυτική Ελλάδα περίπου 100 ερευνητικά έργα (Επ.Προτ. 1b) συνολικής συγχρ. ΔΔ της τάξης των 27εκ.€, τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της περιφερειακής RIS3, ενισχύουν την ερευνητική δραστηριότητα στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας και καλλιεργούν κουλτούρα συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.

Ως προς το σκέλος του **Στόχου 1** που αφορά ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των δυνατοτήτων αριστείας στον τομέα της Ε&Κ (**συνδέεται με την Επ.Προτ. 1α του ΕΤΠΑ**) υποστηρίζεται επαρκώς τόσο από το ΕΠΑνΕΚ στο πλαίσιο του «Ενδεικτικού Πολυετούς Σχεδίου Χρηματοδότησης των Εθνικών Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας», όσο και από τα προγράμματα του **Ορίζοντα 2020**. Σε ότι αφορά το ΕΠ Δυτική

¹¹ Πηγή: anapyxi.gov.gr (4.12.2023)

¹² Πηγή: anapyxi.gov.gr (4.12.2023)

Ελλάδα 2014-2020 δεν υπάρχει σχετική συμβολή καθώς η εν λόγω Επ.Προτ. έχει διαγραφεί από το Πρόγραμμα.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στη χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου Πατρών από το ΕΠΑνΕΚ στο πλαίσιο του «Ενδεικτικού Πολυετούς Σχεδίου Χρηματοδότησης των Εθνικών Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας». Το σχέδιο αυτό εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας για την κάλυψη της θεματικής εκ των προτέρων αιρεσιμότητας 1.2, η οποία αντιστοιχεί στην Επ.Προτ. 1α του ΕΤΠΑ¹³. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών είναι ο συντονιστής της ερευνητικής υποδομής “Food Innovation RI: Ερευνητική Υποδομή για την Ανάπτυξη Βιοδιεργασιών Τροφίμων και την Εκμετάλλευση Καινοτομιών”, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της αγροδιατροφής που είναι τομέας προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Τέλος, αναφορικά με τη συμμετοχή των φορέων της ΠΔΕ στα επιμέρους προγράμματα του **Ορίζοντα 2020**, τα οποία είναι σχετικά με τους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 28: Συμμετοχή των φορέων της Δυτικής Ελλάδας σε επιλεγμένα προγράμματα του Ορίζοντα 2020 τη χρονική περίοδο 2014-2020

Πρόγραμμα	Αριθμός Συμμετοχών σε έργα	% στο σύνολο των ελληνικών συμμετοχών	Εγκεκριμένη χρηματοδότηση ΕΕ (€)	% στο σύνολο της χρηματοδότησης ελληνικών οργανισμών
Secure, Clean and Efficient Energy	9	1,72%	4.233.841	3,0%
European Research Council	4	8,5%	1.814.113	3,9%
Future and Emerging Technologies	5	3,9%	1.986.198	3,4 %
Information & Communication Technologies	43	4,46%	22.465.112	6,28%
Europe in a changing world: Inclusive and Reflective Societies	3	1,4%	578.166	1,2%
Science with and for Society	3	2,8%	647.875	3,6%
ΣΥΝΟΛΟ	67		31.725.305	

Πηγή: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (<https://metrics.ekt.gr/eu-participation/publications>)

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι η συμμετοχή των φορέων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στον Ορίζοντα 2020 **είναι αξιόλογη**.

➤ Στόχος 2

Για την επίτευξη του **Στόχου 2** που αφορά στην επέκταση των ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και δικτύων για την ψηφιακή οικονομία, η ανάπτυξη νέων καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και η ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ στις περιοχές προτεραιότητας για την έξυπνη εξειδίκευση

¹³ Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (2016), Ενδεικτικό Πολυετές Σχέδιο Χρηματοδότησης των Εθνικών Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας, (Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles20203/ex-ante-1-2_Nov%202016%20V.11.pdf)

της ΠΔΕ, συμβάλλουν οι Επ.Προτ. 2b (Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ) και 2c (Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας) του ΘΣ2.

Στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας ο Στόχος 2 υποστηρίζεται μέσω 25 έργων προϋπολογισμού ΔΔ 7,7 εκατ. Ευρώ, εκ των οποίων 9 έργα π/υ 2,4 εκ.€ Δ.Δ. αφορούν ενίσχυση επιχειρήσεων για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό τους (Επ.Προτ. 2b) και 16 έργα π/υ 5,3 εκ.€ Δ.Δ. συνδέονται με ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από φορείς της δημόσιας διοίκησης (Επ.Προτ. 2c).

Στην επίτευξη του Στόχου 2, συμβάλλει και το ΕΠΑνΕΚ με μικρή χρηματοδότηση στο πλαίσιο της δράσης «Ψηφιακό Άλμα¹⁴» (η ΔΔ των ενταγμένων έργων για τη Δυτική Ελλάδα ανέρχεται σε 1,13εκ.€).

Τέλος, σημαντική κρίνεται η παρουσία της Περιφέρειας στο πρόγραμμα “Information & Communication Technologies” του Ορίζοντα 2020.

Γενική διαπίστωση είναι ότι ο Στόχος 2 της Περιφερειακής RIS3 στηρίζεται ικανοποιητικά σε χρηματοδοτικό επίπεδο στο πλαίσιο Προγραμμάτων της ΠΠ14-20. Τα παραπάνω έργα με την ολοκλήρωσή τους θα συμβάλλουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας.

➤ Στόχος 3

Για την επίτευξη του **Στόχου 3** που αφορά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας προσανατολισμένη στις τεχνολογικές, τομεακές και διατομεακές περιοχές προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ, συμβάλλουν οι Επ.Προτ. του ΘΣ3 (ΕΤΠΑ) και οι Επ.Προτ. 8iii και 8v του ΘΣ8 (ΕΚΤ).

Στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας οι δράσεις με τη μεγαλύτερη συμβολή στην στήριξη της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της περιφερειακής RIS3 συνδέονται με τις Επ.Προτ. 3a & 3d και αφορούν:

- Ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας νέων τουριστικών ΜΜΕ
- Ενίσχυση δημιουργικών επιχειρήσεων
- Ενίσχυση πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης
- Ενίσχυση της σύγχρονης μεταποίησης και της ανταγωνιστικότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων
- Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των ΜΜΕ

Επίσης, χρηματοδοτήθηκαν και δράσεις που έχουν οριζόντιο υποστηρικτικό χαρακτήρα (Επ.Προτ.3a & 3c) και συνακόλουθα επηρεάζουν και τους τομείς της περιφερειακής RIS3. Οι δράσεις αυτές αφορούν:

- Τη λειτουργία Μηχανισμού στήριξης της επιχειρηματικότητας.
- Την παροχή ρευστότητας σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από την πανδημία
- Τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε κεφάλαια μέσω του ΤΕΠΙΧ II

¹⁴ Πηγή: anaptyxi.gov.gr (4.12.2023)/ Ψηφιακό Άλμα - 7η τροποποίηση

Περισσότερα από 6.500 έργα του ΘΣ3 συνολικής ΔΔ της τάξης των 100εκ.€ στηρίζουν (με διαφορετικό βαθμό συμβολής) τον Στόχο 3 της Περιφερειακής RIS3.

Σημειώνεται ωστόσο ότι στο πλαίσιο του ΕΠ ΔΕ δεν ενεργοποιήθηκαν δράσεις που θα συνέβαλλαν στην αύξηση των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε επιχειρηματικούς σχηματισμούς (Επ.Προτ.3c), συνεπώς ως προς το σκέλος αυτό δεν καταγράφεται κάποια επίπτωση του ΕΠ ΔΕ.

Σε ότι αφορά στην συμβολή του ΘΣ8 του ΕΠ ΔΕ, στο πλαίσιο των Επ.Προτ. 8iii και 8v προκηρύχθηκε η κοινή δράση **«Επιχειρηματική Εκκίνηση Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας»** μέσω της οποίας χρηματοδοτούνται 90 έργα επιχειρηματικότητας π/υ ΔΔ 8,7 εκ.€ Δ.Δ. τα οποία συμβάλλουν στον Στόχο 3.

Τέλος, σημαντική συμβολή στην επίτευξη του Στόχου 3 έχει και το ΕΠΑνΕΚ, το οποίο χρηματοδοτεί πλήθος δράσεων στην Περιφέρεια. Παρακάτω αναφέρονται δράσεις του ΕΠΑνΕΚ οι οποίες εκτιμάται ότι έχουν συμβολή στην περιφερειακή RIS3:

- Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
- Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές
- Νεοφυής Επιχειρηματικότητα
- Ποιοτικός εκσυγχρονισμός
- Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο των ανωτέρω δράσεων χρηματοδοτούνται έργα στη Δυτική Ελλάδα συνολικής Δ.Δ. 56,7εκ.€ Δ.Δ..

➤ Στόχος 4

Σχετικά με την επίτευξη του **Στόχου 4**, ο οποίος αφορά τη βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας συμβάλλουν κατ' αρχήν δράσεις **που αφορούν την ίδρυση / αναβάθμιση τουριστικών επιχειρήσεων**. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω από το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας χρηματοδοτείται η δράση «Ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας νέων Τουριστικών ΜΜΕ», με προϋπολογισμό ενταγμένων έργων 16,2 εκ. ευρώ Δ.Δ.. Επιπλέον στην επίτευξη του Στόχου 4 συμβάλλουν και οι δύο δράσεις του ΕΠΑνΕΚ που αφορούν τουριστικές επιχειρήσεις με συνολικό προϋπολογισμό ενταγμένων έργων 21εκ.€ Δ.Δ.. Οι δράσεις αυτές είναι α) Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Νέων Τουριστικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και β) Ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων.

Στην επίτευξη του Στόχου 4 συμβάλλουν και δράσεις εκτός του ΑΠ1 του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας. Ειδικότερα δράσεις που εντάσσονται στους Θεματικούς Στόχους 4, 6 και 7 (ΑΠ2 και ΑΠ3) είναι δυνατό αυτό να θεωρηθεί ότι συμβάλλουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της ΠΔΕ. Στο πλαίσιο αυτό συνοπτικά αναφέρονται:

- **Ενίσχυση των πράσινων επιχειρήσεων ανακύκλωσης στη Δυτική Ελλάδα.** Η δράση χρηματοδοτείται από τους ΘΣ3 (Επ.Προτ.3α) και ΘΣ4 (Επ.Προτ.4b). Μέσω αυτής ενισχύονται 18 έργα, π/υ ΔΔ 2,3εκ.€ (εκ των οποίων 1,4εκ.€ στην 3α και 0,9εκ.€ στην 4b).
- **Ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων υποδομών** στο πλαίσιο του ΘΣ4/Επ.Προτ. 4c, στην οποία εντάχθηκαν 20 έργα, π/υ ΔΔ 33,2 εκ.€.
- **Προώθηση της χρήσης μεταφορικών μέσων φιλικών προς το περιβάλλον (ποδήλατα) στο πλαίσιο των Στρατηγικών ΒΑΑ (ΘΣ4/ Επ.Προτ.4e),** με 3 ενταγμένα έργα, π/υ ΔΔ 4εκ.€.
- **Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς** στο πλαίσιο του ΘΣ6/Επ.Προτ. 6c, μέσω της οποίας χρηματοδοτούνται 17 έργα π/υ ΔΔ 47,0 εκ.€.
- **Προστασία προστατευόμενων περιοχών (δίκτυο Natura)** στο πλαίσιο του ΘΣ6/Επ.Προτ. 6d, μέσω της οποίας χρηματοδοτούνται 5 έργα π/υ ΔΔ 4,4 εκ.€.
- **Αστική ανάπτυξη – αναπλάσεις** στο πλαίσιο του ΘΣ6/Επ.Προτ. 6e, μέσω της οποίας χρηματοδοτούνται 42 έργα π/υ ΔΔ 70,7 εκ.€ εκατ. Ευρώ.
- Τα έργα **οδικών, λιμενικών και σιδηροδρομικών υποδομών** στο πλαίσιο του ΘΣ7 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 7a,7b,7c (19 έργα 88,3εκ.€ ΔΔ), τα οποία ενισχύουν την προσβασιμότητα και την ενδοπεριφερειακή κινητικότητα στην Δυτική Ελλάδα, συμβάλλοντας έτσι στην βελτίωση της ελκυστικότητάς της.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι ο Στόχος 4 της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης υποστηρίζεται χρηματοδοτικά επαρκώς.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω στοιχεία, με βάση τις δράσεις που εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθούν εντός της τρέχουσας ΠΠ στο πλαίσιο του ΕΠ και του ΕΠΑΝΕΚ, καθώς και του Ορίζοντα 2020, προκύπτει ότι καλύπτονται και οι πέντε τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3, ο δε βαθμός επίτευξης των επιμέρους στόχων της Στρατηγικής, κρίνεται ικανοποιητικός.

5.4 Τελικές διαπιστώσεις

Από την προηγηθείσα ανάλυση διαπιστώνονται τα εξής:

- Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την ΠΠ14-20 διαμορφώθηκε μέσα από μια μακρά διαδικασία διαβούλευσης και συνεργασίας της Περιφέρειας με εκπροσώπους φορέων της δημόσιας διοίκησης, από τον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο και εκπροσώπους του οικονομικού χώρου (επιχειρήσεις, επιμελητήρια κλπ.).
- Η συνοχή της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας ως προς τη στόχευσή της (όραμα, τομείς προτεραιότητες, επιμέρους στόχοι) σε σχέση με τις δράσεις που ενεργοποιήθηκαν για την επίτευξη των στόχων είναι ισχυρή.
- Ο σχεδιασμός και η ενεργοποίηση δράσεων της περιφερειακής RIS έγινε από «κάτω προς τα πάνω» με βάση τις ανάγκες των επιχειρήσεων.
- Σε ότι αφορά τη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης, ήταν η πρώτη φορά που εφαρμόστηκε στην Περιφέρεια μία τέτοια συστηματική διαδικασία και υπό

αυτήν την οπτική, **ο βαθμός απόκρισης** από τους ενδιαφερόμενους (επιχειρήσεις, ερευνητικοί / ακαδημαϊκοί φορείς κλπ.) σε όλα τα επιμέρους στάδια (συμμετοχή στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης, διατύπωση καινοτόμων ιδεών, υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο προκηρύξεων για τη χρηματοδότηση έργων κλπ.) **κρίνεται υψηλός**. Τυχόν μειωμένο ενδιαφέρον σε επιμέρους τομείς (όπως του τουρισμού) δεν διαφοροποιεί τη γενική εικόνα ως προς την ανταπόκριση του τοπικού δυναμικού στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης.

- Ένα άλλο **σημείο προς βελτίωση** της Στρατηγικής ενόψει και της νέας ΠΠ21-2027 αφορά το σύστημα διακυβέρνησης και ειδικότερα την **συμπερίληψη της τέταρτης συνιστώσας της έλικας καινοτομίας δηλ. των Κοινωνικών Φορέων** στις διαδικασίες σχεδιασμού και επιχειρηματικής ανακάλυψης της RIS3.
- Σε επίπεδο **εφαρμογής**, η πορεία υλοποίησης της Περιφερειακής RIS3 **κρίνεται ικανοποιητική**.
- Δεδομένου ότι **βασική πηγή χρηματοδότησης** ήταν το ΕΣΠΑ2014-2020, προβλήματα που **παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της ενεργοποίησης** των σχετικών **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**, επέφεραν καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων και συνακόλουθα στην πορεία υλοποίησης της Στρατηγικής. Τα προβλήματα αυτά δεν ήταν τέτοιας φύσης που να επέφεραν ουσιαστικές αλλαγές στον βασικό σχεδιασμό της Στρατηγικής, αναδεικνύουν ωστόσο την **άμεση εξάρτηση της Στρατηγικής από την πορεία εφαρμογής των πηγών χρηματοδότησης** αυτής.
- Σε ότι αφορά τη **χρηματοδότηση της Περιφερειακής RIS3**, όπως έχει ήδη αναφερθεί, βασικός πυλώνας χρηματοδότησης είναι το **ΕΠ Δυτική Ελλάδα**. Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο αυτού συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της RIS3. Μεγαλύτερη συμβολή έχουν οι δράσεις του ΑΠ1 (ΘΣ1,ΘΣ2,ΘΣ3), ενώ ικανοποιητική κρίνεται και η συμβολή άλλων ΑΠ (κυρίως ΑΠ2/ΘΣ4, ΘΣ6 & ΑΠ3/ΘΣ7), οι οποίοι εξυπηρετούν παράλληλα και άλλες Στρατηγικές (πχ. περιβάλλον, κλίμα κλπ.).
- Επιπρόσθετα, διαπιστώνεται ότι πέραν του Περιφερειακού Προγράμματος, **σημαντική ήταν η συνεισφορά και άλλων Προγραμμάτων** με έμφαση στο **ΕΠΑνΕΚ 14-20** καθώς και στον **Ορίζοντα 2020**, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκαν έργα στην Περιφέρεια τα οποία κρίνεται ότι συμβάλλουν στους στόχους της RIS3. Σημειώνεται ωστόσο ότι **δεν καταγράφεται κάποια συστηματοποιημένη διαδικασία** αποτύπωσης της συμβολής λοιπών προγραμμάτων στην περιφερειακή RIS3, συνεπώς τα σχετικά συμπεράσματα ενέχουν έναν βαθμό υποκειμενικότητας. Η εν λόγω παράμετρος δεν αλλάζει τη γενική εικόνα (ότι δηλ. όντως υπήρξε συμβολή και από άλλα Προγράμματα στην επίτευξη των στόχων της Περιφερειακής RIS3), **αποτελεί ωστόσο ένα σημείο προς βελτίωση** για το σύστημα διακυβέρνησης της RIS3 στο πλαίσιο της νέας ΠΠ21-27.
- Ως προς τα **αποτελέσματα του επήλθαν από την υλοποίηση** της περιφερειακής RIS3 συνοψίζονται στα κάτωθι:
 - Αναπτύχθηκε κουλτούρα συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.
 - Κινητοποιήθηκε ο επιχειρηματικός τομέας ως προς την ενίσχυση της ερευνητικής του δραστηριότητας, συμβάλλοντας αφενός στην αύξηση συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στην ερευνητική δραστηριότητα

όπως αυτή εκφράζεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ, αφετέρου στην εμπορική αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων.

- Στηρίχθηκε ο ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων και δημοσίου τομέα. Επιχειρήσεις επένδυσαν σε ΤΠΕ για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους, ενώ αναπτύχθηκαν ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες από φορείς της δημόσιας διοίκησης.
- Ενισχύθηκε η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε τομείς της περιφερειακής RIS3, στηρίχθηκαν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες σε τομείς προτεραιότητας, ενισχύθηκε η ικανότητα προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρηματιών στο νέο αναπτυξιακό περιβάλλον της περιφέρειας.
- Υλοποιήθηκαν δράσεις που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της Περιφέρειας και συνακόλουθα την επισκεψιμότητα σε αυτήν.

6 Σύνθεση Ευρημάτων

Βάσει των όσων παρουσιάστηκαν στις προηγούμενες ενότητες, σημειώνονται τα κάτωθι:

- Το ΕΠ Δυτική Ελλάδα εγκρίθηκε το 2014 με συνολική Δ.Δ. 490.985.732€. Η τελική διαθέσιμη Δ.Δ. του ΕΠ ανέρχεται σε 449.335.884€. Η μείωση της ΔΔ έγινε το 2020 και οφειλόταν στην ανάγκη ανακατεύθυνσης των πόρων του ΕΣΠΑ 14-20 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid19 στην ελληνική οικονομία (ειδικότερα, πόροι του ΕΠ όπως και των υπολοίπων περιφερειακών ΕΠ μεταφέρθηκαν στο ΕΠΑνΕΚ για την χρηματοδότηση δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας).
- Το ΕΠ Δυτικής Ελλάδας είναι πολυθεματικό και πολυταμειακό. Ειδικότερα, καλύπτει σχεδόν το σύνολο των Θεματικών Στόχων της Ευρώπης 2020 (με εξαίρεση τον Θ.Σ.11) και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- Μέσω του Περιφερειακού ΕΠ υποστηρίζεται πλήθος εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών και σχεδίων όπως (ενδεικτικά) η Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική, στρατηγικές και σχέδια σχετικά με το Περιβάλλον και το Κλίμα (όπως εθνικό και περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών κλπ.), οι χωρικές Στρατηγικές του Προγράμματος (ΟΧΕ/ ΒΑΑ), η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας & του Κοινωνικού Αποκλεισμού κλπ..
- Το ΕΠ περιλαμβάνει πέντε Στρατηγικούς Στόχους, κάθε ένας εκ των οποίων εξυπηρετείται από έναν Άξονα Προτεραιότητας. Συνολικά διαρθρώνεται σε επτά Άξονες Προτεραιότητας, εκ των οποίων οι πέντε (5) είναι θεματικοί και δύο (2) Άξονες που αφορούν στην Τεχνική Υποστήριξη του Προγράμματος. Ειδικότερα:
 - ο ΑΠ1 συνδέεται με την έρευνα, καινοτομία, ΤΠΕ, επιχειρηματικότητα, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.1, Θ.Σ.2, Θ.Σ.3). Είναι ο Άξονας με τη 2η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα (24,1%, ήτοι 108,4εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.) και αποτελεί βασικό πυλώνα χρηματοδότησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
 - ο ΑΠ2 συνδέεται με το περιβάλλον, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει τρεις Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.4, Θ.Σ.5, Θ.Σ.6). Είναι ο Άξονας με τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο Πρόγραμμα (30,6%, ήτοι 137,7εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.), εξυπηρετεί στρατηγικές σχετικές με το περιβάλλον και το κλίμα, ενώ αποτελεί βασικό πυλώνα χρηματοδότησης των τεσσάρων χωρικών Στρατηγικών του Προγράμματος.
 - ο ΑΠ3 συνδέεται με τις μεταφορικές υποδομές καθώς και υποδομές δικτύων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει έναν Θεματικό Στόχο (Θ.Σ.7). Είναι ο 4ος σε χρηματοδοτική βαρύτητα Άξονας του Προγράμματος (11,9%, ήτοι 53,6εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.). Καλύπτει τις ανάγκες της Περιφέρειας σε οδικές, λιμενικές και σιδηροδρομικές μεταφορές, ενώ χρηματοδοτεί σχετικές παρεμβάσεις (οδικές, σιδηροδρομικές) και στο πλαίσιο των χωρικών

Στρατηγικών του Προγράμματος. Επίσης, μέσω του εν λόγω Άξονα ξεκίνησε η προσπάθεια διεύθυνσης του δικτύου φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα.

- ο Ο ΑΠ4 συνδέεται με το ανθρώπινο δυναμικό με έμφαση στην κοινωνική ένταξη, συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ και περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.8, Θ.Σ.9). Είναι ο 3ος από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας Άξονας στο Πρόγραμμα (21,4%, ήτοι 96,2εκ.€ προγραμματική Δ.Δ.) και ο μοναδικός θεματικός Άξονας που στηρίζεται από το ΕΚΤ (ο άλλος αφορά την ΤΒ). Μέσω του ΑΠ4 και κυρίως του Θ.Σ.9 υποστηρίζονται η περιφερειακή και εθνική στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, ενώ συμβολή καταγράφεται και στην περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (μέσω του Θ.Σ.8) ως προς το σκέλος που συνδέεται με το ανθρώπινο δυναμικό.
- ο Ο ΑΠ5 συνδέεται με υποδομές στους τομείς Υγεία, Πρόνοια και Εκπαίδευση, συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Στόχους (Θ.Σ.9, Θ.Σ.10). Είναι ο 5ος από άποψη χρηματοδοτικής βαρύτητας Άξονας στο Πρόγραμμα (10,2%, ήτοι 46εκ.€).
- ο Οι Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7 χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ, αντίστοιχα και αποτελούν την Τεχνική Βοήθεια του ΕΠ. Η συνολική χρηματοδοτική βαρύτητα των Αξόνων της ΤΒ στο Πρόγραμμα ανέρχεται σε 1,6% (ήτοι 7,4εκ.€ ΔΔ εκ των οποίων 1εκ.€ αφορά την ΤΒ του ΕΚΤ και 6,4εκ.€ την ΤΒ του ΕΤΠΑ).
- Το ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014 – 2020 βρίσκεται στο τελικό στάδιο εφαρμογής του (λήξη επιλεξιμότητας δαπανών: 31/12/2023). Όπως είναι αναμενόμενο ο βαθμός ενεργοποίησης κατά το τελευταίο έτος υλοποίησης του Προγράμματος είναι πολύ υψηλός. Παράλληλα έχει ήδη ξεκινήσει η εφαρμογή της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και δη του νέου Περιφερειακού Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό ένας αριθμός έργων που ξεκίνησαν/ ωρίμασαν την ΠΠ2014-2020 (στο πλαίσιο του ΕΠ ΔΕ) προβλέπεται να υλοποιηθούν/ χρηματοδοτηθούν από το νέο Περιφερειακό Πρόγραμμα 2021-2027.
- Σε ότι αφορά την πορεία υλοποίησης του ΕΠ, συνοπτικά αναφέρονται τα εξής (στοιχεία ΟΠΣ 24/10/2023):
 - ο Στο κλείσιμο του Προγράμματος προβλέπεται να συμπεριληφθούν 7.074 έργα με π/υ 659,13 εκ.€ Δ.Δ. (146,7% της ΔΔ του ΕΠ)
 - ο Οι νομικές δεσμεύσεις (ΝοΔε) των έργων αυτών ανέρχονται στο 131,84% της ΔΔ του ΕΠ (592,4εκ.€).
 - ο Η απορρόφηση (πληρωμές) ανέρχεται στο 94% της ΔΔ του ΕΠ (422,3εκ.€).
- Κατά το κλείσιμο της ΠΠ2014-2020 αναμένεται υπερκάλυψη της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης του ΕΠ (συνολικά αλλά και σε επίπεδο Ταμείων). Συνεπώς αναμένεται πλήρης επίτευξη των οικονομικών στόχων του ΕΠ.
- Σε ότι αφορά τους στόχους σε επίπεδο φυσικού αντικείμενου, σε γενικές γραμμές (πλην ελάχιστων περιπτώσεων που όμως δεν αλλάζουν τη γενική εικόνα) υλοποιήθηκαν οι δράσεις που είχαν αρχικά σχεδιαστεί και αναμένεται ανάλογη θετική επίτευξη και σε επίπεδο δεικτών εκροών.
- Από την έναρξη της εφαρμογής του ΕΠ και καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης αυτού, υπήρξαν παράγοντες που επηρέασαν τις επιδόσεις του σε μικρό ή και σημαντικό βαθμό. Ενδεικτικά αναφέρονται η καθυστέρηση στη σύγκληση της ΕπΠα και στην έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, οι αιρεσιμότητες που έπρεπε να

εκπληρωθούν για την ενεργοποίηση δράσεων, τα προβλήματα στη λειτουργία του ΠΣΚΕ, οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, επιμέρους ζητήματα σε θεματικούς τομείς του ΕΠ όπως η διαδικασία της «επιχειρηματικής ανακάλυψης» προκειμένου να εξειδικευθούν δράσεις στο πλαίσιο της Περιφερειακής RIS3, στην επίλυση θεμάτων μεταξύ Περιφερειακών Διαχειριστικών Αρχών και Κεντρικών Υπηρεσιών σε επιμέρους τομείς, η ανάγκη διαμόρφωσης του πλαισίου εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, κλπ.. Επίσης, την τελευταία τριετία εφαρμογής του ΕΠ υπήρξαν αρνητικές μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον αυτού (εμφάνιση της πανδημίας covid-19 το 2020 και η ενεργειακή κρίση), οι οποίες και επηρέασαν τον προγραμματισμό αλλά και την πρόοδο της υλοποίησής του.

- Σε ότι αφορά προτάσεις βελτίωσης του σχεδιασμού του ΕΠ, δεδομένου ότι διανύει το τελευταίο έτος εφαρμογής, έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην διασφάλιση της αποτελεσματικής ολοκλήρωσης αυτού στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020. Στόχος είναι να επιτευχθεί η μέγιστη απορρόφηση των διατιθέμενων κοινοτικών πόρων και ταυτόχρονα να αποφευχθούν οι υπερβολικές υπερδεσμεύσεις πόρων, οι οποίες επιβαρύνουν το αμιγώς εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Διαπιστώνεται ότι σχεδόν σε όλους τους Άξονες του ΕΠ υπάρχουν αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό:
 - Κρίνεται αναγκαία η ανακατανομή πόρων του Προγράμματος μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας αλλά και μεταξύ των επιμέρους διακριτών δομικών τμημάτων εντός των Αξόνων Προτεραιότητας (Θ.Σ., Επ.Προτ., πεδίων παρέμβασης) με στόχο τη αντιμετώπιση των αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών ορισμένων Επ.Προτ. ή/ και κατηγοριών δράσεων. Γενικά διαφαίνεται ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης των ΑΠ2 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 4c και 6c, ΑΠ4 και ειδικότερα των Επ.Προτ. 8i και 9iv, ΑΠ5 και ειδικότερα της Επ.Προτ.10a. Επίσης και εντός του ΑΠ1 κρίνεται σκόπιμο να γίνει περιορισμένης έκτασης ανακατανομή πόρων, μεταξύ Επ.Προτ..
 - Δύο Επ.Προτ. του Προγράμματος, για διαφορετικούς λόγους δεν αναμένεται να συμμετάσχουν στο κλείσιμο του ΕΠ. Ειδικότερα, η 4a η οποία δεν έχει ενεργοποιηθεί (με την έννοια να έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση) & 9v της οποίας τα ενταγμένα έργα θα μεταφερθούν στο σύνολό τους στο νέο Πρόγραμμα της Περιφέρειας για την ΠΠ21-27. Συνεπώς οι εν λόγω Επ.Προτ. μπορούν να διαγραφούν και οι πόροι τους να στηρίξουν άλλες Επ.Προτ..
 - Σε κάθε περίπτωση οι αλλαγές είναι περιορισμένης έκτασης και δεν αλλοιώνουν τη γενική στρατηγική του Προγράμματος.
- Σε ότι αφορά τη λογική παρέμβασης του ΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη τις δράσεις που τελικά ενεργοποιήθηκαν σε σχέση με τις ανάγκες που είχαν αναδειχθεί και τους ειδικούς στόχους και δείκτες που είχαν τεθεί σημειώνονται τα εξής:
 - Γενική διαπίστωση είναι ότι όλα σχεδόν τα έργα τα οποία εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των επιμέρους δομικών επιπέδων του ΕΠ διαφαίνεται ότι συνάδουν με τη λογική παρέμβασης.
 - Τα έργα σε γενικές γραμμές παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τους ειδικούς στόχους, συμβάλλουν στην κάλυψη των διαπιστωμένων αναγκών και εξυπηρετούν τους δείκτες που έχουν τεθεί.

- Τυχόν καθυστερήσεις, αστοχίες κλπ. που υπήρξαν κατά την εφαρμογή του ΕΠ, δεν αναιρούν τη συνολική συνάφεια των δράσεων με τη λογική παρέμβασης, οφείλονται σε εγγενείς αδυναμίες του πολυεπίπεδου σχεδιασμού (π.χ. γραφειοκρατία, δυσχέρεια συντονισμού εμπλεκόμενων φορέων) σε συνδυασμό με συγκυρίες οι οποίες συνιστούν ακραίες έκτακτες καταστάσεις (όπως η εμφάνιση της πανδημίας του covid19 και η ενεργειακή κρίση).
- Οι παρεμβάσεις που ενεργοποιήθηκαν στο Πρόγραμμα συμβάλλουν στη Στρατηγική Ευρώπη 2020. Ειδικότερα, καλύπτουν το σύνολο των Προτεραιοτήτων και Στόχων της Στρατηγικής Ε2020 και συμβάλλουν στην επίτευξη των επιμέρους στόχων που έχουν τεθεί σε εθνικό επίπεδο.
- Όσον αφορά τη συνεισφορά του ΕΠ στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή Αδριατικής και Ιονίου (EUSAIR), καταγράφεται δυσκολία στον εντοπισμό έργων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 14-20 που να είναι σύμφωνα με τη στόχευση της EUSAIR και να πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο Σχέδιο Δράσης αυτής. Ωστόσο, στο ΕΠ έχουν ενταχθεί έργα τα οποία από τη φύση τους συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου της EUSAIR και είναι δυνατό να συνδεθούν με ένα (ή και περισσότερους) από τους τέσσερις πυλώνες. Στο πλαίσιο αυτό διαπιστώνεται ότι η κύρια συμβολή του ΕΠ είναι στον Πυλώνα 2 (Σύνδεση της περιοχής) της Eusaïr και ειδικότερα στον θεματικό τομέα «Θαλάσσιες μεταφορές», ενώ συνεισφορά καταγράφεται και στον Πυλώνα 3 (Ποιότητα περιβάλλοντος) σε ότι αφορά το θαλάσσιο περιβάλλον και την βιοποικιλότητα.
- Σε ότι αφορά τα βασικά επιτεύγματα του ΕΠ συνοπτικά αναφέρονται:
 - Παρασχέθηκε σημαντική οικονομική υποστήριξη μέσω του ΕΠ (κυρίως μέσω επιχορηγήσεων και δευτερευόντως μέσω δανείων) προς τον επιχειρηματικό ιστό της Περιφέρειας για την προαγωγή της ερευνητικής του δραστηριότητας, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητάς του.
 - Υποστηρίχθηκαν δημόσιοι φορείς για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, βελτιώνοντας έτσι τις επιδόσεις της Περιφέρειας σε ότι αφορά τις παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις και παράλληλα ενισχύοντας τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών του δημοσίου.
 - Υποστηρίχθηκε η Περιφέρεια για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σε έναν πολύ ιδιαίτερης σημασίας τομέα όπως είναι αυτός του Περιβάλλοντος. Ειδικότερα, υλοποιήθηκε πλήθος δράσεων που συνέβαλλε:
 - Στην βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στον δημόσιο και οικιακό τομέα, καθώς και του ενεργειακού αποτυπώματος επιχειρήσεων της Περιφέρειας.
 - Στην προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον μορφών μεταφορών.
 - Στην θωράκιση της Περιφέρειας έναντι κινδύνων και φυσικών καταστροφών (έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, εξοπλισμός πυροσβεστικού σώματος).
 - Στην ορθολογική διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και των υδάτων (πόσιμο και μη νερό).

- Στην ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, στην προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς και στην αναζωογόνηση περιοχών.
- Στον τομέα των μεταφορών, υποστηρίχθηκε ένα ευρύ φάσμα υποδομών (όπως οδικές, λιμενικές, σιδηροδρομικές, υποδομές ΔΕΔ-Μ), οι οποίες ενισχύουν τη γεωγραφική θέση της Περιφέρειας τόσο στο πλαίσιο του Διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, όσο και εντός του Ελλαδικού χώρου, παρέχοντας ασφάλεια και ταχύτητα στις μεταφορές, πρόσβαση σε αστικά, εμπορευματικά, παραγωγικά, τουριστικά και πολιτιστικά κέντρα της Περιφέρειας, και γενικότερα συμβάλλουν στη βελτίωση της ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής κινητικότητας.
- Μέσω του ΕΠ 14-20 ξεκίνησε η προσπάθεια διείσδυσης του Φυσικού Αερίου στη Δυτική Ελλάδα. Η παρέμβαση αυτή, η οποία ξεκίνησε την ΠΠ14-20 και θα ολοκληρωθεί την επόμενη προγραμματική περίοδο, θα αναβαθμίσει ενεργειακά την Περιφέρεια.
- Υποστηρίχθηκε το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας κυρίως ως προς τη διάσταση της κοινωνικής ένταξης με αποτέλεσμα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ενδεικτικά:
 - Διαμορφώθηκαν οι συνθήκες για άτομα (κυρίως γυναίκες) που βαρύνονταν με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών και αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας, ώστε να συμμετάσχουν σε ενέργειες που θα τους έδιναν τη δυνατότητα να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.
 - Στηρίχθηκε η λειτουργία πλήθους κοινωνικών δομών σε όλη την Περιφέρεια για την παροχή ποιοτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών προς ευάλωτες ομάδες. Πρόκειται για δομές όπως Κέντρα Κοινότητας, Δομές Αστέγων, Δομές Στήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, Κέντρα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας. Επίσης, ελήφθη μέριμνα για την πρόσβαση σε αυτών ειδικών ομάδων του πληθυσμού όπως οι Ρομά (λειτουργία Παραρτημάτων Ρομά σε επιλεγμένα Κέντρα Κοινότητας, παροχή υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/ Κέντρα Ένταξης Μεταναστών).
 - Παρασχέθηκε εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη σε μαθητές ΑμεΑ ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, παρέχοντας τη δυνατότητα ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση.
 - Υποστηρίχθηκε ο τομέας της Υγείας και η πρόσβαση σε αυτόν από τις ευπαθείς ομάδες. Συνοπτικά αναφέρεται η λειτουργία TOMY, δράσεις για την ψυχική υγεία, καθώς και για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων. Επίσης, αναφέρεται η ενίσχυση Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID19).
- Τέλος, αναφέρεται η χρηματοδότηση υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίες συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική

ανάπτυξη και περιορίζουν τις ανισότητες πρόσβασης που πληθυσμού στις σχετικές παρεχόμενες υπηρεσίες.

- Όσον αφορά την ανάλυση των επιπτώσεων και εν γένει την προστιθέμενη αξία από την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ, σημειώνονται τα κάτωθι:
 - Από έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε σε Δικαιούχους έργων στους θεματικούς τομείς Μεταφορές, Περιβάλλον, Υποδομές Υγείας, Πρόνοιας και Εκπαίδευσης, επιβεβαιώθηκε η σημασία του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας ως μοναδική πηγή χρηματοδότησης για την υλοποίηση των έργων των εν λόγω τομέων.
 - Όσον αφορά τις επιπτώσεις των έργων μεταφορών:
 - Στις άμεσες επιπτώσεις τους καταγράφεται η βελτίωση της ασφάλειας και η μείωση του χρόνου και του κόστους μετακίνησης και η αύξηση της συνδεσιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με την υπόλοιπη Ελλάδα, διευκολύνοντας τη μεταφορική κίνηση επιβατών και εμπορευμάτων/φορτίων από και προς αυτήν.
 - Ως έμμεση συνέπεια, η υλοποίηση των έργων μεταφορών ενισχύει την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, κυρίως στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου και της μεταποίησης.
 - Η αύξηση του περιβαλλοντικού φορτίου στις εξυπηρετούμενες/επηρεαζόμενες από τα έργα περιοχές, δεν φαίνεται να αποτελεί σημαντική αρνητική επίπτωση, ούτε επίσης η διάρρηξη του αστικού και περιαστικού χώρου των περιοχών έδρασής τους.
 - Ως προς τις επιπτώσεις των έργων περιβάλλοντος:
 - Η υλοποίηση των εν λόγω έργων συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, της χερσαίας και θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας της Περιφέρειας.
 - Τα έργα διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων, πέρα από την άμεση συμβολή τους στην εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων, συμβάλλουν εμμέσως στην προστασία των επιφανειακών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
 - Όσον αφορά τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης και καθαρών αστικών μεταφορών, η υλοποίησή τους συμβάλλει στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂.
 - Αναφορικά με τα έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και φυσικών καταστροφών, συμβάλλουν στην προστασία των κατοίκων αλλά και του αστικού-περιαστικού και φυσικού τοπίου από φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, πυρκαγιές, κτλ).
 - Σε ό,τι αφορά τα έργα προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης φυσικής κληρονομιάς και αναβάθμισης αστικού κα περιαστικού περιβάλλοντος, πέρα από την αναβάθμιση και την ανάδειξη του αστικού, περιαστικού και φυσικού τοπίου, στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις από την υλοποίηση τους καταγράφονται η αύξηση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μέσω της δημιουργίας πόλων έλξης (τουριστικούς, πολιτισμικούς, φυσικούς), τονώνοντας με αυτόν τον τρόπο την τουριστική δραστηριότητα και την τοπική οικονομία.

- Ως προς το κόστος υλοποίησης των έργων, αυτό φαίνεται να δικαιολογείται από τον αριθμό των ωφελούμενων από τα έργα αυτά, καθώς και την προστιθέμενη αξία, κοινωνική και οικονομική, που δημιουργούν.
- Σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις των υποδομών υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης:
 - Η σημαντικότερη συμβολή των έργων υγείας είναι η διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο και η μείωση του κόστους περίθαλψης.
 - Τόσο τα έργα υγείας όσο και πρόνοιας, ενισχύουν το σύστημα υγείας και πρόνοιας, ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει σε μια ενδεχόμενη μελλοντική υγειονομική κρίση.
 - Αποκλειστικά τα έργα πρόνοιας, αυτά συμβάλλουν στη φροντίδα των ευπαθών ομάδων, ενώ μακροπρόθεσμα βοηθούν τους ωφελούμενους τους στη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική φροντίδα και άρα στην αποϊδρυματοποίησή τους.
 - Τα έργα υποδομών εκπαίδευσης, διασφαλίζουν την κάλυψη των αναγκών του μαθητικού πληθυσμού της Περιφέρειας (προσβασιμότητα για ΑΜΕΑ, υποδομές εκπαίδευσης και εξοπλισμός εκπαίδευσης), ενώ συμβάλλουν και στη συγκράτηση του μαθητικού πληθυσμού στις περιοχές τις οποίες εξυπηρετούν, ειδικά αν πρόκειται για ορεινές ή απομακρυσμένες από αστικά κέντρα περιοχές.
 - Στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των έργων υποδομών παιδείας συγκαταλέγεται επίσης η αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
 - Όλα τα υλοποιημένα έργα που ανήκουν στον εν λόγω θεματικό τομέα συνεισφέρουν στην άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.
 - Αντίστοιχα με τις υποδομές περιβάλλοντος, το κόστος υλοποίησης των έργων εκπαίδευση δικαιολογείται από τον υψηλό αριθμό ωφελούμενων, αλλά και από την κοινωνική προστιθέμενη αξία που δημιουργούν.
- Τέλος, αναφορικά με το ειδικό θέμα της αξιολόγησης το οποίο συνδέονταν με την περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης σημειώνονται τα εξής:
 - Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την ΠΠ14-20 διαμορφώθηκε μέσα από μια μακρά διαδικασία διαβούλευσης και συνεργασίας της Περιφέρειας με εκπροσώπους φορέων της δημόσιας διοίκησης, από τον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο και εκπροσώπους του οικονομικού χώρου (επιχειρήσεις, επιμελητήρια κλπ.).
 - Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης, ήταν η πρώτη φορά που εφαρμόστηκε στην Περιφέρεια ως συστηματική διαδικασία και υπό αυτήν την οπτική, ο βαθμός απόκρισης από τους ενδιαφερόμενους (επιχειρήσεις, ερευνητικοί / ακαδημαϊκοί φορείς κλπ.) σε όλα τα επιμέρους στάδια (συμμετοχή στα εργαστήρια επιχειρηματικής ανακάλυψης, διατύπωση

καινοτόμων ιδεών, υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο προκηρύξεων για τη χρηματοδότηση έργων κλπ.) κρίνεται υψηλός. Τυχόν μειωμένο ενδιαφέρον σε επιμέρους τομείς δεν διαφοροποιεί τη γενική εικόνα ως προς την ανταπόκριση του τοπικού δυναμικού στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης.

- Σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση της Περιφερειακής RIS3, βασικός πυλώνας χρηματοδότησης είναι το ΕΠ Δυτική Ελλάδα. Οι παρεμβάσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο αυτού συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της RIS3. Μεγαλύτερη συμβολή έχουν οι δράσεις του ΑΠ1 (ΘΣ1,ΘΣ2,ΘΣ3), ενώ ικανοποιητική κρίνεται και η συμβολή άλλων ΑΠ (κυρίως ΑΠ2/ ΘΣ4, ΘΣ6 & ΑΠ3/ΘΣ7), οι οποίοι εξυπηρετούν παράλληλα και άλλες Στρατηγικές (πχ. περιβάλλον, κλίμα κλπ.). Επιπρόσθετα, διαπιστώνεται ότι πέραν του Περιφερειακού Προγράμματος, σημαντική ήταν η συνεισφορά και άλλων Προγραμμάτων με έμφαση στο ΕΠΑνΕΚ 14-20 καθώς και στον Ορίζοντα 2020, μέσω των οποίων χρηματοδοτήθηκαν έργα στην Περιφέρεια τα οποία κρίνεται ότι συμβάλλουν στους στόχους της RIS3.
- Σε επίπεδο εφαρμογής, η γενική πορεία υλοποίησης της Περιφερειακής RIS3 κρίνεται ικανοποιητική. Προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της ενεργοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 14-20 (με έμφαση σε αυτό της Δυτικής Ελλάδας), επέφεραν καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων και συνακόλουθα στην πορεία υλοποίησης της Στρατηγικής. Η παράμετρος αυτή αναδεικνύει την άμεση εξάρτηση της Στρατηγικής από την πορεία εφαρμογής των πηγών χρηματοδότησης αυτής.
- Ως προς τα αποτελέσματα του επήλθαν από την υλοποίηση της περιφερειακής RIS3 συνοψίζονται στα κάτωθι:
 - Αναπτύχθηκε κουλτούρα συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.
 - Κινητοποιήθηκε ο επιχειρηματικός τομέας ως προς την ενίσχυση της ερευνητικής του δραστηριότητα, συμβάλλοντας αφενός στην αύξηση συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στην ερευνητική δραστηριότητα όπως αυτή εκφράζεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ, αφετέρου στην εμπορική αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων.
 - Στηρίχθηκε ο ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων και δημοσίου τομέα. Επιχειρήσεις επένδυσαν σε ΤΠΕ για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους, ενώ αναπτύχθηκαν ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες από φορείς της δημόσιας διοίκησης.
 - Ενισχύθηκε η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε τομείς της περιφερειακής RIS3, στηρίχθηκαν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες σε τομείς προτεραιότητας, ενισχύθηκε η ικανότητα προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρηματιών στο νέο αναπτυξιακό περιβάλλον της περιφέρειας.
 - Υλοποιήθηκαν δράσεις που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της Περιφέρειας και συνακόλουθα την επισκεψιμότητα σε αυτήν.

7 Παράρτημα

I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

II. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

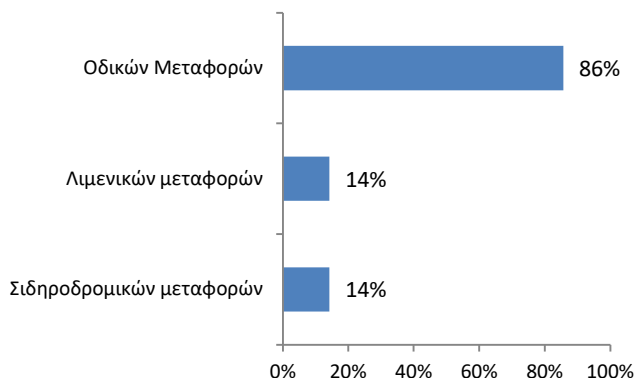
**III. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Ι. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

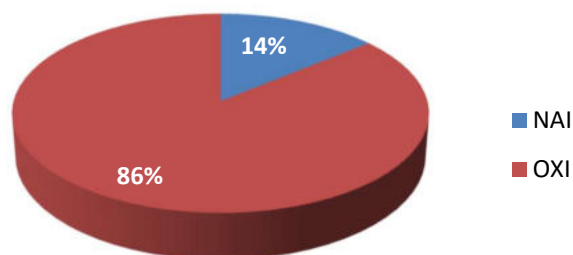
Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

1. Το έργο ή τα έργα στο/στα οποίο/α είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε, σε ποιον τύπο υποδομών συγκαταλέγεται/ονται;

(Η απάντησή σας δύναται να αφορά σε περισσότερες από μία επιλογές)

2. Εάν η υλοποίησή του/τους δεν είχε χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020», θεωρείτε ότι θα ήταν εφικτή η χρηματοδότησή του/τους από κάποια άλλη πηγή;

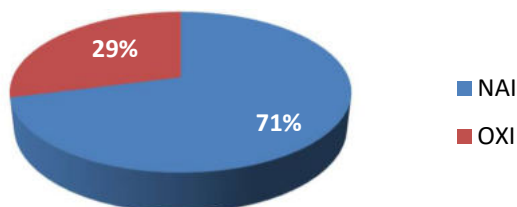

3. Εάν η απάντησή σας στο προηγούμενο ερώτημα είναι ΝΑΙ, αναφέρετε ποια:

- Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»

Β. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

4. Υπήρξαν προβλήματα κατά την ενεργοποίηση/υλοποίηση του/των παραπάνω έργου/ων;

5. Εάν η απάντησή σας στην παραπάνω ερώτηση είναι ΝΑΙ, ποια από τις παρακάτω αιτίες θεωρείτε σημαντική για τη δημιουργία των προβλημάτων αυτών;

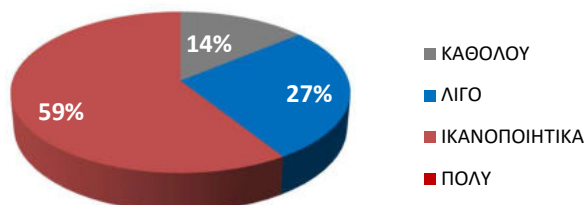
(Η απάντηση δύναται να αφορά σε περισσότερες από μία επιλογές)

Γ. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ/ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

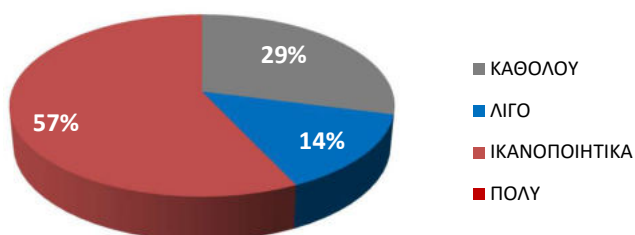
Η υλοποίηση του έργου ή των έργων που είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε:

6. Αυξάνει/ουν τη διασύνδεση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με την υπόλοιπη ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά;

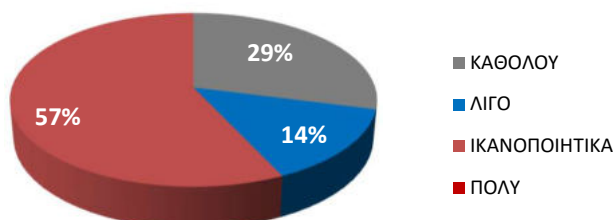
(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

7. Αυξάνει/ουν τη μεταφορική κίνηση επιβατών από και προς την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

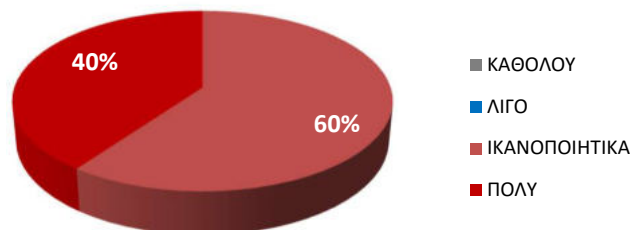
8. Αυξάνει/ουν τη μεταφορά εμπορευμάτων/προϊόντων από και προς την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

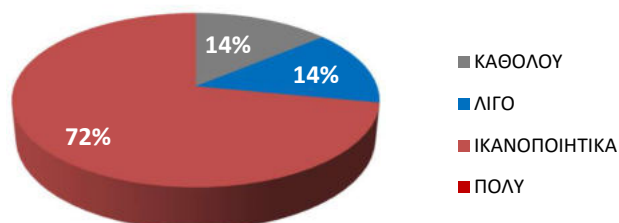

9. Συμβάλλει/ουν στην άμβλυνση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και στην ασφάλεια του οδικού δικτύου των ευρύτερων περιοχών στις οποίες εδράζεται/ονται;

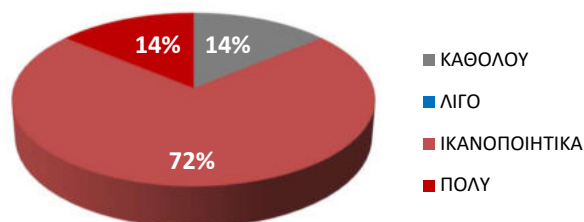
(Αφορά μόνο Δικαιούχους παρεμβάσεων Οδικών μεταφορών)

10. Συμβάλλει/ουν στην αύξηση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

11. Συμβάλλει/ουν στην έλξη-δημιουργία επιχειρηματικής δραστηριότητας;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

12. Αν ναι, σε ποιον/ους τομέα/είς;

- Μεταποίηση, υπηρεσίες, εμπόριο, τουρισμός

13. Άλλη σημαντική θετική επίπτωση (αναφέρετε)

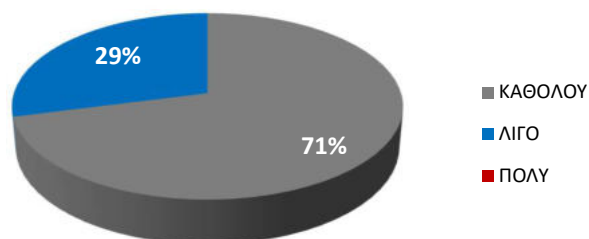
(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

- Βελτίωση της οδικής ασφάλειας, μείωση του χρόνου μετακινήσεων.
- Αναβάθμιση ευρύτερου περιβάλλοντος.
- Ασφαλείς κυκλοφοριακές συνθήκες για πεζούς και οχήματα.

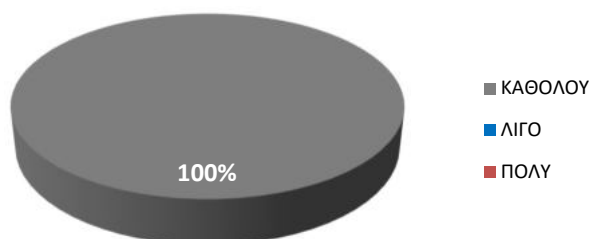
Ως αρνητικές επιπτώσεις, θεωρείτε ότι η υλοποίηση του έργου ή των έργων των οποίων είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε:

14. Δημιουργεί/ουν επιπλέον περιβαλλοντικό φορτίο (π.χ. εκπομπές CO₂, ηχορύπανση, κτλ.) στην/στις ευρύτερη/ες περιοχή/ές στις οποίες εδράζεται/ονται;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

15. Διαρρηγνύει/ουν το αστικό και περιαστικό περιβάλλον των περιοχών στις οποίες εδράζεται/ονται;

(Αφορά μόνο Δικαιούχους παρεμβάσεων Οδικών και Σιδηροδρομικών μεταφορών)

16. Άλλη σημαντική αρνητική επίπτωση (αναφέρετε)

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

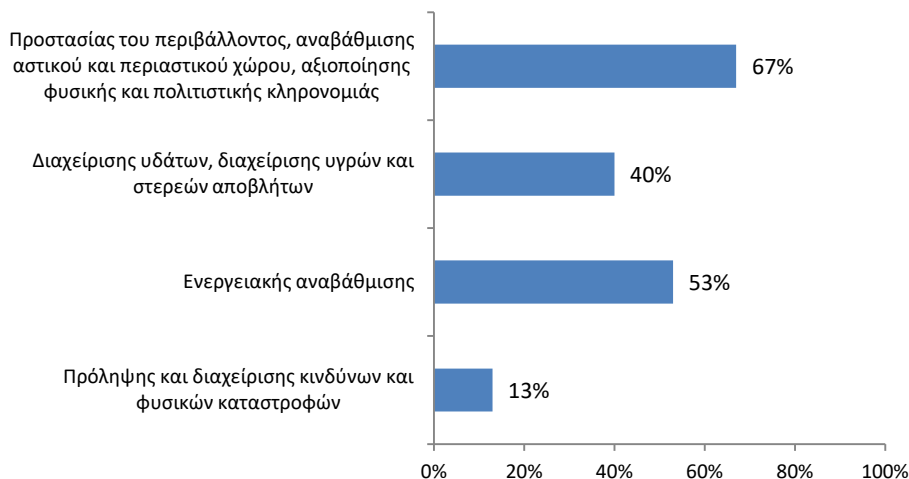
-

II. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

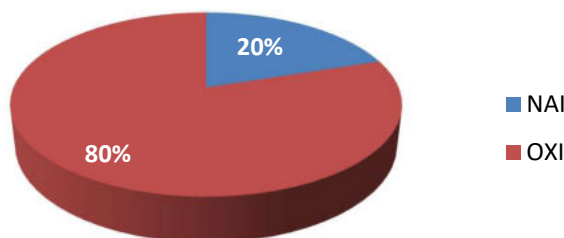
A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

1. Το έργο ή τα έργα στο/στα οποίο/α είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε, σε ποιον τύπο υποδομών συγκαταλέγεται/ονται;

(Η απάντησή σας δύναται να αφορά σε περισσότερες από μία επιλογές)

2. Εάν η υλοποίησή του/τους δεν είχε χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020», θεωρείτε ότι θα ήταν εφικτή η χρηματοδότησή του/τους από κάποια άλλη πηγή;

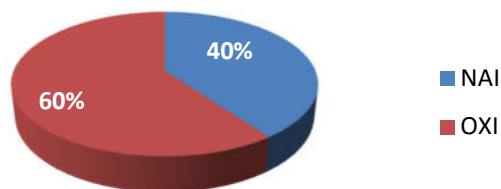

3. Εάν η απάντησή σας στο προηγούμενο ερώτημα είναι ΝΑΙ, αναφέρετε ποια:

- Πράσινο Ταμείο
- Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»
- Ελλάδα 2.0
- Ταμείο Ανάκαμψης

Β. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

4. Υπήρξαν προβλήματα κατά την ενεργοποίηση/υλοποίηση του/των παραπάνω έργου/ων;

5. Εάν η απάντησή σας στην παραπάνω ερώτηση είναι ΝΑΙ, ποια από τις παρακάτω αιτίες θεωρείτε σημαντική για τη δημιουργία των προβλημάτων αυτών;

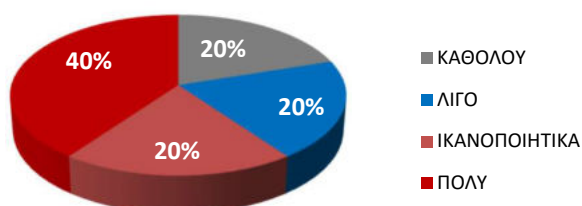
(Η απάντηση δύναται να αφορά σε περισσότερες από μία επιλογές)

Γ. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ/ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Η υλοποίηση του έργου ή των έργων που είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε:

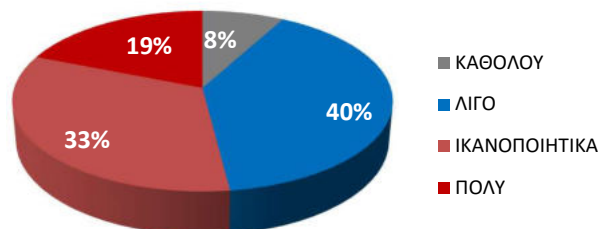
6. Συμβάλλει/ουν στην εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων;

(Το πεδίο αφορά μόνο Δικαιούχους έργων Διαχείρισης υδάτων)

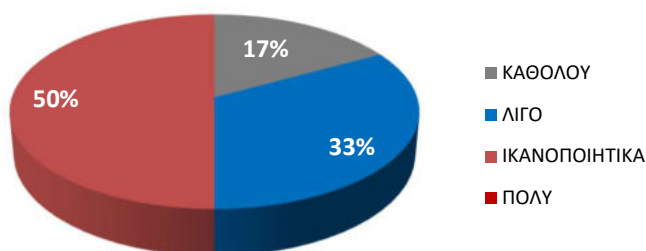

7. Συμβάλλει/ουν στην προστασία της χερσαίας, θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας;

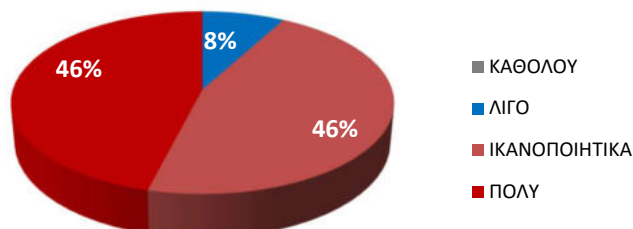
(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

8. Συμβάλλει/ουν στην προστασία του περιβάλλοντος και των επιφανειακών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους έργων διαχείρισης υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων)

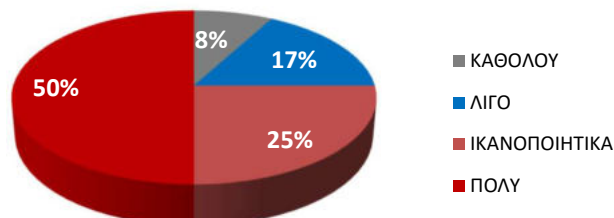
9. Συμβάλλει/ουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής – στην προστασία της υγείας των κατοίκων των περιοχών αναφοράς του/των;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

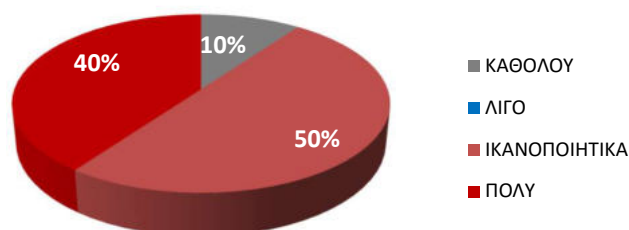
10. Δημιουργεί/ουν πόλους έλξης (τουριστικούς, πολιτισμικούς, φυσικούς) διαπεριφερειακής εμβέλειας, συμβάλλοντας στην αύξηση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους έργων προστασίας του περιβάλλοντος, αναβάθμισης αστικού και περιαστικού χώρου, αξιοποίησης φυσικής κληρονομιάς)

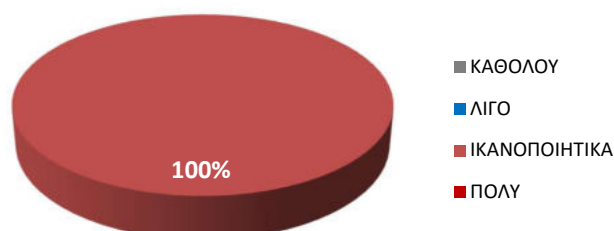
11. Προωθεί/ουν τη χρήση τεχνολογιών φιλικότερων προς το περιβάλλον – τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους έργων ενεργειακής αναβάθμισης και έργων καθαρών αστικών μεταφορών)

12. Συμβάλλει/ουν στην προστασία των κατοίκων και του αστικού-περιαστικού και φυσικού τοπίου από φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, πυρκαγιές, κτλ.);

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους έργων πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και φυσικών καταστροφών)

13. Άλλη σημαντική θετική επίπτωση (αναφέρετε)

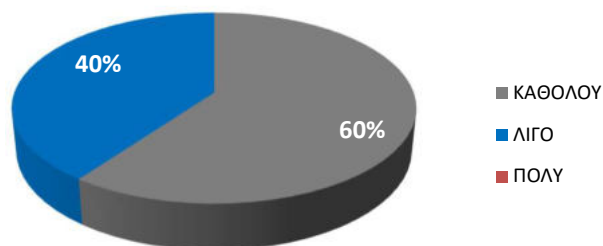
(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

- Ενίσχυση τοπικής οικονομίας.
- Προβολή πολιτιστικής κληρονομιάς, αύξηση τουριστικής ροής, τόνωση τοπικής οικονομίας.
- Εξοικονόμηση ενέργειας
- Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ως αρνητική επίπτωση, θεωρείτε ότι η υλοποίηση του έργου ή των έργων του/των οποίου/ων είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε:

14. Έχει/ουν υψηλό κόστος υλοποίησης, τέτοιο που δε δικαιολογείται από τον αναμενόμενο αριθμό των ωφελούμενων;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

15. Άλλη σημαντική αρνητική επίπτωση (αναφέρετε)

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

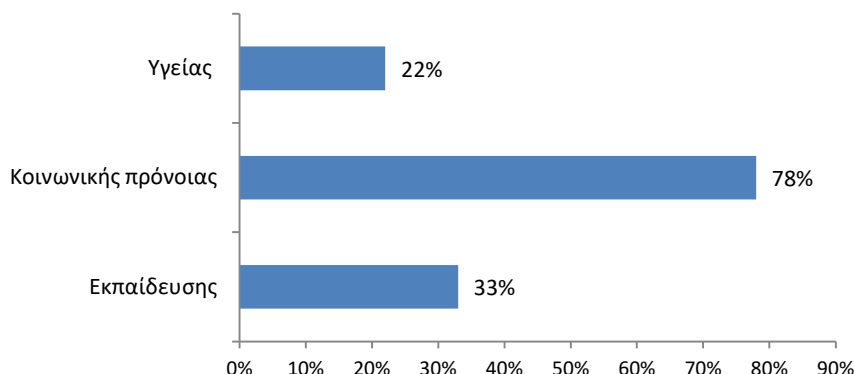
-

III. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

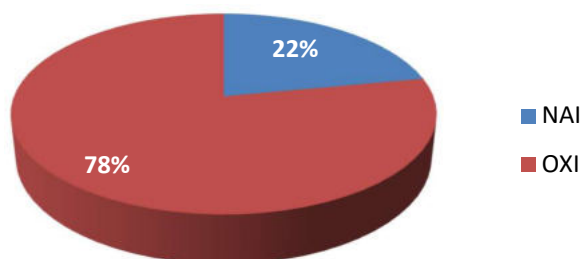
A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

1. Το έργο ή τα έργα στο/στα οποίο/α είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε, σε ποιον τύπο υποδομών συγκαταλέγεται/ονται;

(Η απάντησή σας δύναται να αφορά σε περισσότερες από μία επιλογές)

2. Εάν η υλοποίησή του/τους δεν είχε χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Ε.Π. «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020», θεωρείτε ότι θα ήταν εφικτή η χρηματοδότησή του/τους από κάποια άλλη πηγή;

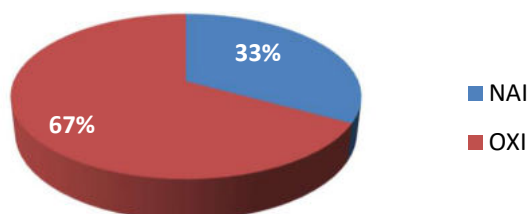

3. Εάν η απάντησή σας στο προηγούμενο ερώτημα είναι ΝΑΙ, αναφέρετε ποια:

- Εθνικούς πόρους
- Κρατικό προϋπολογισμό

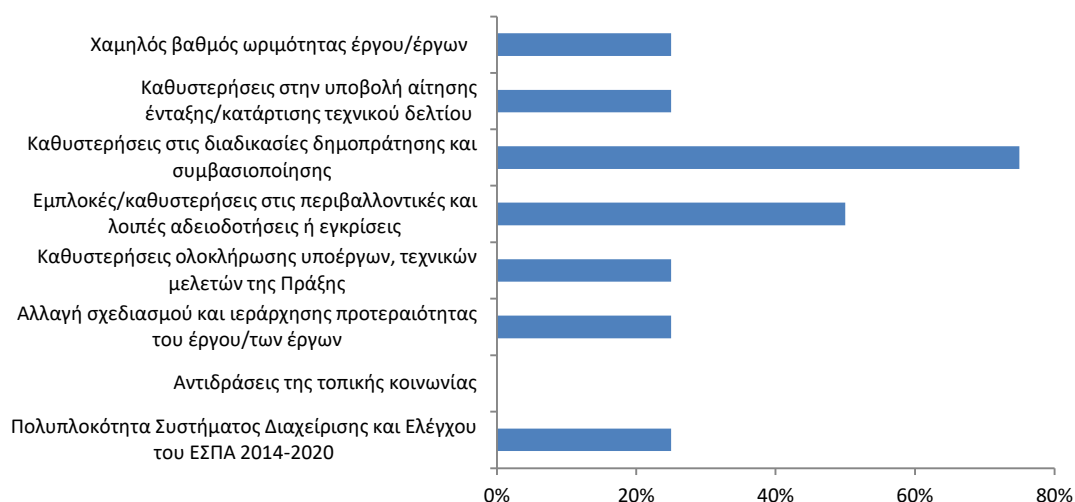
Β. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

4. Υπήρξαν προβλήματα κατά την ενεργοποίηση/υλοποίηση του/των παραπάνω έργου/ων;

5. Εάν η απάντησή σας στην παραπάνω ερώτηση είναι NAI, ποια από τις παρακάτω αιτίες θεωρείτε σημαντική για τη δημιουργία των προβλημάτων αυτών;

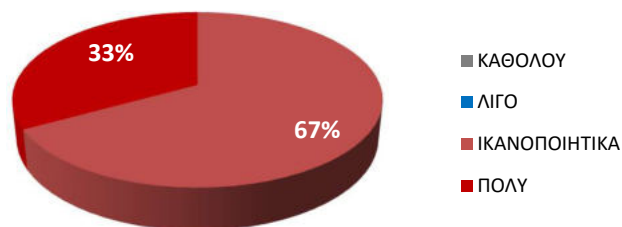
(Η απάντηση δύναται να αφορά σε περισσότερες από μία επιλογές)

Γ. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ/ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Η υλοποίηση του έργου ή των έργων που είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε:

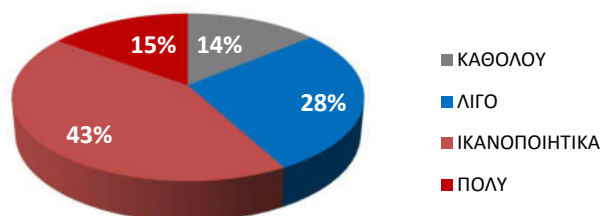
6. Συμβάλλει/ουν στη διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο, ώστε να διευκολυνθεί η ενεργός συμμετοχή τους στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Υγείας)

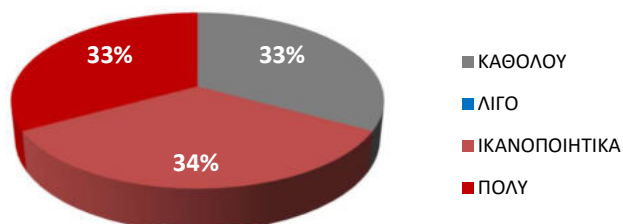
7. Αυξάνει/ουν την ετοιμότητα του συστήματος υγείας και πρόνοιας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ώστε να αντιμετωπίσει τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης υγειονομικής κρίσης;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Υγείας ή Πρόνοιας)

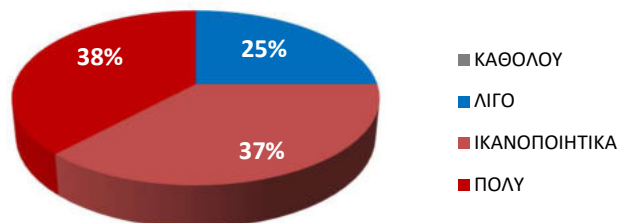
8. Συμβάλλει/ουν στη μείωση του κόστους περίθαλψης;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Υγείας)

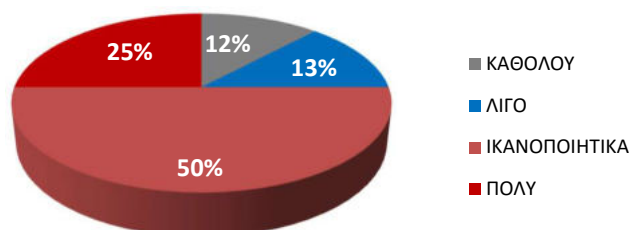

9. Συμβάλλει/ουν στη φροντίδα ευπαθών ομάδων;

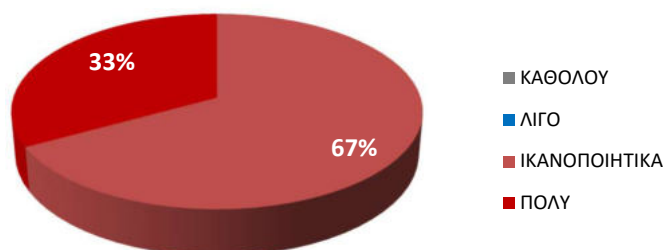
(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Πρόνοιας)

10. Συμβάλλει/ουν στη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα κοινότητας;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Πρόνοιας)

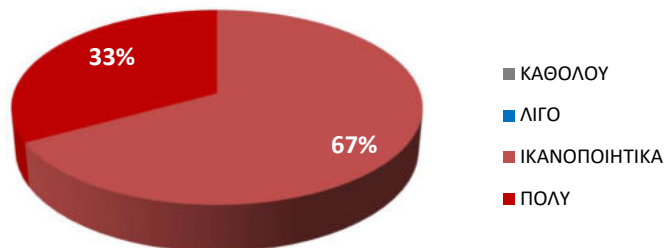
11. Καλύπτει/ουν τις ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού (προσβασιμότητα από Α.μ.Ε.Α. και περιορισμένης κινητικότητα, υποδομές, εξοπλισμός, κτλ.) της/των περιοχής/ών αναφοράς του/τους;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Εκπαίδευσης)

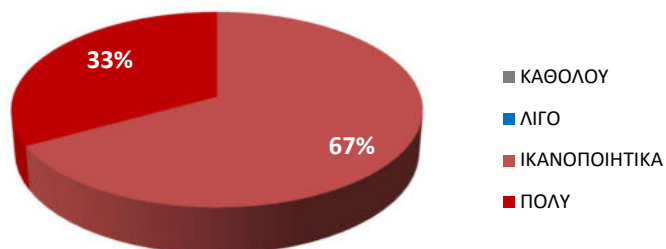

12. Συμβάλλει/ουν στη συγκράτηση του μαθητικού πληθυσμού της/των περιοχής/ών αναφοράς του/τους;

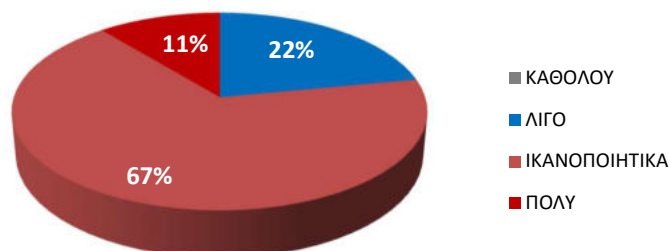
(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Εκπαίδευσης)

13. Συμβάλλει/ουν στην αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας;

(Αφορά μόνο σε Δικαιούχους παρεμβάσεων Εκπαίδευσης)

14. Συμβάλλει/ουν στην άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

15. Άλλη σημαντική θετική επίπτωση (αναφέρετε)

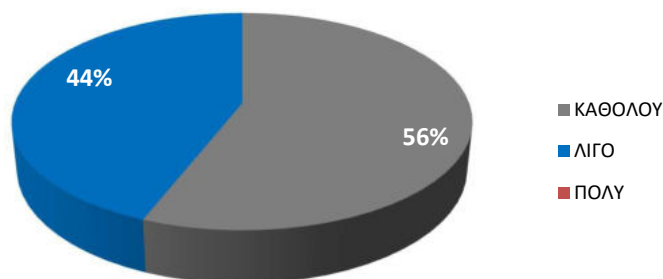
(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

- Πρόσβαση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες οι οποίες διαφορετικά δεν είναι εύκολα προσβάσιμες σε ορεινές και απομονωμένες περιοχές.

Ως αρνητική επίπτωση, θεωρείτε ότι η υλοποίηση του έργου ή των έργων του/των οποίου/ων είναι Δικαιούχος ο φορέας που εκπροσωπείτε:

16. Έχει/ουν υψηλό κόστος υλοποίησης, τόσο που δεν δικαιολογείται από τον αριθμό των ωφελουμένων;

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

17. Άλλη σημαντική αρνητική επίπτωση (αναφέρετε)

(Αφορά σε όλους τους Δικαιούχους)

-

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της
Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

+30 210 9769560

www.eeogroup.gr

info@eeogroup.gr